

Abhandlungen
der Bayerischen Akademie der Wissenschaften
Philosophisch - philologische und historische Klasse
XXX. Band, 8. Abhandlung

Neue Aktenstücke
zum ephesinischen Konzil von 431

von

E. Schwartz

Vorgelegt am 10. Januar 1920

München 1920

Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften
in Kommission des G. Franzschen Verlags (J. Roth)

Abhandlungen
der Bayerischen Akademie der Wissenschaften
Philosophisch-historische Klasse
XXX. Band, 3. Abhandlung

1215

Neue Aktenstücke zum ephesinischen Konzil von 431

von

E. Schwartz

Vorlegt am 10. Januar 1920

München 1920
Verlag der Bayerischen Akademie der Wissenschaften
in Kommission des G. Franzoschen Verlags (G. Roth)

Die Handschrift der ephesinischen Akten, über die ich im folgenden berichten will, ist von meinem Kollegen an der Straßburger Kaiser-Wilhelms-Universität, Herrn Prof. Ehrhard, bei einem Aufenthalt in Athen in der Bibliothek der *Χριστιανική Αρχαιολογική Εταιρεία* entdeckt; sie trägt dort die Nummer 9. Nach einem vorläufigen Bericht von Dr. P. Marc erschien es mir wünschenswert, die Handschrift vollständig photographieren zu lassen. Daß dies glückte, ist vor allem das Verdienst von G. Karo. Nachdem Herr Lampakis, dem hiermit dafür gedankt sein soll, die Erlaubnis erteilt hatte, wurde die Handschrift im Schwarz-weiß-Verfahren durchphotographiert, und im Frühjahr 1914 mir die Abzüge persönlich von Dr. Fimmen nach Straßburg überbracht. Der treffliche junge Mann hat die großen Hoffnungen, die die Wissenschaft auf ihn setzte, dem Vaterlande zum Opfer gebracht und ist durch den Tod auf dem Feld der Ehre der Schande dieser Zeiten entgangen. Ehre seinem Gedächtnis!

Bei der Durchsicht der Handschrift fand ich so viel neues und ungedrucktes Material, daß ich es für meine Pflicht hielt, dies so schnell wie möglich der wissenschaftlichen Benutzung zu erschließen. Ich war mit dem Inhaltsverzeichnis und der Abschrift der ungedruckten Stücke nahezu fertig, als der Krieg ausbrach und mich zwang sowohl diese als auch die Arbeit an den Konzilien überhaupt zu unterbrechen; im August 1919 habe ich sie wieder aufgenommen und lege zunächst die athenische Handschrift der deutschen Wissenschaft vor. Durch einen rasch zusammengestoppelten Kommentar auf die Bedeutung der neu hinzukommenden Urkunden aufmerksam zu machen, erschien mir nicht angemessen; ich hätte fortwährend Fragen anschneiden müssen, für die das Material noch nicht genügend zubereitet ist. Aber ich habe mich nicht enthalten können, die Handschrift in die Überlieferung der ephesinischen Aktensammlungen einzureihen und über diese Überlieferung vorläufig zu orientieren. Die Ausgaben dieser Sammlungen, zunächst der lateinischen Übersetzungen, dann der griechischen Akten selbst, hoffe ich in den nächsten Jahren vorlegen zu können.

Die Beschreibung des Äußeren der Handschrift gebe ich nach Dr. Marc. Sie ist auf Bombycinpapier geschrieben; die Schriftzüge möchte ich dem 13. Jahrhundert zuweisen, Ende des 12. ist nicht ausgeschlossen. Die Blätter sind $25,5 \times 33$ cm groß. Im großen und ganzen ist die Handschrift vortrefflich erhalten, am Anfang fehlen, wie die Quaternionenzahlen erweisen, drei Blätter, am Ende etwas mehr. Auf den ersten 20 Blättern ist das äußere untere Eck weggerissen, was aber nur auf den allerersten Blättern nennenswerte Verluste an Schrift bedeutet. Ich lasse nun das Inhaltsverzeichnis und die Texte der ungedruckten Stücke folgen:

1. f. 1^r ἀνήρ τις τῶν ἐκ βαβυλῶνος τῆς περσικῆς ῥαψάκης. Cyrills Προσφωνητικὸς πρὸς Θεοδόσιον, es ist der Anfang von cap. 3, L III 49^a = M III 620^d = p. 6 Pusey. Von der vorhergehenden Seite sind nur kümmerliche Reste vorhanden. Der nächste Quaternionen-anfang wird durch f. 6^r gebildet; es sind im ganzen drei Blätter verloren. Für das fehlende Stück des Προσφωνητικὸς ist das zuviel, aber nicht genug für den Brief Cyrills an die Mönche, der in den anderen Sammlungen an der Spitze steht. Vielleicht stand am Anfang ein Verzeichnis der Stücke.
2. f. 19^u τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσι περὶ τῆς ὁρθῆς πίστεως: — Inc. Τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον. L III 225 = M III 804
3. f. 44^r τοῦ αὐτοῦ κατὰ τῶν μὴ βουλομένων ὁμολογεῖν θεοτόκον τὴν ἁγίαν παρθένον: — Inc. Ἰσασιν ἱατρῶν παῖδες. Am Rand δ, aber wohl nicht von erster Hand. Zuerst veröffentlicht von A. Mai, Nova patr. bibl. II 75 ff.
4. f. 54^u τοῦ αὐτοῦ ἐρμηνεῖα εἰς τὸ ἐν νικαῖα σύμβολον: — Inc. τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἀναστασίῳ ἀλεξάνδρῳ μαρτινιανῷ ἰῶ παρηγορίῳ πρεσβυτέροις καὶ μαξίμῳ διακόνῳ καὶ λοιποῖς ὁρθοδόξοις πατράσι μοναχῶν καὶ τοῖς σὺν ἡμῖν [so] τὸν μονήρην βίον ἀσκοῦσι καὶ ἐν πίστει θῦ ἰδρυνμένοις κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — Τὸ φιλομαθὲς καὶ φιλόπονον. Am Rand ε, s. o. L III 1179 = M V 384
5. f. 63^r σάκρα ἀποσταλεῖσα τῷ ὀσιωτάτῳ κυρίλλῳ. Inc. αὐτοκράτορες καίσαρες θεοδόσιοι καὶ οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι ἀεισέβαστοι αὔγονστοι κυρίλλῳ ἐπισκόπῳ: Μέλει πλεῖστον θεοσεβείας. L III 434 = M III 1109
6. f. 64^r κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου ῥώμης πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον κύριλλον: — Inc. τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ κυρίλλῳ κελεστίνος: — Τῇ ἡμετέρᾳ στυγνότητι. des. σώματος ἐλαυνόμενος: — L III 346 = M III 1017
7. f. 65^u τοῦ αὐτοῦ πρὸς νεστόριον: — Inc. Ἐφ' ἡμέρας τινὰς. L III 354 = M III 1025
8. f. 69^u τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν κλήρον καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολή: — Inc. κελεστίνος ἐπίσκοπος πρεσβυτέροις διακόνοις κλήρῳ θῦ δούλοις καὶ καθολικῷ λαῷ διάγουσιν ἐν κωνσταντινουπόλει ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν κω χαίρειν: — Πρὸς τούτους μοι. des. ἀκονώρητον ἴσθι σεαυτὸν: — L III 363 = M III 1036
9. f. 73^u τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἰῶ τὸν ἀντιοχείας ἐπίσκοπον: — Inc. τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ ἰωάννῃ κελεστίνος: — Εὐχόμεθα μὲν ὥσπερ μία. des. πιστότερον διακομισθῆναι: — L III 375 = M III 1048
10. f. 74^u κυρίλλου πρὸς νεστόριον ἥνίκα ἔμαθεν αὐτὸν κακῶς φρονεῖν: — Inc. τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ συλλειτουργῷ νεστορίῳ κύριλλος ἐπίσκοπος ἐν κω χαίρειν: — Ἄνδρες αἰδέσιμοι. des. συντέθεται τὸ λογίδιον. ἔρρωσο ἐν κω: — L III 314 = M III 884
11. f. 75^r νεστορίου πρὸς κύριλλον: — Inc. τῷ δεσπότη μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ κυρίλλῳ νεστόριος ἐν κω χαίρειν: — Οὐδὲν ἐπικεῖας χριστιανικῆς βιαιότερον. L III 315 = M III 885
12. f. 75^u κυρίλλου πρὸς νεστόριον: — Inc. τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ [so] συλλειτουργῷ νεστορίῳ κύριλλος: — Καταφλυαροῦσι μὲν ὡς μανθάνω. des. τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· ἐρῶσθαι σε καὶ μνημονεύειν τοῦ κυ σὺν αὐτοῖς καὶ οἱ σὺν ἡμῖν λίαν προσαγορεύουσιν: — L III 315 = M III 885
13. f. 77^r νεστορίου πρὸς κύριλλον: — Inc. τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ συλλειτουργῷ κυρίλλῳ νεστόριος ἐν κω χαίρειν: — Τὰς μὲν καθ' ἡμῶν. L III 322 = M III 892

- κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους διτιπερ οὐ σέσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν 14. f. 79^r
 ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ νεστορίου διδασκαλίαν: — Inc. Ἐπειδὴ μοι γεγράφηκεν. L III 327 = M III 1000
- τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τινα ζηλωτὴν περὶ νεστορίου: — Inc. Οἶδαμεν τῆς σῆς ἀγάπης. 15. f. 79^a
 L III 330 = M III 1000
- τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἰω τὸν ἀντιοχείας: — Inc. κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἰω 16. f. 80^r
 κύριλλος ἐν κω χαίρειν: Ἐγὼ πον πάντως. L III 378 = M III 1049
- ἰω ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς τὸν ἀγιώτατον κύριλλον· ἰωάννης ἐν κω χαίρειν: — Οὐδὲ 17. f. 80^a
 ἐμὲ μετρίως. L III 443 = M III 1121
- κυρίλλου πρὸς ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον ἱεροσολύμων. — Inc. κυρίω μου ποθεινοτάτῳ ἀδελφῷ 18. f. 81^r
 καὶ συλλειτουργῷ ἰουβενάλιῳ κύριλλος ἐπίσκοπος ἐν κω χαίρειν: — Ἡδύχομην τοῖς τῶν εὐ-
 δοκιμησάντων. L III 386 = M III 1057
- ὁμιλία πρὸς κωνσταντινουπόλει καθεζομένου νεστορίου εἰς 19. f. 81^a
 τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ κυ ἡμῶν ἰησοῦ χυ ὅτι θεοτόκος ἐστὶν ἡ ἀγία παρθένος μαρία καὶ ὅτι
 ὁ τεχθεὶς οὔτε θς γυνὴς οὔτε ἄνδρος φιλὸς ἀλλ' ἐμμανουὴλ τυγχάνει θς καὶ ἄνδρος ἀσυγχύτως
 καὶ ἀμεταβλήτως ὑπάρχων· εἶπε δὲ αὐτὴν, ὅτι ἦν ἐπίσκοπος νεστόριος, προτράπειο παρ'
 αὐτοῦ: — Inc. Παρθενικὴ πανήγυρις. L III 9 = M III 577
- ἰω ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς νεστόριον· ἐν ἧ μακάριον ἀποκαλεῖ θεόδωρον τὸν αἰρετι- 20. f. 84^r
 κόν: — Inc. τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ νεστορίῳ ἰω ἐν κω χαίρειν: Τὸν
 ἔμαντοῦ σκοπὸν. L III 387 = M III 1061
- διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν κωνσταντινουπόλει: Inc. Ὁρκίζω τὸν λαβόντα. des. ἔστω 21. f. 86^r
 ἀνάθεμα: — αὕτη ἡ διαμαρτυρία προετέθη ἐν δημοσίῳ τόπῳ ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπέχοντος
 ἐν νεστορίου τὸν θρόνον τῆς αὐτῆς πόλεως: — L III 338 = M III 1008
- τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου πρὸς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως. Inc. τοῖς ἀγα- 22. f. 87^r
 πητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἀδελφοῖς πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῷ κωνσταντινουπόλεως
 κύριλλος ἐπίσκοπος καὶ ἡ συνελθοῦσα σύνοδος ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς διοικήσεως
 ἐν κω χαίρειν: — Ὅφρ' ἐμὲ καὶ μόλις. L III 419 = M III 1093
- τοῦ αὐτοῦ πρὸς νεστόριον: — Inc. τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ νεστο- 23. f. 87^a
 ρίῳ κύριλλος καὶ ἡ συνελθοῦσα σύνοδος ἐν ἀλεξανδρείᾳ ἐκ τῆς αἰγυπτιακῆς διοικήσεως ἐν κω
 χαίρειν: — Τοῦ σωτήρος ἡμῶν. L III 395 = M III 1068
- τοῦ αὐτοῦ ἀπολογητικὸς ὑπὲρ τῶν δώδεκα κεφαλαίων πρὸς τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἐπι- 24. f. 92^r
 σκόπους ἐγγράφως μεμψαμένους τοῖς τοιούτοις κεφαλαίοις: — Inc. Οἱ τῷ παραγίῳ θῷ. L III
 827 = M V 20
- ἀναθεματισμὸς πρῶτος: εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ θν κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν· καὶ τίς 25. f. 93^r
 σαρκικῶς κτλ. ἀπολογία κυρίλλου: — τῆς μετὰ σαρκὸς. L III 830 = M V 21
- κυρίλλου ἀναθεματισμὸς τρίτος: εἴ τις ἐπὶ τοῦ ἐνὸς κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν. 26. f. 95^r
 πάλιν αὐτὸν τῶν αὐτοῦ κτλ. ἀπολογία κυρίλλου· ὁ θεσπέσιος παῦλος. L III 835 = M V 29
- κυρίλλου ἀναθεματισμὸς τέταρτος· εἴ τις προσώποις κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν· 27. f. 97^r
 ἀκόλουθον κἀνταῦθα κτλ. ἀπολογία κυρίλλου· σκοπὸς [so] ὡς ἔοικε. L 842 = M V 33
- κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ζ'. εἴ τις φησὶν κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν. ἐνηργῆσθαι 28. f. 100^r
 τὸν κν κτλ. ἀπολογία κυρίλλου· καὶ νῦν ἡμῖν οὐδὲν. L III 851 = M V 44

24. f. 101^r κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ὄγδοος: — εἴ τις τολμᾷ κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν. τὸ συμπροσκυνεῖσθαι κτλ. ἀπολογία κυρίλλου· ρουνεχεσιτάτους ἡμᾶς. L III 855 = M v 48
- f. 103^r κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ἑνατος· εἴ τις φησὶ κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν· αὐθις καλὸν τὰ πάλοι κτλ. ἀπολογία κυρίλλου. ἄρα μοι μαρτύρων. L III 859 = M v 53
- f. 104^u κυρίλλου ἀναθεματισμὸς δέκατος: ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν· εἰ ἀρχιερεὺς ὁ θς κτλ. ἀπολογία κυρίλλου· ἐπὶ καιροῦ δὴ πάλιν. des. εὐτεχνῶς καὶ ἐμφορόνως ἀεὶ περιτρέποντες εἰς τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ: — L III 866 = M v 60
- f. 107^r κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ἐνδέκατος: — εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν· ἰδίαν γενέσθαι κτλ. ἀπολογία κυρίλλου: — κατεθήγοντό ποτε. L III 874 = M v 68
- f. 109^r κυρίλλου ἀναθεματισμὸς ιβ'. εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ κτλ. ἀντίρρησις τῶν ἀνατολικῶν· πάλιν ἐνταῦθα κτλ. κυρίλλου [so]: — Ἀξιάστος ἀληθῶς τῆς ἀληθείας. L III 879 = M v 73
25. f. 111^u κυρίλλου πρὸς τὰ παρὰ θεοδώριτον εἰρημμένα κατὰ τῶν ἀναθεματισμῶν. Inc. τῷ ἐλλαβεστάτῳ καὶ ποθεινοτάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ εὐοπίῳ κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — Ἐνέτυχον τοῖς παρὰ τῆς σῆς. L III 887 = M v 81
- f. 112^u Überschrift fehlt. πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσι. L III 811 = M v 1
- f. 113^r ἀναθεματισμὸς πρῶτος τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ θῆν κτλ.: — ἐρμηνεία· Οἱ μακάριοι πρὸς. L III 814 = M v 4. μέμψις θεοδώριτον [der Anfang des Briefes an Johannes von Antiochien *Δίαν ἡλγησα* fehlt]. Πρὸς δὲ τούτοις τὸ μὴ μόνον ταῦτα πρὸςβεῦσαι — ἐγείρον τὴν φλόγα ἡμεῖς δὲ ὅσοι ταῖς εὐαγγελικαῖς — L III 891^a = M v 85 [der Schluß des Briefes an Johannes von Antiochien fehlt wie in der lateinischen Überlieferung, über die ich Konzilstudien 2, 57 ff. gehandelt habe; beide Lücken finden sich ebenso im Vat. 1431 und im Vindob. theol. gr. 40, wo auch das ganze Werk in der gleichen Weise angeordnet ist]. ἔλαβε τὴν τοῦ δούλου μορφήν. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου. Πλείστην ὅσῃν πεποιήμεθα. L III 891^e = M v 88^a
- f. 115^u ἀναθεματισμὸς δεύτερος: Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ σαρκὶ κτλ. ἐρμηνεία κυρίλλου. Ὁ θεσπέσιος γράφει παῦλος. L III 815 = M v 5 μέμψις θεοδώριτον. Ἐνα μὲν χν ὁμολογοῦμεν κτλ. ἀντίρρησις τοῦ ἁγίου κυρίλλου· Ἰδοὺ δὴ πάλιν ὁ γεννάδας. L III 898 = M v 93
- f. 116^u ἀναθεματισμὸς τρίτος. Εἴ τις ἐπὶ τοῦ ἐνὸς κτλ. ἐρμηνεία. Τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας. L III 815 = M v 8 μέμψις θεοδώριτον· Σκοτεινὴ μὲν καὶ ζοφώδης κτλ. ἀντίρρησις τοῦ ἁγίου κυρίλλου. Ἀθροεὶ δὴ ὅπως ὁ πάνσοφος. L III 902 = M v 96
- f. 119^r ἀναθεματισμὸς τέταρτος: — Εἴ τις προσώποις κτλ. ἐρμηνεία. Ἐν μορφῇ καὶ ἰσότητι. L III 818 = M v 9 μέμψις θεοδώριτον. Συγγενῇ καὶ ταῦτα κτλ. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Καὶ πῶς οὐκ ἄμεινον. L III 907 = M v 104
- f. 122^r ἀναθεματισμὸς ε'. Εἴ τις τολμᾷ κτλ. ἐρμηνεία· Σάρκα γενέσθαι φησὶν κτλ. L III 819 = M v 12 μέμψις θεοδώριτον· Κεκοινωνηκέναι μὲν παραπλησίως ἡμῖν κτλ. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Κἀνταῦθα δὴ πάλιν εἰκαιομνησθόντα. L III 915 = M v 112
- f. 123^u ἀναθεματισμὸς ἑκτος: — Εἴ τις λέγει θῆν κτλ. ἐρμηνεία· Ὁ κς ἡμῶν. L III 822 = M v 12 μέμψις θεοδώριτον: — Ὁ μὲν μακάριος παῦλος κτλ. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου· Τῆς μετὰ σαρκὸς οἰκονομίας. L III 919 = M v 116
- f. 124^u ἀναθεματισμὸς ἑβδομος. Εἴ τις φησὶν ὡς ἄνῳν κτλ. ἐρμηνεία· Ὅτε τὴν κατὰ σάρκα γέννησιν. L III 822 = M v 13 μέμψις θεοδώριτον: — Εἴ θνητὴ τοῦ ἄνῳν ἡ φύσις κτλ. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Οἱ χν ἱησοῦν ὀνομάζοντες. L III 922 = M v 117

ἀναθεματισμὸς ὀγδοοσ: — Εἴ τις τοῖμα λέγειν τὸν ἀναληφθέντα κτλ. ἐρμηνεία. Εἰς 25. f. 125^u
 ἕνα θν̄ πρᾶ. L III 823 = M v 13 μέμψις θεοδωρίτου: — Μίαν μὲν ὡς πολλάκις κτλ. ἀντί-
 θεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Ἡμεῖς δὲ ὧ̄ ταν. L III 923 = M v 120

ἀναθεματισμὸς ἑνατος: Εἴ τις φησὶ τὸν ἕνα κν̄ κτλ. ἐρμηνεία. Ἄνοσ̄ γεγονῶς ὁ μο- f. 126^r
 νογενῆς. L III 823 = M v 16 μέμψις θεοδωρίτου: — Ἐνταῦθα σαφῶς οὐ τοὺς νῦν κτλ.
 ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου. Φθάσας ἔφην ὅτι τοῖς νεστορίου. L III 926 = M v 121

ἀναθεματισμὸς δέκατος: — Ἀρχιερέα καὶ ἀπόστολον κτλ. ἐρμηνεία. Σμικρὰ μὲν ὁμο- f. 127^u
 λογουμένως. L III 826 = M v 16 μέμψις θεοδωρίτου: — Οὐκ εἰς σαρκὸς φύσιν κτλ. ἀντί-
 θεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου. Ὁ προφήτης ἱερεμίας — καὶ τοῖς ἐγγεληκοῖς τε καὶ ἀποστολι-
 κοῖς θεοπίσμασιν. L III 930 = M v 125. Dann geht es ohne Unterbrechung weiter: θς
 ἐστὶν ἐν σαρκὶ καὶ αἵματι καὶ τὸ τῆς ἀνθρωπότητος μέτρον — ἐντέχνως καὶ ἐμφρόνως ἀεὶ
 περιτρέποντες εἰς τὴν ὑπακοὴν αὐτοῦ: — L III 871^d—874^a = M v 65—68. Diese und die
 folgenden Abweichungen vom gedruckten Text, der in letzter Linie auf den Vat. 830 zu-
 rückgeht, finden sich ebenso im Vindob. theol. gr. 40 und in der Hauptsache auch im
 Vat. 1431, sowie in der bis ins 6. Jahrhundert hinaufreichenden lateinischen Überlieferung,
 über die ich Konzilstud. 2, 57 ff. gehandelt habe.

ἀναθεματισμὸς ἐνδέκατος: — Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὴν τοῦ κν̄ κτλ. ἐρμηνεία. Τὴν f. 131^u
 ἁγίαν καὶ ζωοποιόν. L III 826 = M v 17 μέμψις θεοδωρίτου: — Ἰδίαν γενέσθαι τὴν δεσ-
 ποτικὴν κτλ. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Κατεθήγοντο ποτὲ πρὸς ἀνοσίους. L III 874
 = M v 68

ἀναθεματισμὸς δωδέκατος: — Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν τοῦ θν̄ κτλ. ἐρμηνεία: — Ἀπα- f. 134^r
 θῆς μὲν γὰρ καὶ. L III 827 = M v 20 μέμψις θεοδωρίτου: — Πάλιν ἐνταῦθα τῶν αὐτοῦ
 κτλ. ἀντίθεσις τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Ἀξιόγαστος ἀληθῶς τῆς ἀληθείας. des. δωρεὰν
 ἐλάβετε δωρεὴν [so] δότε: — L III 879 = M v 76

ἔκθεσις τῶν τῆς ἁγίων πατέρων: — Inc. Πιστεύομεν εἰς ἕνα θν̄ πρᾶ παντοκράτορα πάν- 26. f. 136^r
 των ὄρατων καὶ ἀοράτων ποιητὴν καὶ εἰς ἕνα κν̄. Das echte nicaenische Symbol mit dem
 Anathematismus am Schluß.

ἔκθεσις τῶν τι καὶ ὁκτώ ἁγίων πρῶν κατὰ [von junger Hand aus καὶ korrigiert] παύλου 27. f. 136^r
 τοῦ σαμοσατέως: — Inc. Ὁμολογοῦμεν τὸν κν̄ ἡμῶν ἰησοῦν τὸν χν̄. L III 979 = M v 176.
 Eine apollinaristische Fälschung, zuletzt publiziert von Lietzmann, Apollinaris I 293; der
 Text stimmt mit den dort benützten Handschriften VWX überein.

τὸ σύμβολον τῶν ἑκατὸν πενήκοντα: — Inc. Πιστεύομεν εἰς ἕνα θν̄ πρᾶ παντοκράτορα 28. f. 136^u
 ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς ὄρατων τε πάντων καὶ ἀοράτων καὶ εἰς ἕνα κν̄ κτλ. Das Con-
 stantinopolitanum von 381.

ἀθανασίον ἐπισκόπον ἀλεξανδρείας ἐρμηνεία εἰς τὸ σύμβολον: — Inc. Πιστεύομεν εἰς 29. f. 136^u
 ἕνα θν̄ πρᾶ παντοκράτορα. des. καὶ μόνῃς καθολικῆς ἐκκλησίας. Athanas. opp. ed. Bene-
 dict. II 1278 [= Migne 26, 1231]. Die Stücke 26—29 befinden sich in derselben Reihen-
 folge auch in der monophysitischen Handschrift Vat. 1431 [vgl. Lietzmann, Apollinaris I 97].

ἀρχὴ τῆς συνόδου: — σάκρα βασιλική: — Inc. αὐτοκράτορες καίσαρες θεοδόσιος καὶ 30. f. 137^u
 οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι ἀεισέβαστοι αὐγουστοὶ κυρίλλω ἐπισκόπῳ: —
 Ἦρτηται τῆς εἰς θν̄ εὐσεβείας. des. τῶν αἰωνίων ἀγούστων. L III 435 = M III 1112

31. f. 138^r Ἰσον θείου γράμματος ἀναγνωσθέντος τῇ συνόδῳ παρὰ τοῦ κόμητος κανδιδιανοῦ: — Πάντων μὲν τῶν κοινῇ λυσιτελούντων. L III 442 = M III 1117
32. f. 139^r Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν φλαβίου θεοδοσίου τὸ τρισκαιδέκατον καὶ οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων ἀγούσιων πρὸς δέκα καλανδῶν ἰουλίων κτλ. des. ἐν τῇ ἐφεσίῳ μητροπόλει: — L III 446—547 = M III 1124—1225. Die Akten der ersten Sitzung.
33. f. 170^u ἡ καθαίρεσις ἢ πεμφθεῖσα αὐτῷ τῇ ἐπαύριον τοῦ καθαιρεθῆναι αὐτόν: — Inc. ἡ ἁγία σύνοδος ἢ χάριτι θῷ κατὰ τὸ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων συναχθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίῳ νεστορίῳ νέῳ ἰούδα: — Γίνωσκε σεαυτόν. des. ὑπάρχειν ἀλλότριον. L III 560 = M III 1228
34. f. 170^u Ἐπίσταλμα πεμφθὲν πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ καὶ αὐτῷ ἐπεστάλη: — ἡ ἁγία σύνοδος ἢ χάριτι θῷ ἐν ἐφέσῳ συναχθεῖσα κατὰ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ θεοφιλεστάτων βασιλέων λαμπροτάτῳ¹⁾ καὶ εὐχαρίῳ εὐλαβεστάτοις πρεσβυτέροις καὶ οἰκονόμοις καὶ λοιποῖς εὐλαβεστάτοις κληρικοῖς τῆς κατὰ τὴν φιλόχριστον κωνσταντινουπόλιν ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας: — Γινώσκω ἢ ὑμετέρα εὐλάβεια. L III 560 = M III 1228
35. f. 171^r τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀκακίον ἐπίσκοπον βερροῖας περὶ τοῦ αἵρετικοῦ νεστορίου: — Inc. κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἀκακίῳ κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — Οἱ σφόδρα λυπούμενοι. des. ἡδικημένους τῶν λαῶν: — L III 379 = M III 1053
36. f. 171^r ἀκακίου ἐπισκόπου πρὸς κύριλλον: — Inc. τῷ δεσπότῃ μου τῷ τὰ πάντα ἁγίῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ κυρίλλῳ ἀκάκιος ἐν κω χαίρειν: — Ἐνέτυχον γράμματι. L III 382 = M III 1056
37. f. 172^r λίβελλοι ἐπιδοθέντες τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων κυρίλλου ἀλεξανδρείας καὶ μέμονος ἐφέσου: — Inc. Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν κτλ. des. τὸ ἐποφειλόμενον καταψηφιεῖται: — L III 633 = M III 1305. Die Akten der s. g. vierten Sitzung.
38. f. 175^u Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν φλαβίου θεοδοσίου τὸ τρισκαιδέκατον καὶ φλαβίου οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων ἀγούσιων τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ κτλ. des. ὑπέγραψαν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες: — L III 645 = M III 1317. Die Akten der s. g. fünften Sitzung.
39. f. 177^u Ἰσον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖας περὶ τῶν ἀνατολικῶν: — Inc. Τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις θεοδοσίῳ καὶ οὐαλεντινιανῷ νικηταῖς τροπαιούχοις ἀεὶ ἀγούστοις ἢ ἁγία σύνοδος ἢ χάριτι τοῦ χν καὶ νεύματι τοῦ ὑμετέρου κράτους συναχθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίῳ μητροπόλει: — Τὰ μὲν προστεταγμένα. L III 656 = M III 1325
40. f. 179^r γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνοις καὶ λαϊκοῖς περὶ τῶν ἀνατολικῶν: — ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος ἢ ἐν ἐφέσῳ συγκροτηθεῖσα ἐκ θεσπίσματος τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τοῖς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνοις καὶ παντὶ τῷ λαῷ: — Συναχθέντων ἡμῶν κατὰ τὸ εὐσεβές. des. καὶ ὑπέγραψαν πάντες οἱ ἐν τῇ στάσει ἐπίσκοποι: — L III 802 = M III 1469

1) Als Name aufzufassen.

ἴσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ παρουσίας τῶν ἀπὸ ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ 41. f. 180^r
 πρεσβυτέρου: — Inc. τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν φλανίου θεοδοσίου τὸ
 τρισκαιδέκατον καὶ οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων ἀγούστων τῇ πρὸ ἐξ εἰδῶν ἰουλίῳ
 ἦτις ἐστὶ κατ' αἰγυπτίου ἐπιφὶ ἕκτη [so]. des. τῇ πράξει τῇ νῦν προστιθεμένων: — L III 609
 = M III 1280. Die Akten der s. g. zweiten Sitzung.

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν φλανίου θεοδοσίου τὸ ιγ καὶ οὐαλεντινιανοῦ 42. f. 183^r
 τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων ἀγούστων τῇ πρὸ πέντε εἰδῶν ἰουνίων [so] ἦτις ἐστὶ κατ' αἰγυπτίου
 ἐπιφὶ ἑβδόμῃ [so]. L III 621 = M III 1292. Die Akten der s. g. dritten Sitzung.

ἴσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλέας παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ 43. f. 184^a
 ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρου διὰ τοῦ διακόνου ἐντυχοῦς: — Inc. τοῖς
 εὐσεβεστάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις θεοδοσίῳ καὶ οὐαλεντινιανῷ νικηταῖς τροπαιούχοις ἀει-
 αυγούστοις ἡ ἁγία σύνοδος ἡ χάριτι θῷ καὶ νεύματι τοῦ ὑμετέρου κράτους συναχθεῖσα ἐν τῇ
 ἐφεσίῳ μητροπόλει: — Τὴν περὶ τὴν εὐσέβειαν ὑμῶν φροντίδα. L III 629 = M III 1301

ἴσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ ἰω τοῦ κόμητος τῶν σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασι- 44. f. 185^a
 λέων τῇ ἁγία καὶ μεγάλῃ συνόδῳ: — Inc. κλεστίνῳ. ζούφῳ. αὐγουστιανῷ. ἀλεξάνδρῳ.
 ἀκακίῳ. τραγγυλίνῳ. οὐαλεντίνῳ. ἰκονίῳ. ἰωάννῃ. ἀκακίῳ. οὐρσῳ. φίρμῳ. ἰμερίῳ. δεξιανῷ.
 βερνιανῷ. παλλαδίῳ. ἀστερίῳ. ἰουβενάλῳ. φλαβιανῷ. ἑλλαδίῳ. ῥαμβούλῳ. ἀλεξάνδρῳ ἄλλῳ.
 μαξίμῳ. φριτηρᾷ. περιγένει. κύρῳ. ἰω ἄλλῳ. εὐθηρίῳ. ἑλλανίκῳ. βοσπορίῳ. κύρῳ ἄλλῳ. βιν-
 νατίῳ. πέτρῳ. δυνατῷ. δωροθέῳ. ἀντιόχῳ. δαλματίῳ. εὐσεβίῳ. σελεύκῳ. ἑλευσίῳ. εὐλογίῳ.
 σαππίδῳ. τιμοθέῳ. πίῳ. τρωίλῳ. ἑρρηγιανῷ. μονίμῳ. δλυμπίῳ. θεοφίλῳ. ἰουλιανῷ. βασι-
 λείῳ. καὶ τοῖς λοιποῖς εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις: — Ὅσοι περὶ τὴν εὐσέβειαν. L III 721
 = M III 1396

ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου γραφείσης *45. f. 186^r
 ἀπὸ Ἐφέσου

Εἰς εὐσέβειαν συντελεῖν ἐπιστάμενος τὸ θεοῖς ἐξυηρητεῖσθαι τύποις, ἅπαντα κατὰ σκο-
 πὸν τῆς ἀχράντου κορυφῆς κατὰ δύναμιν πέπραχα· τίνα δὲ ἐστὶ τὰ παρακολονθήσαντα, ἐν-
 5 τεῦθεν μαθήσεσθε. πολλῶν πόνῳ καὶ τάχει χρησάμενος, τῇ πρὸ τοσῶνδε τὴν Ἐφεσίῳ
 κατέλαβον πόλιν· θάττον δ' ἂν παρεγνόμην, εἰ μὴ παρεμποδὼν διάφορα γέγονε πράγματα,
 ἅπερ (σὺν θεῷ δὲ εἰρήσθῳ) παραγνόμενος κατὰ πρόσωπον ἀφηγήσομαι τῷ ὑμέτερῳ με-
 γέθει. εὐθέως τε αἰδεσίμως τοὺς ἐντεῦθεν ἡκεῖθεν ἁγιωτάτους ἐπισκόπους συνελθόντας
 ἡσπασάμην· μέρη γὰρ ἀποκαλεῖν προσήκει διὰ τὴν προσοῦσαν αὐτοῖς διχόνοϊαν. τεταραγ-
 10 μένων δὲ ἀπάντων καὶ Κυρίλλου καὶ Μέλμονος ἑαυτοὺς ἀσφαλισμένων, δι' ἑμαντιοῦ τοῖς
 συνελθοῦσι παρήγγειλα, καὶ δι' ἑτέρων δὲ τοῖς ἀποῦσιν ἐφανέρωσα, ὥστε τῇ ἐξῆς δίχα τινὸς
 ἀναβολῆς ἅπαντας συνελθεῖν εἰς τὸ ἑμὸν καταγώγιον. ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ συμπληγάδα τινὰ
 γενέσθαι, ἀναμῖξ αὐτῶν συνιόντων (ἔχρην γὰρ καὶ τοῦτο προσδοκᾶν διὰ τὴν προσγενομένην
 αὐτοῖς οὐκ οἶδα πόθεν ἀγριότητα), τὰς εἰσόδους διένειμα. παραγενομένου δὲ Νεστορίου
 15 ἅμα τῇ ξωὶ (καὶ) μετ' οὐ πολὺ καὶ Ἰωάννου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου ἅμα τοῖς σὺν
 αὐτῷ ἁγιωτάτοις ἐπισκόποις, παραγίνεται καὶ Κύριλλος μετὰ πάντων τῶν θεοσεβεστάτων
 ἐπισκόπων, ἀπολυμπανομένου δὲ μόνου Μέλμονος. πολὺς μὲν τάραχος καὶ θόρυβος ἐγένετο,
 φασκόντων τῶν μετὰ Κυρίλλου συνελθόντων μηδαμῶς ὑποστήσεσθαι μηδὲ τὴν θέαν τὴν Νε-
 στορίου τοῦ παρ' αὐτῶν καθαιρεθέντος· συνελθόντων δὲ ὁμῶς, τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων

τύπων ἐβουλόμην ποιήσασθαι. φασκόντων δὲ τῶν συναινούντων Κυρίλλω μῆτε δίχα Κυ-
ρίλλου γενέσθαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν θείων καὶ φοβερῶν τύπων μῆτε παρόντος Νεστορίου
μῆτε μὴν τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς συνελθόντων ὁσιωτάτων ἐπισκόπων καὶ πολλῆς περὶ τούτου
στάσεως γιγνομένης, μᾶλλον δὲ πολέμου καὶ μάχης, τὰ αὐτὰ διεδέξαντο λέγοντες οἱ ἅμα Ἰω-
άννη τῷ θεοφιλεστάτῳ συνιστάμενοι ἀγιώτατοι ἐπίσκοποι, διαβεβαιωσάμενοι καὶ αὐτοὶ Κύ- 5
ρίλλον μὴ χρῆναι παρῆναι τῆς ἀναγνώσεως γιγνομένης τῶν θείων τύπων, ἅτε δὴ καὶ αὐτοῦ
ἅμα Μέμονι καθαιρεθέντος παρ' αὐτῶν. πολλῆς δὲ περὶ τούτου φιλονεικίας γιγνομένης
καὶ τοῦ πλείστου τῆς ἡμέρας ἀναλωθέντος διαστήματος, συμφέρειν ἐδοκίμασα ἄνευ Κυρίλλου
καὶ Νεστορίου τοῖς λοιποῖς φανερὰς γενέσθαι τὰς βασιλικὰς ψήφους, ἐπειδήπερ οὐδὲ τοῖς 10
μνημονευθεῖσι παρὰ τῶν δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης ἐγγράπτο. ἀνανευσάντων δὲ καὶ πρὸς
τοῦτο τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τῶν ἅμα Κυρίλλω συνελθόντων καὶ μὴ βουλομένων
μηδὲ μετὰ τῶν ἅμα τῷ θεοφιλεστάτῳ Ἰωάννῃ παραγενομένων τὰς ἀκοὰς ὑποσχεῖν διὰ τὸ
φάσκεν αὐτοὺς ἀκανονίστως τὴν καθαίρεσιν πεποιηκέναι Κυρίλλου καὶ Μέμονος, μόλις ἐξ-
ίσχυσα πειθοὶ καὶ βίαι, εἰ δεῖ τάληθέστερον εἰπεῖν, χρησάμενος, χωριζομένων Νεστορίου καὶ
Κυρίλλου, παρασκευάσαι τὴν σύνοδον ἅπασαν ἀκροάσασθαι τῆς βασιλικῆς διατυπώσεως. 15
συνελαθόντων τοιγαροῦν ἁπάντων, πεποίημαι τὴν ἀνάγνωσιν τῶν σεβασμίων συλλαβῶν, ἐν αἷς
καθήρηται Νεστόριος καὶ Κύριλλος καὶ Μέμων. εὐμενῶς δὲ δεξαμένων τὴν ἀνάγνωσιν
καὶ ἐπευφημησάντων τῶν ἅμα Ἰωάννῃ τῷ εὐλαβεστάτῳ συνελθόντων, οἱ ἅμα Φλαβιανῷ
τῷ εὐλαβεστάτῳ συνελθόντες, ὡς ἀκανονίστως τῆς καθαιρέσεως Κυρίλλου καὶ Μέμονος
γενομένης, τῆς ἀκροάσεως βαρέως ἐπήκουσαν. οὕτω δὴ τῆς ἀναγνώσεως γενομένης περὶ 20
δείλῃν ἐσπέραν, ὑπὲρ δὲ τοῦ μὴ τάραχον γενέσθαι μείζονα, Νεστόριον μὲν ὑπεδέξατο φυλάξων
ὁ μεγαλοπρεπέστατος κόμης τῶν καθωσιωμένων δομεστίκων Κανδιδιανὸς ὁ ἐν ἅπασι τοῖς
παρ' ἐμοῦ βουλευμένοις καὶ πρᾶττομένοις παρῶν, Κύριλλον δὲ φυλαχθησόμενον καὶ αὐτὸν
παραδέδωκα τῷ περιβλέπτῳ κόμητι καὶ πραιποσίτῳ Ἰακώβῳ τῆς τετάρτης σχολῆς. ἐπειδὴ
δὲ ἀπὴν, ὡς προείρηται, Μέμων, μεταστειλάμενος τὸν οἰκονόμον καὶ τὸν ἐκδικον καὶ τὸν 25
πρωτοδιάκονον τῆς κατ' Ἐφεσον ἀγιωτάτης ἐκκλησίας, αὐτὰ ταῦτα φανερὰ πεποίηκα ὡς κα-
θήρηται Μέμων ὁ μνημονευθεὶς μετὰ τῶν προειρημένων, ἐχεγγυησάμενος αὐτοῖς τὰ ἐκκλη-
σιαστικὰ χρήματα ἰδίῳ φυλάττειν κινδύνῳ μετὰ πάσης ασφαλείας. τούτων οὕτω παρα-
κολουθησάντων, ἐπειδήπερ ἔχρην με καὶ εὐχαῖς σχολάσαι, κατήμην ἐπὶ τὴν ἀγιωτάτην ἐκ-
κλησίαν· μαθὼν δὲ ἐν τῷ ἐπισκοπεῖν διάγειν Μέμονα, ἀποστέλλω τὸν ἐξυνηρετούμενόν 30
μοι πριμικήριον τῶν καθωσιωμένων παλατίνων πρὸς τὸν μνημονευθέντα, ὥστε συντυχίαν
γούν ποιήσασθαι πρὸς με καὶ μαθεῖν εἴγε παντελῶς ἀρνεῖται τὴν ὡς ἐμὲ ἄφριξιν. ὁ δὲ
ἀνυπερθέτως παραγερόμενος καὶ ἐγκληθεὶς παρ' ἐμοῦ, ἀνθ' οὗτο ὑπὸ τὴν ἔω μὴ παραγένετο,
ἔφησεν ἀρρωστίαι κατεσχῆσθαι καὶ διὰ τοῦτο μὴ παραγεγενῆσθαι· μὴ ἀνασχόμενος δὲ δευτέρως
παρανέσεως ἢ συμβουλῆς, ἔφθασε τοὺς ἐμοὺς λόγους καὶ εἰς τὴν ἐμὴν ὥρμησεν οἰκίαν, 35
εἷξας τοῖς θείοις καὶ βασιλικοῖς προστάγμασιν. παραδέδοται τοιγαροῦν καὶ αὐτὸς τῷ αὐ-
τῷ περιβλέπτῳ κόμητι Ἰακώβῳ καὶ φυλάττεται παρὰ τε σκουταρίων καθωσιωμένων παρὰ
τε αἰδεσιμωτάτων παλατίνων. ταῦτα τὰ ἐν τῇ πρώτῃ ἡμέρᾳ παρ' ἐμοῦ προαχθέντα· ἐπειδὴ
δὲ καὶ περὶ εἰρήνης ἔχρην μὲν λόγους προσαγαγεῖν τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις ὑπὲρ
τοῦ μὴ αἰρέσεις καὶ σχίσματα τῇ ὀρθοδόξῳ ἐγγενέσθαι θρησκείᾳ, καὶ εἰς τούτους ἐμavτὸν 40
καθήκα τοὺς λόγους καὶ παντὶ σθένει τὰ δυνατὰ σπονδάσω διαπράξασθαι, συνευδοκοῦντος
τοῦ κρείττονος καὶ τῆς εὐσεβείας καὶ τοῦ ὀρθοῦ σκοποῦ τοῦ δεσπότου τῆς οἰκουμένης, εἰ
καὶ ὅτι μάλιστα ἀκηρύκτους καὶ ἀσπόνδους συνορῶ πρὸς ἀλλήλους καθεστάναι τοὺς θεοφιλε-
στάτους ἐπισκόπους, οὐκ οἶδ' ὅθεν εἰς τοῦτο λύπης τε καὶ τραχύτητος αὐτῶν ἐληλυθότων. εἰ

τι δὲ καὶ πλέον πραχθεῖη, ἢ δι' ἑμάντοῦ ἢ διὰ γραμμάτων σὺν εὐμενεῖαι τοῦ κρείττονος μετὰ πολλοῦ τοῦ τάχους φανερόν ποιήσω τῷ ὑμετέρῳ μεγέθει. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen bekannt, Synod. Casin. 16 und Synodicae Constitutiones [Basileae 1542, per Robertum Winter] p. 248 sq.

Ἰσον ἐπιστολῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου γραφείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει τοῖς εὐλαβε- 46. f. 187^r
σιτάτοις ἐπισκόποις θεοπέμπτω· ποταμίῳ· καὶ δανὴλ ὑπὲρ ὧν πέπονθε συσκευῶν τῶν κατὰ
νεστόριον καὶ ἰωάννην χάριν, ὅτε παρεγένετο ἐν ἐφέσω ὁ κόμης τῶν σακρῶν ἰωάννης: —
Inc. κύριλλος θεοπέμπτω ποταμίῳ δανὴλ ἀγαπητοῖς καὶ συλλειτουργοῖς ἐν κῶ χαίρειν: —
Πολλὰ καθ' ἡμῶν γέγονασιν. L III 772 = M III 1449

Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς ἀγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγαλο- 47. f. 187^v
πρεπεσιτάτου κόμητος τῶν σακρῶν ἰωάννου: — Inc. τοῖς εὐσεβεσιτάτοις καὶ φιλοχρίστοις θεο-
δοσίῳ καὶ οὐαλεντιμανῶ νικηταῖς τροπαιούχοις ἀειανούστοις ἡ ἀγία καὶ οἰκουμένη συνόδος
ἡ χάριτι θῷ καὶ νεύματι τοῦ ὑμετέρου κράτους συναχθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίῳ μητροπόλει: — Ἡ
μὲν φιλόχριστος ἡμῶν βασιλεία. L III 756 = M III 1433

Ἰσον ἀναφορᾶς τῶν Ἀνατολικῶν ἀντιγραφείσης πρὸς τὴν προγεγραμμένην σάκραν *48. f. 188^v
διὰ τοῦ κόμητος Ἰωάννου

Μακαρίσαι ἴαν τις εἰκότως τοὺς νῦν ἀνθρώπους ἢ τοὺς τὴν ἡμετέραν προειληφότηας
γενεάν, ὑπὸ τοῦ ὑμετέρου κράτους κυβερνωμένους· μυρίαὶ γὰρ φροντίσις ἡ ὑμέτερα εὐσέβεια
5 ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης χρωμένη, τὴν ὑπὲρ τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας πάντων τῶν ἄλλων προτέ-
θεικε. προτιμᾷ δὲ τὸ ὑμέτερον πανύμνητον κράτος τὰ τοῦ θεοῦ πάντων τῶν ἐπὶ γῆς,
ἐπειδὴ ἡ εἰς αὐτὸν πίστις τῶν ὑμετέρων ἐννοιῶν τε καὶ πράξεων επικρατοῦσα πρὸς ἅπαντα
ὑμῶν τῇ εὐσεβείᾳ τὰ καλὰ συνεργεῖ. ταῦτα οὕτως ἔχειν ἀεὶ μὲν ἐκ τῶν συμβαινόντων
μανθάνομεν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος καιροῦ τοῦτο καταφανὲς γέγνηται. ὥς γὰρ τὰ
10 τῶν ἱερῶν ἀδόκητοι διέλαβον ταραχαί, ἐκάστων ἐκάστοις συρραγόντων, καὶ ἐσαλεύθη τὸ κοι-
νὸν τοῦ ἡμετέρου συστήματος, τοῦ Αἰγυπτίου συνήθως τὴν οἰκουμένην ταραξάντος, τὸ τῆς
ὑμετέρας εὐσεβείας φοιτήσαν θέσπισμα διὰ τοῦ πάντα μεγαλοπρεπεσιτάτου καὶ ἐνδοξοτάτου
κόμητος τῶν ἀπανταχοῦ λαγυτιόνων Ἰωάννου ἱκανὸν ὑπάρχει πάντων καταστῆναι τὰς ματαίας
φλεγμονάς, εἴπερ σωφρονεῖν βουλοίμεθα. ἐκεῖνο δὲ πάντων μείζον τὸ προστάξει ὑμῶν τὸ
15 κράτος ἐν αὐτοῖς τοῖς γράμμασιν ἀνελεῖν μὲν τὰ σκάνδαλα τὰ τῇ ὀρθῇ πίστει παρὰ τινων
ἐπισυρρέντα, κανόνι δὲ καὶ γνώμονι χρῆσασθαι τῇ ἐν Νικαίᾳ ὑπὸ τῶν πατέρων ἐκτεθείσῃ
πάλαι ποτὲ πίστει, ἥτις, οὔτε ἐλλιπὲς τι οὔτε περιττὸν ἔχουσα, σύντομον τὴν σωτηρίαν χαρίζεται,
ζήμασιν ὀλίγοις τὸ πᾶν διαλαβοῦσα τῶν ὅσα αἱ θεῖαι γραφαὶ ἡμῖν περὶ εὐσεβείας παραδεδώ-
κασιν, καὶ ἐξοικίσασα τὰ τῶν καινουργεῖν ἡμῖν βουλομένων καὶ πεπλανημένων φρονήματα.
20 τούτου χάριν δεξάμενοι τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τὰ γράμματα, θεασάμενοι τὸν σκοπὸν τοῦ
ὑμετέρου κράτους τῇ ὀρθῇ πίστει τῶν πατέρων συμβαίνοντα, ἐσπουδάσαμεν τὰ ἔναγχος ὑπὸ
Κυρίλλου ἐκτεθέντα κεφάλαια κατὰ τῆς εὐαγγελικῆς καὶ ἀποστολικῆς διδασκαλίας ἐκβαλεῖν, ἐν
οἷς πάντας τοὺς τε νῦν ὄντας τοὺς τε πάλαι ποτὲ γεγεννημένους ἁγίους ἀναθεματίσαι ἐτόλμηση,
τινὰ δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὥσπερ καιροῦ δραξάμενος τῆς παρουσίας ἐπισκοπικῆς ταραχῆς, συ-
25 νεργὸν τὴν τῶν πολλῶν ἀπειρίαν λαβὼν, ἐνίων δὲ καὶ νόσον πάλαι μὲν κρυπτομένην, νῦν δὲ
φανεράν γενομένην περιδρομῆς αὐθαδεῖαι, συνοδικῇ αὐθενταίᾳ κυρῶσαι ἐπεχείρησε. ταῦτα
δὲ ὥς ἔγνω τὸ ὑμέτερον κράτος καὶ ὁ θεοφιλέστατος καὶ ἀγιώτατος πατὴρ ἡμῶν καὶ ἐπί-

σκοπος Ἀκάκιος διὰ γραμμάτων ἐδίδαξε τὴν ἁγίαν συνῶδον ὅτι τῇ Ἀπολιναρίου δυσσεβείαι συμβαίνει· οἶδε δὲ ταῦτα σαφῶς ἄνθρωπος δέκα μὲν πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτεσι βεβιωκώς, πάντα δὲ τὸν βίον ἐν ἀποστολικοῖς ἰδρῶσι καταναλώσας καὶ συνόδοις πλείσταις συγγενόμενος καὶ τοὺς τὰ Ἀπολιναρίου φρονοῦντας πλησίον αἰεὶ ἐσχηκώς, ὅθεν ῥαδίως ἐδυνήθη φωρᾶσαι ὡς ἐκείνης τυγχάνει τῆς κακοδοξίας τὰ προειρημένα κεφάλαια· ταῦτα καὶ τοὺς ἤδη ἀπατηθέντας ἐπισκόπους καὶ καθυπογράφαι αὐτοῖς ἀνασχομένους παρεκαλέσαμεν σὺν τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ καὶ ἐνδοξοτάτῳ κόμητι Ἰωάννῃ ἐκβαλεῖν καὶ ἀλλοτριῶσαι τῆς ὁρθοδόξου πίστεως καὶ σὺν ἡμῖν καθυπογράφαι τῇ τῶν πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντων ὁρθοδόξῳ πίστει, καὶ πείσαι μὴ δυνηθέντες διὰ τὴν γεγεννημένην κακὴν αὐτῶν πρόληψιν, ἡναγκάσθημεν καθ' ἑαυτοὺς ἀκέραιον τὴν ὁρθὴν ἐκείνην καθομολογῆσαι πίστιν καὶ ταύτῃ καθυπογράφαι καὶ ἐκβαλεῖν ἐγγράφῳ ὁμολογίᾳ τὴν περιττὴν ἐκείνην κακοδοξίας γέμουσαν τῶν κεφαλαίων ἐκθεσιν. ἀρκεῖ γὰρ ἡ τῶν ὀλίγων ἐκείνων ῥημάτων τῆς ὁρθῆς πίστεως ὁμολογία καὶ πᾶσαν τὴν αἰρετικὴν πλάνην ἐλέγχει καὶ τὴν ἀλήθειαν τοὺς βουλομένους διδάξει. οὔτε γὰρ ἐν τοῖς περὶ τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ἢ προειρημένη τῶν πατέρων πίστις ἀφῆκε τῇδε κἀκεῖσε φέρεσθαι, ἀλλὰ τὸ ὁμοούσιον κηρύξασα ἀπαρασαλεύτους τὰς τῆς πίστεως διεφύλαξε διανοίας, τὴν Ἀρειανικὴν καθελούσα αἵρεσιν, καὶ περὶ τῆς οἰκονομίας τοὺς ἀκριβεῖς παρῴκων ὅρους, τό τε ἄτρεπτον καὶ ἀναλλοίωτον τῆς θεότητος τοῦ μονογενοῦς ἡμᾶς ἐκδιδάξασα καὶ τὸ μὴ ψιλὸν ἄνθρωπον εἶναι τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν, ἀλλ' ὄντως υἱὸν τοῦ θεοῦ πεπεισθαι διαγορεύσασα, συνωιδὰ ταῖς θείαις καὶ ἁγίαις γραφαῖς ἀποφνημαμένη· ὅθεν καὶ ἡμεῖς ἐκείνοις ἀκολουθοῦντες τῇ μὲν πίστει καὶ τῇ ἐκθέσει τῆς ὁμολογίας οὔτε προστίθεμεν τι οὔτε ἀφαιροῦμεν, ἀρκούσης πρὸς ἅπαντα τῆς τῶν πατέρων ἐκθέσεως. ἐπειδὴ δὲ προστετάχατε, εὐσεβέστατοι βασιλεῖς, μετὰ τὴν συγκατάθεσιν ταύτην τῆς ἀσφαλοῦς πίστεως καὶ περὶ τῆς ἁγίας καὶ θεοτόκου παρθένου γνωρισθῆναι ὑμῶν τῇ ἀνυπερβλήτῳ εὐσεβείᾳ (τοῦτο γὰρ ἡμῖν ἀπήγγειλεν ὁ μεγαλοπρεπεστάτος καὶ ἐνδοξότατος κόμης Ἰωάννης), καὶ τοῦτο, τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ αἰτήσαντες βοήθειαν (μεῖζον γὰρ ἢ κατὰ ἄνθρωπον τὸ τοιοῦτο ἐγχειρεῖν), γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ εὐσεβείᾳ ἃ ἀπὸ τῶν θείων δεδιδάγμεθα γραφῶν, τῇ ὁμολογίᾳ τῆς οἰκείας ἀσθενείας ἀποκλείοντες τοῖς ἐπιφύεσθαι βουλομένοις ἐν οἷς [τὲ] τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον διασκεπτόμεθα. ὁμολογοῦμεν τοιγαροῦν τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ, τὸν μονογενῆ, θεὸν τέλειον καὶ ἄνθρωπον τέλειον ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, πρὸ αἰώνων μὲν ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτων δὲ τῶν ἡμερῶν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· δύο γὰρ φύσεων ἕνωσις γέγονε, διὸ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἱόν, ἓνα κύριον ὁμολογοῦμεν. κατὰ ταύτην τὴν τῆς ἀσυγχύτου ἕνώσεως ἔννοιαν ὁμολογοῦμεν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον, διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσαι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἐνῶσαι ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς ληφθέντα ναόν. ταῦτα διδαχθέντες παρὰ τῶν θεολόγων ἀνδρῶν, εὐγγελιστῶν καὶ ἀποστόλων καὶ προφητῶν, καὶ τῶν κατὰ καιρὸν γενομένων τῆς εὐσεβοῦς πίστεως διδασκάλων, ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐξεθέμεθα, παρὰκαλοῦντες καὶ ἱκετεύοντες τὸ ὑμέτερον κράτος συνήθως ὑπερασπίσαι τῆς εὐσεβοῦς θρησκείας, κινδυνευούσης διαφθαρεῖναι ὑπὸ τῆς ἐπισκηψάσης νόσου ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν κεφαλαίων, καὶ θεοπίσαι πάντας τοὺς προεσιῶντας τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ἱερέας ἐκβαλεῖν μὲν τὰ ἐπὶ λύμῃ τῶν ἐκκλησιῶν ἐπεισαχθέντα τῇ ὁρθοδόξῳ πίστει παρὰ τοῦ προειρημένου Κυρίλλου κεφάλαια, μόνῃ δὲ τῇ ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναθροισθέντων ὁμολογίᾳ

καθυπογράφαι. οὐδὲ γὰρ ἔνεστιν ἄλλως τὴν εἰρήνην βραβευθῆναι ταῖς τοῦ θεοῦ ἐκκλη-
σίαις, μὴ ἐκείνης τῆς δυσσεβοῦς ἐκβαλλομένης ἐκθέσεως. Ungedruckt und nur durch zwei
lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 17 und Synod. Constit. p. 253 ff.] bekannt.

Ἰσον ἀναφορᾷ σταλείησιν παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα θεο- 49. f. 189^u
δόσιον: — Inc. Τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ φιλοχρίστοις θεοδοσίῳ καὶ οὐαλεντινιανῷ νικηταῖς
τροπαιούχοις ἀειανγούστοις ἡ ἁγία καὶ οἰκουμένη συνόδος ἡ χάριτι χριστοῦ καὶ νεύματι
τοῦ ὑμετέρου κράτους συναχθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίῳν μητροπόλει: — Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος
οὐ περιεῖδε. L III 764 = M III 1441

ἐπιστολὴ σταλείησιν παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις πρεσβυ- 50. f. 190^u
τέροις καὶ διακόνοις: Inc. ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θῦ χάριν καὶ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων
βασιλέων ἐν τῇ ἐφεσίῳν πόλει συγκροτηθεῖσα τοῖς ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἀδελφοῖς καὶ
συνλειτουργοῖς τοῖς κατὰ τὴν κωνσταντινουπόλιν διατρίβουσι καὶ τοῖς εὐλαβεστάτοις πρεσβυτέ-
ροις καὶ διακόνοις τῆς αὐτῆς κωνσταντινουπόλεως: — Τοῖς ἐν τῷ αὐτῇ τρικυμῷ. L III 768
= M III 1444

Ἰσον ἐπιστολῇσιν κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου ἀλεξανδρείας γραφείησιν πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν 51. f. 191^u
λαὸν κωνσταντινουπόλεως: — Inc. Ἐταράχθῃ λίαν ἡ ἁγία σύνοδος. L III 760 = M III 1436

Ἰσον ἐπιστολῇσιν γραφείησιν παρὰ μέμνονος ἐπισκόπου ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον κωνσταντι- 52. f. 192^r
νουπόλεως: — Inc. Οἷα διὰ τὴν τοῦ θῦ πίστιν. L III 761 = M III 1437

Δέησις καὶ ἐκεία παρὰ τοῦ κλήρου κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν ἐφέσῳ ἁγίας συνό- 53. f. 192^u
δου: — Inc. Εἰδότες τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν πολὺν τινα λόγον. L III 777 = M III 1453

Ἰσον ἐπιστολῇσιν γραφείησιν παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς δώμης 54. f. 193^u
κελεστίνου δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ ἐφεσίῳν ἁγία καὶ μεγάλη συνόδῳ: —
Inc. τῷ ἁγιωτάτῳ καὶ ὁσιωτάτῳ συνλειτουργῷ κελεστίνῳ ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θῦ χάριν
συναχθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίῳν μητροπόλει ἐν κω χαίρειν: — Τῆς μὲν σῆς ὁσιότητος ὁ περὶ τὴν
εὐσέβειαν ζῆλος. L III 660 = M III 1329

*Ἐπιστολὴ Ἀντιόχου ἐπάρχου πραιτωρίων πρὸς Νεστορίον χάριν τοῦ ἀπελθεῖν αὐτὸν *55. f. 195^u
εἰς τὸ ἰδικὸν αὐτοῦ ἐν Ἀνατολίῃ μοναστήριον ὡς βεβαιωθείσης τῆς καθαιρέσεως αὐτοῦ

Τὰ διὰ τῆς συνόδου γενέσθαι δόξαντα κρίνειν ἐπὶ πλεῖστον ἀνεβαλόμεθα, καίτοι σφόδρα
πολλῶν αἰτιωμένων καὶ ἐνοχλούντων· ἐπειδὴ δὲ γράμματα ἡμῖν τῆς σῆς ὁσιότητος ἀπεδόθη
δηλοῦντα ἀρῶν γεγενῆσθαι τὴν ἐν Ἐφέσῳ διατριβὴν καὶ καταθύμιον εἶναι λοιπὸν τῇ σῇ θεο-
σεβείᾳ τὴν ἐκδημίαν, ἀπεστείλαμεν τοὺς ὑπηρετήσασθαι διὰ τῆς ὁδοῦ πάσης ὑφείλοντας, εἴτε
πλεῦσαι εἴτε διὰ τῆς Ἀσίας ἢ τῆς Ποντικῆς ὁδεῦσαι δόξειεν, ὥστε μέχρι τοῦ μοναστηρίου
ὑπηρετήσασθαι. καὶ ἀγγαρείας δὲ καὶ ἀννόνας πεπόμφαμεν, παρὰ τῆς τοῦ θεοῦ φιλαν-
θρωπίας αἰτοῦντες ὑγιαίνειν σου τὴν ὁσιότητα καὶ διάγειν καταθυμῶς. παραμυθίας γὰρ
σε μὴ χορήγει πιστεύομεν, πρὸς τὴν ἔμφρονά σου ψυχὴν ὀρῶντες καὶ τὰ μυρία πλεονεκτήματα.
Ungedruckt; nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 24 bekannt.

*Ἐπιστολὴ Νεστορίου ἥν ἀντέγραψε τῷ αὐτῷ ἐπάρχῳ Ἀντιόχῳ

*56. f. 196^r

Ἐδεξάμεθα τῆς σῆς μεγαλοπρεπείας τὰ γράμματα, ἐν οἷς παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου καὶ
πανμυνήτου βασιλέως μεμαθήκαμεν ἡμῶν τὴν ἐπὶ τοῦ μοναστηρίου προσητάχθαι διαγωγὴν,
καὶ τὸ τῆς διατυπώσεως ἡσπασάμεθα δῶρον· οὐδὲν γὰρ ἡμῖν τοῦ δι' εὐσέβειαν ἰδισμού προ-
τιμότερον. ἐκεῖνο δὲ τὴν ὑμέτεραν παρακαλῶ μεγαλόνοιαν τὰς περὶ τῆς θρησκείας πρὸς

τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα συνεχῶς ὑπομνήσεις ποιεῖσθαι, ὥστε τῶν κατεγνωσμένων παρὰ τῆς εὐσεβείας τῆς αὐτοῦ Κυρίλλου φλναριῶν διὰ βασιλικοῦ γραμματος δημοσιεῦσαι ταῖς τῶν ὀρθοδόξων ἐκκλησίαις πανταχοῦ τὴν κατάγνωσιν, ἵνα μὴ τὸ χωρὶς γραμμάτων τοῦ εὐσεβοῦς βασιλέως λέγεσθαι τὰ Κυρίλλου παρ' αὐτοῦ κατεγνώσθαι τοῖς ἀπλουστέροις σκανδάλων παρὰσχῆται πρόφασιν, ὥς οὐ μετὰ ἀληθείας λεγόμενα. καὶ ταῖς σαῖς δὲ πρόπον ἂν εἴη φρεσὶ τὰ δυνατὰ τῇ τῆς ἀληθείας συνεισφέρειν συνηγορίαι· ἀρκεῖ γὰρ τοσοῦτον εἰπεῖν πρὸς σὲ τὸν διὰ πάντων ὢν ἐπιστεῦθης, εὐδόκιμον. Ungedruckt und nur durch die Übersetzung Synod. Cas. 25 bekannt.

* 37. f. 196^r

Ἰσον σάκρας σταλείσης Φλαβιανῶι ἐπισκόπῳ Φιλίππων ἐλθόντι ἐν Χαλκηδόνι
σὺν τοῖς λοιποῖς τοῖς ἀπὸ τῆς ἀγίας συνόδου σὺν αὐτῶι σταλεῖσιν

Αὐτοκράτορες Καίσαρες Θεοδόσιος καὶ Οὐαλεντινιανὸς νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι ἀεισέ-
βαστοι αὐγουστοὶ τῶι εὐλαβεστάτῳ Φλαβιανῶι ἐπισκόπῳ Φιλίππων. Γνόντες παρὰ τοῦ
μεγαλοπρεπεστάτου καὶ ἐνδοξοτάτου κόμητος τῶν θείων ἡμῶν λαογιτιόνων Ἰωάννου ἀνωμα-
λίας περιπεπωκότα τὴν σὴν θεοσεβείαν, οὐχ ὥς ἔτυχεν ἐφροντίσαμεν. εἰ γὰρ καὶ ἐναντία
τινὰ τῇ ἡμετέρῃ γαληνοτάτῃ προθέσει ἀπέβη ἀπὸ τῆς τῶν ἀγιοτάτων καὶ θεοσεβεστάτων
ἐπισκόπων διχονοίας, ὥστε μὴ αὐτόθι τυπωθῆναι τὰ τῆς εἰρήνης, μάλιστα τῆς σῆς ἀγιοσύνης
ἐκείσε παραγενομένης, ὅμως χαίρομεν μεμαθηκότες ῥαίσασάν σου τὴν θεοσεβείαν εἰς τὴν
Χαλκηδονέων ἐληλυθέναι, δι' ἧς τὰ προλαβόντα πταίσματα προσδοκῶμεν θεοῦ ἐπινεύοντος
διόρθωσιν τὴν τῇ ἐκκλησιαστικῇ εἰρήνῃ καὶ τῇ ἡμετέρῃ εὐσεβείᾳ πρόπουσαν λήψεσθαι.
ἔσο τοιγαροῦν ἐν τῇ μνημονευθείσῃ πόλει ἐν τῶι μεταξὺ τὰς συνήθεις εὐχὰς ὑπὲρ τῆς
εὐσεβείας ἡμῶν ἐκτελῶν καὶ τῇ ἡμετέρῃ περὶ σὲ σχέσει πεποιθώς. ὁ θεὸς σε διαφυλάττοι
πολλοῖς χρόνοις, πάτερ ἀγιώτατε καὶ εὐλαβεστάτε. Ungedruckt und unbekannt.

58. f. 196^v

ἐντολὴ πραχθεῖσα παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλεῖσι παρ' αὐτῆς ἐν κωνσταντινου-
πόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς: — Inc. Τῷ
θεοφιλεστάτῳ καὶ θεοσεβεστάτῳ πρεσβυτέρῳ φιλίππῳ διέποντι τὸν τόπον τοῦ ἀγιοτάτου καὶ
θεοφιλεστάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας τοῦ τῆς μεγάλης ῥώμης κελεστήνου
καὶ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἀγιοτάτου ἐπισκόπου ἀρκαδίου. Ἰουβενάλιου. φλαβιανῶ. φίρμου.
θεοδότιου. ἀκακίου. εὐοπίου. ἡ ἀγία καὶ οἰκουμένη συνόδος ἡ χάριτι θῷ καὶ θεοπίσμῳ
τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων συναχθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίῳ μητροπόλει ἐν κω χαίρειν: — Ἐπι-
τραπέντες παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων — οὔτε ὑμᾶς ἔξει κοινωνικόν: — L III 780 = M III 1457.
Dann folgen die vollständigen Unterschriften, die bis jetzt nur durch die lateinische Über-
setzung Synod. Constit. p. 263 ff. bekannt waren:

ὑπογραφαί: Βηρηνιανὸς¹ ἐπίσκοπος Πέργης ἐντειλόμενος ὑπέγραφα. Ἐρενιανὸς² ἐπίσκοπος
ὑπέγραφα. Δαλμάτιος³ ἐπίσκοπος ὑπέγραφα. Σεβήρος⁴ ἐπίσκοπος ὑπέγραφα. Πίος⁵ ἐπί-
σκοπος ὑπέγραφα. Ἑλλάνικος⁶ ἐπίσκοπος ὑπέγραφα. Παλλάδιος⁷ ὁμοίως. Ἀμφιλόχιος⁸
ὁμοίως. Περιγένης⁹ ὁμοίως. Ἰκόνιος¹⁰ ὁμοίως. Οὐαλεριανὸς¹¹ ὁμοίως. Κῦρος¹² ὁμοίως.
Ἀριστόνικος¹³ ὁμοίως. Μαιόνιος¹⁴ ὁμοίως. Δυνατὸς¹⁵ ὁμοίως. Ἰδδοῦας¹⁶ ὁμοίως. Ἐπι-
φάνιος¹⁷ ὁμοίως. Γρηγόριος¹⁸ ὁμοίως. Ἡσύχιος¹⁹ ὁμοίως. Τριβουνιανὸς²⁰ ὁμοίως. Φίλιπ-
πος²¹ ὁμοίως. Ἡρακλέων²² ὁμοίως. Πέτρος²³ ὁμοίως. Θεοδόσιος²⁴ ὁμοίως. Εὐσέβιος²⁵
ὁμοίως. Βενάντιος²⁶ ὁμοίως. Ἀνύσιος²⁷ ὁμοίως. Δομνῖνος²⁸ ὁμοίως. Ζηρόβιος²⁹ ὁμοίως.
Ἀέτιος³⁰ ὁμοίως. Τιμόθεος³¹ ὁμοίως. Εὐγένιος³² ὁμοίως. Κάλ(λ)ιππος³³ ὁμοίως. Ἰωάν-
νης³⁴ ὁμοίως. Θεόδοτος³⁵ ὁμοίως. Ἀβλάβιος³⁶ ὁμοίως. Δομνῖνος³⁷ ὁμοίως. Εὐστάθιος³⁸
ὁμοίως. Κωνσταντῖος³⁹ ὁμοίως. Ἐννέπιος⁴⁰ ὁμοίως. Εὐπρέπιος⁴¹ ὁμοίως. Παράλιος⁴²
ὁμοίως. Σιλουανὸς⁴³ ὁμοίως. Διμένιος⁴⁴ ὁμοίως. Κύριλλος⁴⁵ ὁμοίως. Εὐπορος⁴⁶ ὁμοίως.

Ῥόδων⁴⁷ ὁμοίως. Τυχικός⁴⁸ ὁμοίως. Μαρτύριος⁴⁹ ὁμοίως. Θωμᾶς⁵⁰ ὁμοίως. Νικίας⁵¹ ὁμοίως. Νεστόριος⁵² ὁμοίως. Θεόδωρος⁵³ ὁμοίως. Ἀρχέλαος⁵⁴ ὁμοίως. Ἀφρόβιος⁵⁵ ὁμοίως. Ἐρμόλαος⁵⁶ ὁμοίως. Μακάριος⁵⁷ ὁμοίως. Δοκιμάσιος⁵⁸ ὁμοίως. Θεοσέβιος⁵⁹ ὁμοίως. Δόμνος⁶⁰ ὁμοίως. Ἀστέριος⁶¹ ὁμοίως. Ῥηγίνος⁶² ὁμοίως. Σενεκίων⁶³ ὁμοίως. Βεσσούλας⁶⁴ διάκονος ὁμοίως. Μάξιμος⁶⁵ ὁμοίως. Θεόδουλος⁶⁶ ὁμοίως. Κόμοδος⁶⁷ ὁμοίως. Μόδεστος⁶⁸ ὁμοίως. Ἀριστόβουλος⁶⁹ ὁμοίως. Εὐθάλιος⁷⁰ ὁμοίως. Ἡράκλειος⁷¹ ὁμοίως. Παῦλος⁷² ὁμοίως. Θέων⁷³ ὁμοίως. Ἰέρακνς⁷⁴ [so] ὁμοίως. Χρυσασόριος⁷⁵ ὁμοίως. Ἐρμογένης⁷⁶ ὁμοίως. Ἀριστόκριτος⁷⁷ ὁμοίως. Ἀλέξανδρος⁷⁸ ὁμοίως. Λαμπέτιος⁷⁹ ὁμοίως. Σεβήρος⁸⁰ ὁμοίως. Αἰδέσιος⁸¹ ὁμοίως. Ἀπελλᾶς⁸² ὁμοίως. Ἀλύπιος⁸³ ὁμοίως. Ἀνδήριος⁸⁴ ὁμοίως. Παῦλος⁸⁵ ὁμοίως. Μακεδόσιος⁸⁶ ὁμοίως. Ἀκάκιος⁸⁷ ὁμοίως. Σπουνδάσιος⁸⁸ ὁμοίως. Ἀφθόνιος⁸⁹ ὁμοίως. Φιλητός⁹⁰ ὁμοίως. Προμάχιος⁹¹ ὁμοίως. Νεκτάριος⁹² ὁμοίως. Μητροδωρος⁹³ ὁμοίως. Δωρόθεος⁹⁴ ὁμοίως. Ταριανός⁹⁵ ὁμοίως. Ἀβραάμ⁹⁶ ὁμοίως. Πέτρος⁹⁷ ὁμοίως. Εὐδόξιος⁹⁸ ὁμοίως. Ἀδελφίος⁹⁹ ὁμοίως. Εὐλόγιος¹⁰⁰ ὁμοίως. Θεωνᾶς¹⁰¹ ὁμοίως. Κῦρος¹⁰² ὁμοίως. Μαρκελλῖνος¹⁰³ ὁμοίως. Εὐάγριος¹⁰⁴ ὁμοίως. Θεόδωρος¹⁰⁵ ὁμοίως. Σόλων¹⁰⁶ ὁμοίως. Ματιδιανός¹⁰⁷ ὁμοίως. Εὐσέβιος¹⁰⁸ ὁμοίως. Ἡρακλείδης¹⁰⁹ ὁμοίως. Ἀμμων¹¹⁰ ὁμοίως. Ζηρόβιος¹¹¹ ὁμοίως. Ζήνων¹¹² ὁμοίως. Ἰσαάκ¹¹³ ὁμοίως. Νατηράς¹¹⁴ ὁμοίως. Τιμόθεος¹¹⁵ ὁμοίως. Ζήνων¹¹⁶ ὁμοίως. Εὐσέβιος¹¹⁷ ὁμοίως. Φιλάδελφος¹¹⁸ ὁμοίως. Μακάριος¹¹⁹ ὁμοίως. Παβίσκος¹²⁰ ὁμοίως. Ἀνδρέας¹²¹ ὁμοίως. Φοιβάμμων¹²² ὁμοίως. Σαβῖνος¹²³ ὁμοίως. Εὐσέβιος¹²⁴ ὁμοίως. Ἀλέξανδρος¹²⁵ ὁμοίως. Σάαδος¹²⁶ ὁμοίως. Εὐθήριος¹²⁷ ὁμοίως. Πέτρος¹²⁸ ὁμοίως. Ἰωάννης¹²⁹ ὁμοίως. Ἀμμων¹³⁰ ὁμοίως. Ῥωμανός¹³¹ ὁμοίως. Παῦλος¹³² ὁμοίως. Ἰωάννης¹³³ ὁμοίως. Ῥουφῖνος¹³⁴ ὁμοίως. Νήσιος¹³⁵ ὁμοίως. Θωμᾶς¹³⁶ ὁμοίως. Ἰωάννης¹³⁷ ὁμοίως. Τιμόθεος¹³⁸ ὁμοίως. Εὐσέβιος¹³⁹ ὁμοίως. Παῦλος¹⁴⁰ ὁμοίως: —

ἀναφορὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς σταλεῖσα διὰ ἱουβενάλιον φίρμον φλαβιανοῦ ἀρκαδίου θεο- 59. f. 197^u
δότου ἀκακίου εὐοπίου τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων καὶ φιλίππου τοῦ εὐλαβεστάτου πρε-
σβυτέρου εἰς οὗτο καὶ τὸ προτεταγμένον ἐντολικὸν γέγονεν: — Inc. τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ
θεοφιλεστάτοις καὶ φιλοχρίστοις θεοδοσίῳ καὶ οὐαλεντινιανῶ νικηταῖς τροπαιούχοις ἀειανγού-
στοις ἢ ἁγία σύνοδος ἢ κατὰ θῦ χάριν καὶ θέσπισμα τοῦ ἡμετέρου κράτους ἐν τῇ ἐφεσίῳ
συγκροτηθεῖσα: — Πάντα μὲν τὰ τῆς ἡμετέρας βασιλείας. L III 781 = M III 1460

ἐντολὴπραχθεῖσα παρὰ τῶν ἀνατολικῶν τοῖς ἀποσταλεῖσι παρ' αὐτῶν ἐν κωνσταντινου- 60. f. 198^u
πόλει ἐπισκόποις ὥστε δικάσασθαι μετὰ τῶν ἀποσταλέτων παρὰ τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου
ὀρθοδόξων ἐπισκόπων ἐν τῇ αὐτῇ κωνσταντινουπόλει: — Inc. Ἡ ἁγία σύνοδος ἢ ἐν ἐφέσω
κροτηθεῖσα [so] τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ ἁγιωτάτοις ἰωάννῃ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς ἀντιοχείας με-
γαλοπόλεως καὶ ἰω ἐπισκόπῳ τῆς δαμασκηῶν μητροπόλεως καὶ παύλῳ ἐπισκόπῳ τῆς ἐμι-
σηνῶν ποιουμένῳ τὸν λόγον καὶ ὑπὲρ τοῦ δσιωτάτου ἐπισκόπου ἀκακίου τοῦ τῆς βερροιαίων
καὶ ἡμερίῳ ἐπισκόπῳ τῆς νικομηδέων πόλεως καὶ μακαρίῳ ἐπισκόπῳ τῆς λαοδικέων πόλεως
ποιουμένῳ τὸν λόγον καὶ ὑπὲρ κύρου ἐπισκόπου τῆς τυρίων μητροπόλεως καὶ ἀπριγγίῳ ἐπι-
σκόπῳ τῆς χαλκιδέων ποιουμένῳ τὸν λόγον καὶ ὑπὲρ ἀλεξάνδρου ἐπισκόπου τῆς ἀπαμείας
καὶ θεοδωρίῳ ἐπισκόπῳ τῆς κυρεστῶν πόλεως ποιουμένῳ τὸν λόγον καὶ ὑπὲρ ἀλεξάνδρου
ἐπισκόπου τῆς ἱεροπολιτῶν μητροπόλεως καὶ ἐλλαδίῳ ἐπισκόπῳ πτολεμαίδος παρόντες πα-
ροῦσιν ἐνετειλάμεθα τὰ ὑποτεταγμένα: — Ἐπειδὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνεκεν. des. συνυπέ-
γραψαν δὲ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες: — L III 724 = M III 1400

ἐκθεσις πίστεως ἣν ἐκθέμενοι οἱ ἀνατολικοὶ ἐπίσκοποι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς καὶ ὑπογράψαντες 61. f. 199^r
αὐτῇ δεδώκασι τοῖς παρ' αὐτῶν σταλεῖσιν ἐν κωνσταντινουπόλει: — Inc. ἡ ἁγία σύνοδος

ἢ τε τῆς ἀνατολικῆς διοικήσεως καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ἐκ διαφόρων διοικήσεων καὶ ἐπαρχιῶν συνηγμένοι. βιθυνίας. καππαδοκίας δευτέρας. παφλαγονίας. πισιδίας. εὐρώπης. μυσίας. ῥοδόπης. θεσσαλίας. δακίας. διελάλησαν τὰ ὑπογεγραμμένα: — Τῶν ἑταίρων ἀναφθέντων. des. ἄλλοι τοῖς τῆς ὁρθοδόξου πίστεως ἢ ἐν ἐφύσῳ ἀθροισθεῖσα ἁγία σύνοδος: — L III 701 = M III 1376

*62. f. 200^r

Δέσεις πρώτη τῶν ἐπὶ τὰ Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων σταλεῖσα τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Χαλκηδόνος διὰ τὸ μὴ συγχωρηθῆναι αὐτοὺς εἰσελθεῖν ἐν Κωνσταντινουπόλει

Εὐκτὸν ἦν μηδὲ παρ' ἑτέρου τινὸς ἐπὶ προσδοκίαις ἀτόποις τοὺς τῆς εὐσεβείας προοδίδσθαι λόγους, μήτι γε δὴ παρὰ τῶν ἱερατεύειν λαχόντων καὶ προστατεῖν ἐκκλησιῶν· οὗς οὐκ ἴσμεν ὅπως προεδρίας ἔρως καὶ φιλαρχίας καὶ ψυχραὶ τινες ὑποσχέσεις κατήγαγον εἰς τὸ πάντων μὲν ὁμοῦ τῶν Χριστιανικῶν παραγγελμάτων ὑπεριδεῖν, μόνῳ δὲ σκοπῷ δουλεύειν ἀνδρὸς ἐκ προλήμματος πάντα ἐλπίσαντος ἐαυτῷ τε καὶ τοῖς πρὸς τοῦτο αὐτῷ συνεργήσασιν κατορθώσῃν, φανερὸν δὲ τοῦ Ἀλεξανδρέως Κυρίλλου, ὅς, ἐρεσχέλιος ἔνεκα μόνῃς αἰρετικῇ ταῖς ἀγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις ἐπεισάγων δόγματα καὶ ταῦτα ἐλεγχθήσεσθαι προσδοκήσας, διὰ μόνῃς τῆς Μέμνονος ὑπουργίας καὶ τῆς τῶν προλεχθέντων συμπράξεως ἐπισκόπων διαφεύξεσθαι ἤλπισε τὰς ἐπὶ τοῖς ἡμαρτημένοις εὐθύναι. διὰ καὶ σφόδρα ἡσυχίας ἐρῶντες καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς κεκρικότες φιλοσοφεῖν, τὴν δὲ ἐπὶ τούτοις ἡσυχίαν καὶ φιλοσοφίαν τῆς πίστεως νομίσαντες προδοσίαν, ἐπὶ τοὺς μόνους μετὰ τὴν ἄνωθεν δύναμιν τῆς οἰκουμένης σωτήρας ὑμῶν τὴν ἱεσῖαν τρέπομεν, τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγῶνας ὑμῶν ἰδικῶς προσήκειν ἡγοῦμενοι, ὥς καὶ μέχρι τοῦδε αὐτὴν φυλάξασιν καὶ δι' αὐτῆς σφόδρα πεφυλαγμένοις. τὴν δὲ ἱεσῖαν ταύτην προσάγομεν ὥς καὶ ἐνώπιον τοῦ παναγίου θεοῦ μέλλουσαν παρῆξιν ἀπολογία ἡμῶν, εἰ μηδὲν τῶν ὑπὲρ τῆς θρησκείας ὁκνήσωμεν, ἀλλὰ καὶ τῇ σῇ εὐσεβείᾳ τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς λόγους ἀποκαλύψαιμεν. οὐ γὰρ ἔστι τι πλέον ἐν Χριστιανικοῖς καιροῖς ἱερέας ποιῆσαι πλὴν τοῦ τὸν οὕτω πιστὸν βασιλέα μαρτυράσθαι, εἰ καὶ μυριάκις εἶημεν πρόθυμοι τὴν τε ζωὴν ἡμῶν καὶ τὰ σώματα τοῖς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγῶσιν ἐκδοῦναι. διόπερ ἐπὶ τοῦ πάντας ἐφορῶντος θεοῦ καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ἅπαντας ἐν δικαιοσύνῃ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, οὗ τῇ χάριτι τὴν βασιλείαν εὐθύνετε, καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων τῶν φρονοῦντων ὑμᾶς, οὓς παρεστῶτας ὄψεσθε τῷ φοβερώϊ θρόνῳ καὶ τὸν φορικτὸν ἐκείνον ἁγιασμὸν διηγεκῶς τῷ θεῷ προσφέροντας, ὃν νῦν τινὲς παραχαράττειν ἐπιχειροῦσιν, ἐπαμύναι τῇ εὐσεβείᾳ πολιορκουμένῃ καὶ κλεῦσαι τὰ ἐπείσασθαι τῇ πίστι αἰρετικῶν κεφάλαια ἐκβληθῆναι, ἃ παντελῶς ἄλλότρια ὑπάρχει τῶν ὁρθῶν δογμάτων καὶ ταῖς τῶν αἰρετικῶν κακοδοξίαις συμβαίνει· ἢ εἴ τις τῶν συνθεμένων καὶ ὑπογεγραμμένων αὐτοῖς καὶ μετὰ τὴν ἐπαγγελθεῖσαν παρ' ἡμῶν συγγνώμην φιλονεικεῖν ἔτι βούλοιο, κелеύσατε τοῦτον εἰς μέσον ἔλθεῖν καὶ προφανῶς τούτων ὑπὸ τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ἐπιτιμίαις ὑπερμαχεῖν τῆς σῆς κρινοῦσης εὐσεβείας. οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη σοι, βασιλεῦ, τοῦδε βασιλικώτερον, ὑπὲρ οὗ καὶ πρὸς Πέτρος ἤδη καὶ πρὸς ἑτέρους βαρβάρους ἔσπευσας ἐπανελέσθαι πολέμους, ἀντιδιδόντος σοι τοῦ Χριστοῦ τὰς ἀκμητὶ νίκας τῆς ὑπὲρ αὐτοῦ προθυμίας. γενέσθαι δὲ ἐπὶ τῆς σῆς εὐσεβείας ἐγγράφως τὰς ζητήσεις παρακαλοῦμεν· οὕτω γὰρ ἂν εὐκολώτερον διαγνωσθεῖεν τε καὶ εἰς τὸν ἕξῃς ἅπαντα χρόνον διελεγχθεῖεν οἱ ἁμαρτάνοντες. εἰ δέ τις, τοὺς ὑπὲρ ὧν πεπλημύνηκε λόγους ὁκνῶν, κρατεῖν τῆς ὁρθῆς πίστεως ἐξ ἐπιτάγματος βούλοιο, τῆς σῆς ἂν εἴη

5 *τιναῖς cod.* 24 *antiquo uitiō ipsa obsecratio omissa esse videtur* 25 *quae obsidetur uafritie quorundam Synod. const.* 29 *τοῦτον cod. cf. et manifeste illum sub ecclesiasticis ea increpationibus tuae pietatis iudicio uindicare Synod. Casin. sec. codicem*

δικαιοκρισίας σκοπεῖν εἰ μὴ καὶ αὐτὴν τὴν προσηγορίαν διδασκάλων ἀποβεβλήκασιν οἱ περὶ
 ὧν εἰσάγουσι δογμάτων ὀκνοῦντες διαγωνίζεσθαι καὶ οὔτε συνίστασθαι τοῖς εἰρημένοις ἐθέ-
 λοντες, ὥς ἂν μὴ διελεγχθεῖεν ἡσεβηκότες, οὔτε ἐκβαλεῖν ἀξιοῦντες αὐτά, ὥς ἂν μὴ ἄκαρπος
 αὐτοῖς ἡ πρὸς ἀλλήλους γένοιτο σύμφραξις. μεμελετῆσθαι γὰρ δὴ τινὰς αὐτοῖς ὑπὲρ τῆς
 5 ἁσεβείας ταύτης προεδριῶν ἀντιδόσεις καὶ τύπους ἄλλους ἐπὶ τῇ τῶν κανόνων διαφθορᾷ, καὶ
 διὰ τῶν ἐπιχειρηθέντων ἤδη δεδήλωται καὶ ἀκριβέστερον ἐλεγχθήσεται, εἰ μὴ τὸ σὸν ἀντισχῆ-
 κράτος· καὶ ὄφεται αὐτοὺς ἡ σὴ εὐσέβεια μετ' οὐ πολὺ τὸν τῆς προδοσίας ταύτης μισθὸν ὥσπερ
 οὐλα τῆς τοῦ Χριστοῦ πίστεως νείμασθαι βουλομένους. ἡμεῖς δὲ ἤδη μὲν τινῶν παρὰ
 τοῦ εὐλαβεστάτου Ἰουβεναλίου τοῦ Ἱεροσολυμιτῶν πρώην ἐγχειρισθέντων ἡσυχάσαμεν, καίτοι
 10 τῶν κανόνων ὑπερμαχεῖν ὀφείλοντες, ὥς ἂν μὴ δόξαιμεν τιμῆς ἕνεκα οἰκείας ἀλγεῖν, καὶ νῦν
 αὐτοῦ σπουδὰς τινὰς καὶ φαντασίας τοιαύτας κατὰ Φοινίκης ἐκατέρας καὶ Ἀραβίας οὐκ ἀγνο-
 οῦμεν· οὐ μὴν περὶ τούτων τέως ἐσμέν οἱοι διαγωνίζεσθαι, οἱ γὰρ καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν ὧν
 τὴν λειτουργίαν ἐγκεχειρίσμεθα, καὶ αὐτῆς, εἰ δεήσει, τῆς ζωῆς μᾶλλον ἂν ἀποσταίημεν ἢ
 τῆς ὑπὲρ τῆς πίστεως προθυμίας. ἀλλὰ πρὸς μὲν τὰς τούτων ἐλπίδας τὴν τε τοῦ θεοῦ
 15 καὶ τὴν τῆς σῆς εὐσεβείας ἀντιστήσομεν κρίσιν· νυνὶ δὲ ἰκετεύομεν μόνην καὶ πρώτην τὴν
 εὐσέβειαν φροντισθῆναι καὶ μὴ τὴν ἐπὶ τοῦ τῆς ἁγίας λήξεως Κωνσταντίνου μόλις ποτὲ τῆς
 ὀρθοδόξου θρησκείας γεγονυῖαν ἐκλαμπρῖν καὶ διὰ τῶν τριαμακαρίων πάππου τε καὶ πατρὸς
 τῆς σῆς εὐσεβείας βεβαιωθεῖσαν, παρὰ δὲ τοῦ σοῦ κράτους εἰς τε ἕτερα ἔθνη βαρβαρικά καὶ
 εἰς τὴν Περσῶν χώραν κρατυνθεῖσαν, ἐν αὐτοῖς κάμνειν τοῖς βασιλείοις καὶ παρὰ τῇ ὑμετέρᾳ
 20 θολοῦσθαι γαληρότητι. οὐ γὰρ διπλᾶς Χριστιανισμοῦ πέμψεις, βασιλεῦ, εἰς Περσίδα διδα-
 σκαλίας, οὐδὲ τι μέγα διχονοοῦντων καὶ οὐδενὸς διακρίνοντος παρ' ἐκείνοις νομισθήσεται τὸ
 ἡμέτερον, οὐδὲ διπλοῖς εὐαγῶς κοινωνήσει τις λόγοις ἢ μυστηρίοις οὐδὲ μὴν εὐσεβῶς τοσοῦτων
 ἀποστήσεται πατέρων καὶ ἁγίων ἀκαταγνώστων, ἀλλ' οὐδὲ τὰ τῆς βασιλείας χρηστὰ ταῖς τῶν
 ἀλλήλοις ἐναντία φρονούντων εὐχαῖς ἐπιγραφῆσεται, οὐδὲ μικρὸς ὁ γέλως ἔσται ἐν τοῖς ἐχθροῖς
 25 τῆς εὐσεβείας ὀφλήσομεν, καὶ μυριάς δὲ ἄλλας τῆς πονηρᾶς ἂν τις φιλονεικίας αὐτῶν καταλέ-
 ξειε βλάβας. εἰ δὲ ἔστιν ὁ μικρὰν οὕτως τὴν πρὸς τὰ ἐπουράνια σχέσιν ἡγούμενος, πᾶς
 μὲν ἕτερος ἔστω μᾶλλον ἢ ὧν πᾶσαν τῆς οἰκουμένης τὴν ἐξουσίαν δέδωκεν ὁ θεός, ἡμῶν δὲ
 εὐχὴ παρὰ τῆς σῆς δέξασθαι εὐσεβείας κρίσιν· ὁδηγήσει γὰρ πρὸς τὴν ἀκριβῆ τῶν ζητουμένων
 σύλληψιν τὴν σὴν διάνοιαν ὁ θεός. εἰ δέ τι τὸ νῦν διακωλύον ἔστι (οὐ γὰρ πάντα ἡμῶν
 30 ἐφικτὰ ὅσα τῇ σῇ περὶ τῶν πραγμάτων εὐσεβείᾳ), τὴν γοῦν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἀναχώρησιν εὐ-
 μαρῶς ἡμῶν ὑπάρξει καὶ ἀσφαλῶς παρὰ τῆς σῆς αἰτοῦμεν γαληρότητος· οὐ γὰρ μικρὰ τὰς
 ἐγχειρισθείσας ἡμῶν πόλεις ἐκ τῆς τοιαύτης βλαπτομένης ὁρῶμεν τριβῆς, οὐδενὸς ἐνταῦθα προ-
 βαίνοντος διὰ τοὺς φιλονεικεῖν, ὥς ἔοικεν, καὶ πρὸς τὴν εὐσέβειαν αἰρουμένους. Ungedruckt
 und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 32 und Synod. Constit.
 35 p. 279 ff.] bekannt.

Δέσεις τῶν αὐτῶν δευτέρα σταλεῖσα τῷ βασιλεῖ ἀπὸ Χαλκηδόνης

*63. f. 201^r

Πολλάκις ἤδη τὴν ὑμετέραν εὐσέβειαν καὶ δι' ἑαυτῶν καὶ δι' ὧν ἀνηνέγκαμεν, ἐδιδάξαμεν
 ὥς διαφθαρεῖναι κινδυνεύει τῆς ὀρθοδοξίας τὸ δόγμα καὶ διασπάσαι μηχανῶνται τῆς ἐκκλησίας
 τὸ σῶμα οἱ πάντα ἄνω καὶ κάτω πεποιηκότες καὶ πάντα μὲν θεσμὸν ἐκκλησιαστικόν, (πάντα
 5 δὲ νόμον βασιλικόν) πατήσαντες καὶ πάντα ἄρδην συγγέαντες, ἵνα τὴν ἐκτεθεῖσαν αἴρεσιν ὑπὸ
 Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως κρατύνωσιν. ὥς γὰρ ἐκλήθημεν ὑπὸ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας

2 οὐδὲ cod.

26 μαζρὸν cod.

4/5 πάντα—βασιλείας suppl. Schw. ex versionibus

Abh. d. philos.-philol. u. d. hist. Kl. XXX, 8. Abh.

εἰς τὴν Ἐφεσον ἐπὶ τῷ τὰ ἀναφυνέντα ζητήματα ἐξετάσαι καὶ τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολι-
 κὴν ὑπὸ τῶν μακαρίων πατέρων ἐκτεθεῖσαν βεβαιῶσαι πίστιν, μηδέπω πάντων παραγενομένων
 τῶν συγκληθέντων ἐπισκόπων, μερικὸν συνέδριον πεποιηκότες, τὰ αἵρετικὰ ἐκεῖνα κεφάλαια
 τὰ τῇ Ἀρείου καὶ Εὐνομίου καὶ Ἀπολιναρίου δυσσεβείαι συμβαίνοντα ἐπὶ ὑπομνημάτων ἐγ-
 γράφως ἐκύρωσαν καὶ τοὺς μὲν ἀπατήσαντες, τοὺς δὲ φοβήσαντες, ἑτέρους δὲ ἐπὶ αἵρέσεσιν 5
 ἐγκαλουμένους εἰς κοινωνίαν δεξάμενοι καὶ ἄλλοις ἀκοινωνήτοις μισθὸν δεδωκότες τῆς ἀκοι-
 νωσίας τὴν λύσιν, ἑτέρους δὲ ἐλπίσιν ἀρχῆς οὐ προσηκούσης ἀναπερώσαντες, πλῆθος ἑαυτοῖς
 συνήθροισαν, ὥσπερ οὐκ εἰδότες ὅτι τὴν εὐσεβείαν οὐ πλῆθος ἀλλὰ ἀλήθεια δείκνυσιν. ἀνε-
 γνώσθη πάλιν γράμματα τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας διὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος Καντι-
 διανοῦ σημαίνοντα ὡς χρὴ ἀδελφικῶς καὶ εἰρηνικῶς τὰ ἀναφυνέντα ἐξετασθῆναι ζητήματα, 10
 πάντων δὲ συνελθόντων τῶν συγκληθέντων θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων· οὐδὲν ὦν ησεν ἡ ἀνά-
 γνωσις. ἀφίκετο ὁ καθωσιωμένος Παλλάδιος ὁ μαγιστριανὸς ἕτερα γράμματα τοῦ ὑμετέρου
 κράτους κομίζων δηλοῦντα ὡς χρὴ ἀνατραπῆναι πάντα τὰ μερικῶς γεγενημένα καὶ ἄνωθεν
 συγκροτηθῆναι τὸ συνέδριον καὶ τὸ ἀληθὲς βεβαιωθῆναι δόγμα· κατεφρονήθη συνήθως καὶ
 τοῦτο τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν θέσπισμα παρὰ τῶν πάντα τολμώντων. παρεγένετο αὖθις ὁ μεγαλο- 15
 πρεπέστατος μάλιστα Ἰωάννης, κόμης ὢν τῆνικαὐτὰ τῶν ἀπανταχοῦ λαογιτιόνων, ἕτερα
 πάλιν κομίζων γράμματα σημαίνοντα ὡς τῶν τριῶν αἱ καθαιρέσεις ἐδέχθησαν παρὰ τοῦ
 ὑμετέρου κράτους καὶ ὅτι χρὴ τὰ μὲν ἀναφανέντα σκάνδαλα περαιορεθῆναι, μόνην δὲ τὴν ἐν
 Νικαίᾳ ἐκτεθεῖσαν πίστιν ὑπὸ τῶν μακαρίων καὶ ἁγίων πατέρων παρὰ πάντων βεβαιωθῆναι·
 παρεβάνη καὶ οὗτος συνήθως ὁ νόμος ὑπὸ τῶν πάντα παιζόντων. οὐ γὰρ ἐπαύσαντο 20
 καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν καὶ κοινωνοῦντες τοῖς καθαιρεθεῖσι καὶ μεμνημένοι αὐτῶν ὡς ἐπι-
 σκόπων, οὐδὲ ἡνέσχοντο ἐκβαλεῖν τὰ ἐπὶ λύμῃ καὶ διαφθορᾷ τῆς εὐσεβοῦς πίστεως ἐκτεθέντα
 κεφάλαια, καὶ ταῦτα πολλάκις ὑφ' ἡμῶν πρὸς διάλεξιν προσκληθέντες· ἐτοιμοὺς γὰρ εἶχομεν
 τὰς ἀποδείξεις τῶν αἵρετικῶν κεφαλαίων. καὶ μαρτυρεῖ τούτοις ὁ προειρημένος μεγαλο- 25
 πρεπέστατος μάλιστα, καὶ τρεῖς καὶ τετράκις καὶ ἡμᾶς καὶ αὐτοὺς συγκαλέσας καὶ τοῦτο
 ἡμῶν προτεινάντων ἀκούσας. ἐδέησε μετὰ ταῦτα διὰ τὴν ἐκείνων ἀπειθείαν ἐνταῦθα
 ἡμᾶς κληθῆναι· παρεγενόμεθα οὐδὲ πρὸς βραχὺ ἀναβαλόμενοι· οὐκ ἐπανσάμεθα ἀφ' οὗ παρε-
 γενόμεθα, καὶ ἐπὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας καὶ ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ κονισιστορίου παρακαλοῦντες
 ἀναδέξασθαι αὐτοὺς τὸν ὑπὲρ τῶν κεφαλαίων ἀγῶνα καὶ ἔλθεῖν εἰς διάλεξιν ἢ ἐκβαλεῖν αὐτὰ
 ὡς ἀλλότρια τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ ἐμμεῖναι τῇ ἐκθέσει μόνῃ τῆς πίστεως τῶν μακα- 30
 ρίων πατέρων τῶν ἐν Νικαίᾳ συνεληλυθόντων. καὶ οἱ μὲν, οὐδέτερον τούτων ποιῆσαι
 θελήσαντες, ἀλλ' ἐπιμεινάντες τῇ αἵρετικῇ ταύτῃ φιλονεικίᾳ, ἐκκλησιάζειν καὶ ἱερατεῦειν συνε-
 χωρήθησαν· ἡμεῖς δέ, ἀσύναντοι μεμενηκότες τοσοῦτον χρόνον ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐνταῦθα καὶ
 μυρίους κάκει καὶ ἐνθάδε κινδύνους ὑπομένοντες καὶ ὑπὸ δούλων σχῆμα μοναχικὸν περι-
 βεβλημένων καταλευσθέντες καὶ μικροῦ δεῖν ἄρδην διαφθαρέντες, ἐστέρξαμεν ὡς ὑπὲρ εὐσε- 35
 βείας ἅπαντα ὑπομένοντες. μετὰ ταῦτα ἔδοξε τῷ ὑμετέρῳ κράτει αὖθις καὶ ἡμᾶς καὶ
 ἐκεῖνους συγκαλέσαι καὶ καταναγκάσαι τοὺς ἀπειθοῦντας εἰς τὴν ἐξέτασιν ἔλθεῖν τῶν δογμά-
 των. τούτου ἔσεσθαι προσδοκώμενον, ἡ εὐσεβείᾳ σου εἰς τὴν πόλιν ἀφίκετο καὶ τοὺς μὲν
 ἐπὶ αἵρέσει κατηγορουμένους καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μὲν καθαιρεθέντας ὑφ' ἡμῶν, τοὺς δὲ ἀκοι-
 νωνησάσι ὑποβληθέντας, λοιπὸν δὲ καὶ ὑπὸ τὸν κανόνα γεγενημένους, προσέταξε τὴν πόλιν 40
 καταλαβεῖν καὶ ἱερουργῆσαι καὶ χειροτονῆσαι· ἡμᾶς δὲ τοὺς τὸν ὑπὲρ εὐσεβείας ἀναδεξαμένους
 ἀγῶνα καὶ πάντα κίνδυνον ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν δογμάτων ὑποσθῆναι προαιρουμένους, οὔτε εἰ-
 σελθεῖν εἰς τὴν πόλιν ἐκέλευσε καὶ τῇ πολεμουμένῃ συμμαχεῖν πίστει καὶ ὑπὲρ τῶν ὀρθῶν
 ἐνστῆναι δογμάτων οὔτε τὰ οἰκεία καταλαβεῖν ἐπέτρεψεν, ἀλλ' ἐσμέν ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἀνιώ-

μενοι καὶ στέροντες ἐπὶ τῷ μελετωμένῳ τῆς ἐκκλησίας σχίσματι. τούτου χάριν ὡς μη-
 δεμιᾶς τυγχάνοντες ἀποκρίσεως, ἀναγκαῖον ὡνείθηνεν διὰ τῶνδε τῶν γραμμάτων διδάξαι
 τὴν ὑμετέραν εὐσεβείαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ τοῦ Χριστοῦ αὐτοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος
 ὡς εἰ χειροτονηθεῖη τις πρὸ τῆς διορθώσεως τῶν ὁρθῶν δογμάτων παρὰ τῶν τὰ αἰρετικά
 5 φρονοῦντων, ἀνάγκη πᾶσαν ἐκκλησίαν μεριοθῆναι, καὶ κλήρων καὶ λαῶν οὐκ ὀριζομένων καὶ
 κατ' ἀλλήλων χωροῦντων· οὐδεὶς γὰρ τῶν εὐσεβούντων ἀνέξεται τοῖς τὰ αἰρετικά θρησκευούσι
 κοινωνῆσαι καὶ τὴν οἰκίαν προέσθαι σωτηρίαν. τούτου δὲ ἔσομένου, ἡ ὑμετέρα εὐσεβεία
 παρὰ τὸν οἰκεῖον προᾶξει σκοπὸν ἀναγκασθήσεται· καὶ γὰρ τὸ σχίσμα παρὰ γνώμην ἴσως
 κρατυνεῖ καὶ τοὺς ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἀγωνιζομένους λυπήσει, οὐκ ἀνεξομένους τὰς οἰκίας
 10 προδοῦναι ψυχὰς καὶ συνθέσθαι τοῖς τὰ δυσσεβῆ Κυρίλλου δόγματα ἐκδικεῖν φιλονεικοῦσι.
 πολλοὶ δὲ οἱ τῆς εὐσεβείας ὑπερμαχοῦντες, ἡμεῖς τε οἱ τῆς Ἀνατολικῆς διοικήσεως ἅπαντες
 καὶ αἱ σὺν ἡμῖν ἐπαρχίαι ἐκ τε τῆς Ποτικῆς καὶ Ἀσιανῆς καὶ Θραικικῆς διοικήσεως καὶ τοῦ
 Ἰλλυρικοῦ καὶ τῶν Ἰταλιῶν· οὐδὲ γὰρ ἐκεῖνοι τοῖς Κυρίλλου συνθέσθαι δόγμασιν ἀνέχονται,
 οἵτινες καὶ τῇ ὑμετέρᾳ εὐσεβείᾳ βίβλον τοῦ μακαριωτάτου Ἀμβροσίου ἀπέστειλαν ἐναντία
 15 τῇ ἀναφνεΐσῃ ταύτῃ θρησκείᾳ διδάσκουσαν. ἵνα τοῖνυν μὴ τι τοιοῦτο γένηται καὶ
 πλέον ἢ ὑμετέρα εὐσεβεία ἀθρυμήσῃ, ἀντιβολοῦμεν ἱκετεύομεν παρακαλοῦμεν θεοπύσαι μὴ
 πρότερον τὴν χειροτονίαν γενέσθαι, ἕως ἂν τύπον τὰ τῆς ὁρθοδόξου πίστεως λάβῃ, ἥς ἕνεκα
 καὶ συνήγαγεν ἡμᾶς ἡ φιλόχριστος ὑμῶν κορυφή. Ungedruckt und nur durch zwei latei-
 nische Übersetzungen [Synod. Casin. 34 und Synod. Constit. p. 286 ff.] bekannt.

Δέσεις τῶν αὐτῶν τρίτῃ σταλεῖσα ὁμοίως ἀπὸ Χαλκηδόνης

*64. f. 202r

Οὐκ εἰς ταῦτα καταντήσῃ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας προσεδοκῶμεν τὴν κλήσιν· ἐκλήθημεν
 γὰρ ἐντίμως ὡς ἱερεῖς παρὰ βασιλέως καὶ ἐκλήθημεν ἐπὶ βεβαιώσει τῆς τῶν ἁγίων πατέρων
 πίστεως, διὸ καὶ ὡς βασιλεῖ εὐσεβεῖ ὑπακούσαντες ἦλθομεν καὶ ἐλθόντες οὔτε τῆς ἐκκλησι-
 5 ασκευῆς ἐξέστημεν ἀκολουθίας οὔτε τῶν ὑμετέρων κατεφρονήσαμεν θεσπισμάτων, ἀλλὰ διετε-
 λέσαμεν ἀφ' ἧς ἡμέρας εἰς τὴν Ἐφεσίων ἀφικόμεθα, μέχρι τῆς σήμερον τοῖς ὑμετέροις ἐπό-
 μενοι νεύμασιν. ἀλλ' οὐδὲν ἡμᾶς, ὡς ἔοικεν, ὥνησεν κατὰ τὸν παρόντα βίον ἢ εὐταξία,
 μᾶλλον δὲ καὶ τὰ μέγιστα, ὡς ὁρῶμεν, ἔβλαπεν. ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ ταύτῃ χρῆσάμενοι
 μέχρι μὲν τοῦ παρόντος ἐν τῇ Χαλκηδόνι ἐπεχόμενοι διηγάγομεν, νῦν δὲ ἀπελύθημεν ἐπὶ τὰ
 10 οἰκεῖα· οἱ δὲ πάντα συγγέαντες καὶ ταραχῆς τὴν οἰκονομένην ἐμπλήσαντες καὶ τὰς ἐκκλησίας
 διασπάσαι φιλονεικοῦντες καὶ τῇ εὐσεβείᾳ προφανῶς πολεμοῦντες ἱεροουροῦσιν, ἐκκλησιάζουσι,
 τῆς ἀθέσμως ἐλπίζομένης χειροτονίας τὸ κῆρος ἔχουσιν, ὡς νομίζουσι, στάσεις ἐν ταῖς ἐκ-
 κλησίαις ἐγείρουσι, τὰ εἰς τὰς χρεῖας τῶν πενήτων καρποφορούμενα εἰς τοὺς οἰκείους ἀνα-
 λίσκουσι οὐασιώτας· καὶ μὴν οὐκ ἐκείνων μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡμῶν βασιλεύεις. μέρος γὰρ
 15 οὐ μικρὸν τῆς σῆς βασιλείας ἡ Ἀνατολή τυγχάνει, ἐν ἣ ἂν τὰ τῆς ὁρθοδοξίας διέλαμψε,
 πρὸς δὲ ταύτῃ καὶ αἱ λοιπαὶ ἐπαρχίαι καὶ διοικήσεις ἐξ ὧν συνηθροίσθημεν. μὴ τοῖνυν
 παρίδῃ τὸ ὑμέτερον κράτος τὴν πίστιν διαφθειρομένην, εἰς ἣν καὶ ὑμεῖς ἐβαπτίσθητε καὶ
 οἱ ὑμέτεροι πρόγονοι, εἰς ἣν ἐπάγη τὰ τῆς ἐκκλησίας θεμέλια, δι' ἣν οἱ τρισμακάριοι
 μάρτυρες μυρία θανάτων εἶδη μεθ' ἡδονῆς κατεδέξαντο, μεθ' ἧς καὶ βαρβάρους ἐνίκησατε
 20 καὶ τυράννους κατελύσατε, ἧς καὶ ἐν τῷ νῦν τὴν Ἀφρικὴν καταλαβόντι χρήζετε πολέμῳ.
 ἔσται γὰρ ὑμῖν ὁ τῶν ὄλων θεὸς σύμμαχος, ἐὰν τῶν εὐσεβῶν δογμάτων αὐτοῦ ὑπερασπίσητε
 καὶ κωλύσητε ῥαγῆναι τῆς ἐκκλησίας τὸ σῶμα· ῥαγήσεται γὰρ, εἰ τὸ ἐπεισαχθὲν τῇ πίστει ὑπὸ

13 οὔτε cod.

7 οὐδὲ cod.

3*

Κυρίλλου καὶ κυρωθὲν ὑπὸ τῶν ἄλλων αἱρετικῶν φρόνημα κρατυνθεῖη. ταῦτα πολλάκις
 μὲν ἤδη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ ἐν Ἐφέσῳ καὶ ἐνταῦθα διεμαρτυράμεθα καὶ τὴν ὑμετέραν
 εὐσέβειαν ἐδιδάξαμεν, ἀπολογία ἐαυτοῖς ἐπὶ τοῦ θεοῦ τῶν ὅλων πορίζοντες· ἀπαιτεῖ γὰρ καὶ
 τοῦτο παρ' ἡμῶν, ὥς αἱ θείαι γραφαὶ αἶ τε προφητικαὶ καὶ ἀποστολικαὶ διδάσκουσι. καὶ
 1 Tim. 6, 13 γὰρ ὁ μακάριος Παῦλος βοᾷ· διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ ζωογονοῦντος 5
 τοὺς νεκροὺς καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μαρτυρησάντος ἐπὶ
 cf. Ezech. 3, 18, 20 Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν, καὶ τῷ Ἰεζεκιήλ ὁ θεὸς παρεγγῆαι διαστεί-
 λασθαι τοῖς ἐν τῷ λαῷ καὶ ἀπειλὴν τίθησι λέγων, ἐὰν μὴ διαστείλῃ, τὸ αἷμα τῶν ἀπολλυ-
 μένων ἐκ χειρὸς σου ζητήσω. τοῦτο τὸ κρῖμα δεδιότες, ἀναγκαῖον ὠμήθημεν αὐθις
 διδάξαι τὸ ὑμέτερον κράτος ὥς τὰ Ἀπολιναρίον καὶ Ἀρείον καὶ Εὐνομίον διδάσκουσιν ἐν 10
 ταῖς ἐκκλησίαις οἱ ἐκκλησιάζειν συγχωρηθέντες καὶ ἀθέσμως καὶ παρὰ τοὺς κανόνας ἱεροου-
 γοῦντες καὶ διαφθείρουσι τὰς ψυχὰς τῶν εἰσερχομένων, εἴ τις ἄρα καὶ ἀκούειν αὐτῶν ἀνέ-
 χεται. διὰ γὰρ τὴν θείαν χάριν τὴν πάντων ἀνθρώπων κηδομένην καὶ πάντας βουλομένην
 σωθῆναι τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ ὑγιαίνει καὶ τῶν εὐσεβῶν ὑπεραγωνίζεται δογμάτων, δι' οὓς
 μάλιστα ἀλγοῦμεν καὶ κεντούμεθα τὴν ψυχὴν, δεδιότες μὴ κατὰ μικρὸν ἢ ἐπισκίψασα νόσος 15
 τῶν πλείστων ἐπιλάβηται καὶ κοινὸν γένηται τὸ κακόν. ταῦτα ἡμεῖς τὴν ὑμετέραν ἀνα-
 διδάσκομεν γαληνότητα καὶ διδάσκοντες οὐ πανσόμους καὶ εὐχόμεθα ἐπινεῦσαι ταῖς ἡμετέραις
 ἰκεσίαις τὸ ὑμέτερον κράτος καὶ μηδὲν ἔασαι ἐπεισενεχθῆναι τῇ τῶν ἁγίων πατέρων πίστει
 τῶν ἐν Νικαίᾳ συνεληλυθόντων. εἰ δὲ καὶ μετὰ ταύτην ἡμῶν τὴν δέησιν καὶ τὴν ἐπὶ
 τοῦ θεοῦ διδασκαλίαν μὴ προσδέξεται ἡ ὑμέτερα εὐσέβεια, ἡμεῖς καὶ τὸν κοινωστὸν τῶν πο- 20
 Act. 20, 26 δῶν τιναζόμεθα καὶ βοηθούμεθα μετὰ τοῦ μακαρίου Παύλου· καθαροὶ ἡμεῖς ἀπὸ τοῦ
 αἵματος πάντων. οὐ γὰρ ἐπανόμους νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν ἀπ' οὗ εἰς τήνδε τὴν
 εὐλογημένην παρεγενόμεθα σύνοδον, καὶ βασιλέα καὶ ἄρχοντας καὶ στρατιώτας καὶ ἱερέας
 καὶ λαικοὺς διαμαρτυρόμενοι μὴ προέσθαι τὴν παραδοθεῖσαν ἡμῖν ὑπὸ τῶν πατέρων εὐσέ-
 βειαν. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 35 und
 Synod. Constit. p. 293 ff.] bekannt.

*65. f. 203^r

Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν Ἐφέσῳ

Τῇ ἀγιωτάτῃ καὶ θεοφιλεῖ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ Ἰωάννης Ἰωάννης Παῦλος Μακάριος
 Ἀπρίγγιος Θεοδώρητος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Παραγενόμενοι εἰς τὴν Χαλκηδόνα (εἰς γὰρ
 τὴν Κωνσταντινούπολιν οὔτε ἡμεῖς οὔτε οἱ ἐναντίοι συνεχωρήθημεν εἰσελθεῖν διὰ τὰς στάσεις
 τῶν καλῶν μοναζόντων), περιηγήθημεν ὅτι πρὸ ὀκτῶ ἡμερῶν τοῦ ἐπιστῆναι ἡμᾶς ἦν δόξαν 5
 τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ τὸν κύριον Νεστόριον ἀπὸ τῆς Ἐφέσου ἀπολυθῆναι ὅπου βούλεται
 ἀπελθεῖν· καὶ σφόδρα ἠλγήσαμεν τὴν ψυχὴν, εἴ γε ἀληθές, ὅτι τὰ ἀκρίτως καὶ ἀθέσμως
 γεγενημένα τέως δοκεῖ κρατεῖν. ἡμᾶς δὲ γνωσκέτω ὑμῶν ἡ οὐσίτης ἐκθύμως ὑπὲρ τῆς
 πίστεως ἀγωνίζεσθαι καὶ μέχρι θανάτου τοῦτον αἰρεῖσθαι τὸν ἀγῶνα· προσδοκῶμεν δὲ σῆ-
 11. Sept. 431 μερον, τοῦτ' ἐστὶ τῇ ἐνδεκάτῃ τοῦ Γορπιαίου μηνὸς περὰ τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα ἡμῶν 10
 εἰς Ρουφριανὰς καθεῖ τῆς ὑποθέσεως διακούειν. εὐξάσθω τοίνυν ἡ ὑμέτερα ἀγιότης συμ-
 προᾶσαι ἡμῖν τὸν δεσπότην Χριστόν, ἵνα δυνηθῶμεν τῶν ἁγίων πατέρων κρατῆναι τὴν πίστιν
 καὶ τὰ ἐπὶ λύμῃ τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ἀναφνέοντα κεφάλαια πρόρριζα ἀνασπάσαι. τὰ αὐτὰ δὲ
 καὶ τὴν ὑμετέραν οὐσίτητα καὶ φρονῆσαι καὶ ποιῆσαι παρακαλοῦμεν καὶ ἐμμεῖναι τῇ καλῇ 15
 ὑμῶν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως προθυμίᾳ. ὅτε γὰρ ἐγράφη ἡ ἐπιστολὴ, οὐπω ἦν
 ἀπαντήσας ὁ κύριος Ἰμέριος· τάχα γὰρ ἀνωμάλησε κατὰ τὴν ὁδόν. μηδὲν δὲ ὑμῶν τοῦτο
 τὴν θεοσέβειαν διαταράξει· ἐλπίζομεν γὰρ ὅτι καὶ τὰ λυπηρὰ σβεσθήσεται καὶ ἡ ἀλήθεια

ἀναλάμψει, τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας προθύμως συναγωνιζομένης ἡμῶν. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 26 und Synod. Constit. p. 298 ff.] bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 48ⁿ erhalten.

Ἄλλη ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τοὺς αὐτοὺς

*66. f. 208^r

Διὰ τῶν εὐχῶν τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος γέγονεν ἡμῶν συντυχία πρὸς τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα, καὶ τῆς θείας ὁπῆς τυχόντες, περιεγεγόμεθα τέως τῶν τὰ ἐναντία φρονοῦντων ἐν τοῖς ἀγῶσιν, ὡς πάντα μὲν τὰ ἡμέτερα δεχθῆναι παρὰ τῷ φιλοχρίστῳ ἡμῶν βασιλεῖ, τὰ δὲ ὑπ' ἐκείνων λέχθέντα ἄδεκτα φανῆναι καὶ ἀνακόλουθα. ἄνω γὰρ καὶ κάτω Κυρίλλον μνημονεύοντες καὶ παρακαλοῦντες αὐτὸν κληθῆναι καὶ αὐτὸν ὑπὲρ ἑαυτοῦ ἀπολογησασθαι, μέχρι τοῦ παρόντος οὐκ ἔπεισαν, ἀλλ' ἤκουσαν ὡς χρὴ τὸν περὶ τῆς εὐσεβείας κινηθῆναι λόγον καὶ κρατυνθῆναι τὴν πίστιν τῶν μακαρίων πατέρων. διηλέξαμεν δὲ καὶ Ἀκάκιον καταθέμενον ἐπὶ ὑπομνημάτων παθητὴν εἶναι τὴν θεότητα, καὶ τοσοῦτον ἐδυσχέρανεν ὁ εὐσεβὴς ἡμῶν βασιλεὺς, ὡς τινάξασθαι τὴν πορφύριδα καὶ εἰς τουπίσω χωρῆσαι διὰ τὸ τῆς βλασφημίας μέγεθος. εἶδομεν δὲ καὶ ὅλον τὸ κοινιστόριον σφόδρα ἡμᾶς ἀποδεξάμενον ὡς ὑπὲρ εὐσεβείας ἀγωνιζομένους. ἔδοξε τοίνυν τῷ εὐσεβεστάτῳ ἡμῶν βασιλεῖ ἕκαστον ἐκθέσθαι τὸ οἰκεῖον φρόνημα καὶ προσενεγκεῖν αὐτοῦ τῇ εὐσεβείᾳ· ἀπεκρινάμεθα δὲ ἡμεῖς ὅτι ἐτέραν ἐκθεσὶν ἀδύνατον ἡμᾶς ποιῆσαι πλὴν τῆς ἐν Νικαίᾳ γενομένης ὑπὸ τῶν μακαριω-
15 τῶν πατέρων, καὶ συνήρουν αὐτοῦ τῷ κράτει. πρόκειται τοίνυν ἐκείνῃ ἐν ἣ ὑπεγραφεύον ἡμῶν ἡ ὁσιότης, προσενεγκεῖν αὐτοῦ τῇ εὐσεβείᾳ. ὁ δὲ λαὸς ἅπας ὁ Κωνσταντι-
νονπόλεως ἀπαύστως πρὸς ἡμᾶς περᾷ, δεόμενος γενναίως ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνίσασθαι, καὶ πολλὴν ἔχομεν κάματον ἐπέχειν αὐτούς, ἵνα μὴ δόξωμεν πρόφασιν διδόναι τοῖς ἐναντίοις. ἀπεστείλαμεν δὲ ὑμῶν τῇ θεοσεβείᾳ τὸ ἴσον τῆς ἐκθέσεως, ἵνα δύο ἀντίγραφα ποιῆσαι κα-
20 ταξιώσῃτε καὶ τοῖς δύο καθυπογράψῃτε. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 27 und Synod. Constit. p. 299 ff.] bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 49^r erhalten.

Ἀντίγραφα τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει

*67. f. 203^u

Τοῖς τὰ πάντα θεοφιλεστάτοις καὶ ἀγιωτάτοις καὶ δσιωτάτοις συλλειτουργοῖς Ἰωάννῃ Ἰωάν-
νη Ἱμερίῳ Παύλῳ Μακαρίῳ Ἀπριγγίῳ Θεοδωρήτῳ Ἑλλαδίῳ ἐπισκόποις ἢ ἐν Ἐφέσῳ
5 συγκροτηθεῖσα σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μαθόντες τοὺς γενομένους ὑμῶν ἀγῶνας ὑπὲρ
τῆς εὐσεβείας μετὰ τῆς θείας χάριτος ἐπὶ τοῦ φιλοχρίστου καὶ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἡμῶν,
ἐγνωμεν διὰ τῆς πείρας ὡς οὐκ ἐγκαταλέλοιπεν ὁ δεσπότης Χριστὸς τὰς ἐκκλησίας αὐτοῦ,
ὅς γε καὶ ὑμῶν τοῖς ὀρθοδόξοις πρότερον χάριν παρέσχε καὶ τῶν δι' ἐναντίας πολλὴν αἰ-
σχύνην κατέχευε καὶ τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα τῇ ὀρθοδόξῳ πίστει τῆς ἀγιωτάτης ἐκ-
κλησίας προσθέσθαι παρεσκεύασε, καὶ θαυροῦμεν, ὡς καὶ ὑμῶν μετὰ τῆς ἐπιβαλλούσης ἱερεῦσι
10 Χριστοῦ παρηγορίας ἀγωνιζομένων καὶ τῆς τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως ζωῆς ὑπὸ τοῦ
θεοῦ σωιζομένης εἰρηρικὸν πέρας ἔξει τὰ τῆς ὑποθέσεως καὶ στηλιτενθήσεται μὲν τὰ τῆς
αἵρέσεως, ἀναλάμψει δὲ πάλιν κατὰ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἢ τῶν ἀγίων
πατέρων ὀρθόδοξος πίστις. οὐ παύονται δὲ οἱ δι' ἐναντίας τῇ συνήθει τυραννίδι κεχρη-
15 μένοι μέχρι τοῦ παρόντος διὰ τὸ μηδεμιᾶς ἀγανακτήσεως πειραθῆναι· πανταχοῦ γὰρ ἐν ταῖς
ἐκκλησίαις τὰς ἀθεμίτους καθαιρέσεις διαπεμπόμενοι, ταράσσουσι καὶ τοὺς κλήρους καὶ τοὺς

λαούς. ὑπεγράψαμεν δὲ εἰς τὰ δύο ἰσοτύπα τὰ παρὰ τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος ἀποσταλέντα, ὑπὲρ ὧν παρακαλοῦμεν μέχρι αἵματος ἀντικαταστήναι ὑμᾶς, ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγωνιζομένους πρὸς τὴν ἀναρνεῖσαν ἀσέβειαν, εἰδότας ὡς σύμφωνοι τῆς ὑμετέρας ὁσιότητος ὄντες ἔτοιμοι ἔσμεν πρότερον τὰς ψυχὰς ἀποθέσθαι ἢ δέξασθαι τι τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρέως. τὰ δὲ κατὰ τὸ ἡδικημένον πρόσωπον γνόντες, εἰς πᾶσαν ἀφασίαν κατέστημεν· οἱ γὰρ καθελόντες αὐτὸν ἐν αὐτοῖς τοῖς αἰρετικοῖς ὑπομνήμασι τὰ κεφάλαια τὰ αἰρετικά, ὡς ἴστε, συνήψαν τῇ τῶν πατέρων πίστει, καὶ ταύτῃ δείξαντες αὐτοὺς αἰρετικούς καὶ τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ἁλλοτρίους. πῶς οὖν ἐνδέχεται, παρακαλῶ, ἀμφοτέρωτα ταῦτα συνελθεῖν ὄντα ἐναντία, τὴν τε καθαίρεσιν τὰ τε κεφάλαια; εἰ γὰρ ἀξιόπιστοί εἰσι καθελόντες, ἀξιόπιστοι ἔσονται καὶ ἐν οἷς ἐξέθεντο αἰρετικοῖς κεφαλαίοις· εἰ δὲ τὰ κεφάλαια ἐλέγχει αὐτοὺς αἰρετικούς, αἰρετικῶν πάντως καὶ ἡ καθαίρεσις. ταῦτα δὲ προσεφωνήσαμεν καὶ πρὸς τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα, ἀποστείλλαντες τῇ ὑμετέρῃ ὁσιότητι, ἵνα τὸ δοκοῦν διαπράξησθε. ἀγωνιῶμεν γὰρ ὡς ἐπὶ τῆς ἀληθείας αὐτῆς, μὴ τῆς καθαιρέσεως τῆς ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν γεγενημένης κρατούσης, ἰσχύν τινα ἔχῃ καὶ τὰ αἰρετικά κεφάλαια καὶ τὰ ἄλλα τὰ παρ' ἐκείνων κατὰ πολλῶν ἱερέων γεγενημένα· ὅπερ ἅπαντα μαθοῦσαν ὑμῶν τὴν ὁσιότητα θαρροῦμεν ἐκεῖνα ποιήσιν ἢ καὶ πάντα τὰ γενόμενα· κατὰ πάντων ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν ἀκνωρῶσι, εἴτε καθαίρεσιν εἴτε ἀκοινωνησίαν, διὰ τε συνοδικοῦ γράμματος καὶ βασιλικοῦ θεσπίσματος. οὐκ ἄγνοεῖ γὰρ ὑμῶν ἡ θεοσεβεία ὡς ἔχομεν τινὰς τῶν ἐπισκόπων μεθ' ἡμῶν μεμονωμένους ἐν ταῖς ἑαυτῶν ἐπαρχίαις. ἀπεστείλαμεν δὲ τῇ ὑμετέρῃ ὁσιότητι καὶ τὴν πρόσφατον γενομένην ἐρμηνείαν ὑπὸ τοῦ Ἀλεξανδρέως τῶν αἰρετικῶν κεφαλαίων, ἀκριβέστερον καὶ δι' αὐτῆς δείξαντος τὴν ἑαυτοῦ ἀσέβειαν. καθὼς δὲ παρακαλέσαμεν ὑμῶν τὴν ὁσιότητα, καταξιώσατε φροντίσαι ταχέως ἡμᾶς ἀπολυνθῆναι, μάλιστα τοῦ χειμῶνος ἐπιχειμένον. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 28 und Synod. Constit. p. 302ff.] bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 50^r erhalten. Die Unterschriften sind nur im Synodicon Casinense erhalten.

*68. f. 204^r

Ἀναφορὰ τῶν ἐν Ἐφέσῳ Ἀνατολικῶν καὶ τῶν σὺν αὐτοῖς πρὸς τὸν βασιλέα

Τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ φιλοχρίστοις βασιλεῦσι Θεοδοσίῳ καὶ Οὐαλεντινιανῶι αὐγούστοις παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθείσης. Διδαχθέντες ἐκ γραμμάτων τῶν ἁγιωτάτων καὶ θεοφιλεστάτων συλλειτουργῶν ἡμῶν τῶν ὑπὲρ ὅλης τῆς συνόδου καταλαβόντων τὸ εὐσεβὲς ὑμῶν στρατόπεδον τὴν τε μετ' εὐμενείας γενομένην εἴσοδον αὐτῶν ἐπὶ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας καὶ τὸν ὑπὲρ τῆς ὀρθοδοξίας ζῆλον τοῦ ὑμετέρου κράτους, ἥσθημεν ὡς τοῖς προειρημένοις παρόντες καὶ τὸ γαληρὸν τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας πρόσωπον ἅμα αὐτοῖς ἐποπτεύοντες. ἔγνωμεν γὰρ πῶς τὰ μὲν παρὰ τῶν ἐναντίων ἄδεκτα γέγονε τῇ ὑμετέρῃ δικαιοκρίσει, ἡ δὲ τῶν ἁγίων πατέρων τῶν κατὰ Νίκαιαν πίστις, ὑπὲρ ἧς καὶ οἱ παρόντες θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι καὶ ἡμεῖς ἀγωνιζόμεθα, ἀποδοχῆς ἡξιώθη, καὶ πιστεύομεν οὕτω τοῦ θεοῦ ἐξηγημένης ὑμῶν τῆς εὐσεβείας μηδαμῶς παρασαλευθῆσεσθαι παρὰ τῶν ἐπιχειρησάντων τὴν ἀποστολικὴν πίστιν, δι' ἧς ἄνωθεν ἐκ προγόνων βασιλεύει τε τὸ ὑμέτερον κράτος καὶ πᾶν τὸ ἄλλόφυλον ὑποχείριον ἔχει, καὶ ἐπὶ τούτοις τὰς εὐχαριστηρίους φωνὰς καὶ τὰς ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας ἐκτενεῖς δεήσεις εὐνοήτως ἀνεπέμψαμεν μετὰ πολλῆς τῆς περιχαρείας τῷ δεσπότῃ Χριστῷ. ἐπειδὴ δὲ πολλή τις ἐστὶν ἐπὶ τοῦ εὐσεβοῦς ὑμῶν κράτους παρρησία τοῖς ἱερεῦσι, θαρροῦμεν καὶ τὰ εἰς ἀνθυμίαν ἡμᾶς ἐμβάλλοντα καὶ ἀγωνίαν διδάξαι τὸ ὑμέτερον κράτος καὶ τούτων αἰτῆσαι τὴν ἴασιν· ὅθεν δεόμεθα καὶ προκυλινδούμεθα τῶν

ὑμετέρων ἰχνῶν μετὰ μακροθυμίας προσπίπτοντας ἡμᾶς τῇ ὑμετέρῃ εὐσεβείᾳ δέξασθαι, δίκαια αἰτοῦντας περὶ τοῦ ἡδικομένου προσώπου παρὰ τῶν τὰ αἵρετικά κεφάλαια Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρίου δεδεγμένων καὶ εἰς αὐτὸ τὸ θεῖον ἡσεβηκότων. οἱ γὰρ ἐπεισαγαρόντες τὰ αἵρετικά κεφάλαια καὶ θολώσαντες τὴν τῶν ἁγίων πατέρων πίστιν τό γε αὐτῶν μέρος ἐν
 5 αὐτοῖς τοῖς ὑπομνήμασι καὶ τὴν ἀθέμιτον καθάρσειν πεποιήκασιν, καὶ πιστεύομεν μὴ φανή-
 σεσθαι τῇ ἀπροσκλινεῖ ὑμῶν καὶ ὀρθῇ κρίσει δίκαιον, ἐκείνων στήναι τὴν κατάκρισιν, οὓς κατακρίνεσθαι χρὴ, σαφῶς ἐληλεγμένους αἵρετικούς. τὰ δὲ κατὰ μέρος παρακολουθήσαντα παρ' ἐκείνων καὶ κατὰ τῶν ἐκκλησιαστικῶν θεσμῶν καὶ κατὰ τῶν εὐσεβεστάτων ὑμῶν γραμ-
 μάτων, ἥδη παρὰ πολλῶν μεμάνηκε τὸ ὑμέτερον κράτος, τοῦ παρ' αὐτῶν ἡδικομένου ἐν
 10 μηδενὶ μήτε τοῖς ὑμετέροις θεσπίσμασιν ἀντιπεσόντος καὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν πίστιν ὀρθο-
 δόξως κηρύττοντος. εἰ γὰρ καὶ μυριάκις φεύγων τὰς ταραχὰς αὐτὸς ἰδιάζειν βούλεται, δέος μὴ τι τῇ πίστει γένηται βλάβος τῷ τὴν ἀθεσμον ἐκείνην καθάρσειν παρὰ τῶν τὰ αἵ-
 ρετικά κεφάλαια ἐπεισαγαρόντων γεγενῆσθαι. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 28 und Synod. Constit. p. 305 ff.] bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 51ⁿ erhalten.

**Ἐπιστολὴ Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρρου πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεραπόλεως
 γραφεῖσα ἀπὸ Χαλκηδόνος**

*69. f. 204ⁿ

Οὐ κατελίπομεν εἶδος οὐκ ἐπιεικείας, οὐ τραχύτητος, οὐ παρακλήσεως, οὐ καταβολήσεως, οὐ οὐκ ἐχρησάμεθα ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ τοῦ λαμπροῦ κοινιστορίου διαμαρ-
 5 τυρόμενοι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ τοῦ τὰ πάντα ἐφορῶντος καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ μέλλοντος κρίνειν ἐν δικαιοσύνῃ τὴν οἰκουμένην καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ τῶν ἐκλεκτῶν Act. 17, 31
 αὐτοῦ ἀγγέλων μὴ παροφθῆναι διαφθειρομένην τὴν πίστιν ὑπὸ τῶν τὰ αἵρετικά κεφάλαια δεξαμένων καὶ τούτοις καθυπογράψαι τετολημηκότων, ἀλλὰ κελεῦσαι μόνον τὴν ἐν Νικαίᾳ ἐκτεθῆναι καὶ ἐκβληθῆναι τὴν ἐπεισαχθεῖσαν αἵρεσιν ἐπὶ λύμῃ καὶ διαφθορᾷ τῆς εὐσεβείας.
 10 καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἡμέρας οὐδὲν ἀνύσαι ἡδυνήθημεν, τῇδε κακέισε τῶν ἀκροατῶν περι-
 φερομένων καὶ νῦν μὲν ἐπαινοῦντων τὰ ἡμέτερα, νῦν δὲ μεταπειθομένων. ἀλλ' ὅμως οὐδὲν ἡμᾶς τούτων μετέπεισε τῆς προκειμένης ἐνστάσεως ἐκοτῆναι, ἀλλ' ἐχόμεθα τούτου, οὐν θεῶι δὲ εἰρησῶ· πεπείκαμεν γὰρ μεθ' ὅρκου τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα ὡς ἀδύνατον Κύριλλον καὶ Μέμονα δι' ἡμῶν ἀποκαταστῆναι καὶ ὡς ἀμήχανον ἡμᾶς κοινω-
 15 νῆσαι τοῖς ἄλλοις, μὴ ἐκβαλοῦσι πρότερον τὰ αἵρετικά κεφάλαια. ἡμεῖς μὲν οὖν τοῦτον ἔχομεν τὸν σκοπὸν· σπουδὴ δὲ ἐστὶ τοῖς τὰ ἑαυτῶν ζητοῦσιν, οὐχὶ δὲ τὰ Χριστοῦ Ἰησοῦ, Phil. 2, 21
 ἀποκαταστήσαι αὐτοὺς καὶ παρὰ γνώμην ἡμετέραν. ἀλλ' οὐδὲν ἡμῖν τούτου μέλει· ὁ γὰρ θεὸς τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν ἀπαιτεῖ καὶ τὴν δύναμιν ἐξετάζει καὶ τῶν παρὰ γνώμην γινο-
 μένων οὐκ εἰσπράττεται δίκας. περὶ δὲ τοῦ φίλου ἱστω σου ἡ ἀγιότης ὡς εἰ ποτε αὐτοῦ
 20 μνήμην ἐποιησάμεθα ἢ ἐπὶ τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἢ ἐπὶ τοῦ λαμπροῦ κοινιστορίου, καθοσιώσεως ἐκρίθημεν· τοσαύτη ἐστὶ τῶν ἔσω πρὸς αὐτὸν ἡ ἀπέχθεια. καὶ τὸ πάντων χαλεπώτατον ὅτι αὐτὸς ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς πάντων μάλιστα ἀποστρέφεται τὸ ὄνομα, φανερώς ἡμῖν λέγων ὅτι 'περὶ τούτου μηδεὶς μοι μηδὲν λεγέτω· τύπον γὰρ ἅπαξ τὰ κατ' αὐτὸν ἔλαβεν'. ἀλλ' ὅμως εἰ ἐνταῦθα ἐσμέν, οὐ πανσόμμεθα πάσῃ δυνάμει καὶ τούτου
 25 τοῦ μέρους φροντίζοντες, εἰδότες τὴν γενομένην εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀθέων ἀδικίαν. σπου-
 δάζομεν δὲ καὶ ἡμεῖς ἀπαλλαγῆναι ἐντεῦθεν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀπαλλάξαι θεοσέβειαν· οὐδὲν

10 μὴδὲ cod.

1 κύρον cod.

17 οὐδὲ cod.

γάρ ἐστιν ἐλπίσαι χρηστὸν ἐντεῦθεν τῷ πάντας πληροφορηθῆναι τῷ χρυσῷ καὶ φιλονεικεῖν αὐτοὺς τοὺς κριτὰς μίαν εἶναι φύσιν θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος. ὁ δὲ λαὸς ἅπας σὺν θεῷ ὑγιαίνει καὶ ἀπαύστως πρὸς ἡμᾶς ἐξέρχεται· ἠοξάμεθα δὲ αὐτοῖς καὶ διαλέγεσθαι καὶ ἐπιτελέσασθαι συνάξεις μεγίστας καὶ τέταρτον αὐτοῖς διελέχθην ἐνχαῖς τῆς σῆς θεοσεβείας περὶ τῆς πίστεως καὶ μετὰ τοσαύτης ἡκουσαν ἡδονῆς, ὥς μέχρις ὥρας ἐβδόμης μὴ ἀποστήναι, ἀλλ' ἀνέχεσθαι τῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος. ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ μεγίστῃ οὔσῃ καὶ τέσσαρας ἐχούσῃ στοὰς πληθὺς ἡθροίσθη καὶ ἡμεῖς ἀνωθεν ἐκ τῶν διατέγων τὰς διαλέξεις ἐποιησάμεθα. ὁ δὲ κληρὸς ἅπας μετὰ τῶν καλῶν μοναζόντων σφόδρα ἡμῶν πολεμεῖ, ὥς καὶ γενέσθαι μίαν συμβολήν, ἥνικα ἀπὸ Ρουφριανῶν μετὰ τὴν συντυχίαν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως ἐπανήειμεν, καὶ πολλοὺς τραυματισθῆναι καὶ τῶν μεθ' ἡμῶν λαϊκῶν καὶ τῶν ψευδομοναζόντων. ἔγνω δὲ ὁ εὐσεβεστάτος βασιλεὺς ὡς πληθὺς ἀθροίζεται πρὸς ἡμᾶς καὶ μόνοις ἡμῶν συντυχῶν ἔφη· "Ἐγὼν ὅτι παρὰσυνάγετε." εἶπον δὲ αὐτῷ· "Ἐπειδὴ ἔδωκας παρορησίαν, μετὰ συγγνώμης ἄκουσον. δίκαιον τοὺς μὲν αἵρετικοὺς καὶ ἀκοινωνήτους ἐκκλησιάζειν, ἡμᾶς δὲ τοὺς ὑπὲρ τῆς πίστεως ἀγωνιζομένους καὶ διὰ τοῦτο ἐκείνους ἀκοινωνήτους πεποιηκότας μὴ εἰσιέναι εἰς ἐκκλησίαν;" ὁ δὲ ἔφη· "Κἀγὼ τί ποιήσω;" ἀπεκρινάμεν τοίνυν αὐτῷ· "ὁ ἐποίησεν ὁ μάλιστα σου, κόμης ὢν λαογιτιόνων, ἐν Ἐφέσῳ. εὐρὼν γὰρ ἐκείνους μὲν συναγομένους, ἡμᾶς δὲ μὴ συναγομένους, ἐπέσχεν αὐτοὺς λέγων ὡς "ἐὰν μὴ εἰρηνεύσητε, οὐ μὴ συγχωρήσω ἐνὶ μέρει συναχθῆναι". καὶ ἐχορῆν καὶ τὴν σὴν εὐσέβειαν προστάξαι ἐνταῦθα τῷ ἐπισκόπῳ μὴ συγχωρῆσαι μήτε ἐκείνοις μήτε ἡμῶν συναχθῆναι, ἕως ἂν συμβῶμεν, ἵνα ἡ δικαία σου ψῆφος γνώριμος ἅπασι γένηται." πρὸς ταῦτα ἔφη ὅτι "Ἐγὼ προστάσσειν ἐπισκόπῳ οὐ δύναμαι". ἀπεκρινάμεν τοίνυν ἐγὼ· "Οὐκοῦν μηδὲ ἡμῶν ἐπιτάξῃς, καὶ λαμβάνομεν ἐκκλησίαν καὶ συναγόμεθα καὶ γνώσεται σου ἡ εὐσέβεια ὡς πολλῶι πλείους οἱ μεθ' ἡμῶν ὑπὲρ τοὺς μετ' αὐτῶν". πρὸς δὲ τούτοις εἶπαμεν αὐτῷ ὅτι "Ἡ ἡμετέρα σύναξις οὔτε ἀνάγνωσιν ἔσχε τῶν ἁγίων γραφῶν οὔτε προσφορὰν, μόνας δὲ λιτὰς ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ τοῦ ὑμετέρου κράτους καὶ τὰς περὶ τῆς εὐσεβείας διαλέξεις". ἀπεδέξατο οὖν καὶ τέως οὐκ ἐκώλυσε τοῦτο γίνεσθαι. αὖξονται οὖν αἱ συνάξεις, τοῦ πληθους περὶ τὸν πρὸς ἡμᾶς καὶ μεθ' ἡδονῆς ἀπάσης τῆς διδασκαλίας ἀκούοντος. ἐδέξασθω τοίνυν ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια τέλος λαβεῖν τὴν ὑπόθεσιν τῷ θεῷ ἀρέσκον· ἡμεῖς γὰρ καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἐν κινδύνῳ ἑσμέν, καὶ τὰς ἐφόδους τῶν μοναζόντων καὶ τῶν κληρικῶν ὑφορώμενοι καὶ τῶν κρατούντων τὴν ἐνκολίαν ὀρῶντες. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 30 und Synod. Constit. p. 313 ff.] bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 52ⁿ erhalten.

*70. f. 205ⁿ

Ἐπιστολὴ τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει σταλέντων Ἀνατολικῶν πρὸς τοὺς ἰδίους τοὺς ἐν Ἐφέσῳ

Κυρίοις τιμωτάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις τοῖς ἐν Ἐφέσῳ διάγουσιν Ἰωάννης Ἰωάννης Ἰμέριος Παῦλος Μακάριος Ἀπρίγγιος Θεοδώρητος. Πέμπτης εἰσόδου τετυχηκότες καὶ πολλὰ περὶ τῶν αἵρετικῶν κεφαλαίων ζυγομαχήσαντες καὶ ὁμωμονοκότες πολλάκις τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ ὡς ἀδύνατον ἡμᾶς κοινωνῆσαι τοῖς τὰ ἐναντία φρονοῦσι, μὴ ἐκβαλλομένων τῶν κεφαλαίων, καὶ ὅτι οὐδ' ἂν ἐκβάλῃ Κύριλλος τὰ κεφάλαια, δεχθήσεται παρ' ἡμῶν διὰ τὸ αἰρεσιόαρχον αὐτὸν τῆς ἀσεβοῦς ταύτης αἵρέσεως γενέσθαι, οὐδὲν τέως ἠνύσαμεν τῷ καὶ τοὺς ἐναντίους ἐνίστασθαι καὶ τοὺς ἀκούοντας μὴ ἐπιπλήττειν τοῖς ἀναιδῶς ἀντιπίπτουσι (μηδὲ)

4 θεοδώριτος codex ut solet, nisi cum nomen per compendium scribitur

9 μηδὲ abscissum

- ἀναγκάζειν αὐτοὺς εἰς ἐξέτασιν ἔλθεῖν καὶ διάλεξιν. φεύγουσι γὰρ ἐκεῖνοι παντελῶς τὴν περὶ τῶν κεφαλαίων βάσανον καὶ οὐδ' ὅλως διαλεχθῆναι περὶ τούτων ἀνέχονται· ἡμεῖς δὲ διὰ τὰς ὑμετέρας εὐχὰς μέχρι θανάτου ἑτοιμοὶ ἔσμεν ἐνστήναι καὶ μήτε Κύριλλον δέ-
 5 ξασθαι μήτε τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτεθέντα κεφάλαια μήτε τούτοις κοινωνῆσαι, πρὶν ἢ ἐκβληθεῖν τὰ κακῶς ἐπεισαχθέντα τῇ πίστει. παρακαλοῦμεν τοίνυν καὶ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην τὰ αὐτὰ ἡμῖν φρονεῖν καὶ τὸν αὐτὸν ἐπιδείκνυσθαι τόνον· ὑπὲρ γὰρ τῆς εὐσεβείας ἔστιν ἡμῖν ὁ ἀγών, ἣν μόνην ἔχομεν ἐλπίδα καὶ δι' ἣν προσδοκῶμεν τῆς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν ἀπολαύσε-
 10 σθαι εὐμενείας ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ. περὶ τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Νεστορίου ἴστω ὑμῶν ἡ θεοσέβεια ὥς σπουδῇ ἡμῖν ἐγένετο παρεμβалεῖν τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον καὶ τέως οὐκ ἰσχύσαμεν τῷ πάντας καὶ πρὸς αὐτὸ τὸ ὄνομα ἀπεχθῶς διακείσθαι· οπουδάξομεν δὲ ὁμῶς, καὶ τούτων οὕτως ἐχόντων, εἰ ἐπιλαβώμεθα καιροῦ καὶ τῆς τῶν ἀκουόντων εὐμενείας, καὶ τοῦτο ποιῆσαι. τοῦ θεοῦ δῆλον ὅτι συνεργοῦντος ἡμῶν τῷ σκοπῷ. ἵνα δὲ μηδὲ τοῦτο ἀγνοήσῃ ὑμῶν ἡ οἰότης, γινώσκετε ὥς θεασάμενοι τοὺς Κυριλλιανούς τυραννίδι καὶ ἀπάτῃ καὶ κολακείᾳ καὶ δώροις πάντας ὥς ἔπος εἰπεῖν ἀπατήσαντας, πολλάκις
 15 τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα παρακαλέσαμεν καὶ τοὺς μεγαλοπρεπεστάτους ἄρχοντας ὥστε καὶ ἡμᾶς ἐπὶ τὴν Ἀνατολὴν ἀπολυθῆναι καὶ τὴν ὑμετέραν θεοσέβειαν ἐπὶ τὰ οἰκεία, ἐννοοῦντες τοῦτο ὅτι μάτην παραβραδύνομεν οὐδὲν περὶ τῶν προκειμένων ἀνύοντες διὰ τὸ Κύριλλον παντάπασιν φεύγειν τὴν πρὸς ἡμᾶς διάλεξιν, εἰδόντα τὸ φανερόν τῶν ἐλέγχων τῶν βλασφημιῶν ὧν ἐν τοῖς δώδεκα κεφαλαίοις αὐτοῦ ἐξέθετο. ἔδοξε δὲ τῷ εὐσεβεστάτῳ βασιλεῖ μετὰ
 20 πολλὰς παρακλήσεις ἕκαστον ἡμῶν ἐπὶ τὰ ἴδια ἐπανελθεῖν ἐπὶ τῷ καὶ τὸν Αἰγύπτιον καὶ Μέμνονα τὸν Ἐφέσιον ἐν τῷ τόπῳ αὐτῶν μεῖναι· οὕτω γὰρ ἠδυνήθη ὁ Αἰγύπτιος πάντας τυφλῶσαι διὰ τῶν δώρων αὐτοῦ, ὥς αὐτὸν μὲν μυρία δρᾶσαντα κακὰ ἐπὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπανελθεῖν, τὸν δὲ γε ἀνάτιον ἄνδρα ἐπὶ τὴν μονὴν αὐτοῦ ἀπολυθῆναι. πᾶσαν τὴν σὺν ὑμῖν ἀδελφότητα ἡμεῖς τε καὶ οἱ σὺν ἡμῖν πλεῖστα προσαγορεύομεν.
- 25 Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς Ἀνατολῆς ἐρωῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι, κύριοι θεοφιλέστατοι καὶ οἰώτατοι. ὑπέγραψαν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι ὁμοίως. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 31 und Synod. Constit. p. 313ff.] be-
 kannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 55^r erhalten.

*Μέρος ὁμιλίας Θεοδωρήτου ἐπισκόπου Κύρου λεχθείσης ἐν Χαλκηδόνι ἐν
 τῷ μέλλειν αὐτοὺς ἐκδημεῖν*

*71. f. 206^r

- Χριστὸς ἡμῖν ἠγείσθω τοῦ λόγου, δι' ὃν αὐτοὶ τε οἱ λόγοι καὶ ἡμεῖς οἱ τῶν θείων αὐτοῦ
 λογίων διάκονοι· Χριστὸς ὁ κείμενος εἰς πτώσιν πολλῶν καὶ ἀνάστασιν καὶ εἰς ση- Luc. 2, 34
 5 μεῖον ἀντιλεγόμενον πάλαι μὲν τῷ σαρκικῷ Ἰσραήλ, νυνὶ δὲ καὶ τῷ πνευματικῷ· Χρι-
 στὸς ὁ τοῖς μὲν ἀπίστοις λίθος προσκόμματος καὶ πέτρα σκανδάλου, μὴ κατασχόντων 1 Petr. 2, 8. 6
 δὲ τοὺς πιστεύοντας· Χριστὸς ὁ πολυτελής λίθος, ὁ θεμέλιος κατὰ τὴν Ἡσαίου φωνήν· Χρι- Ies. 28, 16
 στὸς ὁ λίθος ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, καὶ γενόμενος εἰς κεφαλὴν γωνίας· 1 Petr. 2, 7
 Χριστὸς ὁ τῆς ἐκκλησίας θεμέλιος· Χριστὸς ὁ λίθος ὁ τιμηθεὶς ἄνευ χειρῶν καὶ γενόμενος Dan. 2, 34
 10 εἰς ὄρος μέγα καὶ καλύψας τὴν οἰκουμένην κατὰ τὴν τοῦ Δανιὴλ προφητείαν· Χριστὸς ὑπὲρ 35
 οὗ καὶ μεθ' οὗ καὶ δι' ὃν πολεμούμεθα καὶ δι' ὃν τῆς βασιλίδος κερκωλύμεθα πόλεως, ἀλλὰ
 τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας οὐκ ἔσπερήμεθα, ἀλλὰ πόλιν ἔχομεν τὴν ἐπουράνιον Ἱερουσαλήμ,
 ἥς τεχνίτης καὶ δημιουργὸς ὁ θεὸς κατὰ τὴν τοῦ Παύλου φωνήν· Χριστὸς δι' ὃν τῶν φο- Hebr. 12, 22
 βερῶν τῆς Προποντίδος κατατολμᾶτε κυμάτων, ἵνα τῆς ὑμετέρας φωνῆς εἰσακούσητε, ἵνα δαλμα

νομίζοντες εἶναι τῆς τοῦ ὑμετέρου ποιμένος φωνῆς. ἐφίεσθε γὰρ ἀκοῦσαι τῶν τετραπῶν τοῦ ποιμένος ὑμῶν συριγμάτων, ποιμένος ὃν οἱ συμποιμένες καλάμοις κατέσφαξαν, ὥς νο-
 Jerem. 12, 10 μίζουσι· πρὸς οὗς ὁ θεὸς διὰ τοῦ προφήτου βοᾷ τὸ ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν
 ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν μερίδα μου· ἔθεντο τὴν μερίδα μου τὴν ἐπιθυμή-
 Os. 4, 7 τὴν εἰς ἔρημον ἄβατον. λεγέτω περὶ αὐτῶν καὶ δι' ἑτέρου προφήτου· κατὰ τὸ πλη- 5
 θος αὐτῶν, οὕτως ἡμαρτόν μοι· τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι. λεγέτω
 Ies. 30, 1 καὶ δι' ἑτέρου πάλιν προφήτου· οὐαὶ τέκνα ἀποστάται· ἐποιήσατε βουλήν, καὶ οὐ
 δι' ἐμοῦ· καὶ συνθήκας, καὶ οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου, προσθεῖναι ἁμαρτίας
 Ies. 31, 6 ἐφ' ἁμαρτίαις· ἐπιστράφητε οἱ τὴν βαθεῖαν βουλήν βουλευσάμενοι καὶ ἄνομον.
 Ies. 59, 3—5 λεγέτω πρὸς αὐτοὺς καὶ Ἡσαίας· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν μεμολυσμέναι αἵματι καὶ οἱ 10
 δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρτίαις· ἡ γλῶσσα ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν καὶ τὸ στόμα
 ὑμῶν ἀδικίαν μελεῖται· οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, ὅτι κύνουσι πόνον καὶ τίκτουσιν
 ἀνομίαν· ὡς ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἰσὶν ἀράχνης ὑφαίνουσιν. ὁρᾶτε κατη-
 γορίαν κακίας καὶ τοῦ σαθροῦ τῆς κακίας τὸν ἔλεγχον, ὡς ἀσπίδων καὶ ἰσὶν ἀράχνης,
 τὸ μὲν κῆμα τῆς κακίας, τὸ δὲ διάταγμα τῆς ἀσθενείας. ὡς ἀσπίδων τῆς κακίας τὸ 15
 εἶδος, ἰσὶν ἀράχνης τῆς ἀσθενείας ὁ ἔλεγχος. καὶ ὁ μέλλων τῶν ὧν αὐτῶν φα-
 γεῖν συντρίψας οὐρίον εὔρεν. εἶδες κακίαν ἀσθενοῦσαν; εἶδες τὸν ἀδικούμενον μὴ
 ἀδικούμενον; εἶδες τὸν πολεμούμενον στεφανούμενον; καὶ ὁ μέλλων τῶν ὧν αὐτῶν
 φαγεῖν συντρίψας οὐρίον ἤυρεν. οὐρίον δὲ τί ἐστιν; ἄγονον, ἀπὸ τοῦ ἀτέλεστον.
 Ἡσαίας, κήρυξον ἡμῖν καὶ τῆς κακίας τὸ εἶδος. καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκος. τὸ γὰρ 20
 θαυμαστὸν ὅτι καὶ βασιλίσκος ἐν αὐτῷ καὶ οὐρίον· βασιλίσκος δὲ τὴν κακίαν σημαίνει.
 ἐπειδὴ γὰρ τοῦτο τὸ θηρίον πικρότατόν ἐστι πάντων τῶν ἐρπετῶν, τούτῳ ἀπεικάζει τῆς
 κακίας τὸ γέννημα. οὐρίον δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν διὰ τὸ ἀσθενὲς τῆς κακίας. εἶτα ἡ
 Ies. 59, 6 ἀπόφασις· ὁ ἰσὶν αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλλονται ἀπὸ τῶν
 ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν. διὰ τί; ὅτι τὰ ἔργα αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. εἰπέ τὸ 25
 Ies. 59, 7 εἶδος τῆς ἀνομίας· οἱ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν. ἐπὶ τῷ τί ποιῆσαι; καὶ
 ταχινοὶ εἰσι τοῦ ἐκχέαι αἷμα. τί πρὸς τούτοις; σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν
 ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ὥς διοδεύουσι, καὶ ὁδὸν
 εἰρήνης οὐκ οἶδασιν. ἀληθῶς θρηγῶν ἄξια ταῦτα, τὸ ἱερέας καθ' ἱερέων τοιαῦτα λέ-
 γειν· λέγομεν δὲ οὐκ ἐκείνων τοσοῦτον κατηγοροῦντες ὅσον ὑμῶν προνοοῦμενοι. 30

Καὶ μεθ' ἑτέρα· Ἀληθῶς ἐξέστη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖτον
 Ies. 2, 12 ἡ γῆ, λέγει κύριος, ὅτι δύο καὶ πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαὸς μου. ἐμέ, φησὶν, ἐγκα-
 τέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζῶντος, καὶ ὥρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους,
 οἳ οὐκ δυνήσονται ὕδωρ συνέχειν. λεγέτω πρὸς αὐτοὺς ὁ θεὸς διὰ Ἱερειῶν τοῦ προ-
 φητοῦ· διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ καὶ ἴδετε· [καὶ εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε καὶ 35
 10—12 νοήσατε σφόδρα, εἰ γέγονε τοιαῦτα. ποῖα τοιαῦτα; εἰ ἀλλάσσονται ἔθνη θεοὺς
 αὐτῶν. διέλθετε εἰς νήσους Χεττιεῖμ] οὐ θέλετε, φησὶ, τῶν ἐμῶν ἀνέχεσθαι ὀη-
 μάτων, οὐκ ἀνέχεσθε τῶν προφητῶν, οὐδέχεσθε τὸν νόμον, οὐ πιστεύετε ταῖς θεαῖς γρα-
 φαῖς; λάβετε Ἑλλήνων παῖδας διδασκάλους, πορεύεσθε εἰς τὰ ἔθνη καὶ μάθετε πῶς τιμῶνται
 παρ' αὐτῶν οἱ νομιζόμενοι θεοί, καὶ ταῦτα μὴ ὄντες θεοί. διέλθετε εἰς νήσους Χετ- 40
 τιεῖμ καὶ ἴδετε καὶ εἰς Κηδὰρ ἀποστείλατε καὶ νοήσατε σφόδρα εἰ γέγονε τοι-
 αῦτα. ποῖα τοιαῦτα; εἰ ἀλλάσσονται ἔθνη θεοὺς αὐτῶν. ποίους τούτους; καὶ

αὐτοὶ οὐκ εἰσὶ θεοί. καὶ τίνας ἕνεκα ταῦτα λέγεις; ὁ δὲ λαὸς μου ἠλλάξατο τὴν
 δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφελήθησεται. ταῦτα καὶ περὶ τούτων ἀρμόττει λέγεσθαι.
 Ἑλλήνων παῖδες ξύλα καὶ λίθους τιμώντες ἀθάνατα ταῦτα προσαγορεύουσι, σὺ δὲ ἐκείνοις δια-
 γορεύων ἐκεῖνα μὴ προσκυνεῖν, ἀλλὰ τὸν μόνον ἀληθινὸν θεόν, τὸν στήσαντα τὰ ὄρη σταθ-
 5 μῶι καὶ τὰς γάπας ζυγῶι, τὸν μετρήσαντα τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν
 σπιθαμῇ καὶ πᾶσαν τὴν γῆν δρακί, τὸν στήσαντα τὸν οὐρανὸν ὥς εἰ καμάραν, τὸν
 κατέχοντα τὸν γῦρον πάσης τῆς γῆς καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν αὐτῇ ὥς εἰ ἀκροίδας, τὸν ταῦτα
 πάντα λόγῳ πεποιηκότα καὶ ἐν μιᾷ καιροῦ ῥοπῇ παραστήσαντα τὰ μὴ ὄντα ὥς ὄντα καὶ
 10 δεδωκότα τοῖς μὴ οὔσι τὸ εἶναι βουλήματι μόνῳ, ὥστερ' ἐπιλαθόμενος τούτων ἀπάντων, πᾶ-
 θεσι τε ὑποβάλλεις καὶ ὡς παθητὸν θεὸν προσκυνεῖσθαι νομοθετεῖς; καὶ Ἑλλήνων μὲν,
 ὡς προείρηται, παῖδες ἀπλησίαν νοσοῦντες καὶ τὸν οὐρανὸν ἀπαθῆ καλοῦσι καὶ τὸν ἥλιον
 ἀπαθῆ προσαγορεύουσι καὶ τοὺς ἀστέρας ἀθανάτους νομοθετοῦσι καὶ τὴν γῆν, ἣν πατοῦσι,
 θεοποιοῦσιν· ἡμεῖς δὲ τὸν ἀόρατον, τὸν ἀγέννητον, τὸν ἀκατάληπτον, τὸν ἀπερινόητον παθητὸν
 εἶναι πιστεύσομεν; μὴ γένοιτο, σῶτερ' ἡμέτερε καὶ εὐεργέτα· μὴ οὕτως ἀποστάται εἴημεν
 15 τῆς σῆς προσκυνήσεως· μὴ οὕτως ἀγνοήσαιμεν τὴν σὴν φύσιν· μὴ οὕτως ἀγνωμονήσαιμεν
 περὶ τὰς σὰς δωρεὰς μηδὲ ὑπολάβωμεν παθητὸν τὸν ἡμέτερον ἐλευθερωτήν, τὸν ἡμᾶς ἐκ
 παθῶν εἰς ἀπάθειαν μεταγαγόντα, τὸν τοῖς παθητοῖς τὸ ἀπαθὲς χαρισάμενον. ταύτην καὶ
 ὑπὲρ ἡμῶν καὶ ὑπὲρ ὑμῶν τὴν πρεσβείαν προσφέρομεν τῷ θεῷ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰ-
 ὶνας. ἀμήν. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 36
 und Synod. Constit. p. 317 ff.] bekannt.

Ὁμιλία Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας ῥηθεῖσα ἐν Χαλκηδόνι μετὰ
 τὸ ὁμιλῆσαι Θεοδώρητον

* 72. f. 207^u

Νόμος ἐστὶν ἱερὸς τοῖς πατράσιν ἀνατιθέναι τὰ τῶν παίδων· ἐμὸς τοίνυν ἐστὶ Γαλαᾶδ
 καὶ ἐμὸς ἐστὶ Μανασσῆς, μᾶλλον δὲ οὐκ ἐμοί, ἀλλὰ τοῦ θεοῦ τοῦ τὴν ἱερὰν ὑμῶν πρὸς
 5 ἡμᾶς συναθροίσαντος ποίμνην καὶ τὴν ὑπὲρ εὐσεβείας ἐνστασιν αὐτῇ μετὰ τῶν ἄλλων δωρη-
 σάμενον. ἐγὼ δὲ τοσοῦτον ἐν ὑμῖν ἀνέστην εἰπεῖν ὅσον ἀσπάσασθαι ὁμοῦ καὶ συντάξασθαι.
 ἀπαίρομεν γὰρ παρ' ὑμῶν μένοντες καὶ πάλιν μεθ' ὑμῶν ἐσμέν πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς τοὺς
 ὑμετέροους ἀπαίροντες. φοιτᾷ γὰρ ἀνεμποδίστως πανταχοῦ τῆς ἀγάπης ἡ φύσις. ἀσπά-
 10 ζομαι ὑμᾶς καὶ παρακαλῶ εὐρήνην ἔχειν πρὸς τὸν θεὸν τοὺς πρότερον μὲν πιστοὺς, νῦν δὲ
 καὶ ὁμολογητάς. πᾶς ὃς πέπεισται μεγάλης ἐπειλήφθαι περιουσίας, ἀνδρείως ἀγωνίζεται,
 καὶ ὑπὲρ ὧν κέκτηται, πορεῖν οὐκ ὀκνεῖ, ἵνα μὴ προδῶι τὰ κτηθέντα· μηδεὶς οὖν ὑμᾶς
 τὴν πατρῴαν ἀφέληται πίστιν, ἣν καὶ ἡμεῖς ὡς παρακαταθήκην τέκνοις παρατινέμεθα.
 ἀπίδετε εἰς τοὺς προγόνους, οὓς οὔτε βάσανοι οὔτε θάνατος οὔτ' ἄλλο τι τῶν ἀνθρωπίνων
 15 ἴσχυσεν ἀφελῆσθαι τὸ τῆς πίστεως γνήσιον. ἐφ' ἡμῶν δὲ μικραὶ μὲν αἱ ἀπειλαί, μέγας
 δὲ ὁ μισθός· μικρὰ τὰ παθήματα, ἀλλ' οἱ στέφανοι μεγάλοι. μηδεὶς ὑμᾶς τὴν παρα-
 θήκην συλῇσι, λέγω δὴ τὴν τῶν δογμάτων ἀκρίβειαν· μηδεὶς ὑμᾶς πείσῃ φρονεῖν θεότητα
 παθητὴν μηδὲ σώματος καὶ θεότητος φύσιν μίαν. ἡ μὲν γὰρ ἐστὶν αὐτοθεία οὐσία, τὴν
 20 μετ' ἐκεῖνον· καὶ τούτῳ συνημμένον ἀχωρίστως ἀεί, ἀπαρχὴ χρηματίζει τῆς ἡμετέρας φύσεως.

ταῦτα φυλάττετε, καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν, ἀντιλαμβανόμενος ὑμῶν ὃν ἐπίσταται τρόπον. αὐτῶι ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. Ungedruckt und nur durch zwei lateinische Übersetzungen [Synod. Casin. 37 und Synod. Constit. p. 323 sq.] bekannt.

*73. f. 208^r Ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἀγίαι συνόδῳ ἐπὶ τῇ βεβαιώσει τοῦ συμβόλου τῶν ἐν Νικαίαι ἀγίων πατέρων καὶ ἐπὶ τῷ ἐπιδοθέντι λιβέλλῳ παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου

22. Iul. 431 Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ὑμῶν Φλαβίου Θεοδοσίου τὸ ἐγ καὶ Φλαβίου Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν αἰωνίων αὐγούστων, τῇ πρὸ δεκαμῆς Καλανδῶν Αὐγούστων, ἧτις ἐστὶ κατ' Αἰγυπτίους Ἐπιφάνειαν, συνόδον συγκροτηθείσης ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει ἐκ θεοπλίματος τῶν θεοφιλεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων καὶ καθεσθέντων ἐν τῷ ἐπισκοπεῖν τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μένονος τῶν θεοφιλεστάτων καὶ θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ¹Κυρίλλου Ἀλεξανδρέως διέποντος καὶ τὸν τόπον τοῦ ἀγιοτάτου καὶ δαιοτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας Κελεστίνου καὶ ²Ιουβενάλιου Ἱεροσολύμων καὶ ³Μένονος τῆς Ἐφεσίων καὶ ⁴Φλαβιανοῦ Φιλίππων ἐπέχοντος καὶ τὸν τόπον Ῥούφου τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου τῆς Θεσσαλονικέων καὶ ⁵Φίρμου Καισαρείας Καππαδοκίας πρώτης· ⁶Θεοδότου Ἀγκύρας Γαλατίας· ⁷Ἀκακίου Μελιτηνῆς· ⁸Ἐρεννιανοῦ Μύρων τῆς Λυκίας· ⁹Ἰκονίου Γορτύνης τῆς Κρήτης· ¹⁰Περιγένους Κορίνθου τῆς Ἑλλάδος· ¹¹Κύρου Ἀφροδισιάδος τῆς Καρίας· ¹²Οὐαλεριανοῦ Ἰκονίου· ¹³Ἡσυχίου Παρίου· ¹⁴Ἑλλανίκου Ῥόδου· ¹⁵Δυνατοῦ Νικοπόλεως Ἡπείρου Παλαιᾶς· ¹⁶Εὐχαρίου Αὐρραχίου Ἡπείρου Νέας· ¹⁷Περρεβίου Φαρμάλου· ¹⁸Εὐδοξίου Χώματος τῆς Λυκίας· ¹⁹Σιλουανοῦ Χερετᾶπων Φρυγίας· ²⁰Βερνιανοῦ Πέργης τῆς Παμφυλίας· ²¹Ἀμφιλοχίου Σίδης· ²²Επιφανίου Κρατίας Ὀνωριάδος· ²³Γρηγορίου Κερασσύντος Πόντου Πολεμωνιακοῦ· ²⁴Σεννεζιάνου (Σ)κόδρων· ²⁵Δαλματίου Κυζίκου· ²⁶Δοκιμασίου Μαρωνείας τῆς Θράκης· ²⁷Ἰωάννου Προικοννήσου· ²⁸Δαμιῆλου Κολωνείας Καππαδοκίας δευτέρας· ²⁹Ῥωμανοῦ Ῥαφείας· ³⁰Παυλινιανοῦ Μαιουμᾶ· ³¹Παύλου Ἀνθηδόνης· ³²Φίδου Ἰόπης· ³³Αἰαντοῦ Συναμαζόνος· ³⁴Θεοδώρου Γαδάρων· ³⁵Δητοῦ Αἰβιάδος· ³⁶Ἀπελλᾶ Ἐλούσης· ³⁷Θεοδώρου Ἀρινδηλῶν· ³⁸Πέτρου Παρεμβολῆς· ³⁹Ἰωάννου Αὐγονστοπόλεως· ⁴⁰Σαῖδα Φαινοῦς· ⁴¹Ρουφίνου Γάβων· ⁴²Ἀνυσίου Θηβῶν· ⁴³Καλλικράτους Ναυπάκτου· ⁴⁴Δομνίνου Ὀπούντος· ⁴⁵Νικίου Μεγάρων· ⁴⁶Αγαθοκλέους Κολωνείας· ⁴⁷Φίληκος Ἀπολλωνίας καὶ Βελλίδος· ⁴⁸Θεοδώρου Δωδώνης· ⁴⁹Ἀνθηρίου Χερρονήσου Κρήτης· ⁵⁰Κυρίλλου Κοίλων τῆς Χερρονήσου· ⁵¹Παύλου Λάμπης· ⁵²Ζηροβίου Κνωσσοῦ· ⁵³Δουκιανοῦ Τοπείρου Θράκης· ⁵⁴Ἐννεπίου Μαξιμιανουπόλεως· ⁵⁵Σεκουνδιανοῦ Λαμίας· ⁵⁶Δίωνος Θηβῶν Θεσσαλίας· ⁵⁷Θεοδώρου Ἐχναίου· ⁵⁸Μαρτυρίου Λύστρων· ⁵⁹Θωμᾶ Δέρβης· ⁶⁰Ἀθανασίου Παρωσίδου· ⁶¹Θεμιστίου Ἰασσοῦ· ⁶²Ἀφθονίου Ἡρακλείας· ⁶³Φιλητοῦ Ἀμυζόνος· ⁶⁴Ἀπελλᾶ Κυβύρας· ⁶⁵Σπουδασίου Κεράμων· ⁶⁶Ἀρχελαίου Μύνδου· ⁶⁷Φανία Ἀρπάσων· ⁶⁸Προμαχίου Ἀλινδῶν· ⁶⁹Φιλίππου Περγάμου τῆς Ἀσίας· ⁷⁰Μαξίμου Κύμης· ⁷¹Δωροθέου Μυρῆνης· ⁷²Μαξίμου Ἀσσοῦ· ⁷³Εὐπόρου Ὑπέπων· ⁷⁴Ἀλεξάνδρου Ἀρκαδιουπόλεως· ⁷⁵Εὐτυχίου Θεοδοσιουπόλεως· ⁷⁶Ῥόδωνος Παλαιᾶς πόλεως· ⁷⁷Εὐτροπίου Εὐδάων· ⁷⁸Ἀφοβίου Κολόης· ⁷⁹Νεστορίου Σιών· ⁸⁰Ἡρακλέωνος Τράλλων· ⁸¹Θεοδότου Νύσης· ⁸²Θεοδώρου Ἀνηρίτου· ⁸³Τιμοθέου Βριούλων· ⁸⁴Θεοδοσίου Μασταύρων· ⁸⁵Τυχικοῦ Χύτρων· ⁸⁶Εὐσεβίου Κλαζομενῶν· ⁸⁷Εὐθαλίου Κολοφῶνος· ⁸⁸Μοδέστου Ἀνέων· ⁸⁹Θεοδοσίου Προήνης· ⁹⁰Εὐσεβίου Μαγνησίας Σιτύλων· ⁹¹Σαπρικίου Πάφου τῆς Κύπρου·

⁹² Ζήνωνος Κ(ο)υρίου τῆς Κύπρου· ⁹³ Πηγίου Κωνσταντίας· ⁹⁴ Εὐαγγρίου Σόλων· ⁹⁵ Καισαρίου χωρεπισκόπου· ⁹⁶ Τριβωνιανοῦ Ἀσπένδου τῆς Παμφυλίας· ⁹⁷ Νουνεχίου Σέλγης· ⁹⁸ Σόλωνος Καραλλίας· ⁹⁹ Ἀκακίου Κοτενῶν· ¹⁰⁰ Νησίου Κορυβράσσου· ¹⁰¹ Ματιδιανοῦ Κορακησίου· ¹⁰² Νεκταρίου Σεννέων· ¹⁰³ Εὐτροπίου Ἐτενῶν· ¹⁰⁴ Ταριανοῦ Δύρβης· ¹⁰⁵ Εὐσεβίου Ἀσπόνων τῆς Γαλατίας· ¹⁰⁶ Φιλουμένον Κίννης· ¹⁰⁷ Στρατηγίου· ¹⁰⁸ Εὐσεβίου τῆς Ἡρακλείας Ὀνωριάδος· ¹⁰⁹ Παρλίον Ἀνδράπων τῆς Ἐλενοπόντου· ¹¹⁰ Ἐρμογένους Ῥινοκουρούρων· ¹¹¹ Εὐοπίου Πτολεμαίδος τῆς Πενταπόλεως· ¹¹² Εὐσεβίου Πηλουσίου· ¹¹³ Ἀδελφίου Ὀνούφους· ¹¹⁴ Παύλου Φραγώνους· ¹¹⁵ Φοιβάμμωνος Κοπτοῦ· ¹¹⁶ Μακαρίου Μετήλεως· ¹¹⁷ Ἀδελφίου Σάεος· ¹¹⁸ Μακεδονίου Εἰσέως· ¹¹⁹ Μαρίνου Ἡλιουπολιτῶν· ¹²⁰ Μητροδώρου Λεόντων· ¹²¹ Μακαρίου Ἀντεως· ¹²² Πέτρου Ὁξυρύγχου· ¹²³ Στρατηγίου Ἀθριβίδος· ¹²⁴ Ἀθανασίου Παράλου· ¹²⁵ Σιλονανοῦ Κοπρίθιδος· ¹²⁶ Ἰωάννου Ἡφαίστου· ¹²⁷ Ἀριστοβούλου Θμουέως· ¹²⁸ Θέωνος Σεθροῖτον· ¹²⁹ Λαμπετίου Κασίου· ¹³⁰ Κύρου Ἀχαιοῦ· ¹³¹ Πουπλίου Ὀλβίας· ¹³² Σαμουήλου Δύσθεως· ¹³³ Ζηνοβίου Βάρκης· ¹³⁴ Ζήνωνος Τευχείρων· ¹³⁵ Σωπάτρου Σεπτιμακῆς· ¹³⁶ Εὐσεβίου Νειλουπόλεως· ¹³⁷ Ἡρακλείδου Ἡρακλεοῦς· ¹³⁸ Χρυσαιορίου Ἀφροδιτοῦς· ¹³⁹ Ἀνδρέου Ἐρμουπόλεως μεγάλης· ¹⁴⁰ Σαβίνου Πανός· ¹⁴¹ Ἀβραάμ Ὀστρακίνης· ¹⁴² Τέρακος Ἀφραίου· ¹⁴³ Ἀλυπίου Σελή· ¹⁴⁴ Ἀλεξάνδρου Κλεοπάτριδος· ¹⁴⁵ Ἰσαὰκ Ταβῶ· ¹⁴⁶ Ἀμμωνος Βουτοῦ· ¹⁴⁷ Ἡρακλείου Θυάρεως· ¹⁴⁸ Ἰσαὰκ Ἐλεαρχίας· ¹⁴⁹ Ἡρακλείου Ταμαθίδος· ¹⁵⁰ Θεωνᾶ Ψίγγους· ¹⁵¹ Ἀμμωνίου Πανεφύσου· ¹⁵² Εὐγενίου Ἀπολλωνιάδος· ¹⁵³ Καλλινίκου Ἀπαμείας· ¹⁵⁴ Πέτρου Προύσης τῆς Βιθυνίας· ¹⁵⁵ Βεσούλα διακόνου Καρθαγένης· ¹⁵⁶ Ἀρκαδίου καὶ ¹⁵⁷ Προϊέκτου τῶν θεοσεβεσιῶν ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων καὶ τοῦ θεοσεβεσιῶν πρεσβυτέρου ¹⁵⁸ Φιλίππου τοῦ ἀποστολικοῦ θρόνου Ῥωμαίων καὶ ληγάτου,

Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν· Ἡ ἁγία καὶ μεγάλη 74. f. 208^u σύνοδος ὑμῶν πᾶσαν τιθεμένη πρόνοιαν τῆς ὁρθῆς καὶ ἀποστολικῆς πίστεως καὶ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων, προνοοῦσα δὲ καὶ τῆς καταστάσεως καὶ εὐταξίας τῶν ἐκκλησιῶν ὅρον ἐξήνεγκεν, ὃν καὶ μετὰ χειρὸς ἔχοντες, εἰ παρίσταται τῇ δοσότητι ὑμῶν, ἀναγνωσόμεθα.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ὁ ἐξενεχθεὶς ὅρος παρὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ταύτης συνόδου ἀναγνωσκέσθω καὶ ἐμφερέσθω τοῖς πρᾶττομένοις.

Ἡ ἐν Νικαίαι σύνοδος πίστιν ἐξέθετο ταύτην· Πιστεύομεν εἰς ἓνα θεόν κτλ. Es folgt das echte nicaenische (nicht das sog. nicaeno-constantinopolitanische) Symbol. Darauf folgt

Τῇ μὲν οὖν ἁγίαι ταύτῃ πίστει πάντας συντίθεσθαι προσήκει· ἔχει γὰρ εὐσεβῶς καὶ ἀποχρώντως εἰς ὠφέλειαν τῆς ὑπ' οὐρανόν. ἐπειδὴ δὲ τινὲς προσποιοῦνται μὲν ὁμολογεῖν αὐτὴν καὶ συντίθεσθαι, παρερμηνεύουσι δὲ τῶν ἐννοιῶν τὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν καὶ σοφίζονται τὴν ἀλήθειαν, πλάνης ὄντες νιοὶ καὶ ἀπωλείας τέκνα, ἐδέησεν ἀναγκάως 5 ἁγίων πατέρων καὶ ὁρθοδόξων παραθέσθαι χρήσεις πληροφορεῖσθαι δυναμένας τίνα τε τρόπον νενοήκασιν αὐτὴν καὶ κηρῶσαι τεταρρήκασιν, ὥστε δηλονότι καὶ πάντας τοὺς ὁρθὴν καὶ ἀμώμητον ἔχοντας πίστιν οὕτω καὶ νοεῖν καὶ ἐρμηνεύειν καὶ κηρύττειν αὐτήν.

Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ πριμικήριος νοταρίων εἶπεν· Ἐπειδὴ μετὰ χειρὸς 75. f. 209^r ἔχομεν καὶ βιβλία τῶν ἁγιωτάτων καὶ δσιωτάτων πατέρων καὶ ἐπισκόπων καὶ διαφόρων 10 μαρτύρων, ἐπελεξάμεθα δὲ ἐκ τούτων ὀλίγα κεφάλαια, εἰ παρίσταται, ἀναγνωσόμεθα. = L III 498^e [= 506^e] = M III 1184

Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων εἶπε· Καὶ ταῦτα ἀναγνωσθέντα ἐμφερέσθω. = L III 507^a = M III 1184

Kai ἀνεγνώσθη οὕτως. Es folgen die orthodoxen Väterstellen, wie sie in der Sitzung, die Nestorius absetzte, verlesen waren [L III 507—519 = M III 1184—1196], mit deren Akten schon die oben ausgeschriebenen Absätze von Z. 8 an genau übereinstimmen. Nur darin weicht die athenische Handschrift von dem gedruckten Text ab, daß die beiden Exzerpte aus Amphilochius von Ikonion [L III 518 = M III 1196] vor das zweite des Attikus [beginnend mit *Εἴ τινα διακρίνει* [L III 518 = M III 1196] gestellt sind, dies somit den Schluß bildet. Dann wird fortgefahren mit der sog. Actio de Charisio:

76. f. 212^r *Κατὰ θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων βασιλέων κτλ.* = L III 673 ff. = M III 1344 ff. Die Unterschriften der Tessareshaidekatiten stimmen bis zu der des Flavianus Nymphidianus [L III 684^d = M III 1356] im wesentlichen, von einzelnen Varianten abgesehen, mit dem gedruckten Text überein, dann beginnen stärkere Differenzen:

f. 215^r *Πολυχρόνιος Τατιανοῦ Φιλαδελφεύς, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Φλαβίου Ήουχίου Κερδενεπίου βουλευτοῦ διὰ τὸ βραδέως με γράφειν, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ τὰ ἐξῆς: —*

Εὐστάθιος Μαρκελλίνου Φιλαδελφεύς, χρυσοχόος, τεσσαρεσκαδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ: —

Εὐτυχὸς δις Φιλαδελφεύς, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς. ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ: —

Στρατόνικος Ἀμμωνίου Φιλαδελφεύς, τεσσαρεσκαδεκατίτης, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὑπέγραψα διὰ τοῦ ἐργόνου μου Ἀλεξάνδρου διὰ τὸ μὴ εἶδέναι με γράμματα: —

Θεοδώριτος καὶ Ἀλέξανδρος καὶ Φιλαδελφεὺς ὑπογράψαντες δι' ἐνὸς ἡμῶν τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἐπιγνόντες τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσαντες τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς: —

Μαριανὸς Εὐηθίου, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Νεωρίου ἀναγνώστου τῶν ὀρθοδόξων, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς: —

Παδίκιος Φιλαδελφεύς, ὑπογράφας χειρὶ ἐμῇ, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς: —

Κυριακὸς Φιλαδελφεύς, τῆς τῶν Νανατιανῶν αἵρέσεως, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς. ὑπέγραψα διὰ Εὐσεβίου τοῦ Καλλιοπίου Σύρου: —

Εὐξένιος Φιλαδελφεύς, Νανάτος, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ: —

Διομήδης οἰκῶν ἐν κώμῃ Κάκκαβα, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ: —

Ίουλιανὸς δις Φιλαδελφεύς, ἐπιγνούς τὴν ὀρθοδοξίαν, προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τῶν ὀρθοδόξων καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὑπέγραψα διὰ Μαρτυρίου ἀναγνώστου: —

Εὐτύχιος χω(ρίου) Αὔλακος, ἑξαρχὸς τῆς τῶν τεσσαρεσκαδεκατιτῶν, αἵρέσεως, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὸν ἐδλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν ἐδλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον, προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ: —

Πατριῆκος δευτεροπρόεδρος κόμης Παραδιοξύλου, χεῖρα χρησάμενος παρὰ Μαξίμου τοῦ συμπρεσβυτέρου διὰ τὸ ἐμὲ γράμματα μὴ εἰδέναι, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον καὶ θεοφιλέστατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὸν εὐλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον, ἀξιώσας καὶ παρακαλέσας προσφάτως κοινωνῆσαι τῇ ἀγίᾳ τοῦ θεοῦ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ τῆς τῶν ὀρθοδόξων πίστεως καὶ τὰ ἐξῆς: —

Ζήνων χω(ρ)ίου Σαγαρίου Πυθᾶ, τῆς τῶν τεσσαρεσκαίδεκααιτῶν αἰρέσεως, ἐπιγνούς τὴν ἀληθῆ πίστιν τῆς ὀρθοδοξίας καὶ παρακαλέσας τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον Θεοφάνην καὶ τὸν εὐλαβέστατον χωρεπίσκοπον Ἰάκωβον καὶ τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον καὶ οἰκονόμον Χαρίσιον, προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ καὶ καθολικῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τὰ ἐξῆς. τὴν δὲ χεῖρα ἔχονσα ὑπὲρ αὐτοῦ Φλαύιος Παλλάδιος διὰ τὸ αὐτὸν παρόντα λέγειν γράμματα μὴ εἰδέναι: —

Τούτων τῶν ἀναγνωσθέντων, ὥρισεν ἡ ἀγία σύνοδος — καὶ οὗτος ἀναθεματιζέσθω κα- 77. f. 215^u
θὼς προείρηται: — = L III 689 = M III 1361

Ἐκ τοῦ βιβλίου αὐτοῦ Νεστορίου, τετράδος ιζ εἰς δόγμα: ὅταν οὖν ἡ θεία γραφή κτλ. 78. f. 216^r
Die Sammlung von Exzerpten aus Predigten des Nestorius, die auch in den Akten der
sog. ersten Sitzung steht; sie schließt mit Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας καὶ ποιμνική-
ριος νοταρίων εἶπεν· Ἰδοὺ φανερῶς ἐν τούτοις φησὶ ὅτι τῶν πρὸ αὐτοῦ διδασκάλων οὐδεὶς
ταῦτα ἐλάλησε τοῖς λαοῖς. = L III 519—530 = M III 1197—1208

¹Κύριλλος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας ὑπέγραφα: — ²ARCADIUS EPISCOPVS ET LEGATVS SEDIS (APOS) *79. f. 218^u
TOLICAE SVBSCRIBSI¹⁾: — ³Ιουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὑπέγραφα: — ⁴PROIECTVS EPISCO-
PVS LEGATVS SEDIS APOSTOLICAE SVBSCRIBSI: — ⁵FILIPPVS PRESBYTER SEDIS APOSTOLICAE LEGATVS SVB-
SCRIBSI: — ⁶Φίρμος ἐπίσκοπος Καισαρείας ὑπέγραφα: — ⁷Θεόδοτος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας ὑπέ-
γραφα: — ⁸Βερνιανὸς ἐπίσκοπος τῆς Περγαίων πόλεως ὑπέγραφα διὰ Τιμοθέου ἐπισκόπου:
— ⁹Σεβήρος ἐπίσκοπος Συνάδων ὑπέγραφα: — ¹⁰Περυγῆς ἐπίσκοπος Κορίνθου ὑπέγραφα: —
¹¹Ἰκόνιος ἐπίσκοπος Γορτύνης τῆς Κρήτης ὑπέγραφα: — ¹²Μέμων ἐπίσκοπος Ἐφέσου ὑπέ-
γραφα: — ¹³Ρηγῆνος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας Κύπρου ὑπέγραφα: — ¹⁴Ἀκάκιος ἐπίσκοπος
Μελιτηνῆς ὑπέγραφα: — ¹⁵Παλλάδιος ἐπίσκοπος Ἀμασειας ὑπέγραφα: — ¹⁶Ἐρεννιανὸς
ἐπίσκοπος Μύρων ὑπέγραφα: — ¹⁷Οὐαλεριανὸς ἐπίσκοπος Ἰκονίου ὑπέγραφα: — ¹⁸Πίος ἐπί-
σκοπος τῆς Πισωνντίων μητροπόλεως ὑπέγραφα: — ¹⁹Κύρος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀφρο-
δισιάδος ὑπέγραφα: — ²⁰Ἀμφιλόχιος ἐπίσκοπος τῆς Σιδηνῶν πόλεως ὑπέγραφα: — ²¹Μαϊό-
νιος ἐπίσκοπος τῆς ἐν Σάρδεσιν ἐκκλησίας Λυδίας ὑπέγραφα: — ²²Ἑλλάνικος ἐπίσκοπος
Ῥόδου ὑπέγραφα: — ²³Δαλμάτιος ἐπίσκοπος Κυζίκου ὑπέγραφα: — ²⁴Φλαβιανὸς ἐπίσκο-
πος Φιλίππων ὑπέγραφα: — ²⁵Ἀριστόνικος ἐπίσκοπος Λαοδικείας ὑπέγραφα: — ²⁶Παράλιος
ἐλέει Χριστοῦ ἐπίσκοπος Ἀνδράπων ὑπέγραφα: — ²⁷Ἰνδούας ἐπίσκοπος Σμύρνης ὑπέγραφα:
— ²⁸Ὀλύμπιος ἐπίσκοπος πόλεως Κλαυδιονπόλεως ὑπέγραφα διὰ τῶν ἐπισκόπων Ἐπιφανίου
καὶ Εὐσεβίου: — ²⁹Ἀννατὸς ἐπίσκοπος Νικοπόλεως τῆς Ἡπείρου ὑπέγραφα: — ³⁰Δομνῖνος
ἐπίσκοπος Νικοπόλεως Κοιναείου ὑπέγραφα: — ³¹Εὐστάθιος ἐπίσκοπος πόλεως Δοκιμίου
ὑπέγραφα: — ³²Ἐπιφάνιος ἐπίσκοπος πόλεως Κρατίας ὑπέγραφα: — ³³Γρηγόριος ἐπίσκο-
πος πόλεως Κερασοῦντος ὑπέγραφα: — ³⁴Ἑλλάδιος ἐπίσκοπος Ἀτραμύτου ὑπέγραφα: —
³⁵Ἀνύσιος ἐπίσκοπος πόλεως Θηβῶν τῆς Ἑλλάδος ὑπέγραφα: — ³⁶Δομνῖνος ἐπίσκοπος πό-
λεως Ὀποῦντος ὑπέγραφα: — ³⁷Καλλικράτης ἐπίσκοπος πόλεως Ναυπάκτου ὑπέγραφα: —

1) Die lateinischen Unterschriften sind in der Handschrift erhalten.

³⁸ Νικίας ἐπίσκοπος πόλεως Μεγάρων υπέγραφα: — ³⁹ Πέτρος ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων Προύσης υπέγραφα: — ⁴⁰ Καλλίνικος ἐπίσκοπος Ἀπαμείας υπέγραφα: — ⁴¹ Εὐπρέπιος ἐπίσκοπος Βύζης υπέγραφα: — ⁴² Δίων ἐπίσκοπος τῆς Θηβαίων πόλεως υπέγραφα: — ⁴³ Περγέβιος ἐπίσκοπος τῶν Θεσσαλικῶν σάλτων υπέγραφα: — ⁴⁴ Παῦλος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀνθηδόνης υπέγραφα: — ⁴⁵ Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως τῶν Ἀθηναίων υπέγραφα: — ⁴⁶ Ἰωάννης ἐπίσκοπος τῆς Λέσβου τῶν Σεληνιακῶν αἰγιαλῶν υπέγραφα: — ⁴⁷ Θωμᾶς ἐπίσκοπος Δέρβης υπέγραφα: — ⁴⁸ SENECIO[S] EPISCOPVS SCODRINAE CIVITATIS SVBSCRIBSI: — ⁴⁹ Τριβουνιανὸς ἐπίσκοπος τῆς ἐν Ποιμοπόλει ἁγίας ἐκκλησίας υπέγραφα: — ⁵⁰ Μαρτύριος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰλίστρων υπέγραφα: — ⁵¹ Νήσιος ἐπίσκοπος Κολυβράσσου υπέγραφα: — ⁵² Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Κοτεντῶν υπέγραφα: — ⁵³ Ἀβλάβιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀμμορίου υπέγραφα: — ⁵⁴ Φίλιππος ἐπίσκοπος Περγάμου υπέγραφα: — ⁵⁵ Ἡρακλέων ὁ καὶ Θεόφιλος ἐπίσκοπος πόλεως Ἡρακλεοῦς υπέγραφα: — ⁵⁶ Δάφνιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαγνησίας υπέγραφα: — ⁵⁷ Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Μαγνησίας πόλεως Σιτύλου υπέγραφα: — ⁵⁸ Ἀνδῆριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Χερσονήσου υπέγραφα: — ⁵⁹ Παῦλος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Λάμπης υπέγραφα: — ⁶⁰ Εὐτροπίος ὁ ἐλάχιστος τῶν ἐπισκόπων πόλεως Εὐάζων υπέγραφα: — ⁶¹ Σεβῆρος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Πισιδίας πόλεως Σωζοπόλεως υπέγραφα: — ⁶² Σιλβανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Χερετᾶπων υπέγραφα: — ⁶³ Κόμοδος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Τριπόλεως υπέγραφα: — ⁶⁴ Κωνσταντῖος ἐπίσκοπος τῆς Διοκλητιανῶν πόλεως υπέγραφα: — ⁶⁵ Νεστόριος ἐπίσκοπος Σιών υπέγραφα: — ⁶⁶ Ἀφόβιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κολῆς υπέγραφα: — ⁶⁷ Παῦλος ἐπίσκοπος τῆς Δαλδιανῶν πόλεως υπέγραφα: — ⁶⁸ Αἰμένιος ἐπίσκοπος τῆς Σεττηνῶν πόλεως υπέγραφα: — ⁶⁹ Δωρόθεος ἐπίσκοπος πόλεως Μυρίνης υπέγραφα: — ⁷⁰ Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀτταλείας: — ⁷¹ Ἀφθόνητος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῶν Ἡρακλεωτῶν Λάτμου πόλεως υπέγραφα: — ⁷² Σπουνάσιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κεράμου υπέγραφα: — ⁷³ Φιλητὸς ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀμυζόνος υπέγραφα: — ⁷⁴ Δοκιμάσιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαρωνείας υπέγραφα: — ⁷⁵ Ἐννέπιος ἐπίσκοπος πόλεως Μαξιμιανουπόλεως υπέγραφα: — ⁷⁶ Εὐστάθιος ἐπίσκοπος πόλεως Κολοφῶνος υπέγραφα: — ⁷⁷ Λουκιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Τοπεύρου υπέγραφα: — ⁷⁸ Ρουφῖνος ἐπίσκοπος πόλεως Γάβρων υπέγραφα: — ⁷⁹ Ῥωμανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Ραφείας υπέγραφα: — ⁸⁰ Φίδος ἐπίσκοπος Ἰόππης υπέγραφα: — ⁸¹ Ἡσυχίος ἐπίσκοπος πόλεως Παρίου υπέγραφα: — ⁸² Τιμόθεος ἐπίσκοπος πόλεως Τερμησοῦ Εὐδοκιάδος υπέγραφα: — ⁸³ Εὐχάριος ἐπίσκοπος πόλεως Ανυραχίου υπέγραφα: — ⁸⁴ Εὐάριος ἐπίσκοπος πόλεως Σόλων τῆς Κύπρου υπέγραφα: — ⁸⁵ Νεκτᾶριος ἐπίσκοπος πόλεως Κάσων υπέγραφα: — ⁸⁶ Ἀγαθοκλῆς ἐπίσκοπος πόλεως Κορωνείας υπέγραφα: — ⁸⁷ Αἰανὴς ἐπίσκοπος Συναμαζόνος υπέγραφα: — ⁸⁸ Αἰδέσιος ἐπίσκοπος Ἰσίνδων υπέγραφα: — ⁸⁹ Σεκουνδιανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Λαμίας υπέγραφα: — ⁹⁰ Νουνέχιος ἐπίσκοπος πόλεως Σέλγης υπέγραφα: — ⁹¹ Ματιδιανὸς ἐπίσκοπος Κορακησίου υπέγραφα: — ⁹² Κύριλλος ἐπίσκοπος Κοίλων υπέγραφα διὰ χειρὸς Ἑλλησπόντου πρεσβυτέρου: — ⁹³ Σαπρίκιος ἐπίσκοπος Πάφου τῆς Κύπρου υπέγραφα: — ⁹⁴ Θεμισίος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Ἰασσοῦ υπέγραφα: — ⁹⁵ Προμάχιος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀλινδῶν υπέγραφα: — ⁹⁶ Εὐδόξιος ἐπίσκοπος πόλεως Χόματος υπέγραφα: — ⁹⁷ Λιβάνιος ἐπίσκοπος Παλαιᾶς πόλεως υπέγραφα: — ⁹⁸ Ταριανὸς ἐπίσκοπος πόλεως Δύρβης υπέγραφα: — ⁹⁹ Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Ἀρκαδιονπόλεως υπέγραφα: — ¹⁰⁰ Θεόδοτος ἐπίσκοπος Νύσης υπέγραφα: — ¹⁰¹ Ῥόδων ἐπίσκοπος Παλαιᾶς πόλεως υπέγραφα: — ¹⁰² Τυχικὸς ὁ ἐλάχιστος τῆς Ἐρυθραίων πόλεως υπέγραφα: — ¹⁰³ Εὐγένιος ἐπίσκοπος πόλεως Ἀπολλωνιάδος υπέγραφα: — ¹⁰⁴ Τιμόθεος ἐπίσκοπος Γέρμης Ἑλλησπόντου υπέγραφα: — ¹⁰⁵ Ἀέτιος

46 Λέσβου τῶν Schw λεοβούτων cod.

78 τάβων cod.

ἐπίσκοπος πόλεως Παιονίων Ἑλλησπόντου ὑπέγραφα: — ¹⁰⁶ Ἀρχέλαος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Μίνδου ὑπέγραφα: — ¹⁰⁷ Ἀπελλᾶς ὁ ἐλάχιστος (ἐπίσκοπος) Κιβύρας ὑπέγραφα: — ¹⁰⁸ Φιλᾶ-
 δελφος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς Γρατιανοπόλεως ὑπέγραφα: — ¹⁰⁹ Εὐθήριος ὁ ἐλάχιστος
 ἐπίσκοπος τῆς Στρατονικέων Λυδίας ὑπέγραφα: — ¹¹⁰ Ἰωάννης ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς
 Αὐρηλιουπολιτῶν πόλεως ὑπέγραφα: — ¹¹¹ Μάξιμος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Κύμης ὑπέ-
 γραφα: — ¹¹² Μόδεστος ἐπίσκοπος τῆς Ἀνεατῶν πόλεως ὑπέγραφα: — ¹¹³ Θεοδόσιος ὁ ἐλάχι-
 στος ἐπίσκοπος πόλεως Μασταύρων ὑπέγραφα: — ¹¹⁴ Θωμᾶς ἐπίσκοπος Οὐαλεντινιανουπόλεως
 ὑπέγραφα: — ¹¹⁵ Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Κλαζομενῶν ὑπέγραφα: — ¹¹⁶ Εὐσέβιος ἐπίσκοπος
 Ἀσπώνων ὑπέγραφα: — ¹¹⁷ Εὐδόριος ἐπίσκοπος Ὑπέπων ὑπέγραφα: — ¹¹⁸ Σάιδος ἐπίσκο-
 πος Φαινοῦς ὑπέγραφα: — ¹¹⁹ Δόμνος ἐπίσκοπος Ὀρκιστοῦ ὑπέγραφα: — ¹²⁰ Ἰωάννης ἐπί-
 σκοπος Αὔγουστοπόλεως ὑπέγραφα: — ¹²¹ Πέτρος ἐπίσκοπος Παρεμβολῶν ὑπέγραφα: —
¹²² Νατῆρας ἐπίσκοπος Γάζης ὑπέγραφα: — ¹²³ Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς Κύπρου ὑπέ-
 γραφα: — ¹²⁴ Εὐδόπιος ἐπίσκοπος Πτολεμαίδος τῆς Πενταπόλεως ὑπέγραφα: — ¹²⁵ Μακά-
 ριος ἐπίσκοπος Μετηλιτῶν ὑπέγραφα: — ¹²⁶ Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Πηλουσίου ὑπέγραφα: —
¹²⁷ Ἐρμογένης ἐπίσκοπος Ῥυκοκουρούρων ὑπέγραφα: — ¹²⁸ Μαρίνος ἐπίσκοπος Ἡλιουπόλεως
 ὑπέγραφα: — ¹²⁹ Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἡφαίστου ὑπέγραφα: — ¹³⁰ Ἡράκλειος ἐπίσκοπος Τα-
 μιάθειας ὑπέγραφα: — ¹³¹ Στρατήγιος ἐπίσκοπος Ἀθροίβειας ὑπέγραφα: — ¹³² Ἀριστόβουλος
 ἐπίσκοπος Θμουέως ὑπέγραφα: — ¹³³ Θέων ἐπίσκοπος Ἡρακλεοῦς τοῦ Σεθροῖτου ὑπέγραφα:
 — ¹³⁴ Σόλων ἐπίσκοπος Καραλλίων ὑπέγραφα: — ¹³⁵ Ἀλύπιος ἐπίσκοπος πόλεως Σελῆ ὑπέ-
 γραφα: — ¹³⁶ Μακεδόσιος ἐπίσκοπος Ξόεως ὑπέγραφα: — ¹³⁷ Πέτρος ἐπίσκοπος Ὀξυρύγχου
 ὑπέγραφα: — ¹³⁸ Μητροδωρος ἐπίσκοπος Λεόντων ὑπέγραφα: — ¹³⁹ Παῦλος ἐπίσκοπος Φρα-
 γώνεως ὑπέγραφα: — ¹⁴⁰ Ἀμμώνιος ἐπίσκοπος Πανεφύσου ὑπέγραφα: — ¹⁴¹ Πούπλιος ἐπίσκο-
 πος Ὀλβίων ὑπέγραφα: — ¹⁴² Ἰέρακας ἐπίσκοπος Ἀφναίου ὑπέγραφα: — ¹⁴³ Σαμουήλ ἐπί-
 σκοπος Δύσθειας ὑπέγραφα: — ¹⁴⁴ Σώπατρος ἐπίσκοπος τῆς Λιβύης Σεπτιμιακῆς ὑπέγραφα: —
¹⁴⁵ Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος Ἐλεαρχίας ὑπέγραφα: — ¹⁴⁶ Ἰσαὰκ ἐπίσκοπος πόλεως Τανᾶ ὑπέγραφα:
 — ¹⁴⁷ Ἡράκλειος ἐπίσκοπος Θύνεως ὑπέγραφα: — ¹⁴⁸ Θεωνᾶς ἐπίσκοπος Ψίγχους ὑπέγραφα: —
¹⁴⁹ Κύρος ἐπίσκοπος Ἀχαιῶν ὑπέγραφα: — ¹⁵⁰ Εὐλόγιος ἐπίσκοπος Τερενουθέως ὑπέγραφα: —
¹⁵¹ Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος Κλεοπάτρου ὑπέγραφα: — ¹⁵² Σιλουανὸς ἐπίσκοπος Κοπρίθειας·
 ἐγὼ δὲ Ἡράκλειος ἐπίσκοπος ὑπέγραφα ὑπὲρ αὐτοῦ διὰ τὸ κακοῦσθαι αὐτόν: — ¹⁵³ Ἀβραὰμ
 ἐπίσκοπος πόλεως Ὀστρακίνης ὑπέγραφα: — ¹⁵⁴ Ἀδελφίος ἐπίσκοπος Ὀνούφειας ὑπέγραφα: —
¹⁵⁵ Λαμπέτιος ἐπίσκοπος τοῦ Κασίου ὑπέγραφα: — ¹⁵⁶ Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῆς Παράλου
 ὑπέγραφα: — ¹⁵⁷ Ἀδελφίος ἐπίσκοπος Σάεως ὑπέγραφα: — ¹⁵⁸ Χρυσάοριος ἐπίσκοπος Ἀφρο-
 διτοῦς ὑπέγραφα: — ¹⁵⁹ Ἀμνίων ἐπίσκοπος Βοντῶν ὑπέγραφα: — ¹⁶⁰ Εὐτυχὸς ἐπίσκοπος
 Θεοδοσιουπόλεως ὑπέγραφα: — ¹⁶¹ Βενάντιος ἐπίσκοπος Ἱεραπόλεως μητροπόλεως ὑπέγραφα,
 ὑπέγραφα δὲ διὰ τοῦ νοταρίου μου Θεοδοσίου: — ¹⁶² Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Τευχείρων
 ὑπέγραφα: — ¹⁶³ Εὐσέβιος ἐπίσκοπος Νειλουπόλεως ὑπέγραφα: — ¹⁶⁴ Ἡρακλείδης ἐπίσκοπος
 Ἡρακλεοῦς ἄνω ὑπέγραφα: — ¹⁶⁵ Μακάριος ἐπίσκοπος Ἀνταίου ὑπέγραφα: — ¹⁶⁶ Σαβῖνος
 ἐπίσκοπος Πανὸς ὑπέγραφα: — ¹⁶⁷ Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος τῆς Σκηψίων πόλεως ὑπέγραφα: —
¹⁶⁸ Φιλούμενος ἐπίσκοπος Κίννης ὑπέγραφα: — ¹⁶⁹ FELIX EPISCOPVS (C)IVITATVM APOLLONIENSIVM
 SVBSCRIBSI: — ¹⁷⁰ Τιμόθεος ἐπίσκοπος ἐπαρχίας Σκυνθίας πόλεως Τομέων ὑπέγραφα: — ¹⁷¹ Ζη-
 νόβιος ἐπίσκοπος Κνωσσοῦ ὑπέγραφα: — ¹⁷² Πανλῖνος ἐπίσκοπος τοῦ Μαιουμᾶ ὑπέγραφα:
 — ¹⁷³ Φοιβάμμων ἐπίσκοπος τοῦ Κοπτοῦ ὑπέγραφα: — ¹⁷⁴ Παβίσκος ἐπίσκοπος Ἀπόλλωνος

107 ἐπίσκοπος om. cod.

152 κοπρίθειας ὑπέγραφα cod.

165 ἀντίου cod.

υπέγραφα: — ¹⁷⁵ Ἀνδρέας ἐπίσκοπος Ἐρμουπόλεως υπέγραφα: — ¹⁷⁶ Φανίας ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀρπάσων υπέγραφα: — ¹⁷⁷ Θεοσέβιος ἐπίσκοπος Πριήνης υπέγραφα: — ¹⁷⁸ Μάξιμος ἐπίσκοπος Ἀσίας υπέγραφα: — ¹⁷⁹ Θεόκτιστος ἐπίσκοπος Φωκαίας υπέγραφα: — ¹⁸⁰ Ἐρμόλαος ἐλάχιστος ἐπίσκοπος Ἀππουδαίων υπέγραφα: — ¹⁸¹ Θεόδωρος ἐπίσκοπος Γαδάρων υπέγραφα χειρὶ Αἰθερίου διακόνου: — ¹⁸² Ἀθανάσιος ἐπίσκοπος Πάρου τῆς νήσου υπέγραφα: — ¹⁸³ Παῦλος ἐπίσκοπος Ὀρύμμων υπέγραφα: — ¹⁸⁴ Τιμόθεος ἐπίσκοπος Βριούλων υπέγραφα: — ¹⁸⁵ Δανιὴλ ἐπίσκοπος Κολωνείας Καππαδοκίας υπέγραφα: — ¹⁸⁶ Ἀσκληπιάδης ἐπίσκοπος τῆς Τραπεζοπολιτῶν υπέγραφα: — ¹⁸⁷ Θεόδωρος ἐπίσκοπος πόλεως Ἐχίνου υπέγραφα: — ¹⁸⁸ BESSYLAS DIACONVS ECCLESIAE CARTAGENIENSIVM SVBSCRIBSI: — ¹⁸⁹ Στέφανος ἐπίσκοπος Τέω πόλεως Ἀσίας υπέγραφα: — ¹⁹⁰ Καισάριος χωρεπίσκοπος πόλεως Ἀρκης υπέγραφα: — ¹⁹¹ Θεόδουλος ἐπίσκοπος Ἐλούσης υπέγραφα: — ¹⁹² Θεόδωρος ἐπίσκοπος Ἀριωνηλῶν υπέγραφα: — ¹⁹³ Δητίος ἐπίσκοπος Λιβιάδος υπέγραφα: — ¹⁹⁴ Ἀριστόκριτος ἐπίσκοπος Ὀλύμπου υπέγραφα: — In der von der athenischen Handschrift gebotenen Form lag dies Stück bisher nur in drei lateinischen Übersetzungen vor, der des sog. Marius Mercator [p. 171 ff. Bal.], der von Baluze [Conc. app. 528 ff.] veröffentlichten lateinischen Übersetzung der ephesinischen und der lateinischen Übersetzung der chaledonischen Akten [L III 284 ff.], die allerdings ohne ausreichende handschriftliche Gewähr ist.

*80. f. 220^v "Ὁρος τῆς αὐτῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τῆς ἐν Ἐφέσῳ κατὰ τῶν δυσσεβῶν Μεσσαλιανιτῶν ἡγουν Εὐχιτῶν

Συνελθόντες ἐφ' ἡμῶν οἱ εὐλαβέστατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Οὐαλεριανὸς καὶ Ἀμφιλόχιος καὶ σκέψιν προθέντες κοινὴν περὶ τῶν λεγομένων ἐν τοῖς τῆς Παμφυλίας μέρει 5 Μεσσαλιανιτῶν εἶπον Εὐχιτῶν ἡγουν Ἐνθουσιαστῶν εἴτε ὁπωσοῦν ἢ μαρωτιάτῃ τῶν μνημονευθέντων αἵρεσις σαφηνισθεῖη, ἡμῶν δὲ διασκοπούντων, προεκόμισεν ὁ εὐλαβέστατος καὶ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Οὐαλεριανὸς χαρτίον συνοδικὸν περὶ τούτων αὐτῶν συνταχθὲν ἐν τῇ 10 μεγάλῃ Κωνσταντινουπόλει ἐπὶ τοῦ τῆς μακαρίας μνήμης Σισινίου· ὃ καὶ ἀναγνωσθὲν ἐπὶ πάντων, ἔδοξεν εὖ πεποιῆσθαι καὶ ὁρθῶς ἔχειν. καὶ συνήρουν ἅπασιν ἡμῖν καὶ τοῖς θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Οὐαλεριανῶι καὶ Ἀμφιλοχίῳ καὶ πᾶσι τοῖς τῶν Παμφύλων καὶ Αν- 15 καόνων ἐπαρχιῶν εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις τὰ ἐν τῷ συνοδικῷ χαρτίῳ τυπωθέντα κρατεῖν ἅπαντα καὶ κατὰ μηδένα τρόπον παραβαίνεισθαι αὐτά, βεβαίων ὄντων δηλαδὴ καὶ τῶν πεπραγμένων ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ὥστε τοὺς ὄντας κατὰ πᾶσαν ἐπαρχίαν τῆς Μεσσαλιανῶν ἡγουν Ἐνθουσιαστῶν αἵρέσεως ἢ καὶ ἐν ὑποψίαις τῆς τοιαύτης νόσου γεγεννημένους, εἴτε κληρικοὶ 20 εἴεν εἴτε λαικοί, μεθοδεύεσθαι, καὶ ἀναθεματίζοντας κατὰ τὰ ἐν τῷ μνημονευθέντι συνοδικῷ διηγορευμένα ἐγγράφως, μένειν τοὺς μὲν κληρικοὺς ἐν τῷ κλήρῳ, τοὺς δὲ λαικοὺς ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἐκκλησίας· ἀνανεύοντας δὲ πρὸς τοῦτο καὶ μὴ ἀναθεματίζοντας, τοὺς μὲν πρεσβυτέρους καὶ διακόνους καὶ τοὺς ἑτερόν τινα βαθμὸν ἔχοντας ἐν ἐκκλησίᾳ, ἐκκόπτειν καὶ κλήρου καὶ βαθμοῦ καὶ κοινωνίας, τοὺς δὲ λαικοὺς ἀναθεματίζεσθαι· μοναστήρια δὲ 25 μὴ συγχωρεῖσθαι ἔχειν τοὺς ἐλεγχομένους ὑπὲρ τοῦ μὴ τὸ ζιζάνιον ἐκτείνεσθαι καὶ ἰσχύειν πράττεσθαι δὲ ταῦτα παντὶ σθένει χρωμένων τῆς ἐπὶ τούτων σπουδῆς αὐτῶν τε τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Οὐαλεριανοῦ καὶ Ἀμφιλοχίου καὶ τῶν κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν εὐλαβεστάτων ἐπισκόπων. συνήρουν δὲ πρὸς τούτοις ἀναθεματισθῆναι τὸ βιβλίον τὸ προ-

178 Ἀσίας cod. Ἀσσοῦ Schw.

189 τάω cod.

193 λιτίος ἐπίσκοπος λιβνάδος cod.

φερόμενον τῆς μιᾶς ἐκείνης αἰρέσεως τὸ λεγόμενον παρ' αὐτοῖς Ἀσκητικόν, τὸ προκομισθὲν παρὰ τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Οὐαλεριανοῦ, ὡς παρὰ τῶν αἰρετικῶν ἐκτεθέν, καὶ εἴ τι ἕτερον σύνταγμα τῆς ἐκείνων ἀνοσιότητος εὐρίσκειτο παρὰ τισι, καὶ τοῦτο εἶναι ἀνάθεμα. ἐπὶ τούτοις ἀλλήλοις συμβεβηκότων τότε εἰς ὁμοφυλίαν καὶ κοινωνίαν
 5 καὶ διάθεσιν, ἀναγκαῖον ἦν ἐγγράφως τὰ δόξαντα φανερὰ καταστήσαι· εἰ δὲ δὴ τις γένηται ζήτησις περὶ τούτων ἐν τῷδε τῷ πράγματι αὐτοῖς γε τοῖς θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις Οὐαλεριανῶι καὶ Ἀμφιλοχίῳ καὶ τοῖς κατὰ πᾶσαν τὴν ἐπαρχίαν εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις καὶ εἴ τι δόξειεν ἀνακύπτειν τῶν δυσχερῶν ἢ ἀμαφισβητησίμων, εὖ ἔδοξεν ἔχειν παραληφθέντων τῶν
 10 εὐσεβεστάτων ἐπισκόπων ἢ Λυκίων ἢ Λυκαόνων, οὐκ ἀπολιμπαρομένου τοῦ μητροπολίτου ἧς ἂν ἔλιντο ἐπαρχίας, εἰς τύπον ἀνάγεσθαι τὸν δέοντα διὰ τῆς αὐτῶν μεσιτείας τὰ κινούμενα. Ungedruckt und nur durch eine lateinische Übersetzung [Synod. Constit. p. 49 ff.] bekannt; zum Verständnis hat schon Tillemont [Mém. 14, 441. 449] den Vorwurf herangezogen, den die Partei des Johannes von Antiochien gegen die Cyrillianer erhob, daß sie zwölf messalianische Bischöfe unter sich aufgenommen hätten [L III 708e. 741^b = M III 1381. 1416]; damit hängen auch die Abmachungen in Alexandrien zusammen, die das Dokument erwähnt.

Ἰσον ὑπομνημάτων περὶ τῶν Κυπρίων ἐπισκόπων

*81. f. 221^r

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Φλανίου Θεοδοσίου τὸ ιγ καὶ Φλανίου 31. Aug. 431 Οὐαλεντινιανοῦ τὸ γ τῶν αἰωνίων αὐγοῦστων¹⁾ πρὸ μιᾶς Καλανδῶν Σεπτεμβρίων, συνόδου συγκροτηθείσης κατὰ θεοῦ χάριν καὶ θέλημα τῶν θεοφιλεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν
 5 βασιλέων κατὰ τὴν Ἐφεσίῳν μητρόπολιν ἐν τῇ ἁγίᾳ ἐκκλησίᾳ τῇ καλουμένῃ Μαρίᾳ,

Ῥηγῖνος ἐπίσκοπος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας τῆς κατὰ Κωνσταντινίαν τῆς Κύπρου εἶπεν· Ἐπειδὴ διαταράττουσι τινὲς τὰς παρ' ἡμῶν ἁγιωτάτας ἐκκλησίας, ἀξιῶ τὸν λίβελλον ὃν μετὰ χειρὸς ἔχω, ὑποδεχθέντα ἀναγινώσκεσθαι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ὁ προκομισθεὶς λίβελλος ὑποδεχθεὶς ἀναγινώσκεσθαι.

10 Τῇ ἁγιωτάτῃ καὶ ἐνδόξῳ καὶ μεγάλῃ συνόδῳ τῇ χάριτι τοῦ θεοῦ καὶ νεύματι τῶν θεοφιλεστάτων ἡμῶν βασιλέων εἰς τὴν Ἐφεσίῳν θεοφύλακτον συναχθείσῃ μητρόπολιν ἀξίως παρὰ Ῥηγῖνον καὶ Ζήνωνος καὶ Εὐαγρίου ἐπισκόπων τῆς Κύπρου. Ἐκπαλαί μὲν καὶ ὁ ἅγιος ἡμῶν πατὴρ καὶ ἐπίσκοπος γεγονώς Τρωίλος μυρία πέπονθεν ὑπὸ τοῦ Ἀντιοχέων κλήρον καὶ τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Θεοδότου, βίαν οὐ τὴν τυχοῦσαν ὑπομείνας μέχρι
 15 καὶ πληγῶν, ὥς οὐκ ἦν προσήκον οὐδὲ μαστιγίας ἀνθρώπους ὑπομένειν, ἀθέσμως καὶ παράλογως καὶ ἀκανονίστως, δι' ἑτέραν μὲν ὑπόθεσιν ἀφικομένου, ἐκείνης δὲ αἴσιον λαβοῦσης τέλος, ἀποχωρησάμενοι τῇ ἀφίξει, βιάζεσθαι τε ἤθελον καὶ ὑποτάττειν ἑαυτοῖς τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἁγίους ἐπισκόπους παρὰ τοὺς κανόνας τοὺς ἀποστολικούς καὶ τοὺς ὄρους τοὺς τῆς κατὰ Νίκαιαν ἁγιωτάτης συνόδου, καὶ νῦν γνόντες ὡς ὁ μακάριος τέλει τοῦ βίου ἐχρήσατο,
 20 παρεσκεύασαν τὸν μεγαλοπρεπέστατον σιρατηλάτην Διονύσιον ἐπιστεῖλαι τῷ τε ἄρχοντι τῆς ἐπαρχίας προστάγματα καὶ τῷ ἁγιωτάτῳ τῆς Κωνσταντινέων ἐκκλησίας κλήρῳ γράμματα δημόσια, ἅτινα καὶ μετὰ χειρὸς ἔχομεν καὶ ἔτοιμοι ἐσμέν τῇ ὑμετέροι ἐπιδεικνύνειν ἁγιοσύνη. τούτου χάριν δεόμεθα καὶ καθικετεύομεν μηδεμίαν ἡμᾶς καινοτομίαν συγχωρεῖν εἰσπράττεσθαι τοὺς οὐδὲν ἀτόλμητον ἡγουμένους, ἀνθρώπους ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς βουλη-

4 τότε Schw. τὰ τε cod.

15 οὔτε cod.

1) Am Rand ἡμῖς ἐστὶ λα τοῦ αὐγοῦστων μηνός.

θέντας παρὰ κανόνας ἐκκλησιαστικοὺς καὶ θεσμοὺς τοὺς ἐκτεθέντας παρὰ τῶν ἀγιοτάτων πατέρων τῶν ἐν τῇ Νικαέων συνελθόντων μεγάλη καὶ ἁγία συνόδῳ τοῖς οὐδὲν προσήκουσιν ἐπιβαίνειν ἐθέλοντας ὁροις. ὥς γὰρ ἔφημεν, οὐκ ἂν παρωρομήθη σήμερον ὁ μεγαλοπρεπέστατος στρατηλάτης Διονύσιος, ἀνὴρ τὴν τῶν τακτικῶν φροντίδα μόνην ἐμπεπιστευμένος, καὶ ἃ μὴ προσήκει αὐτῷ, προσελάβετο, πρὸς τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα μηδένα λόγον ἔχων, εἰ μὴ γε ὑπὸ τῶν δσιωτάτων τῶν ἐκεῖσε συναχθέντων ἐπισκόπων καὶ τοῦ κλήρου αὐτῶν ἀπατηθεὶς γενόμενος εἶναι κανονικόν, ὥς καὶ τὰ πρόστάγματα αὐτοῦ διαλαλεῖ, τὸ δῖχα τῆς αὐτῶν γνώμης μὴ καθίστασθαι ἐν Κωνσταντείᾳ τῇ μητροπόλει τῆς Κύπρου ἐπίσκοπον. ἀξιούμεν δὲ αὐτὰ τὰ γράμματα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατηλάτου ἀναγινώσκεισθαι καὶ τὰ ἐπιτάγματα καὶ σύμπαντα ὁμοῦ τὰ ἐπὶ ταύτῃ τῇ τραγωιδίᾳ ἀποσταλέντα τε καὶ πεπραγμένα, ἵνα ἐξ αὐτῶν γνῶι ἡ ἁγία ὑμῶν καὶ μεγάλη σύνοδος τὴν ἀνύποιστον βίαν τὴν γεγενημένην· καὶ γὰρ οὐχ ὁ τυχὼν θόρυβος κατείληφε πᾶσαν τὴν μητρόπολιν. προσέτι γνωρίζομεν τῇ ὑμετέρᾳ ἁγίᾳ συνόδῳ ὅτι μετὰ τῶν τοῦ ἐνδοξοτάτου στρατηλάτου γραμμάτων καὶ διάκονος ἀπεστάλη τῆς Ἀντιοχείων ἁγίας ἐκκλησίας. διὸ καθικετεύομεν καὶ προσπίπτομεν τοῖς ὑμετέροις ἁγίοις ἔχρεσι, κανονικῇ ψήφῳ καὶ νῦν, ὥσπερ καὶ ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τε τῶν ἀποστολικῶν χρόνων καὶ τῶν θεσμῶν καὶ κανόνων τῆς ἀγιοτάτης καὶ μεγάλης συνόδου τῆς κατὰ Νίκαιαν ἁγίας καὶ ἀνεπιβούλευτος καὶ ἐλευθέρᾳ πάσης καταδυναστείας διατετέλεκεν ἡ ἡμετέρα σύνοδος ἡ κατὰ Κύπρον, οὕτω καὶ νῦν τῇ ὑμετέρᾳ ἀδεκάστῳ καὶ δικαιοτάτῃ ψήφῳ καὶ τῷ ὑμετέροισι θεσμῷ ὑπάροξαι ἡμῖν δίκαιον. Πηγῖνος ἐπίσκοπος Κωνσταντίας τῆς Κύπρου ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. Ζήνων ἐπίσκοπος τῆς κατὰ τὸ Κούριον ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας τῆς Κύπρου ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ. Εὐάγριος ὁ ἐλάχιστος ἐπίσκοπος τῆς κατὰ Σόλους τῆς Κύπρου ἁγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

Πηγῖνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἐπειδὴ καὶ πρόσταγμα ἐπιφερόμεθα τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατηλάτου Διονυσίου γραφὲν πρὸς τὸν λαμπρότατον ἄρχοντα τῆς ἐπαρχίας, ἀξιῶ γενέσθαι αὐτοῦ τὴν ἀνάγνωσιν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ἀναγινωσκέσθω καὶ τὸ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου Διονυσίου πρόσταγμα.

FLAVIUS DIONYSIVS VIR CLARISSIMVS ET MAGNIFICENTISSIMVS M(A)GI. VTR(I)VSQVE MILITIAE THEODORO VIRO CLARISSIMO CONSVL. PROVINCIAE CYPRI. IMPERIALIS AVCTORITAS MVLTAS OB CAVSAS ET MAXIME ECCLESIASTICAS REVERENTISSIMOS ANTISTITES EFESVM CONVENIRE DIVINIS APICIBVS DISPOSVIT PRO ROGATIS. QVIA ITAQVE CONPERIMVS CONSTANTIAE CIVITATIS ANTISTITEM A PRAESENTI VITA MIGRASSE ET DIEM SIBI PRAEFINITVM COMPLESSE, NECESSARIAM HANC AD TE AVCTORITATEM ESSE CENSVMVS EM(I)TTENDAM, SC(I)LICET VT NE QVIS SINE CONSCIENTIA VEL DISPOSITIONE REVERENTISSIM(I) CONVENTVS AVDEAT IN DEFVNCTI LOCVM ALIQVEM NOMIN(A)RE. EXPECTARI NAMQVE CONVENIT FORMAM QVAM TOT REVERENTISSIMORVM EPISCOPORVM DABIT ADSENSVS. SICVT ENIM DICTV(M) EST, HARVM GRATIA RERVVM MEMOR(A)TI RELIGIOSISSIMI VIRI CONVENIRE PRAECEPTI SVNT. SI ITAQVE MOTVM CONTVMACIVS DEBITVM TAM TVA GRAVITAS QVAM OFFICIVM OBTEMPERANS SIBI DESIDERAT EVITARE, ID MODIS OMNIBVS PROHIBEBIT NEC ALIQVEM, QVOD DICTVM EST, PR(O)VEHI PATIATVR ANTE AVCTORITATEM HORVM QVORVM INTERESSE REVERENTISSIMORVM DICITVR SACERDOTVM. QVODSI HAS AVCTORITATES EIVS DE QVO AGITVR ORDINATIO PRAECESSIT ANTISTITIS, EVM PRO C(A)ELESTI ORACVLO AD EFESVM SICVT ALIOS FACIAS PERVENIRE. NEC ENIM IGNORARE DEBES QVOD

3 ἐθέλοντας ab eo ipso, qui hunc libellum malo stilo edolauit, falso adiectum esse uidetur. 7 πρόσταγματα Schw πρόσταγματα cod. 38 INTEREST cod. 39 PRAECESSTI cod.

SI SECUS ALIQUID FVERIT PERTEMPTATVM, TV QVIDEM QVINQVE LIBRAS AVRI, OFFICIVM VERO ALIAS TOT FISCO VIRIBVS INFERRE COGIMINI. VT AVTEM HAEC QVAE PRO POSTVLATIONE RELIGIOSISSIMORVM ANTI-STITVM VIDENTVR ESSE DISPOSITA, MATVRVM SORTIANTVR EFFECTVM, MA[R]TVRIVM ET ADELFI(VM) IVSSIMVS EX OFFICIO SPECIALITER DESTINARI. DATA DVODECIMO CALENDAS IVNIAS ANTIOCHIAE.

21. Mai 431

5

Ἐρμηνεία

Φλάνιος Διονύσιος ὁ λαμπρότατος καὶ μεγαλοπρεπέστατος μάγιστρος ἑκατέρας στρατείας Θεοδώρῳ τῷ λαμπροτάτῳ ὑπατικῷ τῆς Κυπρίων χώρας. Ἡ βασιλικὴ αὐθεντία διὰ πολλὰς αἰτίας καὶ μάλιστα ἐκκλησιαστικὰς τοὺς ἐδλαβεστάτους ἐπισκόπους κατ' Ἐφεσον συνελ-
 10 θεῖν θείαις ἐκτεθείσαις διευτύσεσι κεραταῖς. Ἐπειδὴ τοίνυν ἔγνωμεν τὸν ἐπίσκοπον Κων-
 σταντίας τῆς πόλεως ἐκ τοῦ παρόντος μεταστῆναι βίου καὶ τὴν προορισθεῖσαν αὐτῷ ἡμέραν
 πεπληρωμέναι, ἀναγκαῖαν ταύτην τὴν αὐθεντίαν πρὸς σὲ πεμπτέαν εἶναι δηλαδὴ ἐκρίναμεν,
 ἵνα μὴ τις χωρὶς συνειδήσεως ἢ διατυπώσεως τῆς ἐδλαβεστάτης συνόδου τοιμήσοι εἰς τὸν
 τοῦ τελευτήσαντος τόπον τιὰ ὀνομάσαι. πρέπει γὰρ ἀναμεῖναι τὸν τύπον ὃν τῶν τοιούτων
 ἐδλαβεστάτων ἐπισκόπων ἢ συναίνεσις δοῇ. ὥς γὰρ λέλεκται, τοῦτων χάριν τῶν πραγμάτων
 15 οἱ μνημονευθέντες θεοφιλέστατοι ἄνδρες συνελθεῖν παρηγγέλθησαν. ἔαν τοίνυν τὴν τοῖς
 φιλονείκοις ὀφειλομένην κήρῳ τοῦτο μὲν ἢ σιβαρότης σου, τοῦτο δὲ καὶ ἡ πειθομένη αὐτῇ
 τάξις σπεύδῃ ἐκφυγεῖν, τοῦτο πᾶσι τρόποις κωλύσει καὶ μὴ τινα, ὥς εἴρηται, προσελθεῖν
 ἀνάσχηται πρὸ τῆς αὐθεντίας τῶν μεσιτεόντων ἐδλαβεστάτων ἐπισκόπων. διὸ εἰ ταύτας
 τὰς αὐθεντίας προέλαβεν ἢ τοῦ ἀμφισβητουμένου ἐπισκόπου χειροτονία, τοῦτον κατὰ τὸ
 20 οὐράνιον ἀπόφθεγμα εἰς Ἐφεσον ὥς τοὺς ἄλλους ποιήσεις παραγενέσθαι· οὐ γὰρ ὀφείλεις
 ἄγνωεῖν ὅτι περ εἰ ἀλλοίως τι δοκιμασθῇ γενέσθαι, σὺ μὲν πέντε χρυσίου λίτρας, ἡ δὲ τάξις
 ἄλλας τοσαύτας τῷ δημοσίῳ εἰσκομίσαι καταναγκασθῇτε. ὅπως δὲ ταῦτα τὰ κατὰ τὴν
 τῶν ἐδλαβεστάτων ἐπισκόπων αἴτησιν δόξαντα διατυποῦσθαι ταχεῖαν κληρώσονται ἄνυσιν,
 Ματούριον καὶ Ἀδέλφιον ἐκελεύσαμεν ἐκ τῆς τάξεως ἰδικῶς ἀποσταλῆναι. ἐδόθη πρὸ ιβ'
 25 Καλανδῶν Ἰουνίων ἐν Ἀντιοχείαι.

Ῥηγῆνος ἐπίσκοπος εἶπεν· Ἔστι καὶ ἕτερον πρόσταγμα τοῦ αὐτοῦ μεγαλοπρεπέστατου
 στρατηλάτου Διονυσίου γραφὴν πρὸς τὸν ἐδλαβεστάτον κληρὸν τῆς Κωνσταντίας μητροπό-
 λεως, καὶ ἀξιώ καὶ τοῦτο ἀναγνωσθῆναι.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Ἀναγνωσθὲν καὶ τοῦτο ἐμφερέσθω τῇ πράξει τῶν ὑπομνημάτων.
 30 Φλάνιος Διονύσιος ὁ μεγαλοπρεπέστατος καὶ ἐνδοξότατος κόμης καὶ στρατηγὸς ἑκατέρας
 δυνάμεως καὶ ἀπὸ ὑπάτων τοῖς ἐδλαβεστάτοις κληρικοῖς τῆς ἁγιωτάτης ἐκκλησίας τῆς ἐν
 τῇ μητροπόλει Κωνσταντίας τῆς Κύπρου. Οἶδε καὶ ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια ὥς οἱ τρο-
 παιοῦχοι καὶ καλλίνικοι δεσπόται τῆς οἰκουμένης τοὺς δαιωτάτους καὶ ἁγιωτάτους εἰς Ἐφεσον
 συνελθεῖν ἐθέσπισαν ἐπισκόπους διὰ πολλὰς μὲν καὶ ἄλλας, μάλιστα δὲ τὰς ἐκκλησιαστικὰς
 35 αἰτίας. ἔπει οὖν ἔγνωμεν, αὐτῶν τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων ἡμᾶς τῶν ἐνταῦθα συνελθόν-
 των διδασκάντων, ὥς ὁ γενόμενος ὑμῶν μακαριώτατος ἐπίσκοπος κατὰ βούλησιν κεκοίμηται
 θεικὴν, ἀναγκαῖον ὡμήθην δῆλον ὑμῶν τῇ ἐδλαβεῖαι ποιῆσαι καὶ παρεγγυῆσαι [καὶ] παρα-
 φυλάσασθαι ὑμᾶς τοῦ μηδένα παρὰ τινος εἰς ἐπίσκοπον ψηφισθῆναι ἢ καὶ χειροτονηθῆναι·
 πάντως γὰρ καὶ περὶ τούτου δοθήσεται τύπος· ἀλλ' ἀναμεῖνατε τὸν ἐνταῦθα δοθησόμενον
 40 ὅρον. ἀκόλουθον γὰρ καὶ τῷ ἐκκλησιαστικῷ πρέπον θεσμῷ τὸ τοῖς ἁγίοις πατράσι τὰ
 τῶν πατέρων φυλάσσειν. εἰ δὲ καὶ ἄρα πρὸ τῶν ἡμετέρων γραμμάτων συνέβη τιὰ ἐν-

θρονιασθῆναι, ὅπερ οὐκ οἰόμεθα, τοῦτον μετὰ τῶν ἄλλων εὐλαβεστάτων ἀνδρῶν εἰς τὴν Ἐφεσον κατὰ τὰ θειωδῶς θεσπισθέντα ὑπομνήσατε παραγενέσθαι, οὐκ ἀγνοοῦντες ὡς ἀκολουθήσει μὲν ἔπαινος τοῖς πειδομένοις, ἀπειθοῦντας δὲ ὁ προσήκων καὶ παρῶν προσηκόντως διορθώσεται τύπος.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τὰ μὲν ἀγνωσθέντα φανερά· ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰτία ἡ κινήσασα τὸν 5
μεγαλοπρεπέστατον καὶ ἐνδοξότατον στρατηλάτην Διονύσιον πρὸς τὰ ταῦτα ἐπιστεῖλαι ἀμν-
δρότερον ἔγκειται τοῖς προστεταγμένοις, διδασκέτωσαν οἱ παρόντες θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι
τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ σαφέστερον, τί τὸ κινήσαν τὸν μεγαλοπρεπέστατον
στρατηλάτην πρὸς τὰ ταῦτα ἐκπέμψαι τὰ προστεταγμένα.

Ζήνων ἐπίσκοπος πόλεως Κουρίου τῆς Κύπρου εἶπε· Καὶ ὁ τῆς μακαρίας μνήμης Σα- 10
πρόκιος ὁ ἐπίσκοπος¹⁾ ὁ σὺν ἡμῖν παραγενόμενος ταύτης ἕνεκα τῆς χρείας ἐληλύθει. ἐπεὶ
οὖν μετέστη τοῦ βίου, ἀναγκαίως ἡμεῖς διδάσκομεν τὴν ἁγίαν ὑμῶν καὶ οἰκουμενικὴν σύνο-
δον ὅτι γε καθ' ὑποβολὴν τοῦ Ἀντιοχέως ἐπισκόπου καὶ κλήρου ὁ μεγαλοπρεπέστατος στρα-
τηλάτης τὰ προστάγματα ἐξαπέστειλε τῷ τε ἄρχοντι καὶ τῷ κλήρῳ.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τί βουλομένον τοῦ Ἀντιοχέως; 15

Εὐάγριος ἐπίσκοπος Σόλων τῆς Κύπρου εἶπε· Κατέχειν τὴν ἡμετέραν νῆσον καὶ ἀρπά-
ζειν εἰς ἑαυτὸν τὰς χειροτονίας ἐπιχειροῦντος παρὰ γε τοὺς κανόνας καὶ τὴν ἀνωθεν καὶ ἐξ
ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν· Οὐδέποτε οὖν φαίνεται ὁ τῆς Ἀντιοχέων χειροτονήσας ἐπίσκοπον 20
ἐν τῇ Κωνσταντείᾳ;

Ζήνων ἐπίσκοπος Κουρίου τῆς Κύπρου εἶπεν· Ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων οὐδέποτε
ἔχουσι δεῖξαι ὅτι ἐπέστη Ἀντιοχεὺς καὶ ἐχειροτόνησεν οὔτε ἐπεκρινώρησέ ποτε τῇ νήσῳ
χειροτονίας χάριν οὔτε ἑτερός τις.

Can. Nic. 6 Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Μέννηται ἡ ἁγία σύνοδος τοῦ κανόνος τῶν ἁγίων πατέρων τῶν 25
ἐν Νικαίᾳ συναχθέντων κατ' ἐκεῖνο καιροῦ φυλάττοντος ἐκάστη ἐκκλησία τὰ πρεσβεῖα, ἐνθα
μέννηται καὶ τῆς Ἀντιοχέων πόλεως. διδάσκετε τοίνυν εἰ μὴ ἐξ ἔθους ἀρχαίου τὸ δίκαιον
τοῦ χειροτονεῖν παρ' ὑμῖν ἔχει ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐκκλησίας ἐπίσκοπος.

Ζήνων ἐπίσκοπος εἶπε· Φθάσαντες κατεθέμεθα ὡς οὐδέποτε ἐπέστη οὔτε μὴν ἐχειροτό-
νησέ ποτε οὔτε ἐν τῇ μητροπόλει οὔτε ἐν ἑτέρῃ πόλει, ἀλλ' ἡ σύνοδος ἡ τῆς ἡμετέρας ἐπαρ-
χίας συναγομένη κατὰ τοὺς κανόνας καθιστᾷ τὸν παρ' ἡμῖν μητροπολίτην, καὶ ἀξιούμεν τὴν 30
ἡμετέραν ἁγίαν σύνοδον ἐπιτηδεύειν ταῦτα καὶ βεβαιῶσαι ταῦτα, ὥστε τὰ ἀρχαῖα ἔθνη
τὰ κρατήσαντα ταῦτα καὶ νῦν κρατεῖν καὶ μηδεμίαν καινοτομίαν ἐπομένειν παρὰ τινῶν τὴν
ἡμετέραν ἐπαρχίαν.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Διδασκέτωσαν καὶ πάλιν οἱ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι· Τρωῖλος ὁ 35
τῆς ὁσίας καὶ μακαρίας μνήμης ὁ νῦν ἀναπανσάμενος ἢ ὁ πρὸ αὐτοῦ ὁ τῆς ἁγίας μνήμης
Σαβῖνος ἢ ὁ πρὸ ἐκείνων ἀοίδιμος Ἐπιφάνιος παρὰ ποίας συνόδου κεχειροτόνηται;

Ζήνων ἐπίσκοπος εἶπε· Καὶ οὗτοι οἱ νῦν μνημονευθέντες ἄγιοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ πρὸ 40
αὐτῶν δοσιώτατοι ἐπίσκοποι καὶ οἱ ἀπὸ τῶν ἁγίων ἀποστόλων, ὄντες πάντες ὀρθόδοξοι, παρὰ
τῶν ἐν τῇ Κύπρῳ κατέστησαν καὶ οὐδέποτε χώραν ἔσχεν ὁ τῆς Ἀντιοχέων ἐπίσκοπος ἢ
ἑτερός τις εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν ἡμετέραν χειροτονίαν ποιήσασθαι.

¹⁾ Bischof von Paphos, s. o. p. 32.

Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Προῶγμα παρὰ τοὺς ἐκκλησιαστικοὺς θεσμούς — ἔδοξε τῇ ἁγίᾳ πάσῃ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ. Ist, wie eine Randnotiz¹⁾ bemerkt, der 8. ephesische Kanon, am besten gedruckt in der russischen Ausgabe des Syntagma xiv Titulorum von Beneschewitsch I, 107 f. Von diesem Stück abgesehen, ist das übrige ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Constit. p. 60 ff. bekannt, die auch das lateinische Original des Schreibens von Dionysius nicht bietet, sondern nur eine Übersetzung der griechischen Übersetzung.

Ἰσον λιβέλλον ἐπιδοθέντος τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ Εὐπρεπίου ἐπισκόπου Βύζης καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ Κυρίλλου ἐπισκόπου Κοίλων *82. f. 223 u

Τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ τῇ κατὰ θεοῦ χάρις καὶ νεῦμα τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων συγκροτηθείσῃ ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει παρὰ Εὐπρεπίου ἐπισκόπου Βύζης καὶ Ἀρκαδιουπόλεως καὶ Κυρίλλου Κοίλων. Ἔθος ἐκράτησεν ἀρχαῖον ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊῶν ἐπαρχίας ἕκαστον τῶν ἐπισκόπων καὶ δύο καὶ τρεῖς ἔχει ὑφ' αὐτὸν πόλεις· ὅθεν ὁ μὲν τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Ἡράκλειαν καὶ τὸ Πάνιον καὶ Ὀρνούς καὶ Γάνον, τέσσαρας πόλεις τὸν ἀριθμόν· ὁ δὲ τῆς Βύζης ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Βύζην καὶ Ἀρκαδιούπολιν· ὁ δὲ Κοίλων ὁμοίως ἔχει τὴν τε Κοῖλα καὶ Καλλιπόλιν· ὁ δὲ Σανσαδίας ἐπίσκοπος ἔχει τὴν τε Σανσαδίαν καὶ Ἀφροδισιάδα· δύο τῶν τῆς Εὐρώπης ἐπισκόπων ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς τὰς ἐκκλησίας διοικούντων καὶ μηδέποτε τῶν μνημονευθεισῶν πόλεων ἰδίους δεξαμένων ἐπισκόπους· ἀλλ' αἱ μὲν ὑπὸ τὸν Ἡρακλείας ἔτυχον ἐξ ἀρχῆς εἶναι, ἡ δὲ ὑπὸ τὸν Βύζης ἐπίσκοπον, ἡ Ἀρκαδιούπολις λέγω· ἡ δὲ Καλλιπόλις ὁμοίως ὑπὸ τὸν Κοίλων ἐπίσκοπον. Ἐπεὶ οὖν νῦν ὁ τῆς Ἡρακλείας ἐπίσκοπος Φριγηλᾶς τῆς ἁγίας ἀποστατήσας συνόδου προσέειμεν αὐτὸν Νεστορίῳ καὶ τοῖς τὰ αὐτοῦ φρονοῦσιν, ὑφορώμεθα δὲ μήποτε ὡς δυσμενεῖς ἀμυνόμενος ἡμᾶς ἢ αὐτὸς ἢ οἱ μετ' αὐτὸν τὴν τῆς Ἡρακλείας ἐπισκοπὴν διοικοῦντες ἔλθωσιν ἐπὶ τὸ χειροτονεῖν ἐπισκόπους παρὰ τὴν ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν ἐν ταῖς μνημονευθείσαις πόλεσι ταῖς ὑφ' ἡμᾶς ταῖς μηδέποτε ἰδίους ἐπισκόπους λαβούσαις, τὰ τε ἀρχαῖα ἔθνη καὶ τὴν ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς κρατήσασαν συνήθειαν παρασαλεῦσαι βουλόμενοι διὰ τῆς καινοτομίας, δεόμεθα τῆς ὑμετέρας θεοσεβείας ὅρον ἐξενεχθῆναι περὶ τούτου παρὰ τῆς ἁγίας ὑμῶν καὶ μεγάλης συνόδου οἰκείαι τε ὑποσημειώσαι βεβαιῶσαι τοῦτον ἐπὶ τῷ μῆτε ἡμᾶς τῶν ἡμετέρων ἐκκλησιῶν ἀποστερηθῆναι, ἐν αἷς πλεῖστα κεκμήκαμεν, μῆτε τὸ ἀρχαῖον ἔθος καὶ ἐν μακρῷ χρόνῳ βεβαιωθὲν ὑπό τινος τῶν μνημονευθέντων παρασαλευθῆναι καὶ πολέμους καὶ μεγίστην ἀταξίαν ἐμποῦναι τοῖς τῆς Εὐρώπης ἐπισκόποις. καὶ τούτου τυχόντες, χάριν εἰσόμεθα τῷ τῶν ὅλων θεῷ τῷ τὴν ὑμετέραν δσιότητα ἐνταῦθα συναθροίσαντι ἐπὶ διορθώσει τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐκκλησιῶν.

Ἡ ἁγία καὶ οἰκουμενικὴ σύνοδος εἶπεν· Εὐλόγος ἡ αἴτησις τῶν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Εὐπρεπίου καὶ Κυρίλλου, ἣν δηλοῦσιν οἱ ὑποτεταγμένοι λιβέλλοι· ὅθεν, καὶ τῶν ἁγίων κανόνων καὶ τῶν ἔξωθεν νόμων τὰ ἔθνη τὰ ἀρχαῖα δεχομένων ἐν τάξει νόμον, οὐδὲν καινοτομηθήσεται περὶ τὰς πόλεις Εὐρώπης, ἀλλὰ κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν τελέσουσιν ὑπὸ τοὺς ἐπισκόπους, ὑφ' οὓς καὶ ἄνωθεν, οὐδενὸς οὔτε τοῦ νῦν ὄντος μητροπολίτου, ὅς γε καὶ ἄλλως ἀφήμῃται τὴν ἐξουσίαν, οὔτε τῶν μετ' αὐτὸν ἐσομένων δυναμένου τι καινοεργῆσαι παρὰ τὴν ἀρχαίαν κατάστασιν. Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Constit. p. 53 ff. bekannt.

1) κανὼν οὗτος ἡ τῆς ἁγίας ἀνελήφθη συνόδου: —

83. f. 224^u Ἰσον ἐπιστολῆς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σύνοδον τῆς Παμφυλίας περὶ Εὐσταθίου
τοῦ γενομένου αὐτῶν μητροπολίτου

Ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θεοῦ χάριν καὶ νεῦμα πῶν θεοφιλεσιτάτων βασιλέων ἐν τῇ
Ἐφεσίων συγκροτηθεῖσα τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ τῇ κατὰ Παμφυλίαν ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς καὶ
συλλειτουργοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μετὰ βουλῆς πάντα ποιεῖ — ἀρέσει καὶ τοῦτο τῇ ἁγίᾳ
συνόδῳ. = 9. ephesischer Kanon; am besten gedruckt bei Beneschewitsch a. a. O. 109 ff.

*84. f. 225^r Ἐπιστολὴ τῶν ἐπὶ θεοφιλεσιτάτων ἐπισκόπων τῶν σταλέντων ἐν Κωνσταντινου-
πόλει παρὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου πρὸς Κελεστίνον τὸν ἀγιώτατον πάπαν
Ῥώμης ἐνεκεν τοῦ ἀγιωτάτου Μαξιμιανοῦ τοῦ ὑπ' αὐτῶν χειροτονηθέντος ἐπισκόπου
τῆς βασιλευούσης πόλεως

Τῷ θεοφιλεσιτάτῳ καὶ δσιωτάτῳ συλλειτουργῷ Κελεστίνῳ Ἰουβενάλιος Ἀρκάδιος Φί- 5
λιππος πρεσβύτερος Φίρμος Φλαβιανὸς Θεόδοτος Ἀκάκιος Εὐόπιος Δανὴλ καὶ ἡ συμπα-
ροῦσα ἡμῶν ἁγία σύνοδος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐν πολλοῖς τοῖς προλαβοῦσι χρόνοις γνήσιος
καὶ ἀπαρatreπτῶν τῆς ἱερωσύνης τῇ βασιλευούσῃ γενομένης πόλει πολλῶν τε ἐφεξῆς αὐτῇ
τὸν θησαυρὸν τῆς πίστεως φυλαξάντων ἀνεπιχειρήτων τῶν ἐκ παιδὸς τὴν τῆς ἐκκλησίας ἐν
τοῖς πρώτοις βαθμοῖς ἱερωσύνης ἀνελομένων, συμβάντος δέ τινος καὶ ἀρρωστήματος ἐκ τοῦ 10
ἐπηλόν τινος καὶ οὐ γνήσιον παῖδα τῆς ἐκκλησίας ἐπὶ τὸν τῆς ἀρχιερωσύνης ἀναχθῆναι θρόνον,
ἐπισκεψάμενος ὁ σωτὴρ ὁ τὰς ἑαυτοῦ ἐκκλησίας οἰκονομῶν τὸν μὲν ἀνάξιον καὶ πρὸς ἀπι-
σίαν ἐξολισθήσαντα τοῦ τῆς ἱερωσύνης ἀπεώσατο θρόνον· πάλιν δὲ ἐκ τῶν οἰκείων θερα-
πευτῶν τῆς ἐκκλησίας ἐπιλεξάμενος, τοῦτον ἐπὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ἀνήγαγε, χρόνῳ μακροῷ 15
καὶ πείρᾳ λαμπρᾷ ἐν τῷ τοῦ πρεσβυτέρου βαθμῷ τὴν οἰκονομίαν τῆς ἐκκλησίας πληρώ-
σαντα, τὸν θεοφιλέστατον καὶ ἀγιώτατον Μαξιμιανόν, μάρτυρας ἐπαγόμενον τοῦ βίου οὐ τοὺς
λογάδας μόνον καὶ περιβλέπτοντας, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς τοὺς εὐσεβεστάτους καὶ φιλοχρίστους βασι-
λέας καὶ τοὺς ἐν τοῖς βασιλείοις τὰ πρῶτα τελούντας καὶ τοὺς πενίαι συζῶντας, ὧν ἀξιόπιστος
ἡ μαρτυρία τὴν εἰς αὐτοὺς γεγεννημένην φιλοτιμίαν τοῦ ἀνδρὸς ἐκβοῶσα, πενίας θεραπευτήν, 20
σωφροσύνης διδάσκαλον, ἐγκρατείας τύπον τοῖς τε κατ' αὐτὸν καὶ τοῖς ἔπειτα παρεχόμενον,
ἡσυχίαν τιμῶντα, τὰ δὲ εἰς τὴν τοῦ θεοῦ τελούντα δοξολογίαν φθεγγόμενον, ἀνθούντα τῇ
πολιτείᾳ, τοῖς κατορθώμασιν εὐανθέστερον, ἐκ κοιλίας Ναζιραῖον, ἕνα σκοπὸν τοῦ βίου πεποιη-
μένον τὴν εἰς τοὺς δεομένους φιλοτιμίαν, οὐ τὰ τῶν ἀρρωστούντων καὶ πενομένων μόνον
θεραπεύειν εἰδὸτα σώματα, ἀλλὰ καὶ τοῖς τελειῶσιν ὡς ἂν σεμνὴ καὶ τῇ ὁσίᾳ πρέπουσα 25
ἢ κατάλυσιν γένοιτο, προνοήσαντα, μόνῃν εὐρόντα Χριστιανῶι πρέπουσαν φιλοτιμίαν οὐκ ἐν
ιδίῳ οἰκοδομημάτων κατασκευαῖς, ἀλλὰ κοινῶι πολυανδρίῳ καὶ περιφανεί τὰ τῶν ξένων
σώματα καὶ τῶν ἀθεραπεύτων τιμήσαντα, πλοῦτον ἡγούμενον τὴν θεραπείαν τῶν δεομένων,
τριχίνοις ῥακίοις σκεπόμενον καὶ δῆμον ὅλον κοσμοῦντα ταῖς ἀναγκαῖαις περιβολαῖς. τρά-
πεζα τούτῳ ὅλα καὶ τῶν πενήτων, μᾶλλον δὲ κοινῇ πρὸς τοὺς πένητας· οὐδὲν γὰρ ἴδιον, 30
ἀλλὰ πάντα κοινὰ πρὸς τοὺς δεομένους πεποιήται, Ἐλισσαῖός τις ὄντως ἢ τις ἄλλος ἐστιάτω
τοιοῦτος, πάντας πλουτῶν, ἵσως μετέχειν τῶν ἑαυτοῦ πρὸς τοὺς πολλοὺς ἀνεχόμενος, γνήσιος
τοῦ Χριστοῦ οἰκονόμος, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν παράδοσιν ἀφθόνως τὸ σιτομέτριον ἐκ τῶν
οἰκείων τοῖς ὁμοδόμοις μεταδιδούς. καὶ τί ἂν τοσοῦτον εἴποιμεν ὅσον αὐτὰ βοᾷ εἰς 35
μαρτυρίαν τὰ πράγματα, ἐκάστης ἡμέρας ἰδίαν αὐτῷ προστιθείσης κατορθωμάτων ὑπόθε-
σιν; τοῦτον ἐπὶ τὴν ἀρχιερωσύνην ταῖς τοῦ θεοῦ ψήφοις ἡγάγομεν, τῇ πρώτῃ ὅφει οἶόν
τινα βασιλεῖα σμήνους πρὸς ἑαυτὸν τοὺς διασκεδασθέντας ἐλκύσαντα, ὡς ἐν εἶναι πάλιν τῆς

25 μόνον cod.

26 τριχίνοις cod.

ἐκκλησίας τὸ σῶμα καὶ τῶν ψυχῶν γενέσθαι παραντίκα θεραπευτὴν τὸν ἐν τοῖς σώμασι τῶν πενομένων τὴν τέχνην ἐπιδειξάμενον· ὧι χρόνον ἐπιμετρηθῆναι πολλὴν παρὰ τοῦ χορηγοῦντος τοῖς δεομένοις εὐξάμενος, θεοφιλέστατε, ἀκύμαντον ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἔτι τὴν ἐκκλησίαν φυλάξεις, ὑπὸ ἀγαθῶι φρονουμένην ποιμένη καὶ προκινδυνεύειν ταύτης ἐν τοῖς ὑπὲρ
 5 τῆς εὐσεβείας ἀγῶσιν ἐθέλοντι. τὴν δὲ ἐκκλησιαστικὴν ἐπίστασαι ἀκολουθίαν ὥστε καὶ ἐπιστέλλειν καὶ δέχεσθαι παρ' αὐτοῦ κοινωνικὰ γράμματα καὶ μεμνησθαι τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐν ταῖς μυστικαῖς λειτουργίαις. ἀπεστείλαμεν δὲ ταύτης ἕνεκεν τῆς ὑποθέσεως τὸν εὐλαβέστατον πρεσβύτερον Ἰωάννην καὶ τὸν εὐλαβέστατον διάκονον Ἐπιθυμητόν.

Ungedruckt und unbekannt.

Ἐπιστολὴ Κελεστίνου τοῦ ἀγιοτάτου ἀντιγραφεῖσα τοῖς αὐτοῖς ὁσιωτάτοις ἐπισκόποις *85. f. 225ⁿ

Κελεστίνος Ἀρχαδίῳ Φιλίππῳ Ἰουβενάλῳ Φόρμῳ Φλαβιανῷ Θεοδότῳ Ἀκακίῳ Εὐ-
 οπίῳ Δανιήλῳ καὶ πᾶσι τοῖς ἐπισκόποις τοῖς ἐν τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ παραγενομένοις ἀγαπη-
 τοῖς ἀδελφοῖς ἐν κυρίῳ χαίρειν. Μόλις ἐπὶ τῷ τέλει τῶν κακῶν ἐχάρημεν· μόλις ἡμῖν
 5 πᾶσι κοινῇ ὀρτήτεον· ἡ δεξιὰ σου, κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύϊ· ἡ δεξιὰ σου χεῖρ, Exod. 15, 6
 κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς. κυρίως γὰρ ἐκεῖνοι συνετρίβησαν οἱ λαλοῦντες ἄδικα, ὧν
 εἶδομεν, ὡς φησὶν ὁ Δαβὶδ, ἀποφραγέμεν τὰ στόματα. τούτου μέντοιγε οὕτως πιστῶς Ps. 62, 12
 παρελθόντος τοῦ πράγματος ὑμᾶς ἐκβιβαστὸς μεθ' ἡμῶν γεγονέναι δρῶμεν τοὺς τῆς πίστεως
 ἱερέας· οἵτινες συναχθέντες εἰς ἐν καὶ κατὰ τὸν ἀπόστολον οὐ τὰ ὑμέτερα ζητοῦντες, ἀλλὰ τὰ Phil. 2, 21
 10 τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τὸ πρᾶγμα τοῦ κοινοῦ δεσπότου ἐπράξατε. ἐφ' ὑμῶν οὖν περὶ τῆς
 ὑμετέρας διεξερχόμεθα ἀγιότητος, ὧν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν τὸν φθόγγον χαίρομεν ἐξεληλυθέναι, Ps. 18, 5
 ὁπότε καὶ εἰς τὰ πέρατα τοῦ κόσμου τῆς αὐτῆς κηρυττομένης ἀληθείας τὰ ῥήματα ὑμῶν
 διέβη. ὁ θεὸς ἡμῶν οὐκ ἀνέχεται λανθάνειν ὃ παρέσχεν, ἐπειδὴ οὐδέποτε αἱ εὐεργεσίαι
 αἱ ἐπουράνιοι ἀποκρύπτονται. οὕτω τοιγαροῦν γίνεται ὥστε τηλικούτου δώρου ἐπουρανίου
 15 φανερούμενου κατὰ τὴν θείαν βούλησιν, ὡς γέγραπται, πάντας ἀνθρώπους σώζεσθαι καὶ 1 Tim. 2, 4
 ἔρχεσθαι εἰς γνῶσιν τῆς ἀληθείας. προσφωνῶ οὖν τοῖς νικηταῖς καὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμῳ
 μόνῃν ἀντικρὺ τῶν πολεμίων βαστάσαι τὴν πίστιν, ἥτις, ὡς Ἰωάννης φησὶν ὁ ἀπόστολος, 1 Ioh. 5, 4
 νικᾷ καὶ τὸν κόσμον· ὑμῖν τοῦ αὐτοῦ κυρίως ἀντιγράφω τὰ ῥήματα, οἵτινες κατὰ τὴν θείαν 1 Ioh. 2,
 γραφὴν ὡς πατέρες ἔγνωτε τὸ ἀπ' ἀρχῆς ὃν καὶ ὡς νεανίσκοι, ὡς ἔτι ἐστὲ γενναῖοι καὶ τὸ 13. 14
 20 ῥῆμα τοῦ θεοῦ ἐν ὑμῖν μένει, ἐνίκησατε τὸν κακοήθη. τοιούτοις κοινωνοῖς εὐχαριστοῦντες,
 περὶ ταύτης τῆς ἐκβάσεως οὐδαμῶς ἀμφεβάλομεν· ἔσχε τὴν ψυχὴν τὴν ἡμετέραν θάρσος
 τοῦ νικῆσαι, οἵτινες ὑμῖν ἔωρῶμεν τοῦ ἐπουρανίου πράγματος τὸ ἄχθος ἐπικεῖσθαι, οὗς
 πάννυ καλῶς ἠπιστάμεθα κατ' ἐκεῖνο τὸ προφητικὸν μεμνησθῆναι συναγωγὴν πονηρευομένων Ps. 25, 5
 καὶ μετὰ ἀσεβῶν μὴ καθίσαι. ἐγκρατὴς ἐγενόμην οὐ προσεδόκων, ἐπειδὴ ἀντικρὺς ἀδι-
 25 κούντων καὶ διεστραμμένων, ὡς ὁ προειρημένος λέγει, ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι. Ps. 24, 21
 μιᾷ τούτῳ καὶ τῇ αὐτῇ ἀναφορᾷ διὰ τῶν νῦν τῶν ἡμετέρων τῶν εὐλαβεστάτων
 καὶ θεοφιλεστάτων ἀνδρῶν Ἰωάννου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ Ἐπιθυμητοῦ τοῦ διακόνου κα-
 θαίρεσιν δικαίαν καὶ ἀνύψωσιν ἐμάθομεν δικαιότεραν, ἐκεῖνο ὅπερ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἀνέ-
 γνωμεν, παριστῶντες, ὅτι ὁ θεὸς ἡμῶν ἀνυποῖ ταπεινοὺς καὶ καθαιρεῖ δυνάστας ἀπὸ θρόνων, Luc. 1, 52
 30 ἀφ' ἧς ἀποφάσεως ἐκεῖνος ὁ ἡμέτερος σοφώτατος οὐδαμῶς ἐξετράπη, ὃς εἵρηκεν ὑπὸ τοῦ Sir. 10, 21
 θεοῦ ἡμῶν φυλάττεσθαι τῶν ταπεινῶν τὴν μνήμην, ἀπόλλυσθαι δὲ τὴν τῶν ὑπερηφάνων. lat.
 ὅπερ πότε οὕτως ὁρᾶται ἀκριβῶς πεπληρωμένον ἢ νῦν; ὅτε ὁ σωτὴρ προθέμενος τοὺς ἀξίους Ps. 52, 6

16 προσφωνῶ οὖν Schw προσφώνωσ οὖν cod.

- Ps. 52, 6 τιμῆσαι, τὰ δοτὰ τῶν ἀνθρωπαρέσκων διεσκόρπισε καί, προνοηθέντος ποιμένος ἀξιωτάτου, τὸν ἀνήμερον λύκον ἀπὸ τῶν ἰδίων ποιμνίων ὁ ἄμνος ὁ ἄμωμος ἐξεώσατο. ἀνέγνωμεν αὐτοῦ τὰ παρὰ τῆς ἀδελφότητος τῆς ὑμετέρας γεγραμμένα ἐγκώμια, καὶ οὐδεὶς ἡμῶν ἠδυνήθη θαυμάσαι, ἐπειδὴ ἐγνωσμένα εἰρήκατε. διήγησις χορηγείσθω τοῖς ἀδελφοῖς· μαρτυρίαν τὰ ἐγνωσμένα οὐ ζητοῦσι τῶν καλῶν. τοῦτον τῶν πράξεων ἡ παλαιστρα πάντοτε ἐγύμνασε· τοιοῦτον τοῦτον ἐδῶκαμεν οἷον ἐν τοῖς γράμμασιν ἠϋρομεν, τοιοῦτον ἀληθῶς, ἵνα διὰ βραχέων εἴπω, οἷον ὁ διδάσκαλος ἡμῶν εἶναι προστάττει τὸν ἱερέα, ἵνα προσφόρως τῇ πάντων κρίσει ἀξιωθῇ ἀκούειν ἰδοὺ ἀληθῶς ἄνθρωπος Ἰσραηλίτης ἐν ᾧ δόλος οὐκ ἔστιν. οὐκ ἄρα τοῖς ἐπαίνοις τοῖς ὑμετέροις εἰς αὐτὸν ταῦτα συμβαίνει; ἄλλως τοιγαροῦν ἅπερ εἰρήκατε, ἀκούετε; τοιοῦτον διάδοχον ἐξήτει ὁ τῆς μακαρίας μνήμης Σισίνιος, ἡ μακαρία ἀπλότης, ἵνα τὸν τόπον αὐτοῦ, εἰ μὴ ὁ αὐτοῦ ὁμοιος, μὴ κατὰσχῃ. καὶ γὰρ κάλλιον πράττομεν, εἰ ἀπεχόμενοι λοιπὸν ἐκείνου τοῦ ἱεροσύλου ὀνόματος τὴν καθέδραν ἐσχολακέναι φαίμεν, πεπραχθαι δὲ θεῖαι κρίσει ὥστε τούτου τὴν ἐκκλησίαν ἀντὶ θεραπείας ἐπιτυχεῖν. τοιγαροῦν τὴν διχόνοιαν ἐξεῖλε καὶ τὴν ὁμόνοιαν ἀπέδωκε χειροτονηθεῖς· τί οὐ δυνήσεται παρασχεῖν κατὰ καιροὺς οὗτινος τοῦτο αἱ ἀρχαὶ παρέσχον; ταῦτα περὶ τούτου ἀμοιβαδὸν λέγομεν ἃ ἡ εἰρήνη ἀνακαινισθησομένη ἐπιζητεῖ· παρῆμεν καὶ οὐκ ἂν εἴποιμεν ἑαυτοὺς ἀπόντας, ὅτε αὐτοῦ τῇ κεφαλῇ τὰ μυστικὰ ῥήματα ἐπελέγετε, ὅτε ἀπεδίδοτο πᾶσι τῆς ἐπουρανίου χάριτος ἡ σωτηρία· τὸ δὴ τελευταῖον, οὐδεὶς ἐκεῖσε τῶν καθολικῶν ἀπελείφθη, ὅπου γε πάντες κοινῇ ἐνίκησαν. πρὸς τούτοις ἐχάρημεν τοῦ φιλανθρωποτάτου καὶ χριστιανικωτάτου βασιλέως τῇ περὶ τούτου μαρτυρίᾳ, ὅτι ταῖς ἐπιστολαῖς τῆς ἀγάπης τῆς ὑμετέρας τὴν αὐτοῦ ἀπόφασιν ἐωρῶμεν συμφωνεῖν. καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ ψυχὴ βασιλέως ἡ ἐν χειρὶ οὕσα θεοῦ συνήνεσε τούτοις οὐς αὐτοῦ ἠπίστατο ἱερέας. λέγει γὰρ ὁ λόγος ὁ κοσμικὸς ὁ τὰ θεῖα πράγματα ἐκβιβάζων, ὃς συνεστρατεύσατο τῷ βασιλεῖ· εὐτυχὲς τὸ βασίλειον, ᾧ στρατεύεται ὁ ἐκβιβασμὸς τῶν θείων, καὶ οὐδὲ οὗτος ἔλαττον εὐτυχῆς, ὃν οὕτως ἀνακηρύττει ἡ βασιλεία τῶν ἐν τῷ κόσμῳ. ταύτῃ τῇ μαρτυρίᾳ ἀξίος ἐστὶν ὁ κατασταθησόμενος δοκιμασθῆναι, οὐχ ὁ ἀποδοκιμασθῆναι χειροτονούμενος. οἴδαμεν ποῖαι ὁδῶι ὁ ἀγιώτατος ἀδελφὸς καὶ συνεπίσκοπος ἡμῶν Μαξιμιανὸς καὶ ποίοις κατὰ βαθμὸν καμάτοις τῇ ἀξίᾳ τῆς ἱερωσύνης ἐπέβη. τοῦτον οὐ πλούτου δόξα, οὐ δυναστείας ὄρεξις, ἥτις εἶωθε προσγίνεσθαι τοῖς περιτρέχουσι τῶν τιμῶν τὸ μέγεθος, προήγαγε δὲ ἡ βοήθεια τῶν πενήτων, οἷς ὡς πιστὸς δοῦλος καὶ σοφὸς τροφὴν διδοὺς ἐπὶ πᾶσι τοῖς τοῦ δεσπότη τοῦ ἰδίου κατέστη ἀγαθοῖς· καὶ ὅμως εἰ καὶ ὠρέχθη τῆς ἐπισκοπῆς, οὐκ ἄλλως εἰ μὴ δι' ἔργον καλόν, ὡς λέγει ὁ ἀπόστολος, ἐπεθύμησεν. οὕτως ὁ θεὸς ἡμῶν καὶ τί βουλόμεθα καὶ διὰ τί, καθορᾷ. τίς ἀμφιβάλλει μὴ δύνασθαι μᾶλλον πράττειν τὸν προκαθήμενον ὅπερ ἡδύνατο καὶ ἐποίει ὁ ὑποκείμενος; ἐκβέβληται, ἐμισήθη ἐκεῖνος ὁ βλάσφημος· ταύτην τὴν τάξιν ἔχειν οὐκ ἡδύνατο ἢν οὗτος εἶχε, τὴν τῶν σωμάτων λέγω ἐπιμέλειαν, ὃς γε ἐπεχείρει τὰς ψυχὰς τραυματίζειν. ἐγένετο ἡ πιῶσις αὐτοῦ μεγάλη, οὕτως μεγάλη, ὡς καὶ τῆς φάυλης διδασκαλίας αὐτοῦ. τοίνυν ἐπειδὴ περὶ τῆς τῶν παρελθόντων διορθώσεως χαίρομεν, φυλάξασθαι ἡμᾶς χρὴ εἰς τὸ αὐθις ὥστε μὴ δυνήθῃναι ἐπὶ πλεῖον τὰ ἐκκοπέντα βλαστῆσαι. ἐπικείσθω οὖν ἡ ὑμετέρα ἀδελφότης· ἐπειδὴ ἐν οἰκωιδηποτοῦν τόπῳ ὁ λοιμὸς οὗτος ἐὰν ᾖ τοῦ ὑμετέρου σώματος, ἐκεῖ ἀνάγκη τὰ μέλη συντριβεσθαι καὶ διὰ τῆς ἀνεξικακίας ἡμῶν τὰ πάθη χειρόνως δόξει τῶν προτέρων τρέφεσθαι, ἐγράψαμεν τῇ φιλανθρωπίᾳ τῇ βασιλικῇ ἵν' ἐκ μέσης τῆς υγείας μακρότερον ἢ ἀσθένεια ἀπαχθῇ. ἐγνωμεν τοῦτον εἰς τὴν Ἀντιόχειαν ὑποστρέφαι καὶ ἐκεῖσε

- αὐτῷ, ὅθεν ἐληλύθει, τοῦ βίου παρεσχῆσθαι τὴν ἄδειαν. τῶν ἀκάκων ὀλεθρὸς ἐστὶν οὗτος ὁ περιορισμός. ἴδωμεν ἐπιμελέστερον ὅτι ἡδύνατο ἐκεῖσε τεκεῖν ἅπερ ἐκεῖσε συνελήφθη πρὸ τούτου. οὐκ ἔστι τοὺς γνωρίμους πείσαι δυσχερές· ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐστὶ τῆς αὐτῆς πόλεως ἢ ἐκκλησία, ἣτις διὰ τούτου ἀπώλεσε τὸν ἱερέα· καὶ ὁμοῦς κάμνομεν συνιδεῖν τίς τίνι ἐγένετο αἷτιος τοῦ ἁμαρτῆσαι; εἰ μὴ πού ἄρα ἐκεῖνος, δ[ν] περὶ τῆς εἰρήνης τῶν ἐκκλησιῶν λέγομεν, ἠπατήσθαι ἑαυτὸν ἐπιδείξει καταλιπὼν τὸν κατακριθέντα. ἀλλὰ τίς ἐκεῖσε ἐλπίζει τινὰ δεδυνῆσθαι διορθώσασθαι, ὅπου γε τὸ ἄκρον ὄρᾳ κατέχον τὸν τῆς διαστροφῆς αὐθέντην, ὅπου γε παρὰ πάντων σέβεται ὁ ἐξόριστος; μεγάλη ἐστὶν ἐκεῖσε, ὅπερ θρηνοῦντες λέγομεν, ἡ ἀπαγόρευσις τῆς ὑγείας, ὅπου, καθὼς Ἡσαίας λέγει, πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ
 5 πᾶσα καρδία εἰς λύπην ἀπὸ ποδῶν μέχρι κεφαλῆς. πότε ἐκεῖσε μέλος τι σchein
 10 δυνήσεται ἐλπίδα σωτηρίας, ἔνθα κινδυνεύει πᾶσα τοῦ σώματος ἢ σύμπηξις; κάμνετε, ἀδελφοὶ γνησιώτατοι, κάμνετε, παρακαλῶ, ἵν' ἀληθῶς ἀρθῇ ἐκ τοῦ μέσου ὑμῶν ὁ τοῦτο ποιῶν τὸ ἔργον· μόνη πρέπει τοῖς τοιοῦτοις ἀνθρώποις ἡ ἐρημία. ποῦ γὰρ ὀφείλει οὗτος εὐρεῖν ἀνάπαινον ἀλλαχοῦ ὁ οὕτω διεξελθὼν περὶ τοῦ πανταχοῦ βασιλεύοντος; ἐτελέσθη παρ'
 15 ὑμῶν τὸ σύμπαν πέρας τοῦ πράγματος· νῦν πρακτέον ἐστὶ τὸ ἐνεσιδῶς καὶ ὑπολείπον, ὥστε μὴ εἰς κενὸν εἶναι τὸ πεπονημένον ἡμῶν. μακρὰν μὲν διακείμεθα, ἀλλὰ διὰ τῆς φροντίδος τὸ πᾶν ἐγγυτέρω ὀρῶμεν· πάντας ἔχει ἡ τοῦ μακαρίου ἀποστόλου Πέτρου φροντίς παρόντας, οὐδαμῶς ἑαυτοὺς δυνησόμεθα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἡμῶν παραιτήσασθαι εἰς ἃ ἐπιστάμεθα. καὶ εἰ καὶ ὅτι μάλιστα ταῦτα ἃ λέγομεν, ἡ ἀγιότης ἡ ὑμετέρα ἐσιώπησεν, ὁμοῦς
 20 δ' οὖν ἔγνωμεν πάντα ἐπιμελέστερον ἀναζητοῦντες. τηλικούτωι τοίνυν πράγματι τὸ λείπον τέλος ταῖς πράξεσι ταῖς ὑμετέραις παρακαλῶ ἀποκρίνασθαι, ἐπειδὴ οὐ θέλομεν καὶ ἐν τῷ τυχόντι γοῦν ὑμᾶς ὑστερεῖσθαι τοῖς τὰ μέγιστα κατορθώσασι βοηθεῖται τῶν τῆς γῆς βασιλέων. τούτοις προστίθεσθε οἷς ἐγράψαμεν εἰδότες γνωσκούσιν καὶ αὐτοῖς τί τοῖς ἰδίῳι ὀφείλουσι παρασχεῖν καιροῖς· γνωσκούσιν ὅτι τοῖς θεμελίοις τῆς καθολικῆς πίστεως ἡ ἰδία αὐτῶν συνεστήκη βασιλεία. καθαρὰ παρὰ τῶν ἁγίων κληρονόμων τῆς πατρῴας καὶ παπῳίας πίστεως ἡ φλὲψ φυλάττεται· βρούει ἀπ' αὐτῶν ἄφθορος διὰ τῶν ἀπογόνων· οὐδέποτε ταύτην ἐν τούτοις τίς ποτε ἔλθῃ συνεθόλωσε· φυλάττει τῆς πηγῆς τῆς ἰδίας τὸν ἀρχαῖον τῆς πίστεως δρόμον, ὅταν τοῦτο ὅπερ εἴληφε τὸ γένος, ὀρᾶται ἐν τοῖς ἐκγόνοις. κῦνα καὶ ἐργάτην κα-
 25 κὸν ὁμοῦ διώξομεν· ποιήσατε παρόντες ὑμεῖς ὅπερ προτερόμεθα ἡμεῖς ἀπόντες. γενικῶς γὰρ τὴν φροντίδα ταύτην πᾶσι μὲν χρεωστοῦμεν, ἐξαιρέτως δὲ προσήκον ἡμᾶς Ἀντιοχεῦσι κινδυνεύουσι βοηθεῖν, οὓς ἡ λοιμώδης νόσος ἐπολίωρκε. λύσωμεν τῶν συνδέσμων πάντων τὴν πόλιν, ἐν ἣ, ὡς αἱ Πράξεις τῶν ἀποστόλων λέγουσι, χρηματίσαντας πρώτως ἔγνωμεν
 30 Χριστιανούς ἡμᾶς. πάσῃ οὖν δυνάμει τούτοις ἐπαμύνωμεν οἷς κατὰ τὴν θρησκείαν χρεωστεῖν ἡμᾶς γινώσκουμεν ὁ καλούμεθα. ταύτην τὴν φροντίδα τὴν ἡμετέραν παρόντες ἐδοκίμασαν οἱ θεοφιλέστατοι υἱοὶ καὶ πάντῃ ἡμῶν καταθύμιοι Ἰωάννης τε ὁ πρεσβύτερος καὶ Ἐπιθυμητὸς ὁ διάκονος, οὓσιν παραγενομένους πρὸς ἡμᾶς θᾶπτον ἀπελύσαμεν, φροντιστικώτερον τοῦτο πράττοντες ἵν' οὓς ταῖς ἡμέραις τῆς δεσποτικῆς γεννήσεως ἐδεξάμεθα, τούτους τῷ καιρῷ τῆς ἀναστάσεως τῆς δεσποτικῆς¹⁾ ἀποκαταστήσωμεν. περὶ δὲ τούτων τῶν μετὰ Νεστορίου τὴν αὐτὴν φρονησάντων ἀσέβειαν καὶ κοινωνοὺς ἑαυτοὺς τῶν τούτου ἀσεβημάτων
 40 προσθεμένων, εἰ καὶ ὅτι μάλιστα γινώσκεται ἡ ὑμετέρα κατ' αὐτῶν ἀπόφασις, ὁμοῦς καὶ ἡμεῖς δογματίζομεν τὸ παραστάν. πολλὰ συνορᾷν δεῖ ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσιν, ἅπερ

Ies. 1, 5. 6

Phil. 3, 2

Act. 11, 26

2 εἶδομεν cod. 5 δ Schw δν cod. 6 ἐπιδείξει cod. 23 προστίθεσθαι cod.; in ceteris uersionem falsam emendare nolui

¹⁾ Ostern 432 fiel auf den 3. April.

ἡ ἀποστολικὴ καθέδρα πάντοτε κατεῖδεν. ὁ λέγομεν, τῶν Κελεσιανῶν τὰ ὑποδείγματα μαρτυρεῖ, οἵτινες τὴν ἐλπίδα ἀπὸ τῆς συνόδου μέχρι τοῦ νῦν ἐσχήκασιν, ἔχουσι δὲ ἄδειαν τοῦ ἐπανελθεῖν, ἐὰν ἀνανήψωσιν. ὅπερ τοῦτοις μόνοις οὐ συγκεχώρηται, οἵτινες δικαίως μετὰ τῶν αὐθεντῶν τῆς αἰρέσεως τῶν ἀδελφῶν πάντων τῇ ὑπογραφῇ δείκνυνται κατακε- 5 κρίσθαι· ἐκ τοῦ τούτων δὲ τινὰς διὰ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ ἀριθμοῦ πρὸς ἡμᾶς λοιπὸν ἐπα- νεληλυθέναι ὁρῶντες χαίρομεν. ὅπερ ταύτῃ τῇ γνώμῃ γέγονεν, ὥστε οὐς ἡ συνείδησις ἡ μεμιγμένη οὐκ ἠδύνατο διακρῖναι, καὶ γοῦν ἀπόφασις χωρίσῃ. τούτοις τὴν ἡμετέραν ἀδελφότητα ἀκολουθῆσαι ὑπομιμνήσκω· ὑπόδειγμα ἔστω τοῦτοις ἡ κεφαλὴ τοῦ μύσου μετὰ τούτων οὐς κατακεκριμένους ὁ συνοδικὸς διαλαλεῖ ὄρος, τοὺς δὲ ὑπολοίπους (οὓς) ὡς τὰ τούτου φρονοῦντας ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῇ ἐκκλησιαστικῇ οὐκ ἔχομεν, ἐκβάλλεσθαι τῶν πόλεων 10 τῶν ἰδίων καὶ ἑαυτοὺς ἐν τῷ ἡμετέρῳ καταλόγῳ γινωσκέτωσαν μὴ ἔσεσθαι, εἰ μὴ πον γε κατὰ τὸν ἐκκλησιαστικὸν καὶ τὸν τῶν χριστιανικωτάτων βασιλέων ὄρον τὰ κατακεκριμένα μετὰ τῶν οἰκείων αὐθεντῶν κατακρίνοντες ὁμολογήσουσι (ν ἑαυ) τοὺς καθολικοὺς ἱερέας· ὅτινα τύπον καὶ περὶ τούτους βουλόμεθα φυλάττεσθαι, οἵτινες ἐν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσει συναρπάξουν τοὺς Χριστιανούς βασιλέας θέλουσι καθὼς ὠμήθησαν, καὶ ἄλλῳ τρόπῳ πάλιν 15 τὰς ἐκκλησίας κατελήφασιν. τὸν δὲ γε Ἀντιοχέων ἐπίσκοπον, εἰ ἔχει ἐλπίδα διορθώσεως, παρὰ τῆς ἡμετέρας ἀδελφότητος βουλόμεθα μεθοδευθῆναι, ἢν' εἰ μὴ ἅπερ φρονοῦμεν, φρο- νήσῃ τῷ αὐτῷ τύπῳ τὴν καινὴν βλασφημίαν ἐγγράφως ἰδία ὁμολογίᾳ ἀναθεματίζων, γι- γνωσκέτω καὶ περὶ αὐτοῦ τὴν ἐκκλησίαν ὁρίσῃ ὅπερ τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας τὸ πρόσχημα παρακελεύεται. πιστεύομεν δὲ τῇ ἐπουρανίῳ ἐλεημοσύνῃ ὅτι πάντες εἰς τὴν ὁδὸν ἐπα- 20 ναχθήσονται, εἰ ἀπὸ τοῦ προορηθέντος τόπου τούτων τῶν κακῶν ἡ κεφαλὴ καὶ ἡ ἀφορμὴ περιαιρεθῇ. καλῶς σωθεῖητε, ἀδελφοί.

15. März 432

Ἐδόθη Εἰδοῖς Μαγρίαις Ἀετίῳ καὶ Οὐαλερίῳ ὑπάτων.

Ungedruckt; das lateinische Original [JK 385] ist verhältnismäßig am besten von Coustant Epp. pontiff. Rom. I p. 1196 ff. herausgegeben.

*86. f. 228^a

Τοῦ αὐτοῦ τῷ βασιλεῖ Θεοδοσίῳ

Τῷ ἐνδοξοτάτῳ καὶ γαληνοτάτῳ Θεοδοσίῳ Αὐγούστῳ Κελεστίνος ἐπίσκοπος. Ταῖς ὑποθέσει ταῖς ἰδίαις τὴν ἐπουράνιον εὐδοκίαν παρεσχηκέναι ὅπερ ἠλπίζομεν, ἐπέγνωμεν. οὔτε γὰρ ἄλλο ἔσεσθαι αἱ διάνοιαι ἠδύνατο λογίζεσθαι, ἡμῶν ὄντων πιστῶν βασιλέων, ἢ 5 τοῦτο ὅπερ ἀποβὰν ὁρῶντες χαίρομεν, ἵνα τὸ κήρυγμα τὸ κατὰ τοῦ θεοῦ τὸ ἀσεβὲς συμπέσῃ καὶ μετὰ τοῦ ἰδίου ἀρχηγοῦ ἢ τοῦ καινοῦ δόγματος καταργηθεῖσα φανλότης ἀπόληται. ἐπη- νέχθησαν μὲν τῇ πίστει πόλεμοι καὶ κατὰ τοῦ αἰωνίου βασιλέως ἱεροσύλων ὀημάτων γένεσις ἐπεχειρήθη· ἀλλ' ἡμεῖς οἱ τῷ Χριστῷ τῷ θεῷ ἡμῶν τῷ αὐθέντῃ βασιλεῖ συμβασιλεύοντες τοὺς πολεμίους ταύτης τῆς πίστεως τῇ ἡμετέρᾳ ἀνδρείᾳ ἐνικήσατε, τὸν ἐπουράνιον ἀνακα- 10 λούμενοι θρίαμβον, δι' οὗ τῇ εὐλαβεῖ βασιλείᾳ τεῖχος παρὰσχητε εἰς τὸ διηνεκές. ἀληθῶς γὰρ προφητικὴ φωνὴ τῇ ἡμετέρᾳ δόξῃ συμβαίνει καὶ ἡ βασιλεία ἡμῶν λέγεσθαι δύναται ταύτῃ τῇ ὑποθέσει βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων, ὅτι ἐκδικηθείσης τῆς πίστεως τοῖς ἀξίοις γνωρίζεται καὶ ἀδοξομένης τῆς ἀγίας θρησκείας ἡ παραφυλακὴ τῆς Χριστιανότητος ἡ 15 ἐμφυτευθεῖσα τῇ σῇ εὐσεβείᾳ πάντοτε αὖξεται, ἐνδοξότατε καὶ γαληνότατε βασιλεῦ αὐγουστε. ἰδοὺ νῦν οἱ οἴκοι τοῦ κυρίου εὐχαῖς σχολάζουσι καὶ τὴν ἡμετέραν ἀνὰ πάσας τὰς ἐκκλησίας τῷ θεῷ ἡμῶν προσάγοντες θυσίας παρατίθενται βασιλείαν, οὐδὲν ἀποκινήσαντος ἢ διατα-

9 οὓς add. Schw

11 ἑαυτοῦ καὶ cod.

13 ἑαυτοῦ Schw τοῦς cod.

15 καὶ ὡς cod.

ράξαντος τοῦ τολμήματος τοῦ σκανδάλου, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ὁ λοιμώδης λόγος ἐπὶ πολλὰ
 τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων τραυματίζει. τὴν σωτηρίαν ἅπασι τῶν ἰδίων ψυχῶν, πασῶν
 τῶν ἐκκλησιῶν προνοοῦντες, ἀπεδώκατε. αὕτη ἐστὶν ἀληθὴς καὶ ἐπαινετὴ τῆς ὑμετέρας βα-
 5 σιλείας ἢ φιλανθρωπία, δι' ἧς οὐ γὰρ, οὐκ ἐπαρχίαι, ἀλλὰ πάντων αἱ ψυχαὶ ἐξεδικήθησαν.
 λογίσασθε ταύτην εἶναι νίκην τὴν παντὶ τῷ κόσμῳ σωτήριον, ἥτινα οὐκ ἐκ πολέμων, οὐ ξί-
 φεσιν, ἀλλὰ μόνῃ θεοσεβείᾳ τῇ περὶ θεὸν προσκείμενοι ἐπορίσασθε. μένει ἐνταῦθα τῆς
 ὑμετέρας δόξης ἢ στήλη καὶ μενεῖ, ὥστε μηδεμίαν αὐτὴν ἡλικίαν, μηδεμίαν χρόνον παλαιό-
 τητα ἐξαλεῖψαι· αἰωνία γὰρ ἐστὶν ἡνπερ ἡ τοῦ αἰωνίου βασιλείως ἀγάπη παρέσχηται. οὕτως
 ἢ τοῦ Ἀβραάμ πίστις τῷ κόσμῳ διαλάμπει, Δαυὶδ τοῦ βασιλείως ὁ ἅγιος περὶ θεοῦ ζῆλος Ps. 138, 22.
 10 αἰώνιος γέγονε· τοὺς γὰρ ἐχθροὺς τοῦ θεοῦ ἰδίους εἶναι ἐνόμιζεν ἐχθροὺς, καὶ ἐμίσει οὓς 23
 τῷ θεῷ μισητοὺς εὗρισκε. καὶ Ἡλίας ὁ προφήτης τοὺς τὰ ψευδῇ προφητεύοντας οὐκ 3 Reg. 18,
 ἠρόκασθαι ἐλέγξει, ἀλλ' οὕτως καὶ εἰς αὐτοὺς ἠθέλησεν ἐκδικῆσαι, ὥστε διώκων αὐτοὺς ἀπο- 40
 λέσαι, οὓς κατενόει εἰς ἀπώλειαν σπεύδειν τοῦ ἰδίου λαοῦ. ὁμοία σοι μετ' ἐκείνου ἢ δόξα·
 ἐκεῖνος τοῖς τὰ ψευδῇ προφητεύουσιν ἀντίστη, σὺ τοῖς τὰ διεστραμμένα διδάσκουσι· ἐκεῖνός
 15 τοὺς ψευδομένους εἰς τὸν θεὸν προφήτας ἐδίωξε, σὺ τοὺς περὶ τοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν
 καταγγέλλοντας τὰ ἀσεβῆ ἀπελάυνεις, κὰν δοκῶσιν ἱερεῖς εἶναι· ἐκεῖνος τῇ κολάσει τούτων
 μόνον προσεῖχεν, ἢ ὑμετέρα εὐσέβεια οὐ τὰ ἀσεβῆ κολάζει μόνον, ἀλλὰ καὶ εὐλαβῇ ἐκδικεῖν
 σπονδάξει. οὔτε γὰρ ἤρκει ἀπεληλακέναι τὸν λοιμὸν καὶ τὴν φθορὰν ἐξεῶσαι, εἰ μὴ καὶ
 εἰς ὕγιαν τοὺς νοσήσαντας ἀποκαταστήσεις καὶ ζωτικὴν τοῖς παραποιηθεῖσιν οὐσίαν ἐχορή-
 20 γησας, τοιοῦτον ἐκείνῃ τῇ ἐκκλησίᾳ καθιστῶν ἱερέα, τὸν ἀγιώτατόν φημι Μαξιμιανόν, ὃς γε
 πάλαι τούτου ἑαυτὸν ἄξιον τοῦ ἀξιώματος πᾶσι τοῖς γνωρίμοις ἀπέδειξε. γέννημά τι καὶ
 ὥσανει τοῦ ἰδίου σώματος μέρος τῇ Ῥωμαίων μαρτυρίᾳ ἢ ἐκκλησίᾳ ἔχουσα, ἥτις τοῦτον
 πάντοτε ἐν τοῖς ἰδίοις ἔσχε καὶ ἠρώδησε, φέρει τῶν ἰδίων προγόνων ἑπαθλα, οἷς ὁσίως προ-
 σεκεκόλλητο. οὗτος γὰρ τῷ τῆς εὐλαβοῦς μηνύματι Ἀττικῷ τῷ ὑπὲρ τῆς καθολικῆς πί-
 25 στεως καθαρῶς πολεμιστῇ ἰσχυρῷ τῇ διανοίᾳ ὁμοῦ καὶ τῇ ὑπηρεσίᾳ συνῆν, ὥστε ἔκτοτε
 τῆς μελλούσης εἰς αὐτὸν ἐπισκοπῆς τὰ σύμβολα προλάμπειν. ἀλλὰ [τί] γίνεται ἀπορρήτω
 γνώμῃ τῆς ἐπουρανίου θειότητος εἰς τὸ μετὰ ταῦτα ἅπερ δήποτε εἰσὶ, φυλαχθῆναι καλλίονα,
 ὥστε καὶ εἰς ἡσυχίαν διὰ τινων σκανδάλων τῶν ταρασσόντων ἔλθεῖν. χρεωστεῖται τῇ τοῦ
 ἀδελφοῦ τοῦ ἐμοῦ δόξῃ Μαξιμιανοῦ τοῦ ἐπισκόπου, ὥστε μὴ τινα αὐτοῦ προτετιμῆσθαι εἰς
 30 τοῦτο ὅπερ ὑπομείνασα ἢ πόλις πλανηθεῖσα μετανοεῖν τότε ἤρξατο καὶ νῦν ἐπιλεγέντος αὐτοῦ
 τῆς ἰδίας πίστεως ἐκείνῳ ἑαυτὴν τὸ τέλειον χρεωστεῖν ἤισθετο. ἀλλὰ τούτῳ ἐκείνης τῆς ἐκκλη-
 σίας ἱερεῖ ὁπῆ ποτε κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν ἐπιλεγέντι οὕτως, ὥς καὶ συναινέσει τῆς ἀγίας συνό-
 δου τῆς παραγενομένης τὴν χειροτονίαν αὐτὸν ὑποδέξασθαι, πρὸς τὸ τῆς ἐκκλησίας συνθεῖναι τὴν
 κατάστασιν καὶ πᾶν τραῦμα τῆς φάυλης αἰρέσεως ἀπὸ ῥιζῶν ἀνασπάσαι, ἵνα μὴ τολμήσῃ τὰ
 35 ἐκκοπέντα βλαστῆσαι, ἵκετεύομεν καὶ ἐξαιτοῦμεν πρὸ τῆς ἐκείνου ἐπικλήσεως σέ, ὃν παρα-
 καλεῖ, τῇ πίστει τῇ ἡμετέρᾳ, ὥς ἔθος ὑμῖν, παρασχεῖν τὰ ὅπλα. νῦν γὰρ ἐστὶ πᾶσα
 φυλακὴ ἀντιθετὰ αὐτοῦ τῇ δυσσεβείᾳ, μὴ ὁ ἄρπαξ λύκος ἀγριούμενος ὥς ἀποκεκλεισμένος
 ἀπὸ τῆς τῶν προβάτων τῶν δεσποτικῶν ἀγέλης, πάλιν ὥς ὄφις ὀλισθήσας εἰς τὸν θάνατον
 παραγένηται τῶν ψυχῶν, διορύξας ἐν ᾧ δὴν δυνηθῇ μέρει, ταῖς περιδρομαῖς. οὔτε γὰρ
 40 δύναται ἡρεμεῖν ὁ τῇ ἰδίᾳ ἄρπαγῇ λυσσωδῶς ἐπιθυμῶν ἐπαναπαύεσθαι. ὀχύρωμα τοῖς
 ὑγιαίνουσιν, τὰ ἱάματα τὰ γεγεννημένα βεβαιώσατε εἶναι ἀσάλευτα τοῖς ῥωσθησομένοις. τῆς
 ὑμετέρας πίστεως περιστοιχίσατε τείχεσι τῆς θρησκείας τῆς καθολικῆς τὴν ἀλήθειαν, δι' ᾧ

καὶ οἱ πιστεύοντες ὀχυρωθήσονται καὶ οἱ τῇ τοσαύτῃ ἀκολουθήσαντες πλάνῃ οὐ μὴ τολμή-
σωσιν εἰσελθεῖν. οὗτος γὰρ πληρέστατος τῆς νίκης τῆς ὑμετέρας ὁ καρπὸς ἔσται, μηδὲν
καταλιπεῖν ὃ εἰσαῦθις ἢ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία ὀφείλει εὐλαβεῖσθαι καὶ τηρεῖν. ὃν οὖν ἡ
πάντων διέβαλεν ἀπόφασις τῶν ἱερέων ἐν τῷ διαμένειν αὐτὸν προσομιλοῦντα τὰ ἱερόσυλα,
τοῦτον ἡ ὑμετέρα ἡμερότης ἀπὸ τῆς τῶν πάντων κοινωνίας ἀποκινήσάτω, ὥστε ἄδειαν μὴ
ἔχειν τοῦ τινος ἀπολλύειν. τοὺς μέντοιγε εὐλαβεστάτους υἱοὺς τοὺς ἑμὸς Ἰωάννην τὸν
πρεσβύτερον καὶ Ἐπιθυμητὸν τὸν διάκονον τοὺς τοῦ τηλικούτου πράγματος ἀγγέλους μετὰ
πάσης τῆς συγκαρμονῆς τῆς ἐκκλησίας ὑπεδεξάμεθα καὶ ἀναγνωσθέντων τῶν γραμμάτων τῆς
ὑμετέρας εὐσεβείας ἐν τῇ συναγωγῇ τοῦ παντός τῶν Χριστιανῶν λαοῦ ἐν τῷ τοῦ μακαριω-
τάτου ἀποστόλου Πέτρου μαρτυρίῳ, τῷ κυρίῳ ἡμῶν ὑπὲρ ὑμῶν εὐχὰς ἀπεδώκαμεν. 5
οὕτω γὰρ τοῦ κυρίου συνεργήσαντος πρὸς ἡμᾶς παρεγένοντο, ὡς ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἀπαν-
τῆσαι, ἐν ᾗ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡ γενέθλιος ἦν ἡ κατὰ σάρκα, ἥ τι καὶ ἡ ζήτησις
εἰσήγето, καὶ τὴν ἀσέβειαν τοῦ ἡττημένου ὑπὸ πάσης ἅμα τῆς ἐκκλησίας καταισχυνθῆναι.
ὁ παντοδύναμος θεὸς τὴν βασιλείαν σου ἐπὶ μήκιστον χρόνον διάστημα διαφυλάξοι, ἐν δοξό-
τατε καὶ γαληνότητι βασιλεῦ αὔγουστε.

Ungedruckt; das lateinische Original [JK 386], dessen Schluß mitsamt dem Datum
[15. März 432] der Übersetzer weggelassen hat, bei Coustant epp. pontiff. Rom. 1, 1203 ff.

*87. f. 229^u

Τοῦ αὐτοῦ τῷ κλήρῳ καὶ τῷ λαῷ Κωνσταντινουπόλεως

Κελεστίνος ἐπίσκοπος τῷ κλήρῳ καὶ λαῷ Κωνσταντινουπόλεως ἀγαπητοῖς ἀδελφοῖς ἐν
κυρίῳ χαίρειν. Ἀγαλλίασις μητρός ἐστιν ἡ συναγωγή τῶν τέκνων· τοιγαροῦν χαίρει ἡ ἐκ-
κλησία οὕτως ἐαυτῆς τὰ τέκνα τὰ ὑπὸ τοῦ διαβόλου σκορπισθέντα πάλιν ἀναγαγοῦσα, ὥστε
ἐκ τούτων μηδένα ἀπολωλέναι, εἰ μὴ τὸν υἱὸν τῆς ἀπωλείας, ἐπειδὴ αὐτὸν υἱὸν ἴδιον οὐδαμῶς 5
Ioh. 8, 44 ὁ πατὴρ ἡμῶν ἐπέγνω. ἐκεῖνον γὰρ μιμησάμενος ἐξ οὗ ἦν, ὡς ἀνέγνωμεν, ὑμῶν τῶν
Rom. 8, 17 νομίμων τοῦ θεοῦ υἱῶν τὴν κληρονομίαν ἐπεχειρεῖ ἀποσπάσαι, οὓς λέγοντος τοῦ ἀποστόλου
καὶ κληρονόμους θεοῦ καὶ Χριστοῦ συγκληρονόμους κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν ἔσεσθαι πιστεύομεν.
οὐ συνεχωρήθη οὖν αὐτῷ κατὰ τούτων βραβεῖα νίκης ἀπενέγκασθαι, οἵτινες μᾶλλον κατ'
αὐτοῦ χρησάμενοι τοῖς ὅπλοις τῆς πίστεως ἐθριάμβευσαν. νικητὰς ὑμᾶς ὁμοῦ τοῦ κοινοῦ 10
βασιλέως εἰς τὴν κατὰ τοῦ πολεμίου νίκην βοᾷ ὁ τύραννος ἀποκλεισθεὶς· ἐνίκησεν ἐν ὑμῖν
οὗ ἄδελφος γίνεσθαι ἡ θειότης ἐνομιζέτο. εἴ γε ἠρείχετο ἡ γέννησις ζήτησιν, ζήτησιν εἰποιμ'
ἂν, ἣν ἐαυτῷ ἕκαστος καλῶς πιστεύων ἀπλουσιτάτως ὀφείλει ἀνακαλύπτειν. τίς γὰρ εἰς
κρίσιν καλεῖν τολμήσοι τὸν θεὸν καὶ ἐρευνᾶν αὐτὸν ὅπως ἦλθε βοηθήσων; οὐκ ἦν δυ-
σχερὲς τῷ θεῷ δύνασθαι ὃ ἠβούλετο, ὅς γε κατηξίωσεν ἐλευθερῶσαι δυνάμενος. ἀλλὰ 15
πόθεν ἐκείνου τοῖς στέροισι ἐν τοσαύτῃ ἐαυτοῦ τῇ ἀχλύϊ τὸ φῶς ἰδεῖν; πόθεν ταῖς γήναις
κακοτεχνίαις τὴν ἐν τοῖς ἀνωτάτω κειμένην συλλέξαι ἀλήθειαν; ταῦτα ἐν ταῖς ἰδίαις σκοτίαις
Ps. 118, 105 ὁρᾷ οὐ δύνανται οἱ τοῦ λύχνου ἐκείνου τὸ ὄψμα ἀγνοοῦντες, ὅπερ εἶναι φῶς ταῖς τρίβοις
αὐτοῦ Δαυὶδ ὁ προφήτης μαρτυρεῖ. μεθ' οὗ φαλμωιδοῦ, ὡς προείπομεν, τῆς μητρός ἀγαλ-
λωμένης ἐν τῇ ἰδίᾳ γαστρὶ ἀναστρεφάντων οὓς ἡ διάλεξις ἡ μέχρι νῦν γελωϊώδης καὶ βλά- 20
Ps. 132, 1 σφημος ἐτάραττεν, ἄσαι ἐτέρφθη· ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἄλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν
ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό; ἁρμοδίως ἐγὼ τούτοις τοῖς ὅμασι περὶ ἐαυτοῦ χρήσομαι·
ἐμμαντῷ γὰρ ἐκ τοῦ πλείστου μέρους καὶ τὸ ὅλον τῆς παρούσης ἐκδικῶ χαρὰς τῇ βοηθείᾳ
τῆς ἁγίας τριάδος, τῆς καθόλου ἐκκλησίας τὴν ἡσυχίαν, ἣν μέχρι τοῦ παρόντος πᾶς ὁ σκανδαλι-

- ζόμενος κατέφλεγε καὶ τὸ ἀσθενές τινων ἐποίει ἀβέβαιον. μέμνηται ἡ ἀγάπη ἡ ὑμετέρα
πάσαι πρὸς ὑμᾶς μοι περὶ τοῦ πάθους γεγονέναι λόγον· κατεβάλομεν ἃ ὤφειλον σπέρματα
ὁ ἱερεὺς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Χριστιανῶν οὔτε ἐμὲ τὸ ἐν ὑμῖν ἐλπιζόμενον λήιον ἔσφαλέ τι.
τῇ γὰρ ὑπομονῇ τῇ ὑμετέρῃ αὐτοῖς τοῖς καρποῖς ἐπιδείκνυσθε τὸ θέρος. τούτοις βα-
5 σκαῖνον ἐπιμένει τὸ δλέθριον ζιζάνιον εἰς τινῶν διανοίας· ὁ δλέθριος γεωργὸς πολλὴ μακρὰν
ἐπιμένει, ἄλλο ἢ ὅπερ ἦν λαβὼν πρὸς τὸ σπεῖραι, εὐρηκῶς ἐσπαρμένον. ἔχομεν ὄντως
τῆς πίστεως τῆς ἡμετέρας τὰ σπέρματα, ἅπερ αὐτοῦ τοῦ δεσπότη τοῦ λόγου καὶ ἡ τῶν
ἀποστόλων διδαχὴ κατεβάλετο· ἅπερ ὁσάκις ταῦτα συμβαίνει, αὐτὴ ἡ γῆ οὐχ ὑποδεχομένη,
ἀλλὰ ἕτερα ἐπιχεθέντα διαφθείρει. οὐδαμῶς τῇ ἀπλῇ ὑμῶν πίστει ὁ τοῦ θερισμοῦ δεσπό-
10 τῆς δυνήσεται ἐπιμέμψασθαι, ὅς γε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ζιζανίου ἐρωτηθεὶς
ἐπέδειξεν. ἐκεῖνοι τότε εἰρήκασιν· ἐν τῷ καλῷ σπέρματι πόθεν ζιζάνια; ἡμεῖς εἵπωμεν· Mt. 13, 27
ἐν τῷ αὐτῇ σαυρίῃ πίστεως πόθεν ἡ ἀπιστία; ἀποκρινόμεθα ὁμοῦς ἡμεῖς ἑαυτοῖς τοῖς ῥη-
μασι τοῦ Χριστοῦ· ἄνθρωπος ἐχθρὸς τοῦτο ἐποίησε. πῶς ὑμᾶς ἐγύμνασεν ἡ τῶν προ-
τέρων διδασκάλων παλαιστρά, ἡ στερεότης τῆς ὑμετέρας διανοίας ἐδίδαξε. τὴν ἐπίγνωσιν
15 χρεωστεῖτε αὐτοῖς ταύτης τῆς πλάνης ὣν αὐτὸς ἀνάξιος τῶν ἐπαίνων ἐγένετο· ὅς γε οὕτως
ἐνδοξα ἀγαθὰ παρείδεν. οὐκ ἐν μέρει τῆς περιστερεῆς τῇ ἀπλότητι, ἀλλ' ἐν τῷ ὁλοκλήρῳ
ἐσπούδασε τοῦ ὄψεως τῇ πονηρίᾳ. καὶ οὐ θαυμαστὸν εἰ ἐτοιμαζόμενος ἀνελεῖν ὁ πονηρὸς
τὰς ἀπλουστέρας ψυχὰς, ἐκεῖνῳ ἀπατῶντι ἠκολούθησεν, ὅς ἀπατῶν πρῶτος ἀπέκτεινε. τοι-
γαροῦν ῥήμασιν αὐτὸν ἀνέγνωμεν ἡπατηκέναι, καὶ ἐνταῦθα εἰσαγαγεῖν θάνατον οὐκ ἄλλως
20 εἰ μὴ διὰ ῥημάτων ἐπέλασεν. οὐκ ἀτιμωρητὶ μέντοι τῷ ἰδίῳ αὐθέντῃ ἐξηκολούθησεν,
ὁπότε τῷ ὑποδείγματι Ἰούδα τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ἄλλος ἔλαβεν. εὐλόγως ἐκατέρων κρα-
τεῖ μία ἀπόφασις, ἐπειδὴ εἰς ἐν καθὼς ὁρῶμεν, ἐκάτεροι ἡμαρτον. ἴτω τοιγαροῦν ἐκάτερος
πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, τοῦ σωτῆρος ἡμῶν συνοφάντης καὶ προδότης· ὁμοῦς δ' οὖν βου-
λεύεσθαι δυσχερές ἐστὶν μετὰ τοῦ ζητοῦντος τὴν γέννησιν καὶ τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ θανάτου.
25 ἐπὶ τῷ ἀτοπήματι τῷ ἰδίῳ, εἰ καὶ εἰς κενὸν Ἰούδας εὐθὺς μετενόησεν, ἔφθασε τὴν ἐξο-
δὸν τοῦ παραδιδόμενου ἢ τιμωρίαν τοῦ παραδόντος. οὐκ ἔστιν ἀφανής ἡ ἀσέβεια· ἐκεῖνος
ὁμολογήσας τὴν ἰδίαν ἁμαρτίαν εὐθέως ἀγχόνῃ ἐξελέξατο, ἐνταῦθα ἡ τῆς ἀσεβείας ἐπιμονὴ μέγα
φρονεῖ. οὐδὲ ἐγὼ ταύτῃ τῇ ἀπιστίᾳ δώσω καιρὸν πλάνης· οὐκ ἔστι πλάνη ἡ ἀσέβεια, ἀλλ'
ὄντως ἀσέβειά ἐστι. πᾶς τοιγαροῦν ὅστις τῇ ἐκκλησίᾳ ἢ τῇ ταύτης ἡσυχίᾳ διάβολος ὁσάκις
30 ἐβάσκησεν, αὐτῆς εἴσω τῆς τεχνείσεως φιλονεικίας ἀκεραίαν ἐφύλαξεν αὐτῆς τῆς φιλονεικίας τὴν
ὑπόθεσιν. ποῦ συνεβάλλετο ὁ ἄγων οὗτος; ποῦ ἐπονεῖτο, οὐχ ἵνα ἡ θρησκεία νικήσῃ,
ἀλλ' ἵνα αὐτὴ ἡ θρησκεία ἡττηθῇ; μέμνησθε πάντως αὐτοῦ, ἐπειδὴ καὶ ἀναγκαῖον ἐστὶ
μεμνησθαι τῶν βλασφημιῶν· ἀλλὰ λοιπὸν λήθην τῶν τοσούτων κακῶν βούλομαι ταῖς
ἀγαθαῖς διανοαῖς ἐπιτετάχθαι. ἐξαιρείσθω τῶν ψυχῶν ὁ ὑποσυρεῖς τῶν ὀφθαλμῶν· ἀρ-
35 θήτω δὴ ὁ ἀσεβής, ἐπειδὴ οὕτως καλεῖσθαι δεῖ τὸν πλήκτεν τοῦ ἐνδοτάτου. ἔσχε πυκνὰς
ὁ διεστραμμένος προσομιλητὴς τὰς ἐπιβουλάς· ἔειπε τόξον συνεχῶς, ὡς ἀνέγνωμεν, καὶ τῷ
ἰδίῳ στόματι τὰς ἀκίδας φαρμακώδεις ἠκόντιζεν. οὐδένα δ' ὁμοῦς ἐκ τοῦ ὑμετέρου ἀρι-
θμοῦ πληῆξαι εὗρεν· ἀναστραφέντα εἰς αὐτὸν τὰ βέλη ὑπέστρεψε μετὰ τὸ μὴ δυνηθῆναι
τοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφῳ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ, καὶ οὐκ ἐξουσίασεν εἰς τοὺς νιούς
40 τοῦ φωτὸς ὁ νιὸς τῆς σκοτίας. ποῖα ἡμᾶς φροντὶς ὑμῶν ἐν τῷ πολέμῳ τῷ ἐμφυλίῳ
ὄντων, ποῖα μέριμνα τότε κατέσχευε; ἴσας εἶναι τῶν ἡμερῶν ἡγησάμεθα τὰς νύκτας, ἐπειδὴ
ἐν ταῖς τοιαύταις ὑποθέσεσι πᾶς καιρὸς στενός ἐστιν· οὐ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῷ ὕπνῳ ἐπε-

- κλίναμεν, οὐ τὸν λογισμὸν ἀφήκαμεν εἰς ἡσυχίαν. τίνα γὰρ εἶχεν ἐπιθυμία ὕπνου, οὕτως ἀγρυπνοῦντος τοῦ ἄρπαγος; οἶδαμεν ποῖος ἐν ταῖς μάνδραις φόβος, πόσον ἐν τοῖς περιφράγμασι δέος, ὅσakis τῶν λύκων ἡ γειτονία πεινώσα διὰ περιδρομῆς εἴσοδον ζητεῖ πρὸς ἀρπαγὴν χαλεπαίνουσα καὶ κατὰ τῶν ἀπόντων ἀπειλοῦσα ὄλεθρον. ἡλίκου ἐνταῦθα ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἐπαίνου ἢ ἀγέλη ἀξία, ἥς οὐχ ἤψατο σὺν αὐτῇ ὁ ἄρπαξ ἐγκεκλεισμένος; 5 πεφανέρωται ἡ αἰτία τῆς ἀσφαλείας ταύτης· πρόδηλός ἐστιν ὁ ἀντιστὰς τῷ ἐχθρῷ. νοή-
Ioh. 10, 11 σωμεν καὶ ὁμολογήσωμεν πάντες ὅτι ὑμᾶς ἐκεῖνος ἐφύλαξεν ὁ ποιμὴν ὁ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ ἑαυτὸν καλὸν εἶναι λέγων ποιμένα· παρῇν καὶ οὐκ ἐγκατέλιπεν ὑμᾶς ὁ πάσχων ἐν ὑμῖν. εἰς τοῦτον τοιγαροῦν καθ' ἡμέραν ἤκονάτο ἡ γλῶσσα τῆς βλασφημίας· εἰς αὐτὸν τοὺς δδόντας τοὺς ἰδίους ὁ ἀσεβὴς προσομιλητῆς ὥπλιζε. ματαίῳ δὲ ὅμως πάντοτε διεπαίσθη τῷ δή- 10
Ps. 22, 4 γματι, ὁπότε ἐκεῖνου τοῦ ποιμένος ἡ ῥάβδος ὑμᾶς παρεκάλει καὶ ἡ βακτηρία, ὅς τὴν ἀγέ-
Ioh. 22, 15—17 λην τὴν ἰδίαν παρέδωκεν εἰς βοσκήν ἀπὼν εἰς τοὺς οὐρανούς. αὐταὶ ὑμῖν μέχρι νῦν οὐκ ἡμείφθησαν αἱ βοσκαί· ταῖς αὐταῖς νομαῖς ἐκορέσθητε· ἀποστολικῷ ὑμᾶς οἱ διδάσκαλοι καὶ εὐσεβεῖ πάντοτε λόγῳ ἔθρεψαν. ὅμως ἐπιβλαβὲς ἐγένετο ἀντὶ ὑγιεινοῦ ἐδέσματος δέλεαρ ὑποβαλλόμενον, ὅτε ὁ ἐναντίος ταῖς πεινώσαις ψυχαῖς μεμιγμένας ἀκάνθας ἄνθεσι παρετίθει· 15
2 Cor. 2, 15 καὶ ὅμως ἡ ἀπάτη ὑμᾶς αὕτη οὐκ ἠπάτησεν. οἱ γὰρ Χριστοῦ εὐωδία ὄντες ἐν κυρίῳ, ἐμισήσατε τὴν βοτάνην τῆς θανατηφόρου ἀγρώστεως μετὰ τὸ ὑμῖν πολὺ μακρὰν ἕτερον πνεύ-
Sir. 28, 24 σαι ἢ εἰώθει· περιεφράζατε τὰς ἀκοὰς ὑμῶν ἀκάνθαις, ἵνα μὴ τῆς ἀδίκου γλώσσης ἀκού-
σητε. οὐ κατῆλθεν οὖν εἰς τὴν διάνοιαν τὸ προσκροῦσαν τῇ ἀκοῇ οὐδὲ τὸ ἐνδότερον πληῆσαι ἠδυνήθη, ὅπερ τὸ ἐξώτερον οὐ παρεδέξατο. ἐξεκλίνετε τοῦτον ὥπερ, καθὼς με- 20
Tit. 3, 10 μαθήκαμεν, καὶ κατὰ πρόσωπον ἀντίστητε· ἐξεκλίνετε κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου Παύλου ἀπόφασιν ἐκεῖνον ὃν ἐγινώσκετε λοιπὸν εἶναι ἔνοχον. ἀνέγνωτε γάρ, μᾶλλον δὲ μνημο-
νικῶς ἤδη κατέχετε, ἐπειδὴ μνήμης πάντων ἀξία ἐστὶ, τὰ τοῦ τῆς Ἀλεξανδρέων ἐκκλησίας ἱερέως Κυρίλλου, τοῦτ' ἐστὶ τοῦ καθολικοῦ διδασκάλου πρὸς τοῦτον γράμματα, οἷς αὐτῷ οὕτως ἐπέστειλεν ὥστε θέλει ἐσοῦδάσεν αὐτὸν εἶναι διορθούμενον. ἔδραμε τὸν ὀλισθή- 25
σαντα ἐπανακαλέσασθαι [εἰς] ἐταῖρον· ἐπέδωκε τὴν δεξιὰν τῆς ἰδίας διδασκαλίας, ὁμοῦ θέλων πολλοῖς βοηθῆσαι. ἐπληττεν ἀρχαῖον ἱερέως ἐπισκόπον τὸν λογισμὸν βαμβαίνοντος ἢ
2 Paral. 19, 11 πτώσις τῶν πολλῶν. ἐγένετο ὁ ἐπραξε, καθὼς γέγραπται, εὐλογημένον τὸ ἔργον κυρίου ἐπιμελῶς. ἐν οὐδενὶ αὐτῶν τῶν καθηκόντων ἐνέλειψε τῷ ἀποστόλῳ· ὡς ἀνὴρ ἀποστολι-
2 Tim. 2, 4 κὸς παρεκάλεισεν, ἤλεγξεν, ἐπετίμυσεν. ἐκεῖνος δὲ ὁ εἰς τὸ βάθος τῶν ἰδίων βλασφημιῶν 30
τῷ βάρει μεμεθυσμένος, τὴν τοσοῦτου ἀνδρὸς διδασκαλίαν ἀπωθούμενος καὶ ἀποκεχρημένος τῇ προτροπῇ, εὐμαθὴς εἶναι οὐκ ἠθέλησεν ὁ μὴδὲ διδάσκαλος εἶναι δυνάμενος. ὑβρίζει τὸν συγκροτοῦντα τὴν ὁρθότητα ὁ τῆς διαστροφῆς συνήγορος· ἐχάρη ἐνταῦθα καὶ οὐκ ἐσκυ-
θρώπασεν ὁ ἀδελφὸς καὶ καθ' ἑαυτὸν λογιζόμενος ὅτι δικαίως τοῦ ἑαυτοῦ συνδούλου οὐ
Mt. 25, 21 φεῖδεται τοῦ οὕτως εὐτελεῖν τὸν ἑαυτοῦ δεσπότην. εὐρέθη δι' ἐπιμέλειαν ἐκεῖνος ὁ ἐν 35
τῷ εὐαγγελίῳ υἱὸς τοῦ πλουσίου ἢ ὁ πιστὸς δοῦλος· καὶ γὰρ καὶ τὴν πατρῴαν ἐφύλαξεν οὐσίαν καὶ ἠύξησε τὸν ἀριθμὸν τῶν ταλάντων. οὐ γὰρ διπλασιάσαι μόνον, ἀλλὰ καὶ πολ-
λαπλασιάσαι εἶποιμ' ἂν τὸ κεφάλαιον ὃν ὀρῶμεν καὶ τοῖς μακρὰν οὔσιν εὐσεβεῖ δανείσματος συνεληλυθέναι. ὦ ἀγίας ὑμνήσεως δάνειον· ἡλίκην χάριν ἐπὶ τοῦ κοινοῦ δεσπότην ὁ τῆς
πίστεως πραγματευτῆς εὐρήσει Κύριλλος, ὅς γε διὰ τὸ τῶν ψυχῶν κέρδος τὸ τῆς πίστεως 40
πρῶγμα κἀκεῖσε ἐγύμνασεν, ἐνθα ἕτερος ἐπιστεύθη; οὐκ ἄρα οὗτος δικαίως παρὰ τοῦ οἰ-
κοδεσπότην ἀκούσεται· εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστέ· εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ κυ-

- ρίου σου; ταῦτα τούτῳ ἁρμόζει, ὅς γε καὶ τὰ τοῖς ἄλλοις πιστευθέντα ἐφύλαξε. τί
 ἀκούσεται ἐκεῖνος; τί δὲ ἔρεῖ, ὅταν τοῦ ἐγχειρισθέντος αὐτῷ ταλάντου ὁ λόγος ζητῇται;
 ὅς εἰκότως ἐνείχεται τῷ ἐγκλήματι, εἰ καὶ ἦν αὐτὸς μόνος σωθεὶς, ὑμῶν κἂν εἰ δι' ἑτέρου
 ἀπολομένων. οἴδατε πάντως κατὰ τὴν φρόνησιν τὴν ὑμετέραν ποία τιμωρία τοὺς ἀμελεῖς
 5 μένει ἱερεῖς, οὓς γε ὁ ἀπόστολος προσεστίναί καὶ τῶν ἰδίων οἴκων κελεύει ἐπιμελῶς. Ἦλεῖ 1 Tim. 3, 4
 τοιγαροῦν καθ' ἑαυτὸν ἀνάτιος ὢν, τῷ θεῷ διὰ τῶν υἱῶν προσέκρουσε· προσέκρουσεν ὑπὲρ
 υἱῶν ὁ πατήρ καὶ ἀρχιερεὺς· προσέκρουσεν ἡ ἐξουσία καὶ ἡ εὐσέβεια. εἰ τοίνυν ἐκεῖνος 1 Reg. 2,
 μὴ ἀναστέλλων τὴν τῶν παιδῶν τόλμαν ἐάλω, πόσω μᾶλλον οὗτος προσέκρουσε τῷ θεῷ,
 ὁπότε οὐδὲ ἑαυτοῦ ἐφείσατο; οὐχὶ καὶ ῥάθυμον τοῦτον εἵποιμ' ἂν καὶ ἀμβλῇ· ἔσχετε
 10 ἄνθρωπον μετὰ τάχους λέγοντα καί, ἐπειδὴ πρὸς εἰδότης λέγω, ἔσχετε ἐργήγορον ὀλετήρα.
 οὔτε δὲ ὁ μακάριος ἀπόστολος Πέτρος ἐγκατέλιπε τὸν οὕτως ἀφορήτως κάμνοντα. ὥς
 γὰρ ἤδη ὅζων πᾶσιν ἀηδῖαν παρεῖχε, χωρισθῆναι τὸ τοιοῦτον τραῦμα ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ
 σώματος ἔπειθεν. ἐπειδὴ ἐκείνῳ ἐπόμεθα ὡς ἀκολουθοῦμεν, ὅς γε οὐδὲ ἀπὸ τῶν ἐλαχί- Mt. 18, 14
 στων τιτὰ βούλεται ἀπολέσθαι, πρὸ τοῦ σιδήρου προσηγάμεν καὶ ἐμβροχήν· ἀλλ' ἐκεῖνος
 15 θάνατον, ἀπελπίσας ἑαυτοῦ, εἴλετο, ἀποχρησάμενος τῇ ὑμετέρῃ σπουδῇ. τοιγαροῦν τὴν
 θεραπείαν ἀποπτύων ἠμῶν ἐκκοπήναι· ἀπηνέγκατο αὐτὸς περὶ ἑαυτοῦ τὴν ἀποστολικὴν
 ὑπὲρ ἡμῶν φρονῶν, ὥς ἐκκοπήναι ὁ διαταράττων ἡμᾶς καὶ βουλόμενος δι- Gal. 5, 12
 αστρέφει τὸ εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ. οὐδεμίαν τῆς ἰατρείας βοήθειαν τῷ ἀρρώστῳ, ὥς
 προείπομεν, ὑστερήσαμεν· οὐκ ἐγένετο σκοπὸς τῇ ὑμετέρῃ ἀποφάσει ὥστε τῇ ταύτης ταχυ-
 20 τητὶ γενέσθαι αὐτὸν ἡμῶν ἢ ἐθνικὸν ἢ τελώνην· οἴδαμεν ὅπως καὶ ποσάκις τοὺς στελλομένους Mt. 18, 17. 15
 κατὰ τῶν θείων αἱ θεῖαι γραφαὶ κελεύουσι μεθωδεύεσθαι· ὅπερ νῦν μάλιστα πεπλήρωται.
 καὶ γὰρ τὸν ὀφείλοντα ἔτι τότε καλεῖσθαι ἀδελφὸν ἀδελφὸς ὑπέμνησεν, ἔπειτα ὁ μονότονος
 ὕψ' ἑνὸς καὶ δευτέρου, μᾶλλον δὲ καὶ ὑπὸ πολλῶν μαρτύρων μεθωδεύθη, ἀκολουθῶς παρὰ
 πάσης τῆς ἐκκλησίας, οὐδὲν ἦτιον καὶ ὑμετέροις ὀνήματι ἐπιτιμήθη. οὐδὲν ἀπέπαντον, οὐ-
 25 δὲν εἰς τοῦτον ἐπράξαμεν ἄωρον, ὃν τῆς θείας διατάξεως ἡ τάξις φυλαχθεῖσα κατεδίκασεν.
 οὐκ ἠδυνήθημεν περαιτέρω ὑπερθέσθαι, μὴ κατὰ τὸ γεγραμμένον κλέπτει συντρέχειν δόξω- Ps. 49, 18
 μεν καὶ μετὰ μοιχοῦ τῆς πίστεως τὴν ὑμετέραν τίθεσθαι μερίδα, ὁπότε καὶ ὀφθαλμὸς σκαν- Mt. 5, 29
 δαλίζων κελεύεται ἐκβάλλεσθαι. πρὸς ταῦτα ἐκεῖνος τοῖς ἐξ εἰοίμου τοσαντάκις προσε-
 νεχθεῖσιν ἰάμασι πεδίον πρὸς ἀγῶνα ἐζήτη· ἱερατικὴν ἐξαιτεῖ κρίσιν, εἰς ἣν οὐκ ἤμελλε παρα-
 30 γίνεσθαι· ἐξέρχεται ἀπελευσόμενος εἰς πόλεμον ὁ τῶν παρατάξεων ἡγεμὼν ὡμολογημένος
 πολέμιος, ὁ διδάσκαλος τῆς πίστεως ἀντικρὺς τῆς πίστεως. ἐπιφερόμενος ὅπλα ἀπιστίας, ὁ οὐ
 τοσοῦτον ἀφικνόμενος ὅσον ἐωρᾶτο ἀπελαθεῖς. οὐ ζητῶ ὁποίας τότε πρὸς τὸν θεὸν ἡμῶν
 εὐχὰς ἐξεχέατε, ὁπότε ἡ ἐκβασὶς διδάσκει τί ἠδυνήθητε εὐχόμενοι ἀνύσαι, μηδὲ ἡμᾶς τῶν
 γενομένων πραγμάτων νομίζετε ἀγνώτας, ὃν ἡμῶν τὴν τάξιν τοῦ ἁγίου ἀδελφοῦ ἡμῶν Κυρίλλου
 35 ἡ ἀναφορὰ ἐφάνερωσεν. ὑπέμνησε τὸν ἄνθρωπον ἥτις ἀπαραιτήτως αὐτὸν κατὰ τὸ ἔθος
 ἐκάλει· παρεῖναι κατεφρόνησε. τίς τὸν τὴν σύνοδον ἐπιζητήσαντα ἐπίστευσεν ἀπολειφθήσε-
 σθαι ταύτης; ἔταπεινώθη ἐκεῖσε τοῦ ψεύδους ἡ κουφότης τῷ βάρει τῆς ἀληθείας καὶ ἑαυτὴν
 οὐκ ἐτόλμησεν ἐν τῇ λαμπηδόνι τῶν ἱερατικῶν ἀκτίνων ἢ τοῦ κρυπτομένου ἀπίστου ἀχλὺς ἐγκα-
 ταμῖξαι. τὸ φῶς ἐφρυγάδενε τὸ σκότος, ἐπειδὴ κοινωνίαν ἀνέγνωμεν [ἐν] τούτοις εἶναι μὴ δύνα- 2 Cor. 6, 14
 40 σθαι· ἀμοιβαδὸν τὰ ἐναντία ἑαυτοῖς πάντοτε προσκρούει. ποῦ ἔστι τὸ λαληθὲν αὐτῷ ἐν τῇ Mt. 10, 27
 σκοτίᾳ, ὥστε ἐξεπεῖν ἐν τῷ φωτί, καὶ ἐπάνω τῶν δωματίων κηρῶσαι ὃ ἤκουσεν εἰς τὸ οὐδὲν;
 ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἠθέλησε παρὼν λαθεῖν, ὥστε τὴν ἐκφερομένην ἀπόφασιν κρινούσης τῆς συνειδή-
 σεως τὴν αἰδῶ προλαβεῖν. τὸν λύχνον τὸν ἴδιον διὰ τί ἠθέλησεν ἔχειν ὑπὸ τὸν μῶδιον,
 εἰ αὐτὸν καλῶς ἐνόμιζε φαίνειν; πάσῃ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ φᾶναι ὄφειλεν, ὥστε ἀπὸ τοῦ Mt. 5, 15

- Ioh. 12, 35 ἀληθινοῦ πάντων φωτὸς δοκιμασθῆναι. οὐ ψεύδεται ἡ θεία ἀπόφασις ὅτι οἱ ἐν τῇ σκο-
 τία ὄντες φῶς ἰδεῖν οὐ δύνανται· ἔμεινε κρυπτόμενος καὶ ἐκκλίνων τὴν τῶν ἱερέων σύνοδον
- Gen. 3, 8 ἑαυτὸν τρόπον τινα τῇ ἀξίᾳ ἀπηγόρευσεν. οὕτως ἐκεῖνος ὁ πρωτόπλαστος ἄνθρωπος
 Ἀδὰμ, τοῦ ἑαυτοῦ ἁμαρτήματος συνίστωρ ὢν, πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ γυμνὸς ἀπεκρύβη,
 καὶ γε οὐκ εἰς αὐτόν, ἀλλ' εἰς τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἁμαρτήσας, ἐπιτόγη ἐκείνην ἣς κατε- 5
 φρόνησε, τὴν φωνὴν καὶ φόβω ἀπατηθεὶς περιέπεσε μετὰ τὸ τῆς ἀπλότητος τὸ θάρσος
 ἀπολέσθαι τῇ αἰτίᾳ τῆς παρακοῆς. οὐ συγχωρεῖ ἀμφιβάλλεσθαι περὶ τοῦ ἐγκλήματος ἡ
 ὁμολογία τῶν κρυπτομένων· οὐδεὶς ἑαυτὸν ἐν ταῖς βαρεῖαις ὑποθέσσειν ἀναιτίως ἀποκρύπτει.
 ἔστω οὖν ἐκεῖνου τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ θανάτου ἡμῶν τοῦ ἀπολέσαντος τὸ ἔνδυμα τῆς τιμῆς
- 1 Cor. 15, 45 καὶ δόξης ἀκολουθήσας οὗτος ὑπόδειγμα· ὃς ἐυλόγως τοῦτο μετὰ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου 10
 Ἀδὰμ ἐποίησεν ἄν, τὴν θεότητα τοῦ ἐσχάτου Ἀδὰμ οὕτως ἀρηνησάμενος. οὐκ ἐγένετο πρὸ
 ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὁ σκυλμὸς τῶν τοσοῦτων ἱερέων, οὐ τὸ συναχθὲν ἐκ παντὸς σχεδὸν τοῦ κόσμου
 κοινοβούλιον· ἀπελείφθη τούτων μεθ' ὧν ἑαυτὸν εἶναι οὐκ ᾔδει. τί αὐτὸν ὠφέλησε τού-
 τος ἐκκλῖναι; ἀποφυγεῖν ἡβουλήθη οὐς ἐκφυγεῖν οὐ συνεχωρεῖτο. ποίωι γὰρ λόγῳ
 ἡδύνατο ἐκκλῖναι, διώκοντος ἐκεῖνον ὥτιμι ἑαυτὸν οὐδεὶς ἀποκρύπτει; ἢ ἐπειδὴ τοιοῦτοις 15
 κοινωνοῖς ἐχρήσατο, ἄνευ ἁμαρτίας ἑαυτὸν εἶναι ὑπολαμβάνων, οὐ κατηξίωσεν ἐνθυμηθῆναι
- Ps. 138, 7. 8 ὅ τις προφήτης βοᾷ· ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου, καὶ ἀπὸ τοῦ προ-
 σώπου σου ποῦ φύγω; ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ ἐκεῖ εἶ· ἐὰν καταβῶ
 εἰς τὸν αἰδην, πάρει. ἐκεῖνος βοᾷ ἑλλεῖναι ἀποφυγὴν ταῖς ἰδίαις ἁμαρτίαις μήτε ταύτας
 θεὸν δύνασθαι λαθεῖν· ἐκεῖνος αὐτὸν ὁμολογεῖ πανταχοῦ παρεῖναι, ὃν οὗτος ἡγωνίζετο δεῖξαι 20
 ἐν τῇ γαστρὶ συλληφθέντα ἀπολιμπάνεσθαι. ὅψε γοῦν ἐν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ, ὡς
 πάντοτε, ζῶν τὸ ἐν καὶ ἅγιον πνεῦμα εἰς πάντας ἔστησεν ὁ τοῖς πᾶσι βοηθήσει. οὐδεμία
 περὶ ἔλκους ἀναφρομένου ὑπόνοια, ἐπειδὴ ἐπιμελῶς ἀφηγοῦντο ὅπερ ἡ χεὶρ ἡ πνευματικὴ
- Prov. 22, 10 περιέκοπεν. ἐκβαλε γὰρ, φησὶν ὁ Σολομών, ἐκ συνεδρίου λοιμὸν καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ 25
 νεῖκος. μεθ' ἑαυτοῦ τὸ σκάνδαλον τὸ ἴδιον, ὅπερ ἐπεισήγαγεν, ἀπηνέγκατο, ἐπειδὴ παρ'
- Mt. 15, 13 ὅμῃν ὁ εὗρηκε, τοῦτο κατέλιπεν. οὐκ ἡδύνατο λέγοντος τοῦ κυρίου μὴ ἐκριζωθῆναι ἡ φυτεία
 ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ, καὶ ἡ ἐν ταύτῃ πλείονα καρπὸν δοκιμαζομένη φέρειν. ἐφύλαξε
- Ies. 5, 7 τὴν ἄμπελον τὴν ἰδίαν ὁ κύριος τοῦ Ἰσραὴλ· ἡ ἄμπελος τοῦ Χριστοῦ οἶκος τοῦ Ἰσραὴλ ἐστι,
 καὶ διὰ τοῦτο οὐκ ἐστι θαυμαστὸν εἰ τὸν κλέπτην ὁ οἶκος αὐτοῦ ἐξέφυγεν, οὐ ἀνέγνωμεν
- Ps. 120, 4 μηδὲ ὑπνοῦν μηδὲ νυστάζειν τὸν φύλακα. τί ποιεῖ ὁ ἐπίμονος ἀσεβής; τί αὐτῷ ἀπε- 30
 μεινεν ἐλπίδος καὶ βοηθείας; οὐκ ἔχει τόπον συγγνώμης, ὅτι γέγραπται ὅτι οὔτε ἐνταῖθα οὔτε
- Mt. 12, 32 εἰς τὸ μέλλον δυνήσεται αὐτῷ συγχωρηθῆναι. ταπεινοῦται πᾶς ὑψωθείς, τουναντίον δὲ
 ὕψος τίκει ταπεινότης Χριστιανῶι, ἐπειδὴ τοῦτον αὐτὸς ὁ ἐπ' αὐτὸν ἐπαναπαυόμενος ὑψοῖ.
- Ps. 100, 7 ἐκεῖνου διὰ τοῦ προφήτου ῥήματα εἰσὶν· οὐκ οἰκῆσει ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου ποιῶν ὑπερη-
 1 Cor. 1, 19. 20 φανίαν, ὃς διὰ τοῦ ἀποστόλου ἐπαγγέλλεται ἑαυτὸν τὴν μωρὰν τοῦ κόσμου σοφίαν ἀπολλύ- 35
 ναι. ἀκουέτω νῦν παρ' ἡμῶν ὅπερ Παῦλος τότε καὶ ἤδη κηρύσσων ἤκουσε· τὰ πολλὰ
- Act. 26, 24 σε γράμματα εἰς μανίαν ἤγαγεν. ἀπεὶ μέντοι ἀπ' αὐτοῦ τοῦτο τὸ ὑπόδειγμα· οὐ
 γὰρ τὸ περὶ τοῦ διδασκάλου ζῆθὲν ἄξιός ἐστιν ἀκοῦσαι ὁ ἁμαρτής. διὰ τί γὰρ ἀντικρὺ
- Act. Ap. 9, 15 τοῦ σκεύους τῆς ἀποβολῆς τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς καλοῦμεν εἰς μέσον; ὅποτε εἰς τὸ ἀπο-
 δοκιμάσαι τοῦτον ἐκεῖνος ἀρκέσει, ὃν κρεμάμενον μετὰ τοσαῦτα ἀτοπήματα ἐν τῷ σταυρῷ 40
- Luc. 23, 42 τῆς τιμωρίας ἅμα τῷ Χριστῷ ἡ εὐεργεσία ἐποίησε τὸν δεσπότην ὁμολογῆσαι καὶ μνήμην
 ἑαυτοῦ παρ' αὐτοῦ ζητεῖν ἐν τῇ βασιλείᾳ. τούτῳ βραχεὶ λόγῳ διέλυσε εἴ τι δὴν ἡμαρτε,
 τοῖς ἐγκλήμασι τῶν καιρῶν καιροῦ ῥοπῇ συνερχόμενος, καὶ οὐ βραδύνει τὸ ἐπαθλὸν τὸν
 ὁμολογοῦντα· εὐθέως αὐτῷ τὸ ἀντίδωρον καὶ ἡ ἀμοιβὴ ὑπακούει. ὁ ἡδέως προσδεχό-

- μερος τὸν οἰαιδήποτε ὦραι ἐπ' αὐτὸν ἐπιστρεφόμενον, μετ' ἐμοῦ ἔσῃ, φησὶν, ἐν τῷ Luc. 23, 43
 παραδείσῳ· ἐπαγγέλλεται αὐτῷ τῶν μελλόντων τὴν κοινωνίαν τῷ μετ' αὐτοῦ τὰ παρόντα
 ὑπομένοντι· ἐγένετο αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην ἢ τῆς καρδίας πίστις καὶ εἰς σωτηρίαν ἢ τοῦ Rom. 10, 10
 στόματος ὁμολογία. ἐκβοᾷ ἐνταῦθα ὁμοῦ καὶ ὁδύρεσθαι ὀφείλομεν ἐν τοσαύτῃ ἐναντιό-
 5 τη πραγματίᾳ· ἀθέμιτόν ἐστιν τοῦτο ἐπίσκοπον ἀπολωλέκειν ὅπερ ὁ ληιστὴς ἠδυνήθη
 εἶρε· ὡς πίστεως καὶ ἀπιστίας ἐπαθλον· ὡς κρίματα θεοῦ, ἄβυσσος πολλή· ὁ ληιστὴς παρα- Ps. 35, 7
 δείσας ἠξιώθη καὶ ὁ ἱερεὺς ἐξορίας. σχώμεν δ' ὁμῶς τούτου τοῦ πράγματος ἀμφοτέρους
 ἐρμηνέας· τοῦτον ἐκεῖνος ἐν βασάνοις ὄντα ἐπέγνω, ὃν οὗτος ἐν τιμῇ τυγχάνων ἠγνόησεν.
 οὐκ ἄρα τοῦτο ἐκεῖνό ἐστι καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὃν οὐ συνῆκε· παρεσυρε- Ps. 48, 13
 10 βλήθη τοῖς κτήρεσι τοῖς ἀνοήτοις; ποῶν ἐστιν ἕτερον νοήματος τεκμήριον ἢ τὸ
 γινώσκειν σοφίαν καὶ ἐπιστήμην καὶ νοεῖν τὰ ὅγματα τῆς φρονήσεως; ἐκείνη ἐστὶν ἀληθὴς Prov. 1, 2
 σοφία, ἣτις ἀρχὴν λαμβάνει, αὐτοῦ Σολομῶντος λέγοντος, παρὰ τοῦ φόβου τοῦ θεοῦ· ἦν Prov. 1, 2, 3
 ἐαυτὸν μεταξὺ τελείων λαλεῖν ὁ μακάριος Παῦλος διαβεβαιοῦται· ἦντινα οὐχ οὕτω βαρὺ 1 Cor. 2, 6
 ἐστιν, ὅτι αὐτὴν τότε οὐδαμῶς ὁ κόσμος ἐπέγνω, ἢ ὅτι νῦν ὁ ἐπίσκοπος ἠγνόησεν. ἐν- 1 Cor. 1, 21
 15 ταῦθα χρῆσθαι τοῦ θεοῦ ἡμῶν διὰ Ἱερεμίῳ τοῦ προφήτου τοῖς ὅμασι· οἱ σέβοντες Jerem. 2, 8
 τὸν νόμον μου ἠγνόησάν με, καὶ τοὺς προφητεύοντας ἐκρότησαν ταῖς χερσὶν
 οἱ ἱερεῖς· καὶ διὰ τοῦ αὐτοῦ ἄλλαχού· οἱ ἱερεῖς μου ἔθυσαν μοι πλαστιῶς. ἐκέ- Jer. 2, 10 sq.
 χρητο λοιπὸν ἐκδικαίαι καὶ ἐπαίνῳ ἐθνῶν, ἐπίσκοπον τοιοῦτον μηδέποτε γεγονέναι μαρτυ-
 ρούντων. ἀληθῶς ταῦτα καὶ ἀποδεδειγμένως ἔλεγον, ἐπεὶ πότε ἠδύνατο ἐπίσκοπος
 20 εὐρεθῆναι ὁ Χριστιανὸν εἶναι ἐαυτὸν ἀγνοῶν; μέντοι γε διὰ τοῦτο τοῖς ἐχθροῖς προ-
 ἤχθη, ἐπειδὴ οὐδέποτε ἀπαρέσκουσι τοῖς πολεμίοις οἱ προδόται. ἠκούσαμεν τοῦτον
 πράττοντα ἐναντία τοῦ νόμου, καὶ τῷ ἀδίκῳ ποῖα παραμυθία παρέμποντο. παρεγένοντο
 μεταξὺ τῶν ἄλλων καὶ οὐκ ἐγκατέλιπον αὐτὸν οἱ τῆς Κελεσιανῆς ἀδικίας ἐργάται, αὐς
 τοῦ ὁμολόγου τοῦ ἡμετέρου διώκει φανερά ἀπόφασις· ἐκ πολλοῦ τοιγαροῦν οἱ ἐχθροὶ Ps. 91, 10
 25 τοῦ θεοῦ διασπείρονται καὶ ἀπόλλυνται οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν· ὡς αὐτὸς λέγει, ὡς ἂν Ps. 13, 4
 εἰ τροφὴν ἄρτου τὸν λαὸν τὸν δεσποτικὸν κατήσθιον. χωρίζειν γὰρ δυσχερές ἐστιν οὐς τὰ
 ἀτοπήματα μόνον συνῆψεν, ἐπειδὴ μέζονι δεσποῦνται κόλλῃ αἱ σπονδαὶ τῶν ἐλαττωμάτων.
 ποῶν μέντοι τέλος ἐστί; πάντως ἐκεῖνο ὁ ἀνέγνωμεν· ἐκγελάσεται αὐτοὺς ὁ κύριος Sap. Sal.
 καὶ ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτώμα ἄτιμον καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος. 4, 19
 30 ἀλλὰ τί ἐπὶ πολὺ ἐνδιατρίβομεν; ἀδολεσχίαν τυχὸν ἐμποιήσει τὸ μηκύνειν λόγον· ἐάσωμεν
 τοὺς τεθνεῶτας θάψαι τοὺς ἐαυτῶν νεκρούς. ἀκούσατε νῦν καὶ δέξασθε τοῦ ἡμε- Mt. 8, 22
 τέρου ἀπλοῦ διδασκάλου ὅματα· ἀκούσατε παρὰ τούτου ἅπερ παρὰ τῶν προγόνων τῶν
 ἡμετέρων μεθ' ἡμῶν τυγχάνων πολλάκις ἤκουσεν· ἀκούσατε ἀληθῶς τὰ πολλάκις ἀκουσθέντα
 καὶ μὴ τὰ σπουδῇ καινότητος ἐφευρεθέντα. τῷ ἡμετέρῳ ὑμῖν λαλεῖ στόματι ὁ συγκοι-
 35 νωνός, ἐπειδὴ μίαν πίστιν ἀναγκαῖον ἐνικῶς κηρύττεσθαι. οὐκ ἐνταῦθα εἰς τὸ τούτου
 πρόσωπον τινὸς μαρτυρία χρῆσθαι· παρ' ἡμῶν ἐδόθη ὁ ἐπιλεγείς ἐξ ὑμῶν· οὐκ ἐστὶν
 ἄγνωστος, οὐχ ἐτέρωθεν ἀχθεῖς· ἔσχετε ἐπαινετέαν περὶ τοῦ παρόντος κρίσιν, οὐς τῷ προ-
 κρίματι τῷ ἰδίῳ ἢ φήμῃ πάσαι ἠπάτησε τοῦ ἀπόντος. πολλὰ περὶ αὐτοῦ διεξιέναι οὐκ
 ἀσφαλές, ἐπειδὴ περισσόν ἐστι τὰ ἐγνωσμένα ἐπαινεῖν· ἡμεῖς μέντοιγε ὑμᾶς τοῖς ἡμετέροις
 40 κυρίως ὅμασι βουλόμεθα ἐξ ἔθνους ὑπομνήσαι. μηδεὶς ἐν ὑμῖν ἐκεῖνον σαλεύσῃ τὸν
 θεμέλιον, ὃν ἡ ἰσχυρὰ πέτρα καὶ ὁ ἀκρογωνιαίος λίθος κατεσκεύασεν· οἰκοδομεῖτε ἐπάνω 1 Petr. 2, 6
 τούτου, καθολικοί, ὅπερ εἰώθατε. ἐμάθετε τί ἐστὶν ἐποικοδομεῖν τὸ μένον καὶ τί μὴ ἐποι- 1 Cor. 3,
 11—16

κοδομεῖν τὸ κανθηρόμενον. τοῦτο τῇ ζημίᾳ, ἐκεῖνο τῷ μισθῷ ἀντισταθμίζεται, ὅταν τὰ ἔργα ἐκάστον δοκιμάζειν ἄρξῃται τοῦ πυρὸς ἢ δοκιμασία. χαίρω ὑμᾶς τῷ θεμελίῳ τούτῳ οὐ καλὰ μὲν, οὐ ξύλα, οὐ χόρτον, ἀλλ' ἐκεῖνον ἐπιτεθεικέναι τὸν πλοῦτον, ὃν τὸ τῶν ἀρχιτεκτόνων τῶν σοφῶν πρόσταγμα ἐνετέλλετο ἐπιτεθῆναι. καλῶς μενεῖτε οἱ οὕτως πε- 5 φροντισμένως οἰκοδομοῦντες τὰ οἰκήματα· μεγάλα τὰ τοιαῦτα ἐπαγγέλλεται ἀναλώματα· χρυσῷ, ἀργύρῳ καὶ λίθοις τιμίῳ ἐκείνην ὑμῖν τὴν ἀτίμητον κατασκευάζετε μονήν. οὐδενὶ τιμήματι διατιμῶνται τὰ αἰώνια, ἅτε δὴ μήτε ἀδικίαι μήτε παλαιότητι διαλυόμενα, ὅτι αὐτὰ

Ies. 35, 3. 4 ἀπὸ τῆς καταστάσεως τοῦ κόσμου τούτου τοῖς δικαίοις ὁ κύριος ἡτοίμασεν. ἐνδυναμού- σθω ἡ χεὶρ τῶν πιστῶν ἢ κεκμηκυῖα· τὰ δακλάζοντα, προτρεπομένου τοῦ προφήτου, γόνυ αὐτῶν στερεοῦσθω· οἱ ὀλιγόψυχοι ἐπιρρυνήσθωσαν. οὐκ ἔστιν ὁ περαιτέρω φο- 10 βηθήσονται. ἰδοὺ νικητὴς ἡμῶν ὁ σωτὴρ ἐφάνη· ἐπέδειξε τῷ ψεύδει ὁ θεὸς τί ἐστιν ὀχλῆν καὶ ἐπεισιέναι τῇ ἀληθείᾳ, μετὰ τὸ αὐτὴν τὴν φιλονεκίαν ἐκεῖθεν ἐγγενέσθαι ὅθεν ὑπει- σήλθε. διόπερ, ἀδελφοὶ τιμιώτατοι, διαμενέετε ἐν τούτῳ τῷ ὄντι, ἵνα νικήσητε, ἐν ἡμῖν.

1 Cor. 1, 10 ἐν τῇ αὐτῇ διανοίᾳ καὶ τῇ αὐτῇ γνώσει ἐστὲ τέλειοι, ἵνα παρὰ τοῦ νιοῦ τοῦ ἀνθρώπου, Mt. 25, 41. 34 ὅταν ἔλθῃ ἐν τῇ ἑαυτοῦ θεότητι, μὴ τὸ ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, οἱ κατηραμένοι, ἀλλὰ 15 δεῦτε οἱ εὐλογημένοι δυνηθῆτε ἀκοῦσαι. μενέτω ὁ ἔριφος τὴν ἀπέλασιν τοῦ ἐλευσο- μένου· ὑμᾶς τοιοῦτους θέλομεν εὐρεθῆναι, ἵν' ὅταν εἰς τὸ πῦρ τοὺς ἐσιώτας ἀπελάσῃ ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν, ὑμᾶς ἀπὸ τῶν δεξιῶν καλέσῃ εἰς τὴν βασιλείαν. οὐκ ἀναμένετε ἐτοιμασθῆναι ὅπερ πάλαι ὑμᾶς ἐκδέχεται, ἵνα βασιλεύσητε· στενὴν νῦν εἴσοδον σπουδαίως εἰσέλθετε, ἥτις 20 τούτους δέχεται οἷς οὐδέποτε τὰ εὐρύχωρα ἐβοήθησε.

Ταῦτα τῇ ἀγάπῃ τῇ ὑμετέρᾳ ὑπὲρ χαρᾶς τῶν καθολικῶν ἀρκεῖται εἰρησθαι ὅπερ πολλάκις ἀναγινώσκων ὑμᾶς βουλόμεθα, ἵνα τῷ θριάμβῳ τῆς ὑμετέρας πίστεως χαίροντες συνειδίητε τὸν θεὸν τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εἰρήνης εἶναι μεθ' ὑμῶν. καλῶς σωθεῖτε, ἀδελφοί.

15. März 432 Ἐδόθη Εἰδοῖς Μαρίταις Ἀετίου καὶ Βαλερίου ἐπάτων.

Ungedruckt; das lateinische Original [JK 388] bei Coustant epistt. pontt. Rom. 1, 1208 ff.

88. f. 234^r Ἐπιστολὴ μαξιμιανῷ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς κύριλλον τὸν ἀγιώτατον κατὰ νεστορίον καὶ περὶ τῆς οἰκείας χειροτονίας: — Inc. τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ εὐλαβεστάτῳ συλλειτουργῷ κυρίλλῳ μαξιμιανὸς ἐν κω χαίρειν: — Πεπληρώσαι σοι τὰ τῆς ἐπιθυμίας κτλ. = L III 1062 = M v 257

89. f. 234^v Ἀντίγραφον τοῦ ἐν ἀγίοις κυρίλλῳ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐν ἀγίοις μαξιμιανόν: — Inc. τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ συλλειτουργῷ μαξιμιανῷ κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — Πρέπειν οἶμαι καὶ νῦν εἰπεῖν κτλ. = L III 1063 = M v 260

* 90. f. 236ⁱ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς ἐπὶ θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοὺς ἀπὸ τῆς ἀγίας συνόδου ἀποσταλέντας καὶ χειροτονήσαντας τῇ Κωνσταντινουπόλει Μαξιμιανὸν τὸν ἀγιώτατον ἐπίσκοπον

Κυρίοις ποθεινοτάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς Ἰουβενάλιῳ Φλα- 5 βιανῷ Ἀρχαδίῳ Προϊέκτῳ Φίρμῳ Θεοδότῳ Ἀκακίῳ καὶ Φιλίππῳ πρεσβυτέρῳ Κύριλ- λος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Πεπληροφορήμεθα πάλιν καὶ διὰ πείρας αὐτῆς ἐγνώκαμεν ὅτι ζῆι

1 Esr. 4, 38 ἡ ἀλήθεια καὶ νικᾷ κατὰ τὴν τοῦ ἀγίου φωνήν, ἀντιτίθεται δὲ αὐτῇ τὸ σύμπαν οὐδέν. ἐστὶ δὲ οὕτως εὐσθενεστάτη, ὥς κατεξανίστασθαι παντὸς ἐχθροῦ καὶ τῶν ἀνθεστηκότων αὐ-

τῇ παραλύειν τὴν δύναμιν. ἰδοὺ γὰρ ἰδοὺ τὰ μὲν τῶν ψευδηγορούντων ἤρρησε χεῖλη καὶ πέπναιται τῶν ἐκτόπων δυσφημιῶν ἢ ἀχλύς, ἀνέλαμψε δὲ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων τὸ κάλλος, χειροτονηθέντος ἐπισκόπου κατὰ ψῆφον θεοῦ καὶ βούλησιν διὰ τῆς θεοσεβείας ὑμῶν τοῦ εὐλαβεστάτου καὶ θεοσεβεστάτου Μαξιμιανοῦ, ὃν καὶ μακρὸν ἐκόσμησε γῆρας, οὐκ ἐν ῥαι-
 5 στώναις ὄντα καὶ τρυφαίς, ἀλλ' ἐν πόνοις τοῖς ὑπὲρ ἀρετῆς, καὶ πλείστη πραγμάτων κατεκό-
 σμησε φροντίς, τῶν ὑπὲρ γε τῆς ἀληθείας φημι καὶ τῶν τῆς εὐσεβείας δογμάτων. συγκαί-
 ρων τοίνυν ἀπάσαις ταῖς ἐκκλησίαις καὶ τοῖς ἐκεῖσε λαοῖς, εἶποιμ' ἂν εἰκότως· εὐλογητὸς Luc. 1, 68
 κύριος ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησε λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ. οὐ γὰρ ἦν ἀπονη-
 στάξαι τὸν ἀγαθὸν οὕτω ποιμένα, ὥστε καὶ τὴν ἰδίαν θεῖναι ψυχὴν ὑπὲρ τῶν προβάτων· ὥς Ioh. 10, 11
 10 δὲ αἰεὶ σώζειν εἰδώς, τὸν μὲν πονηρὸν ἀπεσόβησε θῆρα τῆς ἱερᾶς τε καὶ θείας αὐλῆς, σο-
 φώτατον δὲ καὶ ἀπάσης ἀρετῆς ἐπιστήμονα τὸν ἐπιστάτην ἀνέδειξεν, ὃν καὶ πιστεύομεν δια-
 πρόφειν ἐν παντί καλῶι καὶ εἰς τὸν εὐαγῆ καὶ ἐξαίρετον ἀπενθῆναι βίον τοὺς ἐπὶ χεῖρα
 λαούς. ἐρωῶσθαι ὑμᾶς καὶ μνημονεύειν ἡμῶν τῷ κυρίῳ εὐχομαι, ἀγαπητοὶ καὶ ποθεινό-
 ται. Ungedruckt und nur durch eine lateinische Übersetzung bekannt [Noua Coll. Conc.
 ed. Baluze p. 583 = M v 265].

ἐπιστολὴ μαξιμιανοῦ τοῦ ἀγιωτάτου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως καὶ τῶν ἀπὸ τῆς 91. f. 236^a
 ἐφέσου ἀγίας συνόδου σταλέντων ἐπὶ ὁσιωτάτων ἐπισκόπων τῶν καὶ χειροτονησάντων αὐτὸν
 καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν ἐνδημούντων τῇ βασιλίδι πόλει σταλεῖσα κατὰ πᾶσαν ἐπα-
 ρχίαν: — Inc. τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ εὐλαβεστάτοις ἀδελφοῖς καὶ συνεπισκόποις τῆς κατὰ
 τήνδε τὴν ἐπαρχίαν ἀγίας τοῦ θεοῦ ἐκκλησίας μαξιμιανὸς ἰουβενάλιος ἀρκάδιος φλαβιανὸς
 φίρμος φίλιππος πρεσβύτερος θεόδοτος ἀκάκιος εὐόπιος καὶ ἡ συμπαροῦσα ἡμῖν ἀγία σύνο-
 δος ἐν κω χαίρειν: — Εἰδότες τὴν τῶν ἀποσχισάντων κτλ. — καὶ τὰ νεστορίου φρονησάν-
 των καὶ οἷα τὰ ἐπιτίμια κατὰ τῶν κοινωρεῖν αὐτοῖς τολμώντων: — = L III 1059 = M v 257

Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Τενέδου

*92. f. 236^a

Τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ κλῆρῳ καὶ τῷ σεμνοτάτῳ βουλευτηρίῳ καὶ παντὶ
 τῷ πιστῷ λαῷ τῆς Τενεδίων πόλεως Μαξιμιανὸς Ἰουβενάλιος Φίρμος Ἀρκάδιος Φίλιππος
 Φλαβιανὸς Θεόδοτος Εὐόπιος Δανιὴλ καὶ ἡ συμπαροῦσα ἡμῖν ἀγία σύνοδος ἐν κυρίῳ χαί-
 5 ρειν. Ἐδιδάχθημεν διὰ λιβέλλων τῶν παρὰ τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου
 Τιμοθέου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιδοθέντων ἡμῖν ὅσα Ἀναστασίῳ τῷ οὐκ οἶδ' ὅπως παρὰ
 τὴν παλαιὰν συνήθειαν γενομένῳ ὑμῶν ἐπισκόπῳ κατὰ τῆς ὀρθοδοξίας τετόλμηται, καὶ
 ἀποδεξάμενοι τῶν ἐπιδεδωκότων τὸν ζῆλον, γράφομεν παρεγγυῶντες ὑμῖν τὸν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς
 ἀναδέξασθαι ζῆλον καὶ τὸν πάντῃ τοῦ θεοῦ ἀλλότριον καὶ τοῦ σώματος τῆς ἐκκλησίας ξένα
 10 ἀπεργασάμενον Ἀναστάσιον καθηγημένον εἰδέναι. πρὸς γὰρ ταῖς προειρημέναις αἰτιάσεσι
 καὶ ὑπομνήματι ἡμῖν ἐπεδείχθη πεπραγμένα ἐν τῇ ἀγίᾳ καὶ οἰκονομικῇ συνόδῳ τῇ ἐν
 Ἐφέσῳ συγκροτηθείσῃ, ἐν οἷς ὑπομνήμασιν οἱ ἀγιώτατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἐπίσκοποι Ῥό-
 δων Ἀρχέλαος Ἀφθόνητος Φιλητὸς Θεμίστιος καὶ ὁ εὐλαβεστάτος πρεσβύτερος Ἀσκληπιάδης
 τῆς Ῥοδίων καὶ Εὐσέβιος ὁ πρεσβύτερος καὶ οἰκονόμος τοῦ ἀγίου ἀποστόλου Τιμοθέου με-
 15 γίσταις αὐτὸν βλασφημίαις χρήσασθαι κατὰ τε τῆς ἀγίας καὶ θεοτόκου παρθένου καὶ κατὰ
 τῆς ἀγίας συνόδου τῆς ἐν Νικαίᾳ πάλαι συγκροτηθείσης καὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ διωρίσαντο·
 πρὸς ὃ κινήθεισα ἡ ἀγία καὶ οἰκονομικὴ σύνοδος τῷ συνοδικῷ γράμματι τῷ παρ' αὐτῆς

ἐκπεμφθέντι τὸν αὐτὸν Ἀναστάσιον ὑπέβαλεν, ὅπερ ἐπίσταλμα τοὺς ταῖς βλασφημίαις χρη-
 σαμένους καὶ τὰ Νεστορίου φρονοῦντας πάντη ἄλλοτρίους τοῦ ἱερατικοῦ βαθμοῦ εἶναι ἀπε-
 φήγματο. αἱ δὲ τοῦ εὐλαβεστάτου πρεσβυτέρου Τιμοθέου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ δοθεῖσαι
 αἰτιάσεις προσθεῖναι αὐτὸν τοῖς προειρημένοις ἀσεβήμασι καὶ τοῦτο ἐδίδασκον ὅτι δὴ ἑαυτῷ
 ἐπιτρέψας καὶ τῷ θρόνῳ ἐπεπήδησε καὶ τῇ ἱερουργίᾳ, ὥστε αὐτὸν μηδὲ ἐλπίδα ἀπολογίας
 ἔχειν ποτέ. εἰδότες οὖν πάντη αὐτὸν ἄλλότριον εἶναι τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ, ἑαυτούς
 τε καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὰ ἐκκλησιαστικά πάντα φυλάξατε, ὑπακούσαντες κατὰ τὴν ἀρχαίαν
 συνήθειαν τῷ τῆς Λέσβου ἐπισκόπῳ τῷ εὐλαβεστάτῳ Ἰωάννῃ, ὅπερ καὶ ἡμεῖς φροντίζειν
 ὑμῶν ἐνετειλάμεθα. εἰ δέ τις μετὰ τὸ γράμμα τοῦτο ἕτερόν τι φρονήσῃ, καὶ αὐτὸς τοῖς
 αὐτοῖς ἐπιτιμίαις ὑποβλήθῃσεται. ¹ Μαξιμιανὸς ἐπίσκοπος ἑρῳῶσθαι ὑμᾶς ἐν κυρίῳ εὐχομαι,
 ποθεινότατοι ἀδελφοί: — ² Ἰουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων ὁμοίως: — ³ Ἀρκάδιος ἐπίσκο-
 πος ὁμοίως: — ⁴ Φίλιππος πρεσβύτερος Ρώμης ὁμοίως: — ⁵ Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων
 ὁμοίως: — ⁶ Φίρμος ἐπίσκοπος Καισαρείας ὁμοίως: — ⁷ Θεόδοτος ἐπίσκοπος Ἀγκύρας ὁμοίως:
 — ⁸ Ἀκάκιος ἐπίσκοπος Μελιτηνῆς ὁμοίως: — ⁹ Εὐδόπιος ἐπίσκοπος Πτολεμαίδος ὁμοίως: —
¹⁰ Δανιὴλ ἐπίσκοπος Κολωνέας ὁμοίως: — ¹¹ Οὐλύμπιος ἐπίσκοπος Κονγκουσσῶν ὁμοίως: —
¹² Μαρκῖνος ἐπίσκοπος Ἡλιουπόλεως ὁμοίως: — ¹³ Εὐπρέπιος ἐπίσκοπος Βύζης ὁμοίως:
 — ¹⁴ Βεσσουλᾶς διάκονος Καρθαγένης ὁμοίως: — ¹⁵ Ρωμανὸς ἐπίσκοπος Ῥαφείας ὁμοίως:
 — ¹⁶ Σιλβανὸς ἐπίσκοπος Κερατάων ὁμοίως: — ¹⁷ Παῦλος ἐπίσκοπος Ἀνθηδόνης ὁμοίως: —
¹⁸ Αἰανὴς ἐπίσκοπος Συναμαζόνος ὁμοίως: — ¹⁹ Ἀκάκιος Ἀριαραθίας ὁμοίως: — ²⁰ Ἡσαΐας
 ἐπίσκοπος ὁμοίως: — ²¹ Σεβήρος ἐπίσκοπος Κοδουλλίων ὁμοίως: — ²² Φανίας ἐπίσκοπος
 Ἀρπάων ὁμοίως: — ²³ Χρυσάφιος ἐπίσκοπος Ἀπρων ὁμοίως: —

Ungedruckt und unbekannt, vgl. zu 94.

* 98. f. 237^u **Λίβελλος Πέτρου ἐπισκόπου Τραιανουπόλεως μετανοητικὸς ἐπιδοθεὶς τοῖς αὐτοῖς
 ἀγιωτάτοις ἐπισκόποις**

Τοῖς ἀγιωτάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἐπισκόποις Μαξιμιανῷ Ἰουβενάλιῳ Φλαβιανῷ Φίρ-
 μῳ Ἀρκαδίῳ Φιλίππῳ πρεσβυτέρῳ Ρώμης Θεόδωτῳ Ἀκακίῳ Εὐδοπίῳ καὶ πάσῃ τῇ
 ἀγίᾳ συνόδῳ παρὰ Πέτρου ἐπισκόπου. Πολλοὺς οἶμαι τῶν ἐνταῦθα παρόντων ἀγίων 5
 ἐπισκόπων τὰ κατ' ἐμὲ σαφῶς ἐπίστασθαι, ὅτι δὴ διὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἄνωθεν καὶ ἐξ
 ἀρχῆς εἰς τὴν ἀγίαν ταύτην καὶ ὁρθόδοξον ἡδέξῃην πίστιν· γενομένης δὲ τῆς κατὰ Νε-
 στορίου ταραχῆς μετὰ τῶν ἄλλων κατέλαβον καὶ αὐτὸς τὴν Ἐφεσον, καὶ τὰ μὲν πρῶτα
 προσδοκήσας εἰρήνην ἔσεσθαι μετὰ τῶν μερῶν ἀμφοτέρων, συνήμην τῷ μνημονευθέντι,
 οὐ δογμάτων ἕνεκα, ἀλλὰ φιλίας μόνον· μετὰ δὲ τὴν γενομένην αὐτοῦ καθαίρεσιν παραγε- 10
 νόμενοι τινὲς πρὸς ἡμᾶς καὶ συκοφαντήσαντες τὴν ἀγίαν σύνοδον, ἐβλαψάν μου τὸ συνειδός,
 δι' ἣν αἰτίαν ἐν Ἐφέσῳ τυγχάνων, οὐ προσῆλθον τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ· ἐνταῦθα δὲ παρα-
 γενόμενος ἐσπούδασα μαθεῖν εἴ γε ἀληθῶς ταῦτα λέγεται παρὰ τῆς ἀγίας συνόδου ἅπερ
 τινὲς, ὡς νῦν ἔργων, ἐσυκοφάντησαν. συντετυχηκῶς οὖν ἀγίοις ἐπισκόποις, ὧν εἷς ἐστιν 15
 ὁ θεσεβέστατος ἐπίσκοπος Φλαβιανός, καὶ τὸ πλεῖστον μου τὴν συνείδησιν ἐξηγησάμενος, ἐπλη-
 ροφορήθην παρ' αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν ἀκρίβειαν περὶ ὧν ἀμφέβαλλον, διδαχθεὶς ὑγιὴ καὶ κα-
 θαρὰν εἶναι τῆς ὁρθοδοξίας τὴν πίστιν ἣν ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος καὶ ἡ πάλαι κατὰ τὴν
 Νικαέων γενομένη ἐκήρυξε. τοῦτον ἕνεκα πρόσειμι τῇ ὑμετέρᾳ θεοφιλείᾳ, δεόμενος συγ-
 γῶναί μοι ἐπὶ τε τῷ χωρισμῷ τῆς ἀγίας συνόδου καὶ ἐφ' οἷς συναρπασθεὶς ἐπέγραψα
 τῇ γενομένῃ ἀθέσμως καὶ ἀκανονίστως ὕβρει τῆς λεγομένης καθαιρέσεως παρὰ Ἰωάννου 20

τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ (κατὰ τῶν) ἁγιωτάτων καὶ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέλκοντος, συνομολογοῦντός μου καὶ τὸ ὁρθὸν τῆς ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ καὶ ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια φρονεῖ, καὶ μεγάλῃ φωνῇ τὴν ἁγίαν Μαρίαν θεοτόκον ὀνομάζοντος καὶ Κυρίλλου καὶ Μέλκοντος τοὺς θεοφιλεστάτους καὶ ὁσιωτάτους ἐπισκόπους ὁμολο-
 5 γοῦντος εἶναι (ὁρθοδόξους) καὶ ἡδικῆσθαι παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀντιδιαταξαμένων τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ. ἀναθεματίζω δὲ καὶ Νεστόριον τὸν αἰρετικὸν τὸν ποτε γενόμενον ἐπίσκοπον τῆς μεγαλοπόλεως καὶ τὸ τοῦτου ἄσεβες δόγμα, καὶ πάντας δὲ τοὺς τὰ Νεστορίου φρονοῦντας καὶ μὴ τῇ πίστει τῶν ἁγίων πατέρων ἀκολουθή-
 10 σοντας, ἀκοινωνήτους ἔχων ἐκείνους οὓς ἡ ἁγία ὑμῶν σύνοδος ἀνενεργήτους καὶ ἀφωρι-
 νῶν ἀκοινωνήτων ἐφύλαξα κατὰ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου, ἐκδεχόμενος τὴν παρ' ὑμῶν φιλανθρωπίαν. Πέτρος ἐπίσκοπος τῆς Τραιανουπόλεως μητροπό-
 λεως ἐπέδωκα τοῦδε τοὺς λιβέλλους καὶ ὑπέγραψα χειρὶ ἐμῇ.

Ungedruckt und unbekannt, vgl. zu 94.

Λίβελλος μετανοητικὸς Ἰουλιανοῦ ἐπισκόπου Σαρδικῆς ἐπιδοθεὶς Ρούφῳ ἐπισκόπῳ *94. f. 238r
 Θεσσαλονίκης καὶ τῇ σὺν αὐτῷ συνόδῳ

(Τοῖς) ἁγίοις καὶ προσκυνητοῖς ἱερεῦσιν Ρούφῳ ἀρχιεπισκόπῳ Εὐχαρίῳ Σεννεκίῳ Φλα-
 βιανῷ Δομνίνῳ Βασιλιανῷ Ἑρμεῖαι Περεβίῳ Μαρκιανῷ Κρισκονίῳ Προιέκτῳ καὶ Γεν-
 5 ραδίῳ ἀπὸ Ἰουλιανοῦ ἐπισκόπου Σαρδικῆς. Οὕτε τὴν σὴν λανθάνειν ἡγοῦμαι μακαριότητα
 καὶ πᾶσαν τὴν συμπαροῦσαν σοι ἁγίαν σύνοδον τὰ κατ' ἐμέ· σαφῶς γὰρ ὅτε διὰ τὴν χάριν
 τοῦ θεοῦ ὡς ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὴν ἁγίαν καὶ ὁρθόδοξον ἦν ὑμεῖς πρεσβεύετε, παρὰ
 πατέρων διαδεξάμενος ἡδξήθην πίστιν. γενομένης δὲ τῆς κατὰ Νεστόριον ταραχῆς, κατὰ
 10 θέσπισμα τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων κατέλαβον καὶ αὐτὸς τὴν Ἐφεσίων μητροπόλιν, ἐν ᾗ
 ἀπεδόθη μοι γράμματα τῆς ἁγιότητός σου παρακελευόμενα πάντων μὲν ἐκτὸς τῶν σχισμά-
 των γίνεσθαι, συντίθεσθαι δὲ τῇ ἐν τῇ Νικαέων πόλει ἐκτεθείσῃ ὑπὸ τῶν τριακοσίων δέκα
 καὶ ὀκτὼ ἁγίων πατέρων ὁρθοδόξῳ πίστει. τὰ πρῶτα τοιγαροῦν συνήμην τῷ μνημο-
 15 νευθέντι Νεστορίῳ, οὐ δογμάτων χάριν, ἀλλὰ φιλίας ἕνεκα μόνης· μετὰ δὲ τὴν γενομένην
 αὐτοῦ καθαίρεσιν παραγενόμενοι τινὲς καὶ συκοφαντήσαντες τὴν ἁγίαν σύνοδον τὴν καθε-
 15 λούσαν αὐτόν, βλάβας τινὰς ψυχικὰς ἐνεποίησαν ἐμοὶ τε καὶ ἄλλοις πολλοῖς ταῖς ἐαυτῶν μα-
 ταιολογίαις καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν συναρπαγείς, ὡς ἔφην, ἐν Ἐφέσῳ τυγχάνων, οὐ
 προσήλθον τῇ αὐτῶν ἁγιότητι. ἐπαύθῃ δὲ παραγενόμενος ἐπέισθην ὡς ἔωλα πάντα ἐτύ-
 γχανε τὰ εἰρημένα μοι κατὰ τῆς ἁγίας συνόδου, ἐπληροφορήθην τε σώζεσθαι παρ' αὐτῇ
 20 ὕγιᾳ καὶ καθαρᾷ τῆς ὁρθοδόξου πίστεως τὴν ὁμολογίαν, ἣν ἡ τε κατὰ τὴν Νικαέων συγ-
 κροτηθεῖσα τῶν ἁγίων πατέρων ἐξέθετο πληθὺς καὶ ἡ ὑμῶν ἁγιότης διατελεῖ κηρύττουσα.
 τοῦτου ἕνεκα πρόσειμι τῇ ὑμετέρᾳ θεοφιλείᾳ, δέομενος συγγενῶναί μοι ἐπὶ τε τῷ χωρι-
 σμῷ τῆς ἁγίας συνόδου καὶ ἐφ' οἷς συναρπασθεὶς ὑπέγραψα τῇ γενομένῃ ἀθέσμῳ καὶ
 ἀνοσίῳ καὶ ἀκανονίστῳ ὕβρει τῆς λεγομένης καθαιρέσεως παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχέως
 25 μόνου, ἀνακηρύττοντός μου δηλαδὴ καὶ τὸ ὁρθὸν τῆς ἐκκλησίας φρόνημα, ὅπερ καὶ

1 κατὰ τῶν add. Schw
 σκόπου cod.

4/5 ἐπισκόπους—ὁρθοδόξους Schw cf. p. 56, 6 ὁμολογοῦντος εἶναι ἐπι-

ἡ ἡμῶν θεοσέβεια φρονεῖ, καὶ μεγάλη φωνῇ βοῶντος τὴν ἁγίαν Μαρίαν θεοτόκον εἶναι τε καὶ λέγεσθαι τῷ τὸν πρὸ τῶν αἰώνων ὄντα θεὸν λόγον, τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱόν, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο τὰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, αὐτὸν κατελθόντα, μένοντα ὅπερ ἦν, κατὰ φύσιν δίχα πάσης τροπῆς καὶ ἀλλοιώσεως ἐνωθέντα σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν τετέχθαι ἐξ αὐτῆς, ὁμολογῶ τε καὶ Κύριλλον καὶ Μέμνονα τοὺς θεοφιλεστάτους καὶ ὁσιωτάτους ἐπισκόπους εἶναι ὁρθοδόξους καὶ κήρυκας τῆς ὁρθῆς πίστεως, ἡδικῆσθαι δὲ παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείως καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἀντιδιαταξαμένων τῇ ἁγίᾳ καὶ οἰκουμενικῇ συνόδῳ. ἀναθεματίζω μέντοι καὶ Νεστόριον τὸν αἰρετικὸν τὸν ποτε γενόμενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπίσκοπον καὶ τὸ τοῦτου ἄσεβες δόγμα εἶναι τε καὶ Πελάγιον καὶ Κελέστιον καὶ Βόνωσον καὶ πάντας τοὺς τὰ ἐκείνων φρονούντας καὶ μὴ τῇ πίστει τῶν ἁγίων πατέρων ἀκολουθήσαντας, ἀκοινωνήτους τε ἔχω καὶ κείνους οὓς ἡ ἁγία σύνοδος ἀφωσιωμένους εἶναι καὶ ἀνενεργήτους πάσης ἱερατικῆς λειτουργίας προσέταξε, καὶ παρακαλῶ δεχθῆναι εἰς κοινωνίαν· καὶ γὰρ καὶ ἑμᾶντὸν ἄχρι τοῦ νῦν ἀκοινωνήτων ἐφύλαξα κατὰ τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τὸ ὁρισθὲν παρ' αὐτῆς καθ' ἡμῶν τῶν ἀποσχισάντων ἑαυτοὺς καὶ πολυτρόπως πλημμελησάντων, ἐκδεχόμενος τὴν παρ' ἡμῶν φιλανθρωπίαν. Ἰουλιανὸς ἐπίσκοπος Σαρδικῆς τούτῳ τῷ λιβέλλῳ παρ' ἐμοῦ ἐπαγορευθέντι καὶ ἀναγνωσθέντι ἐπέγραψα καὶ προσήγαγον.

Ungedruckt und unbekannt. Folgende Schreiben und Beschlüsse der anticyrillischen Partei auf dem ephesischen Konzil sind unterzeichnet von Anastasius von Tenedus: Synod. Casin. 7. 13. 28, von Petrus von Traianopolis: Synod. Casin. 7. 8. Bibl. Cas. 1 flor. p. 30. 13. 28, von Iulian von Sardika: Synod. Casin. 7. 8. Bibl. Cas. a. a. O. [der Name fehlt in dem griechischen Text bei L III 597 = M III 1269], Synod. Casin. 12. 28. In dem Dekret der cyrillischen Partei bei L III 802 = M III 1472 stehen Petrus von Traianopolis und Iulianus [ohne Sitz] unter den Abgesetzten; nach Nr. 92 ist Anastasius von Tenedus nachträglich von einer kleineren Anzahl in einer besonderen Sitzung ausgeschlossen: das Aktenstück zeigt drastisch die bodenlose Willkür, mit der die cyrillische Partei hauste, ebenso, wie sie ihr Regiment nach Maximians Ordination fortführte, dem sie sofort außer den Delegierten des Konzils eine Anzahl sicherer Anhänger zuschickte und in einer *σύνοδος ἐνδημοῦσα* ein Organ schuf. Aus dem Vergleich der beiden Unterwerfungsschreiben 93 und 94 geht hervor, daß ein bestimmtes Schema zugrunde gelegt war. Es würde an und für sich keine Schwierigkeiten machen, daß der Bischof von Sardika im Unterschied von dem von Traianopolis die Pelagianer ebenfalls verflucht; er unterstand dem römischen Stuhl, als dessen Vikar der Metropolit von Thessalonich fungierte, und dieser legte auf die Verdammung der Pelagianer besonderen Wert. Rufus von Thessalonich hatte Iulian durch ein Schreiben [L III 737^a = M III 1412] aufgefordert, auf dem Konzil in keine Änderung des nicänischen Symbols zu willigen. Das beweist für die Parteistellung des Rufus an und für sich nichts; denn sowohl Cyrill wie Johannes von Antiochien behaupteten für das unveränderte Nicaenum einzustehen, und die nach Chalkedon delegierten orientalischen Bischöfe konnten von ihrem Standpunkte aus an Rufus schreiben, daß Iulian seinem Befehl nachgekommen sei [L III 737^b = M III 1412]. Tatsächlich muß Rufus zu Cyrill gehalten haben, schon darum, weil die päpstliche Politik ganz in dessen Fahrwasser segelte; sein Stellvertreter in Ephesus, Flavian von Philippi, war denn auch einer der eifrigsten Cyrillianer. In diese Verhältnisse paßt an und für sich die Fassung des Unterwerfungsschreibens Iulians von Sardika, das von der cyrillischen Lehre erheblich

mehr aufgenommen hat als das des Petrus von Traianopolis, vorzüglich hinein; nur ist nicht zu erklären, daß Iulian im Synod. Casin. 190 zu den treuesten Anhängern des Nestorius gerechnet wird, die sich der Union von 433 zwischen Cyrill und Johann von Antiochien nicht fügten, wenn man nicht einen zweimaligen radikalen Gesinnungswechsel annehmen will.

Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἀνάκιον ἐπίσκοπον Βερροίας

*95. f. 238^u

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν.
 Ὁρθῶς εἰρησθαι πιστεύων παρὰ τοῦ μακαρίου Παύλου τὸ ἀπόδοτε πᾶσι τὰς ὀφειλάς, Rom. 13, 7
 οὐ διαλέλοιπα κατὰ τὸν παρωικηκότα καιρὸν, ὥς γε ἑμαυτὸν πεῖθω, τὴν ὀφειλομένην καὶ
 5 πρόπουσαν τῇ σῇ τελειότητι τιμὴν καθάπερ ἐν ὀφειλήματος τάξει καθηκόντως ἀποτινύς·
 ἔδει γὰρ ἔδει τοῦτο δοῦν καὶ τὴν οὕτω σεπτὴν πολὺν αἰεὶ ταῖς προσορήσεσι στεφανοῦν. ὅτι
 δὲ περὶ παντὸς ἐκκλησιαστικοῦ καὶ ἀναγκαίου πράγματος ἀνεκκοινοῦμεν, καὶ τοῦτο οἶμαι τὴν
 σὴν θεοφιλεστάτην εἰδέναι φρένα· γέγραφα δὲ καὶ περὶ Νεστορίου πλειστάκις ὅτι τὰ πάντα
 διακινῶ καὶ τὴν τῶν ἐκκλησιῶν διαταράττει γαλήνην, ξένοις τοῖς καὶ νεωτάτοις εὐρήμασι
 10 λογιζομένων τὸν ὀρθῶς ἔχοντα καὶ ἀβέβηλον ἀληθῶς τῆς τε ἀποστολικῆς καὶ εὐαγγελικῆς
 παραδόσεως παραχαράττων λόγον. καὶ γοῦν ἐκομισάμην τὰ παρὰ τῆς σῆς θεοσεβείας
 πρὸς τοῦτο γράμματα μόνον οὐχὶ δακρυούσης καὶ οἷον ἐκ προμηθείας τὴν μέλλουσαν ἔσεσθαι
 τῶν πραγμάτων κατάστασιν ὑφορωμένης. ὅτι δὲ οὐχ ἡμεῖς σύνοδον γενέσθαι παρακεκλή-
 15 καμεν, ἀλλ' ἐκεῖνος αὐτὸς ὁ καὶ τῆς διχονοίας ἐν ἀρχαῖς καταβαλόμενος τὸν θεμέλιον καὶ
 τῶν ζιζανίων σπορεύς, ἅπασιν προδηλότατον. ἀλλ' οὐδὲ ἐγὼ τῇ Ῥωμαίων ἐκκλησίᾳ γε-
 γράφηκα κατ' αὐτοῦ πρῶτος, ἤρξατο δὲ μᾶλλον αὐτὸς καὶ τούτου. ἡμῶν γὰρ συμβου-
 λευόντων μὲν αὐτῷ τῶν κατὰ Χριστοῦ δυσφημιῶν ἀποσχέσθαι, μᾶλλον δὲ φρονῆσαι μεθ'
 ἡμῶν ὀρθά, τοῖς ἰδίῳ αὐτὸς ἐπόμενος λογισμοῖς, ἐξηγήσεις ἑαυτοῦ διεστραμμένας καὶ μα-
 20 κρὰς συνθεῖς ἐπιστολὰς ἀπέστειλε πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβέστατον καὶ εὐλαβέστατον
 τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας ἐπίσκοπον Κελεστίνον· ὃς καὶ τοῖς αὐτοῦ γράμμασιν ἐντυχὼν καὶ
 ταῖς ἐξηγήσεσι, κατέγνω τοσοῦτον εἰκῇ βατταρίζοντος, μᾶλλον δὲ δυοσεβῆ τινα καὶ παλίμφομα
 λέγοντος κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ, ὥστε καὶ ὅρον ἐξενεγκεῖν ἐπ' αὐτῷ,
 γράψαι δὲ καὶ πρὸς με καὶ πάλιν αὐτὸν ὑπομνήσαι δι' ἐπιστολῶν ὥστε ἀποσχέσθαι μὲν
 25 τῆς ἑαυτοῦ κακοδοξίας, ἀντελέσθαι δὲ μᾶλλον τὸ ἐν ὀρθῇ πίστει διαπρέπειν ἐπείγεσθαι. καὶ
 ἵνα μὴ μακροὺς εἰς τοῦτο δαπανήσας λόγους δόξαιμι πως εἶναι τῇ θεοσεβεῖ σου φορτικός,
 ἐπ' αὐτὸ πάλιν εἶμι τὸ πρᾶγμα, καὶ (τίνα γὰρ) τρόπον ἢ ἀγία σύνοδος ἐν τῇ Ἐφεσίων μη-
 τροπόλει συγκεκρότηται, διηγησάμεθα) ἅπαξ ἐκεῖνό φημι· ὥμην τὴν σὴν ὁσιότητα συνδραμεῖ-
 30 σθαι πάντως, ὥς οὐ περὶ τινος τῶν τυχόντων συγκροτουμένης συνόδου, ἀλλὰ περὶ αὐτῆς
 τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς καταστάσεως ἁπασῶν τῶν ἐκκλησιῶν. διατετέλεκα δὲ καὶ
 κατ' αὐτὴν τὴν Ἐφεσίων ὁμοῦ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις τοιαύτας δεχό-
 μενος φήμας ὅτι τε ἤξει καὶ παρέσται καὶ τοῦτο ἐπήγγελται δοῦν· ἀλλ' ἴσως πλείστα γέγονε
 τὰ ἐμποδῶν καὶ πρό γε τῶν ἄλλων τὸ σεπτὸν οὕτω καὶ τίμιον γῆρας καὶ ἡ τοῦ σώματος
 ἀρρωστία. ἐπειδὴ δὲ ἐγγὺς ὄντες ἀπήγγελλον οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, ἐμάθομεν μόλις τῆς
 35 σῆς τελειότητος τὴν παραίτησιν. εἶτα πῶς ἦν ἐξ ἀπάσης ὥς ἔπος εἰπεῖν τῆς Ῥωμαίων
 ἀρχῆς συναγχευμένων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐκάστον τε ἀλύοντος ἐπὶ τῇ παρατάσει τῶν
 ἡμερῶν καὶ φάσκοντος τὴν οἰκείαν ἐπείγεσθαι καταλαβεῖν ἐκκλησίαν τε καὶ πόλιν διὰ τὸ πλεί-
 στους εἶναι ἐν ἐκάστῃ τοὺς αἵρετικούς καὶ μὴν καὶ ἑτέρας συμβαίνειν διαστροφάς, γράψαι

17 μᾶλλον φρονῆσαι δὲ cod.

24 τοῦ cod.

26 γὰρ om. cod.

πρὸς τὴν σὴν δσιότητα ἐκ τῆς Ἐφεσίων καὶ ἐκ τοσούτων διαστημάτων αἰτῆσαι συγγνώμην;
 οὔτε στρατιώτου τρέχοντος ὁξέως (οὐ γὰρ εἶχομεν τὸν ὑπηρετοῦντα πρὸς τοῦτο) οὔτε μὴν
 [ὡς ἔφην] περιμένοιντα τινὸς ἀποδημίαν κληρικοῦ καὶ ἐπάνοδον (πλείστη γὰρ ἦν, ὡς ἔφην,
 τῶν ἀλυόντων πληθύς). ἤδη γὰρ ἀνεκοινωσάμην τῇ σῇ θεοσεβείᾳ περὶ τούτων ἀπάντων
 καὶ πρὶν ἐκδημῆσαι ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας. μὴ τοίνυν οἰέσθω με τὸ σὸν θεοφιλὲς ἀλο- 5
 γῆσαι τοσοῦτον τοῦ πρέποντος, ὥς ἐλέσθαι σιωπᾶν ἐπὶ γε τοῖς οὕτως ἀναγκαισιτάτοις πρά-
 γμασιν. μετὰ γε δὲ τὰ ἐν τῇ συνόδῳ πεπραγμένα λελύπημαι λίαν· τινὲς γὰρ τῶν ἐκ τῆς
 Ἀνατολῆς περιεκόμιζον ἴσον ἐπιστολῆς ὡς γραφείσης παρὰ τῆς σῆς δσιότητος κατ' ἐμοῦ
 πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα καὶ ὁ τῶν γραμμάτων τύπος οὗτος ἦν ὅτι ὁ τῆς Ἀλεξαν- 10
 δρείας ἐπίσκοπος ἔχθραν ἔχων πρὸς Νεστόριον συνεσκενάσατο αὐτόν, καὶ ἑτερά τινα τοῖς
 ὁμοίαν ἔχοντα δύναμιν. καὶ εἰ μὲν τῆς σῆς δσιότητος τὸ γράμμα ἐστίν, εἰκότως, ὥς γε
 οἶμαι, λελύπημαι· ποίαν γὰρ ἔχθραν ἐγὼ πρὸς Νεστόριον ἐσχηκὼς ἰδίαν εὐρίσκομαι; καί-
 τοι χειροτονηθέντος εὐθὺς ἔγραφα τὰ κοινωρικά καὶ μεστὴν ἔπεμψα ἐπαίνων πρὸς αὐτόν
 ἐπιστολὴν· οὐ γὰρ ἤιδειν τὰ ἐσόμενα· εἴτα ὁ σύμπας πρὸς αὐτὸν γέγονέ μοι λόγος οὐ περὶ 15
 κοινοῦ πράγματος, ἀλλὰ μόνης τῆς ὁρθῆς πίστεως. εἰ δὲ ἐπλάσαντό τινες τὴν ἐπιστολὴν,
 ἀπολογήσονται τῷ θεῷ, καὶ τὴν σὴν θεοσεβείαν διασύραντες κάμοι σιωπῆς καὶ λύπης γε-
 γονότες παραίτιοι. ὅτι δὲ τῶν ἀτόπων οὐδὲν ἤγουν ἔξω τοῦ εἰκότος ἢ τῶν πέρα λόγου
 τοῦ πρέποντος ἢ ἀγία πέπραχε σύνοδος κατὰ τὴν Ἐφεσίων μητρόπολιν, ἐξ αὐτῶν ἔνεστι
 τῶν πραγμάτων ἰδεῖν. οὐ γὰρ περὶ τινος ἑτέρου συνεδρεύσαμεν, οὐ καλοῦντος εἰς δίκην 20
 ἀδελφοῦ, οὐκ ἀνεχόμενοι τῶν σαλεύειν ἐθελόντων πραγματὰ τιον, ἀλλὰ περὶ μόνης τῆς ὁρ-
 θῆς πίστεως τὰς συνόδους ἐποιούμεθα, κρατύνοντες μὲν τὰ τοῖς ἀγίοις πατράσιν ὀρισθέντα
 περὶ αὐτῆς ἐν τῇ Νικαέων πόλει καὶ τὴν ἀγίαν ἐκείνην καὶ μεγάλην σύνοδον παμψηφί
 στεφανοῦντες ὡς ἀκριβῆ καὶ τετορευμένον τὸν τῆς ἀμωμότητος πίστεως ὅρον ἐξενεγκοῦσαν,
 συνομολογοῦντες δὲ καὶ συναينوῦντες ὅτι χορὴ μηδενὶ τρόπῳ παρασαλεύειν τι τῶν τεθεσπισμέ- 25
 νων, Νεστόριον δὲ καταδικάσαντες ὡς παραχαράττοντα αὐτὴν καὶ ὑπερβαίνοντα ὅρια ἃ ἔθεντο
 οἱ μακάριοι πατέρες ἡμῶν λαλοῦντος δι' αὐτῶν τοῦ ἀγίου πνεύματος· οὕτω γὰρ πεπιστεύ-
 καμεν. πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἢ σὸν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

Ungedruckt und unbekannt. Einen Brief des Acacius von Beroea schickte der Kaiser
 durch den Comes Johannes an die Synode [L III 721 = M III 1396]; auf ihn beruft sich
 Johannes von Antiochien und seine Partei in dem Schreiben, das sie durch denselben Jo-
 hannes dem Kaiser überreichen ließen, s. o. Nr. 48. Acacius selbst behauptet in einem
 Briefe an den nestorianischen Heißsporn Alexander von Hierapolis [unten Nr. 106 =
 Synod. Casin. 55], daß er von der anticyrillischen Partei zu einem Brief an den Kaiser
 angestachelt sei: das ist offenbar dasselbe Schriftstück. Daß Cyrill von den Angriffen
 gegen seine Anathematismen, die der Brief enthielt, schweigt, ist für ihn ebenso charak-
 teristisch wie die kühne Insinuation, daß er vielleicht eine Fälschung sei; es kam ihm
 nicht sowohl darauf an sich gegen den Brief zu verteidigen als Acacius, soweit es irgend
 ging, entgegenzukommen und zu zeigen, daß er trotz des Briefes nicht abgeneigt sei, mit
 ihm zu verhandeln. Der steinalte Mann genoß nun einmal, vor allem bei Hofe, eines
 patriarchalischen Ansehens und Cyrill wollte einen völligen Bruch vermeiden, um ihn
 nicht ganz Johannes von Antiochien in die Arme zu treiben. Zu beachten ist endlich
 die listige Art, mit der er dem Papste Caelestin die Verantwortung für das Ultimatum zu-

1 τῆς Schw τῶν cod. 3 ὡς ἔφην del. Schw περιμένοιντος cod. 11 γράμμα Schw πράγμα cod.
 23 τετορευμένον cod.

schiebt, das er mit den Anathematismen an Nestorius sandte: er hatte allerdings formell als Mandatar Caelestins gehandelt, verschweigt aber wohlweislich, wie er sich durch seinen Abgesandten Posidonius das Mandat verschafft hatte. Die Zeit des bisher unbekannten Schreibens läßt sich nur im allgemeinen bestimmen; es ist aber sicher, daß es nach der Rückkehr Cyrills nach Alexandrien [3. Athyr = 31. Oktober 431, das ägyptische Schaltjahr ist zu beachten, vgl. L III 1057^a = M v 256], also auch nach der Ordination Maximians [25. Oktober, vgl. Socr. 7, 37¹⁹] verfaßt ist. Es wird schwerlich das durch den eben erwähnten Brief des Acacius an den Kaiser veranlaßte Schreiben sein, von dem Acacius in Nr. 106 [= Synod. Casin. 55] redet; wie dieser dort selbst sagt, hat Cyrill 'drei- oder viermal' an ihn geschrieben.

τοῦ αὐτοῦ λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα θεοδοσίον σημαίνων πάντα τὰ προχθέντα κατὰ τὴν ἐφεσίῳ πόλιν. Inc. τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ ἡμῶν βασιλεῖ θεοδοσίῳ νικητῇ δειανγούστῳ κύριλλος ἐν κω χαίρειν. Ἡ μὲν θεία καὶ ἀκήρατος κτλ. = L III 1027 = M v 225 96. f. 239^u

θεῖον γράμμα πρὸς τὴν ἐν ἐφέσῳ ἁγία σύνοδον ἀπολύον πάντας τοὺς ἐπισκόπους εἰς τὰ ἴδια καὶ ἀποκαθιστῶν κύριλλον καὶ μέμνονα τοὺς ἀγιοτάτους ταῖς ἰδίαις ἐκκλησίαις. Inc. Ἡμεῖς τὴν τῶν ἐκκλησιῶν κτλ. Aus cod. Parisin. 1115 von Cotelier in Monum. eccles. gr. 1, 41 veröffentlicht. 97. f. 248^r

Κελεστίνου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς Φλαβιανὸν ἐπίσκοπον Φιλίππων ἐπανελθόντα *98. f. 248^r
ἐκ τῆς κατ' Ἐφεσον ἁγίας συνόδου

Τῷ ἀδελφῷ ἀγαπητῷ Φλαβιανῷ Κελεστίνος. Κεχαρισμένα, καὶ γὰρ οὐκ ὀλίγον μοι προθυμίας ἐπεδαφιλεύσατο, διὰ τῶν τέκνων τῶν ἡμετέρων Ἰωάννου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ 5 Ἐπιθυμητοῦ τοῦ διακόνου γράμματα τῆς ἀγιοσύνης σου ὑπεδεξάμην. τοσοῦτον γὰρ μοι χαρᾶς παρεσχέκασιν ὅσον πρὸς τὴν πίστιν τοῦ πράγματος ἢ σὴ ἀδελφότης καμάτου συνεισηνέγκατο. ἐξεπλήρωσας διὰ πάντων τὸν ἱερέα τοῦ κυρίου, ἀγωνισάμενος ὑπὲρ τοῦ κοινῷ βασιλέως· ἀφ' οὗ ἀμοιβαδὸν ἐλπίζεσθαι ὀφείλει ὑπὲρ τῆς σῆς ἀδελφότητος ἢ ἀντίδοσις. ἢ 10 ἄγνοεῖς, ἀδελφε, τιμωτάτε; ἦντινα σὴν σπουδὴν εἴ τις ὁμοίος σοι μεταχειρίσῃ, γνωσκέτω εἶναι κρείττων καμάτου, ἵνα τῇ τοῦ θεοῦ ἡμῶν βοηθείᾳ πάντας οὓς ἑαυτῷ ὁ διάβολος ἐπερείδεται ἐκδικῶν, ὠφελοῖται. Ungedruckt und unbekannt.

Εὐστότου ἀρχιεπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν αὐτόν

*99. f. 248^r

Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ Φλαβιανῷ Εὐστότος. Νενομισμένον ἐστὶ τῇ ὁσιότητι τῇ σῇ τὸν ἀποστολικὸν θρόνον προσεχῶς ὁμυλεῖν· οὕτως γὰρ τὴν θείαν ὡς ἄτε ἱερεὺς δόκιμος ἐξε- 15 βίβασας ὑπόθεσιν, ὡς θριαμβεύοντά σε κατὰ τῶν ἐχθρῶν εἰς τὴν πεπιστευμένην σοι ἐκκλησίαν ἐπανελθεῖν. χαίρωμεν οὖν· ἀνεκαλέσω γὰρ ἀπὸ τοῦ πολέμου τοὺς πιστοὺς στρατιώτας μετὰ σημείων νικηφόρων, ὅποτε τοῖς τούτου μέρεσι συνηγόρησας, οὕτως τὸν νόμον οἱ καλῶς δεδιδαγμένοι ἱερεῖς οὐκ ἡδύναντο μὴ εἶναι νικηταί. εἰ καὶ ὅτι μάλιστα γνωρίζω ἡμῖν γέγονεν ὁ κάματος τῆς ἀδελφότητος τῆς σῆς ἐκ πολλῶν ἀναφορῶν, ὅμως τὴν σπουδὴν καὶ 20 τὴν γόργησίν σου ὁ λόγος τοῦ ἀδελφοῦ καὶ συμπρεσβυτέρου τοῦ ἡμετέρου Φιλίππου πρὸς ἡμᾶς ἐπανελθόντος σαφέστερον ἀνεδίδαξεν. ἀγαλλίω τοίνυν, γνησιώτατε ἀδελφε, τῇ μαρτυρίᾳ τῇ καθόλου ἀγαλλίῳ· ὀφείλεται ἀπὸ τῆς Ῥωμαίων ἐκκλησίας τοῖς τοσοῦτοις καμάτοις τῶν σῶν πράξεων εὐχαριστία, ἣν τινα διὰ Οὐρσου τοῦ προσφιλεστάτου ἡμῖν καὶ ἀπὸ τῶν

3 καὶ γὰρ Schw καίπερ cod.

ἡμετέρων πλευρῶν ὑποδιακόνον ἐκπεμφθέντος ὁ κατὰ πρόσωπον λόγος ἐγκλείει, καὶ τὸ τῆς ἀγάπης ὄφλημα ἀποδιδούς τοῖς τῆς διαδοχῆς τύποις καὶ ποιῶν τῆς ἡμετέρας καταστάσεως τὴν γνῶσιν. δίκαιον γὰρ τῇ ἀγίᾳ σου ψυχῇ ἀμοιβαδὸν τοῦτο παραπλησίως ἐκείνῳ κατατιθέναι, οὗτινος τὸ πρόσωπον ἦτοι τὴν ὑπηρεσίαν παρὰ τῆς θείας προνοίας διαδέδεγμαι.

Ungedruckt und unbekannt.

100. f. 248^u τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν ἀγιώτατον ἀρχιεπίσκοπον κύριλλον. Inc. Ἦσθην ἐπὶ τοῖς δηλωθεῖσι μοι κτλ. Aus dem cod. Parisin. 1115 von Cotelier in Monum. eccles. gr. 1, 42 veröffentlicht. JK 390.

101. f. 249^r τοῦ αὐτοῦ: Inc. Χάριν ὁμολογοῦντες κτλ. Aus derselben Handschrift von Cotelier Monum. eccles. gr. 1, 44 veröffentlicht. JK 389.

102. f. 250^r Ἀρχὴ τῶν κεκινημένων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν

γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου ἰωάννη ἐπισκόπου ἀντιοχείας περὶ τῆς ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν. Inc. αὐτοκράτορες καίσαρες νικηταὶ τροπαιοῦχοι μέγιστοι καὶ ἀεισέβαστοι θεοδόσιος καὶ οὐαλεντινιανὸς ἰωάννη ἐπισκόπου ἀντιοχείας: — Σκοπὸς ἡμῖν τῆς εἰρήνης κτλ. = L III 1082 = M V 277

* 103. f. 251^r Γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ Ἀριστολάου Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Βερροίας

Ἔργον ἐξ ἀρχῆς τοῦτο τῆς σῆς εὐλαβείας τὸ τὴν ὀρθοδοξίαν καὶ συγκροτεῖσθαι καὶ αὔξεσθαι. ἤδη γὰρ καὶ πρὸ τούτου σὺν πόνῳ καὶ καμάτῳ (τά) διεσπαρμένα μέλη τῆς καθολικῆς καὶ ἀληθοῦς πίστεως καλῶς συνήρμους καὶ νῦν, ἐπειδὴ διαβόλου τινὸς κακοτροπία καὶ οὐχ ἀπλήρῃ οὐδὲ εὐθινομένη διδασκαλία σπέρματα διχονοίας τοῖς ἡνωμένοις καὶ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ φρο- 5 νοῦσιν ἐμβέβληται, ἀναλαβεῖν σε τὴν ἐγνωσμένην τοῖς πᾶσι δύναμιν προτρέπομεν, ἵνα εὐχαῖς ὁμοῦ ταῖς πρὸς τὸν θεὸν καὶ συμβουλαῖς ταῖς περὶ τοὺς ἱερεῖς συναγαγεῖν καὶ συνάψαι τὰ μεμερισμένα καὶ οὐ δικαίως οὐδὲ δόσιως εἰς μάχην τραπέντα σπουδάσεις. ἔσται δὲ τοῦτο εὐχερῶς, ὥσπερ ἡγοῦμεθα, τῇ σῇ ἀγιοσύνῃ, εἰ τὸν εὐλαβέστατον Ἰωάννην τὸν τῆς Ἀντιο- 10 χέων ἐπίσκοπον μὴ φιλονεικῆσαι μηδὲ ἐνστήναι ἀνθρωπίνῃ βουλήσει ἢ πλάνῃ προτρέψει, μᾶλλον δὲ κακείνου ἐπεξείας ἀποστήναι, οὗ δὴ πάντες τὴν ἐπίνοιαν τό τε τῆς διδασκαλίας καινὸν ἀπομάχονται. πρέπει γὰρ ἐν τούτῳ τῷ γήρῳ καὶ τοῦτον τὸν ἄθλον ἀνύσαι τὴν σὴν θεοσέβειαν, ὃν ἀγωνισάμενος ὢν πάλαι γενναίως κατώρθωσας, νικητὴς ἀνακηρυχθήσῃ. καὶ τοῦτο εὖ ἴσμεν ὡς εὐχαῖς τε καὶ συμβουλαῖς καὶ αὐθεντίαι διαπράξῃ, τὰ δὲ συνήθη 15 καὶ νῦν ἐξαυτοῦμεν ὥστε εὐχαῖς ταῖς πρὸς τὸ κρεῖττον ἐπιμένειν σπουδαιότερον, ὅσον οἷόν τε ἔστι, καὶ ἐπιπονώτερον τὴν ἐκείθεν ἡμῖν τε καὶ τοῖς ἐξ ἡμῶν καὶ πᾶσι τοῖς τῆς βασιλείας τῆς ἡμετέρας πράγμασιν εὐμένειαν καὶ ἐπικουρίαν (προ)καλεῖσθαι.

Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 51 bekannt, die den letzten Satz weglässt.

104. f. 251^r γράμμα βασιλικὸν ἀποσταλὲν διὰ τοῦ αὐτοῦ τῷ μακαρίῳ συμφῶνι τῷ στυλίτῃ. Inc. Ὅλον τὸν τῆς σῆς εὐλαβείας κτλ. = L III 1086 = M V 281

* 105. f. 251^u Πρότασις ἐπιδοθεῖσα Ἀκακίῳ ἐπισκόπῳ Βερροίας παρὰ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ καὶ παρ' αὐτοῦ σταλεῖσα τῷ μακαρίῳ Κυρίλλῳ διὰ Ἀριστολάου

Ἐμμένονεν τῇ πίστει τῶν ἐν Νικαίᾳ συνεληλυθόντων ἁγίων πατέρων τὴν εὐαγγελικὴν καὶ ἀποστολικὴν διδασκαλίαν ἐχούσῃ καὶ προσθήκης οὐ δεομένη. σαφῇ δὲ αὐτῆς ποιεῖ

8 τραπέντας cod.

13 ὃν Schw ὃν cod.

17 προκαλεῖσθαι Schw cf. L III 1086^b καλεῖσθαι cod.

τὴν ἔννοιαν καὶ ὁ ἀγιώτατος καὶ μακαριώτατος Ἀθανάσιος ὁ ἐπίσκοπος τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ ὁμολογητὴς ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς τὸν μακαριώτατον καὶ θεοφιλέστατον Ἐπίκτητον τὸν ἐπίσκοπον Κορίνθου. ἐμμένομεν τοίνυν καὶ αὐτῇ ὡς ἀκριβῇ ἐρμηνείαν ἔχουσι τῆς προειρημένης πίστεως. τὰ δὲ πρόσφατον ἐπεισαχθέντα δόγματα ἢ δι' ἐπιστολῶν ἢ διὰ κεφαλαίων ὡς τὸ κοινὸν διαταράξαντα ἐκβάλλομεν, ἀρχοῦμενοι τῇ παλαιᾷ τῶν πατέρων νομοθεσίᾳ καὶ πειθόμενοι τῷ εἰπόντι μὴ μέταιρε ὄρια αἰώνια ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου. Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 53 bekannt. Prou. 22, 28

Ἐπιστολὴ Ἀκακίου πρὸς Ἀλέξανδρον τὸν Ἱεραπόλεως

*106. f. 251^u

Κατήντησεν ὁ ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, οὐχ ὁ τὰ πάντα θαυμασιώτατος καὶ πιστότατος Ἀρι-
στόλαος ὁ τριβούνος καὶ νοτάριος, ἀλλ' ὁ εὐγενέστατος μαγιστριανὸς Μάξιμος ὁ συνὼν αὐ-
τῷ· τοῦτον γὰρ ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς αὐτοῦ τε ἐπαρόμενον γράμματα καὶ τοῦ ἀγιωτάτου
5 ἐπισκόπου Κυρίλλου. καὶ ὁ μὲν ἐν Ῥώμῃ ἐπίσκοπος μίαν ἐπιστολὴν πρὸς ἡμᾶς ἔγραψεν,
ὁ δὲ Ἀλεξανδρείας τρεῖς ἢ τέσσαρας· ὧν τῆς μιᾶς τὸ ἀντίγραφον ἀπέστειλά σου τῇ θεο-
σεβείᾳ. εἰ τοίνυν δυνατὸν σκυλῆναι σε ἕως ἡμῶν, ποιεῖς καλῶς· εἰ δέ, ὡς ἐπέστειλας,
εἰσέτι ὀδυνᾶσαι τοὺς πόδας, ἐγκύψας τοῖς γράμμασι τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου
καὶ γνούς ὅση ἀκριβεῖαι ἐχρήσατο τῆς πίστεως ἔνεκα, γράφων πρὸς ἡμᾶς σύνθου τοῖς ὑφ'
10 ἡμῶν ἀντιγραφομένοις μετὰ γνώμης τοῦ θεοφιλεστάτου καὶ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου Ἰωάννου
καὶ Παύλου καὶ τῶν λοιπῶν τῶν ἐν Ἀντιοχείᾳ εὐρισκομένων κυρίων ἐπισκόπων. τὸ δὲ
αὐτὸ τῆς ἐπιστολῆς ἀντίγραφον μετὰ γραμμάτων ἐμῶν ἀπέστειλα καὶ τῷ κυρίῳ μου τῷ
θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Θεοδωρήτῳ, παρακαλέσας αὐτὸν γενέσθαι ἕως ἡμῶν. εἰ δὲ ἐπ-
έχεται διὰ τὴν αὐτόθι ἐνδημίαν τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου στρατοπεδάρχου, γράψαι πρὸς ἡμᾶς
15 ὅτι στοιχεῖ τοῖς ὑφ' ἡμῶν τυπουμένοις καὶ ἀντιγραφομένοις ἐν Ἀλεξανδρείᾳ. τοῦ δὲ βα-
συτάτου ἡμῶν γήρους φέισασθε, παρακαλῶ, καὶ δότε χεῖρα περὶ πολλοῦ ποιουμένῳ περιαι-
ρεθῆναι ἡμῶν τὴν αἰσχύνην ταύτην καὶ τὴν ἀπὸ τῆς διχονοίας ἀφόρητον βλάβην. οἴδατε
γὰρ ὡς ἐν πᾶσιν ὑμῖν συμπεριγέχθην καὶ ὅτι ἐν μὲν Ἐφέσῳ ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος
Παῦλος ὑπέγραψεν ὑπὲρ ἐμοῦ, ἐγὼ δὲ καθάπερ ὑπέθεσθε, ἐπὶ τὸν εὐσεβῆ ἡμῶν ἀνήνεγκα
20 βασιλέα, μνημονεύσας ὡς αἰρετικοῦ τοῦ θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Κυρίλλου· ὃς καὶ
ἐπελάβετο ἡμῶν ἐν οἷς πρὸς ἡμᾶς ἔγραψεν, ἡρέμα πως ὑπογογγύζων ὅτι ὡς αἰρετικοῦ αὐ-
τοῦ ἐνμνημόνευσα ἐν οἷς ἀνήνεγκα ἐπὶ τὸν ἡμερώτατον βασιλέα. πᾶσαν τὴν σὺν σοὶ ἀδελ-
φότητα ἐγὼ τε καὶ οἱ σὺν ἐμοὶ προσαγορεύομεν.

Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 55 bekannt; vgl. oben zu 95.

Τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου πρὸς τὸν μακάριον Ἀκάκιον τὸν Βερροίας ἀντίγραφον *107. f. 252^r

Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἀκακίῳ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν.
Πρόεπουσαν ἑαυτῇ φροντίδα καὶ νῦν ἡ σὴ οἰότης ἀνεδέξατο· σκοπὸς γὰρ αὐτῇ κατὰ τὸ
ἀγαθὸν θέλημα τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος θεοῦ συνάψαι τὰς ἐκκλησίας καὶ ποιῆσαι μὲν
5 ἐκ μέσου τὸ μικροψυχεῖν ἀναπεῖθον τοὺς ὀφείλοντας ὁμογνωμονεῖν, ἅπαν δὲ περιελεῖν
τὸ λυποῦν καὶ τοῖς τῆς ἀγάπης περισφίγγασθαι δεσμοῖς τὰ διεσπασμένα. ἀλλ' ὡς ἔοικε,
τῶν αὐτόθι τινὲς δεδίασι μὲν κατὰ τὸ εἶκος τὸ δοκεῖν ἐναργῶς ἀντανίστασθαι τῷ τῆς σῆς
τελειότητος σκοπῷ, δοῶσι δὲ τοῦτο ἀσυμφανῶς καὶ οἷον λανθάνειν σπουδάζοντες. τὸ γὰρ

τοιαῦτα πράττειν καὶ ἀπαιτεῖν ἃ μὴ γενέσθαι δύναται, τί ἕτερόν ἐστιν εἰ μὴ αὐτοῖς πράγμασιν ἀναφωνεῖν ὥς ἀβούλητον αὐτοῖς τὸ τῆς εἰρήνης χοῦμά ἐστι; καὶ ταῦτά φημι τὴν διαπεμφθεῖσαν παρὰ τῆς σῆς τελειότητος ἐπιστολὴν ἀναγνούς, δι' ἧς ἐμάνθανον ἀπαιτεῖν αὐτοὺς πᾶν σύγγραμμα καὶ πᾶσαν ἐπιστολὴν τὴν πρὸ τῆς συνόδου καταγινώσκεισθαι καὶ ἀθετεῖσθαι 5 χοῦναι παρ' ἡμῶν, συναιεῖσαι δὲ τῷ συμβόλῳ τῆς ὁρθῆς πίστεως τῷ ὁρισθέντι κατὰ καιροὺς παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἐν τῇ κατὰ Νίκαιαν μεγάλῃ συνόδῳ. ἐγὼ δὲ ὅτι μὲν τὸ σεπτὸν ἐκείνο τῆς πίστεως σύμβολον ἀπόχρη πρὸς πᾶσαν εἰδῆσιν ἀγαθὴν, ἐνδεῖ δὲ αὐτῷ παντελῶς οὐδέν, φαίην (ἂν) καὶ συνθήσομαι κἂν εἰ μὴ ἑτέροις δοκεῖ τισι τοῦτο φρονεῖν ἢ λέγειν· τεθαύμακα δὲ λίαν ἐκεῖνο. Νεστορίου γὰρ τὰς παλιμνήμους ἐκείνας καὶ βδελυρωτάτας ἐρευνόμενον φωνὰς κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτήρος Χριστοῦ καὶ τοῦτο ἐπ' ἐκ- 10 κλησίας, ἐγράψαμεν ἢ γεγράφαμεν, ἀντιλέγοντες αὐτῷ καὶ ταῖς βεβήλοις αὐτοῦ καινοφωνίαις ἀντεξάγοντες τὴν ἀλήθειαν, καὶ διὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν καὶ τοῖς τόμοις ἐντυχόντες ὠφέληνται πολλοὶ καὶ ὁρθῇ συνέσει τιτιμήκασι τὰ κατ' ἐκείνου παρ' ἡμῶν εἰρημένα. ἀλλ' οὐκ οἶδ' ὅπως οἱ νῦν ὀφείλοντες τὰ ἐκεῖνον ἀναθεματίζειν μαρὰ δόγματα καὶ ἀλλοτριοῦν ἑαυτοὺς τῆς δυσσεβείας αὐτοῦ, πρὸς πᾶν τοῦναντίον περιτρέποντες τὴν σπουδὴν, ἀφανίζεσθαι ζη- 15 τοῦσι τὰ κατ' αὐτοῦ γεγραμμένα. ποῖον ἔχει τοῦτο λόγον; ἐννοεῖται γὰρ ἡ σὴ δοσιότης ὅσην ἔχει τὸ πρᾶγμα τὴν ἀτοπίαν, (εἰ) οἱ ὑπὲρ τῆς ὁρθῆς πίστεως γεγραφότες ἀρηγήσμεθα τὰ ἑαυτῶν, μᾶλλον δὲ κατηγορήσομεν τῆς ἑαυτῶν πίστεως; οὐκοῦν, εἰ μὴ ὁρθῶς ἔχει τὰ κατὰ Νεστορίου ἥτοι τῶν ἀνοσιῶν αὐτοῦ δογμάτων γεγραμμένα, μάτην καθήριται, καὶ τάχα που φρονεῖ μὲν ἐκεῖνος ὁρθῶς, πεπλανήμεθα δὲ ἡμεῖς οὐ συνενεχθέντες αὐτῷ, γεγρα- 20 φότες δὲ μᾶλλον οἷς ἔφη, τὰ ἐναντία, καίτοι Νεστορίου πολλὰ περιφέρονται βίβλοι διακινῶσαι τὸ πᾶν καὶ διαθορυβεῖν τὰς ἐκκλησίας. εἴτα πῶς ἡμεῖς ἀφανίσομεν τὰ κατ' αὐτοῦ κἂν γοῦν ἔσθ' ὅτε βραχεῖαν τὴν ὄνησιν ἐμποιοῦντά τισι; συνορᾷ τοίνυν ἡ σὴ πανσύνετος τελειότης ὅτι πρᾶγμα ζητοῦσιν ἀμήχανον καὶ τοσοῦτον ἀφεστήκασι τοῦ κατευνάζειν βού- 25 λεσθαι τὴν μεταξὺ κειμένην διχόνοιαν, ὥστε καὶ εἰς ἀρχὰς ἀνατείνειν αὐτὴν ἀκαταλήκτον φιλονεικίας. διὰ τί γὰρ μᾶλλον ἐν τῇ Ἐφεσίῳ μητροπόλει ἀφικόμενοι οὐ γέγονασι σύμφηφοι τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ κατὰ τοῦ τοσαῦτα καὶ τοιαῦτα δυσσεβῶς δυσφημήσαντος; εἰ γὰρ καὶ ὑπέρησαν βραχύ, τί τὸ κωλύον ἦν ἐντυχόντας τοῖς πεπραγμένοις ὑπομνήμασι πλη- 30 ροφορηθῆναι μὲν ὅτι γέγονασιν ἐνθέσμως, συναιεῖσαι δέ, ὥς ἔφη, ὁρθῇ καὶ ἀνεπιπλήκτῳ τῇ παρὰ πάντων ψήφῳ; ἀλλ' ἐκ τῶν ἐναντίων οὔτε θεὸν ἐννοήσαντες οὔτε τὸν ζῆλον τῶν συνειλεγμένων (οὐ γὰρ περὶ κοινοῦ τινος πράγματος ὁ λόγος ἦν, ἀλλὰ περὶ πίστεως δι' ἧς σέσωκε τὴν οἰκουμένην ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἐν Χριστῷ), πᾶσαν ὁμότητα καὶ πάντα μισα- 35 δελφίας τρόπον εἰς ἡμᾶς ἐνεδείξαντο, τοῦτο μὲν τὴν ἁγίαν καὶ οἰκουμένην συνόδον ἀκοινω- νησαίαι περιβρίσαντες καὶ τοῦτο ἀκριτῶς, τοῦτο δὲ καὶ οἷον ἀνημέρωι δεξιᾷ τὸ τῆς ἀκριότητος κατωδήσαντες ξίφος ἐμοῦ τε καὶ τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου Μέλμονος. ὑποκείσθω γὰρ 35 ὅτι κατ' ἀλήθειαν καὶ παρῆλθέ τι τῶν εἰς ὁρθότητα δογμάτων ἡμᾶς ἢ καθ' ἑτέρους τρό- πους ἔνοχοί τισι γέγοναμεν τῶν πταισμάτων· οὐκ ἔχρη ἀξιωθῆναι λόγον; συντυχίας; μέμ- ψεως; καίτοι Νεστορίου τριετὴ δαπανήσαντος χρόνον ἐν τῷ δυσφημεῖν, πάντες ἠρεσχόμεθα, καὶ ἡ σὴ δὲ μεθ' ἡμῶν δοσιότης καὶ πάντες συνεβουλευσαμεν ἀποσχέσθαι μὲν αὐτὸν ἐκείνων, 40 μεταποιεῖσθαι (δὲ) μᾶλλον τῶν εἰς ὁρθότητα καὶ ἀλήθειαν ὁρώντων δογμάτων· ἐμμενῶντα δὲ καὶ τὰ ἔτι πολλῶι χεῖρονα τῆς Χριστοῦ δόξης καταφλυαρήσαντα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Ἐφε- σίῳ μητροπόλει, λοιπὸν ὥς ἀνίατον ἐσχιστότα τὴν νόσον ἢ ἁγία σύνοδος μετέστησε τῆς

ἱερωσύνης. βούλομαι δέ τι τὴν σὴν ὁσιότητα χρησίμως εἰς τὸ παρὸν ὑποσημῆναι. ὅτε
 γὰρ κατὰ τὴν μεγάλην Κωνσταντινούπολιν ἡ ἀγία ὑμῶν σύνοδος συνεκροτήθη, Ἰωάννου τὸ
 τηρικὰδε κατηγορουμένου, εἴτα πέπρακτο τὰ ἐπ' αὐτῷ παρὰ πολλῶν ὑπομνήματα, μελλούσης
 5 ἐκφέρεισθαι τῆς κατ' αὐτοῦ ψήφου, καὶ γὰρ ἐτύγχανον ὧν ἐστηκότων εἷς, οἶδα τῆς σῆς ὁσιό-
 τητος ἀκούσας τῇ ἀγίᾳ συνόδῳ λεγούσης ὅτι 'εἰ ἤιδεν ὅτι συγγνωσθεῖς Ἰωάννης ἀμείνων
 ἑαυτοῦ γενήσεται καὶ τῆς ἐνούσης αὐτῷ δυστροπίας ἀποστήσεται, πάντας ἂν ὑμᾶς παρεκά-
 λεσα ὑπὲρ αὐτοῦ'. τεθαύμασται δὲ καὶ ἐπὶ τούτῳ πάλιν ἡ σὴ ὁσιότης ὡς εἰποῦσα τὸ
 ἀληθές. τί τοίνυν ἔδει τὴν ἀγίαν ποιῆσαι σύνοδον, ἀμετανόητον εὐδοῦσαν καὶ οὕτως
 ἐνστατιζόν τὸν τῇ ὁρθῇ πίστει μαχόμενον; ἐπειδὴ δὲ φασιν ὅτι χρὴ μόνῳ συνθέσθαι τῷ
 10 συμβόλῳ ἥτοι τῇ ἐκθέσει τῆς πίστεως τῶν τῇ, καὶ γὰρ πρὸς τοῦτο ἐρῶ ὅτι σκοπὸς γέγονεν εἰς
 τῇ ἀγίᾳ καὶ οἰκουμένην συνόδῳ τῇ συναχθείσῃ κατὰ τὴν Ἐφεσίῳν μητροπόλιν τοῦ
 ὁτῆσαι τὸ σύμβολον, ὥστε καὶ πάντας ὁμολογεῖν τε καὶ πιστεῦειν οὕτως διδάσκειν, μήτε
 προστεθέντος τινὸς μήτε μὴν ὑφηγημένου. οὐ γὰρ ἔστιν ἐπ' αὐτῷ προσθεῖναι καὶ ἀπ'
 αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν· διὰ γὰρ τοι τοῦτο καὶ Νεστορίου κατεψηφίσατο ὡς μὴ τηρήσαντος
 15 αὐτό, παρακεκινηκὸς δὲ μᾶλλον καὶ παρασημῆναις καὶ κατ' οὐδένα τρόπον ἀκολουθή-
 σαντος αὐτῷ, ἕτερα δὲ τινὰ καὶ ξένα τῶν τῆς ἐκκλησίας δογμάτων ταῖς τῶν λαῶν ἀκοαῖς
 ἀνοσίως ἐνσπείραντος. πέπρακται τοίνυν ἐν τῇ Ἐφέσῳ περὶ τούτου ἰδικὸν ὑπόμνημα,
 βεβαιούσης τῆς συνόδου τὴν ἐκτεθεῖσαν πίστιν παρὰ τῶν ἀγίων ἡμῶν πατέρων τῶν ἐν Νι-
 καίᾳ συνευλεγμένων κατὰ καιροῦς, καὶ πέπομφα τοῦτο πρὸς εὐμάθειαν τῇ σῇ ὁσιότητι· ὅτι
 20 γὰρ ὁρθῶς καὶ ἀνεπιπλήκτως ἔχει, διδάξει σαφῶς ἡ ἀνάγνωσις. παρεθήκαμεν δὲ καὶ τῶν
 ἀγίων καὶ μακαρίων πατέρων χρήσεις, ἵν' εἰδῇ οἱ ἐντυγχάνοντες τίνα τρόπον ἐκεῖνοι γε-
 νοῦναι τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, οἱ καὶ ἡμῶν αὐτῶν γεγονάσι μυσταγωγοί. ἤδη τοίνυν
 τούτου γεγονότος παρὰ πάντων, διὰ τί μὴ μᾶλλον συναينوῦσι καὶ αὐτοί; ἔαν γὰρ τὸ πᾶσι
 ἀρέσκει παρὰ πάντων κρατύνηται, κρατήσῃ πάντως ἡ εἰρήνη, ὑπ' οὐδενὸς τὸ σύμπαν ἀντι-
 25 λεγομένη. οὐκοῦν εἰ καὶ πλείστα καὶ παγχάλεπα παρ' αὐτῶν εἰς ἡμᾶς γεγονότα (ἐστὶ)
 καὶ πᾶν εἶδος ἀπανθρωπίας ἐπεχειρήθη, ἀλλ' ἐννοοῦντες τὸ τῷ θεῷ δοκοῦν καὶ ἀρέσκον
 τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ, καὶ αὐτὸ δὲ τὸ τῆς ἐκκλησίας χρήσιμον καὶ τὰς
 τῆς σῆς ὁσιότητος συμβουλὰς ἀπάσης αἰδοῦς ἀξιοῦντες, εἰκότως ἀφίεμεν ὡς ἀδελφοῖς τὰ εἰς
 ἡμᾶς, ζητοῦμεν δὲ μᾶλλον ὃ πᾶσι δοκεῖ καλῶς καὶ ὁρθῶς ἔχειν, συναρέσκει δὲ καὶ τῷ
 30 θεοφιλεστάτῳ βασιλεῖ. συναυνείπωσαν τῇ καθαιρέσει Νεστορίου, ἀναθεματίζοντες αὐτοῦ
 τὰς δυσφημίας καὶ τὰ βέβηλα δόγματα, καὶ λοιπὸν ἔτι τὸ κωλῶν οὐδὲν ἐκ μέσου γενέσθαι
 τὴν διχόνοιαν· ἀπολήφονται γὰρ ἀλλήλας αἱ ἐκκλησίαι, Χριστοῦ τὴν εἰρήνην αὐταῖς βρα-
 βεύοντος. μὴ γὰρ δὴ τινες ἀπλῶς ἀλλοκότους ἐμείψαν καθ' ἡμῶν λόγους, τὰ Ἀπολιναρίου
 με φρονεῖν ἐπιφημίζοντες ἤγουν τὰ Ἀρείου ἢ Εὐνομίου, καθὰ γεγράψαν ἐν τῇ Ἐφεσίῳν.
 35 ἐγὼ γὰρ διὰ τὴν τοῦ σωτῆρος χάριν αἰεὶ γέγονα καὶ ὁρθόδοξος, ἐγράφην δὲ καὶ εἰς χεῖρας
 ὁρθοδόξου πατρὸς, καὶ οὔτε τὰ Ἀπολιναρίου πεφρόνηκα πώποτε, μὴ γένοιτο, οὔτε τὰ Ἀρείου
 ἢ Εὐνομίου οὔτε μὴν τὰ ἐτέρου τινὸς τῶν αἰρετικῶν, ἀναθεματίζω δὲ μᾶλλον αὐτούς. οὐ
 γὰρ ἄψυχον λέγω τὸ σῶμα Χριστοῦ, ὁμολογῶ δὲ ὅτι ἐψύχωτο ψυχῇ λογικῇ, καὶ οὔτε
 σύγχυσιν ἢ φρυμὸν ἢ ἀνάγκασιν γεγενῆσθαι δυσχυρίζομαι, καθὰ φασὶ τινες· ἄτρεπτον δὲ
 40 καὶ ἀναλλοίωτον ὑπάρχοντα κατὰ φύσιν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον ἐπίσταμαι καὶ παντὸς ἀνεπί-
 δεκτον πάθους κατὰ τὴν ἰδίαν φύσιν. ἀπαθὲς γὰρ τὸ θεῖον καὶ τροπῆς ἀποσχίασμα πα-
 θεῖν οὐκ ἀνέχεται, ἐρήρεται δὲ μᾶλλον ἐν ἰδίοις ἀγαθοῖς· ἔχει δὲ ἀκράδαντον τὴν ἐφ' οἷς

ἐστι, διαμονήν. ἓνα δὲ ὄντα Χριστὸν καὶ κύριον τὸν μονογενῆ τοῦ θεοῦ υἱόν, τοῦτον λέγω
 1 Petr. 4, 1 παθεῖν ὑπὲρ ἡμῶν σαρκὶ κατὰ τὰς γραφὰς ἦτοι κατὰ τὴν τοῦ μακαρίου Πέτρου φωνήν.
 ἡ δὲ γε τῶν κεφαλαίων δύναμις κατὰ τῶν Νεστορίου δογμάτων γέγραπται μόνων· ἃ γὰρ
 ἐκεῖνος εἰρηκὲ τε καὶ πεφρόνηκεν οὐκ ὀρθῶς, ταῦτα ἐκβάλλει. οἱ δὲ ἀναθεματίζοντες καὶ
 ἀρνούμενοι τὴν κακοδοξίαν αὐτοῦ, παύσονται τοῖς παρ' ἡμῶν ἐπιπλήττοντες· ὄφονται γὰρ 5
 τὰς τῶν κεφαλαίων ἐννοίας κατὰ μόνων τῶν ἐκείνου χωρούσας δυσφημιῶν. ἀποδοθείσης
 δὲ τῆς κοινωνίας καὶ γενομένης εἰρήνης μεταξὺ τῶν ἐκκλησιῶν, ὅτε καὶ γράφειν ἀδεῶς
 ἐξέσται τοῖς μὲν αὐτόθι πρὸς ἡμᾶς, ἡμῖν δὲ πάλιν αὐτοῖς, τότε καὶ μάλα χαίδιως, εἴ τι περ
 ὅλως οὐκ νερόγηται τισιν ὀρθῶς τῶν παρ' ἡμῶν γεγραμμένων, τοῦτο καταλευκανθήσεται. πλη-
 ροφορήσομεν γὰρ σὺν θεῷ οὐκ ὥς ἐπὶ μαχομένους, ἀλλ' ὥς ἀδελφούς, ὅτι πάντα ὀρθῶς 10
 ἔχει καὶ ὧν γεγράφαμεν ἡμεῖς τοῖς Νεστορίου μαχόμενοι δόγμασιν, ἀπᾶιδον οὐδὲν ὅλως
 ἐστὶν ἢ ταῖς ἀγίαις καὶ θεοπνεύστοις γραφαῖς ἤγουν τῷ ἐκτεθέντι τῆς πίστεως ὅρῳ παρὰ
 τῶν ἁγίων πατέρων, τῶν ἐν Νικαίαι φημι συνεδρουσάντων κατὰ καιρούς. ἡμεῖς τοίνυν
 εἰς εἰρήνην ἔχομεν τὸν σκοπὸν ἠντρεπίσμεθά τε κατακολουθεῖν τοῖς ὀρισθεῖσι παρὰ τοῦ εὐ-
 σεβεστάτου καὶ θεοφιλεστάτου βασιλέως, οὕτω δηλονότι ὅτι ὥς τῇ Νεστορίου καθαιρέσει συναι-
 νεῖν ἐθέλουσι καὶ ἀναθεματίζουσιν αὐτοῦ τὰ μισρὰ δόγματα κοινωνῆσαι τε καὶ εἰς ὁμόνοιαν 15
 Eph. 2, 14 ἔλθειν, Χριστοῦ πρὸς τοῦτο συνειρρότος· αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν κατὰ τὰς γραφὰς.
 τῶν δὲ λεγόντων ἐκβάλλεσθαι δεῖν ἃ κατὰ τῶν βεβήλων Νεστορίου δογμάτων ἐγράψαμεν,
 ἀνάσχοιτο ἂν οὐδεὶς· ἐναργέστατα γὰρ ἡμᾶς ἀγλώττους εἶναι βούλονται ταῖς ἐκείνου δυσφη-
 μίαις τὴν παρὰ πάντων πραγματευόμενοι σιωπῇ. ἢ τάχα ποτὲ καὶ ἡμᾶς ἀναπείσειν οἴονται 20
 τὰ ἐκείνου φρονεῖν, εἰ τὰ ἑαυτῶν ἀρνούμεθα ὀρθῶς τε καὶ ἀμωμῆτως ἔχοντα καὶ ταῖς
 ἐκείνου καινοφωνίαις ἀντανιστάμενα; εἰ δέ τινες τῶν αὐτόθι κατὰ τὸ αὐτοῖς δοκοῦν διασύ-
 ρουσί τινα, παρατρέποντες αὐτῶν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ, τὰς ἐννοίας, ἀλλ' ἴστωσαν ὅτι παρὰ πάντας
 τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ὄντας θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους τοῦτο δρῶντες ἀλίσκονται. συ-
 νήνεσάν τε γὰρ καὶ συναινεῖσιν ἅπαντες τοῖς παρ' ἡμῶν ὡς ὀρθῶς ἔχουσιν τε καὶ εἰρημέ- 25
 νοις, καίτοι τῶν θείων δογμάτων ἀκριβεῖς ὄντες ἐρευνῆταί. κακεῖνο δὲ πρὸς τούτοις ἡ σὴ
 θεοσέβεια ἐννοεῖται ὅτι χρὴ τὴν εἰρήνην οὕτω συντεθῆναι, ὥστε μηδενὶ ἀπαρέσαι τῶν κατὰ
 πᾶσαν τὴν Ῥωμαίων ἀρχὴν θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων, ἵνα καὶ οἰκουμενικὴ γένηται καὶ μὴ
 σχίσμα συνάψαντες ἐν πολλὰ ποιήσωμεν. οὐ γὰρ συναινέσουσι πάντως, εἴ τι γένοιτο παρὰ 30
 τὸ εἰκός, καὶ μάλιστα τούτου φροντίσαι χρὴ. πάντων γὰρ ἐνστάτων ἐν τῇ Ἐφέσῳ καὶ
 οὐκ ἀνασχομένων κοινωνῆσαι τοῖς ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, προτεινόντων δὲ ὅτι οὐ πρότερον ἔσται
 τοῦτο, εἰ μὴ καταδέξαιτο τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου καὶ ἀναθεματίσουσιν αὐτοῦ τὰ δόγματα
 μεθ' ἡμῶν, πῶς, τούτου μὴ γεγονότος, τὰ τῆς κοινωνίας στήσεται; τίς δὲ ἡμῶν οὐ κατα-
 βοήσεται τὰς ἑαυτῶν προδεδακτόων ψυχὰς καὶ ἀρνησάμενων τὴν ὀρθὴν πίστιν καὶ ἃ πᾶσιν 35
 ἤρρεσεν, ἡμῶν ἐκβαλόντων ὡς οὐκ ὀρθῶς εἰρημένα; ἢ οὐ δεῖ πάντως ἡμᾶς γενομένης εἰ-
 ρῆνης ἐπιστεῖλαι τοῖς ἀπανταχοῦ ἐπισημοτέροις τῶν ἄλλων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων, ὥστε
 καὶ αὐτοὺς ὁμογνωμονήσαντας ἀποδοῦναι τὴν κοινωνίαν αὐτοῖς; εἴτα τίς ὁ ἀναπείθων
 αὐτούς, εἴ τι γένοιτο παρὰ τὸ πᾶσι δοκοῦν καὶ τὴν εἰς τοῦτο παρὰ πάντων ἐνστασιν εἰς τὸ
 χρῆναι καθηρημένον ἔχειν Νεστόριον ἀναθεματίσαι τε τὴν ἐκτοπωτάτην αὐτοῦ διδασκαλίαν,
 μᾶλλον δὲ φλυαρίαν κατὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ; λυπούμενους δὲ σφόδρα 40
 καὶ ἀφορήτως ἔχοντας διὰ τὰ κατ' ἐμοῦ πεπραγμένα παρὰ τῶν ἐκ τῆς Ἀνατολῆς τοὺς τε
 ἀπὸ τοῦ κλήρου τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ πάντας δὲ τοὺς κατὰ τὴν Αἰγυπτιακὴν διοίκησιν

θεοσεβεστάτους ἐπισκόπους κατεπράυνεν οὕτως ὁ κύριός μου ὁ θαυμασιώτατος τριβοῦνος Ἀριστόλαος, ὥστε μοι καὶ λειοτάτην ἀπεργάσασθαι τὴν εἰς τὴν εἰρήνην ὁδὸν καὶ εἰς τοῦτο γνώμης ἔλθεῖν ἅπαντας. καὶ πλείστην ὅσῃν ὁμολογῶ τῇ θαυμασιότητι αὐτοῦ τὴν χάριν, συνεργασαμένωι πρὸς ἅπαντα καὶ τοῖς καθήκουσι λογισμοῖς ἀφανίσαντι τὸ λυποῦν. πρὸς
5 σείπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἢ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίωι προσαγορεύει.

Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 56 bekannt.

Ἐπιστολὴ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξαν-*108. f. 254^r
δρείας περὶ τῆς συμβάσεως διὰ Παύλου πεμφθεῖσα τοῦ Ἑμίσης καὶ μὴ προσδεχθεῖσα
παρὰ Κυρίλλου

Ὁ σωτὴρ καὶ κύριος ὑμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς μυρία μὲν καὶ ἄλλα παραδέδωκε τοῖς ἑαυτοῦ
5 μαθηταῖς σωτήρια παραγγέλματα, δύο δὲ ταῦτα ἐναντία μὲν ἐκ διαμέτρου δοκοῦντα εἶναι
ἀλλήλοις, πᾶσαν δὲ συμφωνίαν πρὸς ἄλληλα διασώζοντα, εἰρήνην τέ φημι καὶ πόλεμον, πό-
λεμον μὲν τὸν ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῆς εἰς αὐτὸν εὐσεβοῦς ὁμολογίας, εἰρήνην δὲ τὴν παρ' αὐτοῦ
πρὸς τοὺς αὐτούς, καθ' ἣν ἡ συνάφεια τῶν πανταχοῦ γῆς πιστῶν συνίσταται, μιᾶς ἐκκλησίας
10 νοουμένης τῶν ἐν Ἑλλήσι καὶ βαρβάροις πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης τὸ εὐσεβὲς φρόνημα δια-
σωτίζόντων. αὐταῖς δὲ αὐτοῦ χρηστέον μᾶλλον ταῖς παραγίαις φωναῖς, ἐν αἷσι καὶ τὸν πό-
λεμον ἐμβάλλει καὶ τὴν ἑαυτοῦ δίδωσιν ἡμῖν εἰρήνην· οὐκ ἦλθον γὰρ φησὶν βαλεῖν Mt. 10, 34
εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν, ἀλλὰ μάχαιραν καὶ εἰρήνην τὴν ἐμὴν δίδωμι ὑμῖν. ὅταν Ioh. 14, 27
μὲν οὖν διαστασίῳ ζῇ ἡ εἰς Χριστὸν εὐσεβὲς ὁμολογία, βελτίων ἐνταῦθα ὁ πόλεμος καὶ
τοὺς χρωμένους σώζειν οἶδεν, οὐ τὰ ἑαυτῶν ἀλλὰ τὰ τοῦ δεσπότου διεκδικοῦντας· ὅταν δὲ
15 ἡ εὐσεβὲς εἰς αὐτὸν ἔρρωται πίστις, τότε ἡ τῶν ὁμοφρόνων εἰρήνη τοῦ παντὸς ἐκκλησια-
στικοῦ σώματος ἐστὶν ὑγίεια. οὐχ ἀπλῶς μοι ταῦτα εἴρηται οὐδ' ἵνα φιλοτιμῶμαι (πόρρω
γὰρ τοῦτο τοῦ ἐμοῦ ἡθους ἐστίν), ἀλλ' ἵνα δείξω ὅτι ἡ μὲν διάστασις ἡ πρὸς σέ, θεοφιλέστατε
ἀδελφέ, ἐν καιρῷ γεγένηται, ἀληθείας μᾶλλον, οὐ σωματικοῦ τινος ἔνεκα οὐδ' ἐχθρας ἢ
20 μικροψυχίας ἡγησαμένης. ἦν γάρ τις ἡμῖν [ἡ] πρὸς ἀλλήλους καὶ πλείων τῶν πρὸ ἡμῶν
σχέσις τε καὶ διάθεσις, ἦν ἡ κατὰ πρόσωπον συντυχία οὐκ ἐφύτευσεν, ἀλλ' ἡ τῶν γραμμά-
των συνέχεια ὡς κάλλιστά τε καὶ κράτιστα ἱκανῶς συνεκρότει· ἀλλ' αἰτίαν ἔλαβε τὴν τῶν
κεφαλαίων ἐκείνων ἐκπομπήν, ἦν ὄφελος ἦν μὴ γενέσθαι. πιστεῦσαι γὰρ μοι χροῖ σου
τὴν φιλοθείαν ὡς τοσοῦτον ἡμᾶς ἐξέτισεν, ὥστε οὐδὲ ἐνομίσαμεν ταῦτα σὰ εἶναι παρὰ τὴν
25 ἀρχήν (καὶ πάντως που ἔγνω τοῦτο ἡ σὴ δσιότης ἐξ ἐπιστολῶν ἡμετέρων τῶν πρὸς τινὰς
γεγραμμένων), ἀλλὰ τινος τῶν οὐ τὰ ἡμέτερα τοῦτ' ἐστὶ τὰ τῆς ἐκκλησίας πεφρονηκότων.
καὶ τοῦτο εὐθὺς ὑπειλήφαμεν, πάντ' ἐπ' αὐτοῖς ταραχθέντες. ὧν κεφαλαίων οὐ μικρὰ ἴσους
γεγένηται, καὶ ἐλπίδα δὲ ἔτι μᾶλλον ἡμῖν παρέχει τῆς τελείας ἰάσεως τὰ πρόσφατον παρὰ
σοῦ γραφέντα, θεοσεβεστάτε, ἅτινα ἀπέσταλται μὲν πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβεστάτον
καὶ κοινὸν πατέρα Ἀκάκιον, ἠΰφρανε δὲ πάντας ὅσοι τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης εἰσὶν ἐρα-
30 σταί· ἐφ' οἷς ὑπερφυῶς καὶ ἡμεῖς ἡσθημεν, εἰ καὶ συνέζευκτο πολλαῖς ταῖς καθ' ἡμῶν καὶ
ἀδελφικαῖς κατηγορίαις. παρεῖχε γὰρ ὑμῖν πληροφορίαν τινὰ οὐ μικρὰν καὶ δεῖται οὐ
πολλῆς τῆς προσθήκης, ἀλλ' ἦν αὐτὸς ὑπέσχον ποιήσασθαι, ἐκεῖνο φήσας ὅτι 'τῆς εἰρήνης p. 64, 6—9
γενομένης ἔτι μᾶλλον ἐκλευκανθήσεται τὰ τῆς πληροφορίας'. πλέον δὲ ἡμᾶς κακεῖνο ἠΰφρανε
μαθόντας ὡς καὶ τὴν τοῦ μακαρίου καὶ κοινοῦ πατρὸς Ἀθανασίου ἐπιστολὴν περιχαρῶς
35 ἐδέξω, ἱκανὴν οὔσαν τοῖς πᾶσι λῦσαι τὰς ἀμφισβητήσεις τῷ μὴ μόνον ὁρθῶς περιέχειν,

19 ἢ del. Schw

23 οὐτε cod.

ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἐκείνου ἀξιοπιστίας ἀνελεῖν τούτων τὴν σύστασιν. ἔστω γὰρ ἡμῖν οὗτος ἐρμηνεύς ἀξιόχρεως τῆς ἐν Νικαίαι παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων ἐκτεθείσης πίστεως διὰ τὸ εἶναι τινὰς τῶν τε ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ τῶν ἔξω τῆς ἐκκλησίας, οἱ προβάλλονται μὲν αὐτὴν ὥς μέγα τι τοῖς ἀνθρώποις φέρουσιν ὄφελος, παραιτέπονται δὲ τινὰ τῶν ἐν αὐτῇ τρὸς τὸν ἴδιον νοῦν καὶ τὸ ἐκάστωι ἀπλῶς παριστάμενον· ἀρκεῖ γὰρ τοσοῦτον εἰπεῖν. τούτων τοι- 5
γαροῦν ἡγομένων καλῶς, ἃ μὲν ἦν τῆς γενομένης ἡμῖν πρὸς ἀλλήλους διαφορᾶς, τὸ λοιπὸν πεπαύσθω· κρατεῖται δὲ τὰ τῆς εἰρήνης, καμνόντων τῶν πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης λαῶν τοῖς διαφόροις δοξάσμασι καὶ τῇδε κἀκεῖσε περιελκομένων, οὐκ εἰδόντων πολλῶν τῶν περιελκόν-
των αὐτοὺς οὔτε ἃ λέγουσιν οὔτε περὶ τίνων διαβεβαίονται. πλεονάζουσι γὰρ πανταχοῦ αἱ τῶν ἀναθεματισμῶν νηφάδες, ἀκμάζουσι δὲ καὶ λοιδορίαι ἐπινοούμεναι ἀδελφοῖς κατὰ 10
ἀδελφῶν, ἱερεῦσι κατὰ ἱερέων, λαοῖς κατὰ λαῶν. οἱ μὲν γὰρ Ἰουδαίους τοὺς Χριστιανούς ἀποκαλοῦσι, καὶ ἔστιν Ἀπολιναρίου καὶ αὕτη κατὰ τῆς καθόλου ἐκκλησίας ἀρχαία λοιδορία, ἦν μετὰ τοῦ φρονήματος οἱ πολλοὶ παρειλήφασιν. ἐκεῖνος γὰρ ὁ δυσσεβὴς καὶ τοῦ θεοῦ ἐχθρὸς τοὺς ἀντιτεταγμένους τῇ ἐαυτοῦ πλάνῃ, τοὺς τῆς ἐκκλησίας φημι πατέρας, Ἰουδαίους ἀποκαλεῖ καὶ οὐκ αἰσχύνεται. οἱ δὲ ἄλλοι τούτους Ἑλλήνας καὶ Ἑλλήνων χείρους προ- 15
σαγορεύουσι, κοινωνοὺς αὐτοῖς πολλάκις τῶν ἀρρήτων γεγενημένους μυστηρίων, καὶ οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ὅρῳ πανταχοῦ τῆς γῆς γινόμενον ἢ ταραχὴν καὶ ἀκήρυκτον πόλεμον καὶ ὀργὴν ἄσχετον καὶ ὁμότητα νικῶσαν πᾶσαν βαρβαρικὴν ἀπανθρωπίαν, καὶ ὁ πάσχων ἐπὶ τῇ
Amos 6, 6 συντριβῇ τοῦ Ἰωσήφ οὐκ ἔστιν· ἀλλήλους δάκνομεν καὶ κατεσθίμεν καὶ ὑπ' ἀλλήλων λοι-
πὸν ἀνηλώμεθα, ἡδονὴν παρέχοντες τοῖς τῆς εὐσεβείας ἐχθροῖς. καὶ ταῦτα λέγω οὐ τοὺς 20
μὲν ἀντιτόμενος, τοὺς δὲ ἐξαιρῶν τῆς αἰτίας, ἀλλ' ἐπιγράφων τῇ διὰ τὰς κοινὰς ἁμαρτίας γενομένῃ συγχύσει. προκόπιοντος γὰρ τοῦ εὐαγγελίου καὶ τῶν Ἑλλήνων καὶ αἵρετικῶν μειουμένων, ἀναγκαίως ἡμῖν δυσμεναίνουσιν οἱ τῆς εὐσεβείας ἐχθροί, οἱ τῆς ἐνεστώσης τα-
ραχῆς τοῦ καιροῦ δραξάμενοι πάντα ἀδεῶς διέφθειραν· ὅθεν αἰφνίδιον τὰ μὲν σεμνὰ τοῦ
Ps. 82, 3, 4 Χριστιανισμοῦ πεπᾶνται, οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ θεοῦ ἐξαίφνης ἤχθησαν καὶ ἦσαν κεφαλὴν καὶ 25
ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦ θεοῦ κατεπανουργέσαντο γνώμην. τούτων πάντων ἕνεκα τὸν μὲν ἐμὸν ἀδελφόν, τῆς δὲ σῆς φιλοθείας ἑραστήν, τὸν κύριον μου τὸν δσιώτατον ἐπίσκοπον Παῦλον ἐγὼ τε καὶ ὁ κύριός μου ὁ δσιώτατος ἐπίσκοπος Ἀκάκιος προετρέψαμεν, αὐτὸς δὲ ἤρπασε τὸ δραμεῖν πρὸς τὴν σὴν δσιότητα, ἀνὴρ ἀεὶ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὑπάρχων ἐπίσημος καὶ εἰδὼς πράγμασιν εὖ καὶ καλῶς χρῆσθαι καὶ κεκτημένος τὴν πρὸς θεὸν ἐλάβειαν, ἥτις χρό- 30
μενος πολλὰ πολλάκις τῷ κοινῷ συνεβάλετο ὑπὸ θεοῦ ὁδηγούμενος, μᾶλλον δὲ καὶ συμβα-
λεῖται διὰ τὴν ἐνυπάρχουσαν αὐτῷ ἐμφυτον προθυμίαν. τοῦτον ἡδέως ἰδεῖν καταξίωσον καὶ θαρροῦσαι ὥσανεὶ καὶ ἐμοὶ καὶ θαρροθῆναι παρ' αὐτοῦ ὥς παρ' ἐμοῦ καὶ σκοπῆσαι σὺν αὐτῷ τὰ τὴν οἰκουμένην ἀνορθῶσαι δυνάμενα. μὴ γὰρ δὴ τοσοῦτος ἔστω σου τῇ φιλοθείᾳ ὁ λόγος μῆτε ἐμοῦ μῆτε σοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ τοῦ ὅπως τῶν σκανδάλων περιαιρεθέν- 35
των τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ εἰς ἐαυτὴν προσήκει θᾶπτον ἐπανελθεῖν, ὅπως τούτων γενο-
μένων καὶ τὰ τῷ εὐσεβεστάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ βασιλεῖ παραστάντα περὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰρήνης προβῇ. Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 80 bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 121ⁿ vorhanden.

109. f. 255^r λίβελλος ἦγον ὁμολογία ἐπιδοθεῖσα τῷ ἁγιωτάτῳ κυρίλλῳ παρὰ παύλου ἐπισκόπου ἐμί-
σησ: — Inc. τῷ δεσπότῃ μου τῷ πάντων ἕνεκα ἁγιωτάτῳ καὶ δσιωτάτῳ ἐπισκόπῳ κυρίλλῳ
παῦλος ἐν κυρίῳ χαίρειν: — Οἱ εὐσεβεστάτοι καὶ καλλίνικοι κτλ. = L III 1090 = M V 288

ἐπιστολῇ τοῦ μακαρίου ἰωάννου ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον τὸν ἀγιώτατον. Inc. 110. f. 255^u
 τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιωτάτῳ συλλειτουργῷ κυρίλλῳ ἰωάννης ἐν κυρίῳ
 χαίρειν: — Πρώην ἐκ θεσπίσματος κτλ. = L III 1091 = M V 289

ὁμιλία παύλου ἐπισκόπου ἐμίσης λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ ἀλεξανδρείας καθη- 111. f. 256^u
 μένου τοῦ ἀγιωτάτου ἐπισκόπου κυρίλλου εἰς τὴν γέννησιν τοῦ χν καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία
 παρθένος μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν ἀλλὰ ἓνα υἱὸν ἢ τὸν χν καὶ εἰς τὸν ἀρχι-
 ἐπίσκοπον κύριλλον ἐγκώμιον. Inc. Εὐκαιρον σήμερον τὴν ὑμετέραν κτλ. = L III 1095
 = M V 293

τοῦ αὐτοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου παύλου ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ αὐτῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ 112. f. 257^r
 εἰς τὴν ἐνανθρώπησιν τοῦ σρσ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον κύριλλον. Inc. Πρώην πρὸς τὴν
 ὑμετέραν κτλ. = L III 1098 = M V 296

ὁμιλία κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου ῥηθεῖσα μετὰ τὸ ὁμιλῆσαι τὸν μακάριον παῦλον τὸν ἐπί- 113. f. 258^u
 σκοπον. Inc. Ὁ μακάριος προφήτης — des. εὐχαριστήσωμεν τοίνυν τῷ δι' ἡμᾶς ἐνανθρω-
 πήσαντι λόγῳ νῦν καὶ ἀεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. = L III 1103 = M V 301.
 Der Text ist der der Ausgaben, nicht der der lateinischen Übersetzung, die ich Konzil-
 stud. 2, 59 veröffentlicht habe.

κυρίλλου τοῦ ἀγιωτάτου πρὸς τὸν μακάριον ἰωάννην τὸν ἀντιοχέα ἐπιστολῇ σταλεῖσα διὰ 114. f. 258^u
 τοῦ εὐλαβεστάτου ἐπισκόπου παύλου. Inc. κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ
 ἰωάννῃ κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — Εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐνοὶ καὶ ἀγαλλιᾶσθω κτλ. = L III
 1107 = M V 301

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτόν

* 115. f. 260^r

Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννῃ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν.
 Εὐφραίνει μὲν λίαν τὸ ἐν μεθέξει γενέσθαι τῶν καλῶν [καὶ] τοὺς οἵπερ ἂν εἶεν τυγχόντες
 τούτων, λυπεῖ δὲ σφόδρα ἐν ἴσῳ μέτρῳ τὸ ἀποστερεῖσθαι δοκεῖν αὐτῶν. τοῦτο ἡμᾶς πε-
 5 πονθότας ἡ σὴ γινώσκῃς τελειότης· ἥσθη μὲν γὰρ συντυχῶν τῷ εὐλαβεστάτῳ καὶ θεο-
 φιλεστάτῳ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Παύλῳ καὶ τεθαύμακα τοῦ ἀνδρὸς τὸ εἰς ἅπαν δεξιῶν,
 ἐδήχθη δὲ οὐ μετρίως τῆς Ἀλεξανδρέων ἀπαίροντος. καὶ ἦν μὲν ἀνάγκη καὶ οὐχ ἐκόντα
 παραχωρεῖν τοῦτο δρᾶν ἐθέλοντι· μεμνήσομαι δὲ οὖν τῆς τε ἡδίστης αὐτοῦ συντυχίας καὶ
 ἀγάπης καὶ θαυμάζων οὐ πεπαύσομαι τὴν τε σὴν ὁσιότητα, ὅτι δὴ τὸν οὕτως εὐδοκιμεῖν
 10 εἰωθότα προέτιρεν ἀφικέσθαι πρὸς ἡμᾶς, καὶ αὐτὸν δὲ τῆς ἀγχινοίας καὶ ὅτι τῶν σῶν
 ἀγαθῶν θερμοτέρους ἡμᾶς κατέστησεν ἐραστίας. Ungedruckt und unbekannt.

Τοῦ αὐτοῦ ὁμοίως πρὸς τὸν αὐτόν

* 116. f. 260^u

Κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Ἰωάννῃ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν.
 Πανσύνετος οὖσα ἡ σὴ ὁσιότης καὶ τοὺς ἐκκλησιαστικούς εἰδυῖα θεσμούς, ἐννοεῖ πον πάντως
 ὅτι τῶν πραγμάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ ἐφ' ἑτέροις καὶ ὅτι ἕκαστος ἡμῶν διοικεῖ
 5 τὴν ἑαυτοῦ ἐκκλησίαν καὶ τῆς ἐφ' ἑκάστῳ τῶν κινουμένων οἰκονομίας ἀνήπται τὴν ἐξου-
 σίαν. γεγραφότος τοίνυν τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου καὶ εὐγρηγοτάτου Ἀκακίου
 τοῦ ἐπισκόπου τῆς Βερροίας ἐν τῇ Κωνσταντινουπόλει ὅτι παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος εἰς τὴν
 Ἀλεξανδρείαν ἀπεστάλη ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος ἀδελφὸς καὶ συλλειτουργὸς Παῦλος,
 καὶ αὐτὸ δὴ τοῦτο καταμηνύσαντος, ἔγραψε πρὸς με ὁ κύριός μου παραχρῆμα ὁ θεοσεβέ-

στατος καὶ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος Μαξιμιανός, πλείστα μὲν παροργιστῶν περὶ τοῦ δεῖν νηφα-
λίως τὰ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνης καταθέσθαι θεμέλια, προσθεῖς δὲ ὅτι καθήκονταί τινες
παρὰ τε αὐτοῦ καὶ ἐτέρων δὲ πολλῶν παρατυχόντων ἐπισκόπων ἐν τῇ μεγάλῃ Κωνσταντι-
νουπόλει, καὶ ὀνομαστὶ ἐγγράφας τὰ ὀνόματα, Ἑλλάδιόν τε φημι τὸν Ταρσοῦ καὶ Εὐδήριον
τὸν Τυάων καὶ Λωρόθεον τὸν Μαρκιανουπόλεως καὶ Ἰμέριον τὸν Νικομηδείας. εἶτα
προσεπήγαγεν ὅτι εἰ ἐφαφαίμην τῆς τοιαύτης ὑποθέσεως καὶ παραλύσαιμι τὴν ἐξενεχθεῖσαν
κατ' ἐκείνων ψῆφον, χωλεύσει πάντως τὰ τῆς εἰρήνης· ἐγγὺς δὲ λοιπὸν ἀπειλῆς ἦσαν αἱ
φωναὶ καὶ ἀκοινωνησίαν θέσθαι καὶ πλείστην ἀηδίαν μεταξὺ ἡμῶν τε καὶ αὐτοῦ, εἴ τι καινο-
τομηθεῖη παρ' ἐμοῦ περὶ ταύτην τὴν ὑπόθεσιν. καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρόπον, εἰ δεῖ τὸ
ἀληθὲς εἰπεῖν, οὔτε ὑπομνήμασιν ἐνέτυχον τοῖς πεπραγμένοις περὶ αὐτῶν οὔτε ἐπὶ τίσι τὴν
τῆς καθαιρέσεως ὑπέμειναν ψῆφον, ἴσμεν ἀκριβῶς, καὶ ἦν ἀναγκαῖον, ἐπισημηναιμένου μάλ-
ιστα τοῦ αὐτοῦ ὁσιωτάτου ἀνδρός, ἡμᾶς τοῦ πράγματος μὴ ἐφάσασθαι. πολλὰ τοίνυν
κέκμηκεν ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος ἐπίσκοπος Παῦλος τοὺς περὶ τούτων πρὸς με κινῶν
λόγους, ἔφην δὲ ταῦτα πρὸς τὴν θεοσεβειαν αὐτοῦ ἃ καὶ νῦν γέγραφα πρὸς τὴν σὴν ὁσιό-
τητα, κάκεῖνο προσθεῖς ὅτι, σὺν θεῷ φάναι, γενομένης εἰρήνης ἐξέσται λοιπὸν ἀδεῶς ὡς
ἤδη κοινωνικοῖς ἀνελθεῖν ἡγουν ἀποστεῖλαι εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ τὰς ὑπὲρ ἐκείνων
παρακλήσεις προσαγαγεῖν, εἴπερ τις ὅλως θεραπείας βεβαιώσεται τρόπος ἐν τοῖς πεπραγμέ-
νοις περὶ αὐτῶν ὑπομνήμασιν· οἶμαι δὲ ὅτι οὐδὲ βραδὺς ἔσται ταῖς τῶν παρακαλούντων
φωναῖς. Ungedruckt und unbekannt; zur Sache vgl. Tillemont, mémoires 14, 496 ff.

117. f. 260^u τοῦ αὐτοῦ πρὸς θεόγνωστον καὶ χαρμόσυνον πρεσβυτέρου καὶ λεόντιον διάκονον διὰ-
γοντας ἐν κωνσταντινουπόλει καὶ τὰς ἀποκρίσεις αὐτοῦ ποιουμένους. Inc. κύριλλος θεο-
γνώστω καὶ χαρμοσύνῳ πρεσβυτέροις καὶ λεοντίῳ διακόνοις ἐν *κω* χαίρειν: — Περὶ πάντων
γραφόμεν κτλ. Zuerst gedruckt in Cyrilli opp. ed. Aubert t. V 2 p. 152, nach dem Pa-
risin. 1115.

118. f. 261^u ἐπιστολὴ *κω* ἐπισκόπου ἀντιοχείας πρὸς κύριλλον. Inc. τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλε-
στάτῳ καὶ ἁγιωτάτῳ συλλειτουργῷ κυρίλλῳ ἰωάννησ ἐν *κω* χαίρειν: — Ἀπειλήφαμεν ἀλλήλους
κτλ. Zuerst gedruckt in Cyrilli opp. ed. Aubert t. V 2 p. 153, aus derselben Handschrift.

*119. f. 262^r Τοῦ αὐτοῦ πρὸς πάντας τοὺς τῆς Ἀνατολῆς μηνύουσα τὴν γεγεννημένην εἰρήνην

Κεκράτηκεν ἡ εὐσέβεια καὶ ἀπίτω πᾶς ὁ τοῦ διαβόλου φθόνος· κεκράτηκεν, οὐδεμίαν
χώραν τὸ λοιπὸν καταλιποῦσα τοῖς θαιδιουργεῖν ἀδεῶς ἐπιχειροῦσι τὴν τῶν προγόνων τῆς
ἐκκλησίας περὶ πίστεως ἔκθεσιν· κεκράτηκεν οὕτως ὥστε τὴν εὐσεβῆ ὁμολογίαν τῆς θείας
ἐνανθρωπήσεως μὴ παρ' ἡμῶν ἐτέρως, ἐτέρωθι δὲ ἄλλως παραλαμβάνεσθαι. συνεφθάσαμεν
γὰρ ἀλλήλοις ἡμεῖς τε καὶ ὁ κύριός μου ὁ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ἐν καὶ τὸ
αὐτὸ φρόνημα κατὰ τὸν ἀληθῆ τῶν εὐαγγελίων κανόνα διασώζοντες. οὐδὲν γὰρ μέσον
οὐδὲ ἀμφιβολίας ἄξιον ἐν οἷς ἀπέστειλε πρὸς ἡμᾶς, ἐξέθετο περὶ πίστεως, ἀλλὰ πάντα τρα-
νὼς καὶ τηλανγῶς κατὰ τὰς ἡμετέρας προτάσεις τῇ παρ' αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς πληροφορίαι
ἐνέθηκε. γεγένηται οὖν, σὺν θεῷ φάναι, ἐπὶ τούτοις ἡ κοινωνία καὶ ἡ σύμβασις τῶν
πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης ἐκκλησιῶν, οὔτε ἡμῶν σαθρῶς ἐπιβάντων τῆς ἐκκλησιαστικῆς εἰ-
ρήνης οὔτε μὴν τοῦ αὐτοῦ θεοφιλεστάτου ἀνδρός ἀνασχομένου ἀλλοίαν πρὸς ἡμᾶς ὀφθαλ-
μὴν παρὰ τὸ τῶν θείων γραφῶν βούλημα. οὕτω γὰρ καθαρῶς καὶ ἀδόλως ἔλυσεν τὴν

L III 1106 sq.
= M V 304
seq.

μεταξὺ ἀμφισβήτησιν, ὥστε μηδεμίαν παρασχεῖν ἀφορμὴν τοῖς περὶ τῶν θείων δογμάτων
 πρὸς αὐτὸν διαφέρεισθαι βουλομένοις. δεξώμεθα τοιγαροῦν περιχαρῶς τὴν τῆς εὐσεβοῦς
 ὁμολογίας συμφωνίαν καὶ μετ' αὐτῆς τὴν ἐπ' αὐτῇ τῆς ἐκκλησίας εἰρήνην, μὴ ἐνδιδόντες
 λοιπὸν τοῖς ἐπὶ προφάσει εὐσεβείας ζηλωτῶν καὶ σπουδαίων πρόσχημα ἀναδεδέχθαι ἐπιτη-
 5 δεύουσι. λέλνται γὰρ διὰ τὴν χάριν τοῦ Ἰησοῦ πᾶσα περὶ τῆς κατὰ σάρκα τοῦ κυρίου
 οἰκονομίας ἀντίρροχαι καὶ οἱ ἐρεοχελεῖν ἐθέλοντες δῆλοί εἰσιν οὐ τοῦτο ἄνωθεν διεκδικοῦντες,
 ἀλλὰ ταῖς ἐκκλησίαις τοῦ θεοῦ τῆς ὁμονοίας βασκαίνοντες. οἱ μὲν γὰρ ἐξ ἀληθείας τὸν
 Χριστὸν κηρύττουσιν, οἱ δὲ ἐξ ἐριθείας, καὶ ἐπίσταται τοῦτο ἑμοῦ πλέον ἢ ὑμετέρα θεοσε-
 10 βεία. ἦσαν γὰρ ἦσαν καὶ παρὰ τοῖς ἐναντίοις οἱ ἐπαμφοτερίζοντες ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς
 πίστεως· οἷς ἢ μὲν διάνοια τῇ ἀληθείᾳ ἐτίθετο, ἢ δὲ γλῶσσα καὶ ἢ σπουδὴ ἐναντία οἷς
 ἐφρόνουν, ἐπετίθενε πράγματα. ἀπεχθεῖαι γὰρ καὶ χάριτι ἐδοῦλεον, ἢ ἡμῖν μετὰ προ-
 φάσεως πολεμήσωσιν. πάντα ταῦτα λοιπὸν θεοῦ χάριτι ἔσβησται. ἃ γὰρ ἡμεῖς ὑπηρε-
 15 ρεύσαμεν, τὰ μὲν ἐν Ἐφέσῳ περὶ τῆς ὁρθῆς πίστεως συνθέντες, τὰ δὲ ἐνταῦθα, ἐν Ἀντιο-
 χείᾳ φημί, ἐν ἀλλήλοις σκεψάμενοι, ταῦτα οὐ μόνον ἐδέξατο ὁ ὁσιώτατος ἐπίσκοπος
 Κύριλλος, ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀνέμνησεν, ἱερὰς ἡμῶν τὰς φωνὰς ἀποκαλέσας καὶ ἀποδεξάμενος
 καὶ βεβαιώσας οἷς αὐτὸς παραπλησίως ἐξέθετο, συνυφήνας ἡμῖν τὴν πατρῴϊαν παράδοσιν
 20 μικροῦ ἐξ ἀνθρώπων γενέσθαι, ἢ οὕτως εἶπω, κινδυνεύσασαν, κατὰ τῶν αὐτῶν ἐλθόν ἡμῖν
 τοῖς Ἀνατολικοῖς καὶ ζημάτων καὶ νοημάτων καὶ ὁρθῆς πίστεως ἐκθεσιν, οὐδὲν μέσον οὐδὲ
 ἱκανὸν ἐμποῦναι οὐδὲ τὴν σμικροτάτην διάκρισιν τοῖς αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς ἐνθεῖς γράμμασιν,
 25 ἀλλὰ διδάξας καὶ τοὺς ἔτι τῇ ἀληθείᾳ ἀνθισταμένους λαμπρᾷ τῇ φωνῇ ὁμολογεῖν μὲν
 τῶν φύσεων τὸ διάφορον καὶ διαιρεῖν τὰς δύο φωνὰς καταλλήλως ταῖς φύσεσιν, ὁμολογου-
 μένης τῆς ἐνὸς προσώπου παρὰ πᾶσι τοῦ μονογενοῦς υἱοῦ τοῦ θεοῦ ταυτότητος. καὶ πι-
 στεύω, θεοφιλέστατοι ἀδελφοί, ὡς ἐξαρκέσει τουτὶ τὸ ἀπεσταλμένον, ὡς αὐτὸς ἔφησε, χαρτίον
 τοῖς πανταχοῦ τῆς οἰκουμένης πιστοῖς, τοῖς μὲν εὐγνώμοσιν ἐμποῦναι πληροφορίαν, τοῖς δὲ
 30 ἀπειθοῦσιν ἐντροπὴν καὶ τὸν ἔσχατον ἐνεργεῖν ἔλεγχον (παρασκευάσει δὲ καὶ ἐκεῖνο τὸ προ-
 φητικὸν κἂν τοῖς παροῦσι πληρωθῇναι καιροῖς· οὐ γλῶσσαι μογιλάων μαθήσονται τρανῶς
 λαλεῖν), οἷς σπουδὴ τῇ τοῦ ὁσιωτάτου ἀνδρὸς ἀποκεχρημένοις ἀξιοπιστίαι πάντα μὲν συγγέ-
 35 ῥα τοῦ εὐσεβοῦς φρονήματος ἡρτηται, ἀνανεώσασθαι δὲ τὴν τοῦ μαροῦ καὶ βεβήλου Ἀπο-
 λιναρίου δυσσεβῆ αἵρεσιν. ἀλλ' ἵνα μὴ μακρολογῶ, αὐτὸ ὑμῶν ἐξέπεμψα τῇ φιλοθείᾳ
 τὸ τῆς ἀπολογίας ἐν προσχῆματι ἐπιστολῆς βιβλίον, παρ' ἐκείνου μὲν συσταθέν, παρ' ἡμῶν
 δὲ μετὰ τῆς κοινωνίας ἀνενδοιάστως προσδεχθέν, μᾶλλον δὲ καὶ θαυμασθὲν ἐπὶ τῇ ὁρθότητι
 τῆς πίστεως, καὶ ἔξεστιν ὑμῖν, γνησιώτατοι ἀδελφοί, ἐντυχεῖν καὶ πληροφορηθῆναι καὶ δό-
 40 ξαν δοῦναι τῷ παναγίῳ θεῷ, ἐφ' οἷς Αἰγύπτῳ μὲν τὰ τῆς Ἀνατολῆς, ἢ Ἀνατολῇ δὲ τὰ
 τῆς Αἰγύπτου φρονεῖ καὶ ἀσπάζεται. ταῖς γὰρ μεθ' ἡμᾶς γενεαῖς παραπεμφθήσεται ὁμο-
 35 λογία εὐσεβῆς, ἣν οἰκείῳ αἵματι καὶ παθήμασι πλείστοις ὅσοις τῇ οἰκουμένῃ θεοῦ χάριτι
 διεφυλάξαμεν. μεμένηκε γὰρ ὁ σπινθὴρ ὁ τῆς πίστεως καί, θεοῦ δόντος καιρὸν, μετάρσιον
 ἡγείρε τὴν τῆς εὐσεβείας φλόγα, ὥστε καταλάμπεσθαι τῷ φωτὶ τῆς θεογνωσίας τοὺς τε
 ἐκεῖ τοὺς τε ἐνθάδε, μᾶλλον δὲ τοὺς πανταχόσε τῆς οἰκουμένης πιστούς, οἷς εὐχὴ καὶ ἐπι-
 40 ματα. ἀπέστειλα δὲ τὴν ἐπιστολὴν συζεύξας καὶ τὴν ἐμὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς τὸν αὐτὸν L III 1091 sq.
 θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον Κύριλλον, ἵνα γνῶτε ὡς οὐκ αἰσχροῦς οὐδὲ δουλοπρεπεῖ τῷ τῆς = M V 289

Sap. Sal.
10, 21

εὐσεβείας φρονήματι χρησάμενοι ἐπὶ τὴν μακαρίαν ταύτην σύμβασιν ἤλθομεν. παρακαλῶ δὲ αὐτοὺς, τὸν θεὸν παρακαλῶ ἐπὶ τοῦτοις δοξάσαι καὶ κόπους ἡμῶν τὸ λοιπὸν μηδεὶς παρεχέτω, οἷς τὸ οἰκοδομεῖν πρέπει, οὐ τὰ καλῶς δόξαντα τῷ θεῷ βουλήματι ἀνατρέπειν.

Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 2 bekannt; griechisch auch im Vallicell. F 22 f. 132ⁿ vorhanden.

*120. f. 262ⁿ

Τοῦ αὐτοῦ ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα περὶ εἰρήνης σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου

Τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ εὐσεβεστάτοις βασιλεῦσιν ἡμῶν τοῖς ἀξίως παρὰ τοῦ θεοῦ τιμημένοις Θεοδοσίῳ καὶ Οὐαλεντινιανῷ αὐγουστοῖς Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ἀντιοχείας τῆς ὑμετέρας Κοίλης Συρίας ἐν κυρίῳ χαίρειν. Εὐκαιρον νῦν εἰπεῖν τὸ προφητικὸν ἐκεῖνο λόγιον ὅτι
 5 ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθείαν· ὅταν γάρ τι θεὸς ποιῇ, πᾶσα ἐν τοῖς πραττομένοις ἔπεται εὐκολία καὶ βουλήματι θεῷ ἀνθέστηκεν οὐδεὶς. ἡβουλῆθη νῦν καὶ ἠυδόκησε διὰ τὸν εὐσεβῆ ἡμῶν σκοπὸν καὶ τὰς μακαρίας ταύτας φροντίδας ἃς ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας τὸ ὑμέτερον ἀναδέδεκται κράτος, τὴν οἰκουμένην πρὸς εἰρήνην συνάψαι καὶ δοῦναι ἑνωσιν ἐν ᾗ οὐκ ἄλλος ἄλλο τι φρονεῖ περὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν δογμάτων, ἀλλ' ἐν καὶ τὸ αὐτὸ σώζεται φρόνημα περὶ τῆς τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐνανθρωπήσεως. ὁμοφρο-
 10 νοῦμεν γοῦν ἅπαντες καὶ κοινῇ ἡμῶν ὁμολογία γεγένηται, συνωιδὰ περιέχουσα οἷς ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς οἱ πατέρες ἐξέθεντο, πληροφορησάντων ἡμῶν ἀλλήλους. ἡμεῖς ἡμφισβητοῦμεν πρὸς τὸν κύριόν μου τὸν θεοσεβέστατον ἐπίσκοπον Κύριλλον· αὐτὸς δὲ νῦν τὰ παρ' ἡμῶν δεξάμενος καὶ ἅπερ τῇ σῇ εὐσεβείᾳ συνθέντες ἐπεδώκαμεν ἐν τῇ Χαλκηδονέων πόλει, ταῦτα ἀσμενίσας καὶ καταδεξάμενος παραπλησίῳ τοῖς ἐνθυμήμασι συνέφανεν ἡμῶν
 15 τὴν ὁμολογοῦσαν τῇ ἀποστολικῇ πίστει παράδοσιν. ἐκβέβληται τοιγαροῦν πᾶσα αἵρεσις καὶ φιλονεικία, τῆς ὑμετέρας εὐσεβείας τῇ οἰκουμένῃ ἐρωμένης, ἥς τὰ σκήπτρα τῇ εὐσεβεῖ ὁμολογίᾳ ἐστὶ σύντροφα καὶ τοι κεκράτηκε καὶ κρατήσει γε εἰς τὸ διηνεκὲς τῇ θεῷ δεξιᾷ συγκροτούμενα. καὶ ὥς ἂν ἔχη ἡμῶν τὸ κράτος εἰδέναι τὰ τε παρ' ἡμῶν πρὸς αὐτὸν καὶ αὐτοῦ πρὸς ἡμᾶς, ἐν οἷς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ πατρῷον διασώζομεν φρόνημα, αὐτὰς ἡμῶν
 20 τὰς πρὸς ἀλλήλους ἐπιστολάς τῷδε τῷ γράμματι ἡμῶν ὑποτάξαντες ἀπεστείλαμεν, ἐγχειρίσαντες τὴν ἐπιστολὴν τῷ περιβλέπτῳ καὶ σπουδῇ πάσῃ χρησάμενῳ εἰς τὴν ὑπόθεσιν, ὥς ἂν τὸ ὑμέτερον προβαλήν βούλημα εὐσεβὲς ὦν καὶ ὀσιον, τῷ τριβούνῳ καὶ νοταρίῳ Ἀριστολάῳ τῷ ὑμετέρῳ. τούτων οὖν οὕτως ἐχόντων καὶ τῆς πίστεως τὸ ἀναμφισβήτητον λαβούσης, ἐθέμεθα πᾶσιν οἷς προοιτάχατε, εὐσεβεστάτοι βασιλεῖς, διὰ τοῦ θεοσεβεστάτου
 25 ἐπισκόπου Παύλου, ἀνδρὸς ὃν ἴστε καὶ ὑμεῖς, ὥς οἶμαι, εἰρήνῃ τε χαίροντος καὶ εἵδῃ οὐ μικρὰν κεκτημένου ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασιν. δεδέγμεθα γοῦν καὶ τὴν κατάστασιν τοῦ ὀσιωτάτου καὶ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ, ἀνδρὸς οὗ τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν πολιτείαν ἄνωθεν ἴσμεν, καὶ καθηρημένον ἔχομεν Νεστόριον τὸν πάλαι γενόμενον τῆς μεγα-
 30 λωνύμου πόλεως ἐπίσκοπον, ἀναθεματισμῷ ὑποβάλλοντες ὅσα αὐτῷ ἄλλοτρίως καὶ ξένως εἴρηται καὶ πεφρόνηται πρὸς τὴν ἀποστολικὴν διδασκαλίαν. ἱκετεύομεν δὲ τὴν ὑμετέραν εὐσεβείαν τελείαν παρασχεθῆναι τῷ κόσμῳ τὴν εὐοχήν, ὥς μηδεμίαν πόλιν τῆς τοιαύτης εὐοχίης ἔξω καὶ πανηγύρεως γενέσθαι, καὶ κελεῦσαι τοὺς θεοφιλεστάτους ἐπισκόπους τοὺς ἐν τοῖς προλαβοῦσι θορύβοις ἐκβληθέντας ἢ ἐκβεβλήσθαι δόξαντας εἰς τὸ παλαιὸν ἀποκατασταθῆναι σχῆμα καὶ πάσης ἐνοχλήσεως ἀπηλλάχθαι τοῦ μηδὲ ἐν λείψανον ἀθυμίας καταλειφθῆ-
 35 ναι ταῖς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαις. θάδιον δὲ τοῦτο ποιῆσαι τῷ ὑμετέρῳ κράτει τῷ καὶ παλαιὰ ἔχειν ὑποδείγματα τοιούτων διορθώσεων, αἱ τοὺς μὲν παλαιούς θεοφιλεστάτους ἐπι-

L III 1091.
1106 = M V
289. 304

- σκοπούς τοῖς ἑαυτῶν ἀπέδωκαν θρόνοις, τοὺς δὲ ἐν ταραχῇ χειροτονηθέντας σχολάζειν παρεσκεύασαν καὶ ἀναμεῖναι τὴν ἐκείνων ἐκ τοῦ βίου μετάστασιν. τούτων γὰρ οὕτω σὺν θεῷ, ὡς ἔφαμεν, εὖ καὶ καλῶς προβάντων, εὐχαὶ καὶ ἰκεσὶαι πᾶσιν ἀνθρώποις ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου κράτους γενήσονται· δι' ὑμᾶς γὰρ καὶ διὰ τὴν ὑμέτεραν εὐσέβειαν ταῖς μὲν ἐκκλη-
 5 σίαις ἐδόθη ἡ προτέρα κατάστασις, σέσωται δὲ τὰ Χριστιανικὰ πράγματα, εἰρηνεύουσι δὲ τὸ λοιπὸν πόλεις καὶ δῆμοι καὶ χῶραι. ἐπιπρέπει γὰρ τῇ ὑμέτεραι βασιλείᾳ τὸ ἀτάραχον καὶ οἰοί περ ἔστὲ ὑμεῖς γαληνοὶ καὶ ἡμεροί, τοιαύτην προσήκει εἶναι καὶ τὴν τῶν πραγμά-
 10 των κατάστασιν, κοινῇ πάντων καὶ ἰδίαι ἐκάστου συνέχειν ὀφειλόντων τὴν παρὰ πᾶσαν ταύ-
 την γενομένην προσδοκίαν ἔνωσιν. ἐπαινετὸς γὰρ καὶ παρὰ θεοῦ μακάριος ἕκαστος ἐν
 15 τῷ μέρει ἀνορθῶν τὰ συγχυθέντα, καὶ κατὰ τὴν τοῦ κυρίου φωνὴν μακάριοι οἱ εἰρηνό-
 ποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ θεοῦ κληθήσονται· οὗ τὴν ἄμαχον ἴσμεν δύναμιν καὶ τὸν σὺν-
 δρομον γενέσθαι τῷ τῆς ὑμετέρας φιλοθείας σκοπῷ. πηγὴ γὰρ ὑμεῖς παντὸς ἀγαθοῦ
 καὶ προχεῖται ἐκ τῶν ὑμετέρων βασιλείων τὰ τῆς εὐεργεσίας τῇ οἰκουμένῃ νάματα καὶ
 ἀπολαύουσι τὸ λοιπὸν οἱ τοῦ θεοῦ ἱερεῖς τῆς πρόσθεν ἡσυχίας, ἧς μάλιστα δέονται εἰς τὸ
 15 εἰλικρινεῖς καὶ ἐσπουδασμένας τὰς ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου κράτους ποιεῖσθαι προσευχάς.
- Ungedruckt und nur durch die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 91 bekannt.

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Εὐστόν ἐπίσκοπον Ῥώμης

* 121. f. 263^u

- Τῷ δεοπότῃ μου τῷ θεοσεβεστάτῳ καὶ ἀγιοτάτῳ συλλειτουργῷ Εὐστῳ Ἰωάννης
 ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐπὶ καλῷ τῆς οἰκουμένης πεπιστεύκαμέν σου τὴν ὁσιότητα τοῦ ἀπο-
 10 στολικοῦ ἐπιβεβηκέναι θρόνον· λαμπτήρα ἔξουσιν αἱ πανταχοῦ γῆς τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαι, 31. Iuli 432
 5 λαμπτήρα οὐ τὴν ἐσπέραν μόνην φωτίζοντα, ἀλλὰ γὰρ καὶ τὰς ἐσχατίας τῆς οἰκουμένης.
 ὅτι δὲ θεοῦ εὐδοκίαι νομίζομεν τὴν τῆς σῆς ὁσιότητος κατάστασιν γεγονέναι, δηλοῖ καὶ ἡ
 συμφωνία ἡ ἐπὶ σοὶ τῶν τε λαῶν καὶ τῶν συνεληλυθόντων θεοσεβεστάτων ἐπισκόπων ἐπὶ
 τῇ σῇ χειροτονίᾳ· τοῦτο γὰρ μεμαθήκαμεν παρὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπι-
 10 σκόπου Κυρίλλου, ἀφ' ὧν ἴσως ἡ σὴ ὁσιότης πρὸς αὐτὸν ἐπέστειλεν. ὅθεν ὠρμήθη
 ἐπὶ τοῦ παρόντος τὰ μὲν κατεπεύγοντα εὐθὺς καὶ παραχοῆμα γνωρίσαι, τὰ δὲ εἰς τιμὴν
 οὐντελοῦντα τῆς ἀδελφικῆς παρὰ θεοῦ διαθέσεως εὐκαίρως πρὸς τὴν σὴν ἀποπληρῶσαι
 ὁσιότητα, ὅταν, σὺν θεῷ φάναι, δεξώμεθα καὶ τὰ ἐξ ἔθνους ἀποστελλόμενα συνοδικά, ἐν οἷς
 τὰ εὐαγγέλια τῆς σῆς προεδρίας ἡμῖν μηνυθήσεται, ποθεινὰ ὄντα καὶ πάσῃ τῇ Ἀνατολῇ
 15 ἑράσμιμα, ὃ δέ, ὡς φθάσας εἶπον, κατεπεύγόν ἐστι, τοῦτο ἐντεῦθεν ἤδη κατάδηλόν σου
 ποιῆσαι τῇ ὁσιότητι, ὡς ἐκποδὼν πᾶσα αἵρεσις καὶ φιλονεικία, συμβάσεως γενομένης ταῖς
 20 πανταχοῦ τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις. ὅσα γὰρ ἦν διαταρασσόμενα τὸ κοινόν, συμβαίνονσαν τὴν
 ὁμολογίαν τὴν παρ' ἡμῶν καὶ τοῦ κυρίου τοῦ ὁσιωτάτου ἐπίσκοπου καὶ συλλειτουργοῦ
 ἡμῶν Κυρίλλου εἴληφε, πληροφορησάντων ἡμῶν καὶ πληροφορηθέντων περὶ τῆς κατὰ σάρκα
 τοῦ Χριστοῦ οἰκονομίας, ὥστε ὁμογνώμονα εἶναι καὶ ὁμοδοῦναι τῇ τῶν πατέρων πίστει
 25 μίαν καὶ τὴν αὐτὴν οὖσαν τὴν παρ' ἡμῶν ἐκθεσιν, ἡρτινα χρὴ καὶ τὸν ἀποστολικὸν ἐκείνον
 θρόνον γινῶναι, πατρῴαν οὖσαν· οὗ ἕνεκα αὐτὴν καὶ τῷδε ἡμῶν τῷ γράμματι ἐντεθεί-
 καμεν, ἔχουσιν οὕτως.

- Περὶ δὲ τῆς θεοτόκου παρθένου ὅπως καὶ φρονοῦμεν καὶ λέγομεν, τοῦ τε τρόπου τῆς cf. L III 1094.
 ἐνανθρωπήσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ἀναγκαίως οὐκ ἐν προσθήκῃ μέρει, ἀλλ' ἐν πληροφο- 1108 = M V
 25 ρίας εἶδει, ὡς ἄνωθεν ἐκ τε τῶν θείων γραφῶν ἐκ τε τῆς παραδόσεως τῶν ἁγίων πατέρων 292. 304
 παρεληφότες ἐσχήκαμεν, διὰ βραχέων ἐροῦμεν, οὐδὲν τὸ σύνολον προσπιπνέοντες τῇ τῶν ἁγίων

πατέρων τῶν ἐν Νικαίαι ἐκτεθείσῃ πίστει. ὥς γὰρ ἔφθημεν εἰρηκότες, πρὸς πᾶσαν ἐξαρκεῖ
καὶ εὐσεβείας γνῶσιν καὶ πάσης αἰρετικῆς κακοδοξίας ἀποκήρυξιν. ἔροῦμεν δὲ οὐ κατα-
τολμῶντες τῶν ἀνεφρίκτων, ἀλλὰ τῇ ὁμολογίᾳ τῆς οἰκείας ἀσθενείας ἀποκλείοντες τοῖς ἐπι-
φύεσθαι βουλομένοις, ἐν οἷς τὰ ὑπὲρ ἄνθρωπον διασκεπτόμεθα. ὁμολογοῦμεν τοιγαροῦν
τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ τὸν μονογενῆ, θεὸν τέλειον καὶ ἄν- 5
θρωπον τέλειον ἐκ ψυχῆς λογικῆς καὶ σώματος, πρὸ αἰώνων ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα
κατὰ τὴν θεότητα, ἐπ' ἐσχάτου δὲ τῶν ἡμερῶν τὸν αὐτὸν δι' ἡμᾶς καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν
σωτηρίαν ἐκ Μαρίας τῆς παρθένου κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα, ὁμοούσιον τῷ πατρὶ τὸν αὐτὸν
κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιον ἡμῖν κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα. δύο γὰρ φύσεων ἔνωσης
γέγονε, διὸ ἓνα Χριστόν, ἓνα υἱόν, ἓνα κύριον ὁμολογοῦμεν. κατὰ ταύτην τὴν τῆς ἀσυ- 10
γχύτου ἐνώσεως ἔννοιαν ὁμολογοῦμεν τὴν ἁγίαν παρθένον θεοτόκον, διὰ τὸ τὸν θεὸν λόγον
σαρκωθῆναι καὶ ἐνανθρωπήσαι καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς συλλήψεως ἐνῶσαι ἑαυτῷ τὸν ἐξ αὐτῆς
ληφθέντα ναόν. τὰς δὲ εὐαγγελικὰς καὶ ἀποστολικὰς περὶ τοῦ κυρίου φωνὰς ἴσμεν τοὺς
θεολόγους ἄνδρας τὰς μὲν κοινοποιούντας ὡς ἐφ' ἑνὸς προσώπου, τὰς δὲ διαιροῦντας ὡς 15
ἐπὶ δύο φύσεων, καὶ τὰς μὲν θεοπροπεῖς κατὰ τὴν θεότητα τοῦ Χριστοῦ, τὰς δὲ ταπεινὰς
κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα παραδιδόντας. ἐπὶ τούτοις ἔδοξε καὶ κεκράτηκε κατὰ τε τὸ θέ-
σπισμα τῶν εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων καὶ τὸ κοινῇ ταῖς τοῦ Χριστοῦ
ἐκκλησίαις λυσιτελοῦν ἔχειν ἡμᾶς Νεστόριον τὸν πάλαι γενόμενον τῆς Κωνσταντινουπόλεως
ἐπίσκοπον κατηρημένον, ἀναθεματίσαι δὲ ὅσα βεβήλως αὐτῷ καὶ φαύλως παρὰ τὴν εὐαγ-
γελικὴν καὶ ἀποστολικὴν πίστιν εἰρηται, συνανέσαι δὲ τῇ χειροτονίᾳ τοῦ κυρίου μου τοῦ 20
ὁσιωτάτου ἐπισκόπου Μαξιμιανοῦ, ἀνδρὸς οὗ πείραν καὶ ἡ ὑμετέρα θεοσέβεια ἔχει, ὡς ἔγωγε
οἶμαι, ὃν ἴσμεν καλὸν τε καὶ ἀγαθὸν ἄνωθεν γεγονότα καὶ ἐν ἀρετῇ διαλάμπραντα.

Δεξαμένη οὖν ἡ σὴ δσιότης ταῦτα ἡμῶν τὰ γράμματα, ἀνυμνεῖτω τὸν θεόν, ὃς παρ'
ἐλπίδα πᾶσαν καὶ προσδοκίαν ἀνθρωπίνην σπουδῇ καὶ φροντίδι περὶ τὰς ἐκκλησίας τῶν
εὐσεβεστάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων συνήθως ταῖς ἑαυτοῦ ἐκκλησίαις ἐβράβευσε 25
τὴν εἰρήνην· ὃς συγχωρεῖ μὲν πολλάκις καὶ συνεχόρησε πρὸς ὀλίγον διαθορυβηθῆναι τὸ
κοινὸν τῶν Χριστιανῶν, ὡς ἂν οἱ δόκιμοι φανεροὶ γένωνται, ἐπήγαγε δὲ οὐκ εἰς μακρὰν
τὴν ἴασιν. οἶδε γὰρ οἶδε τὰ τοιαῦτα συμβαίνοντα βασανίζειν καὶ στεφανίας ἐργάζεσθαι
τοὺς περὶ τὸ εὐσεβὲς στεροῦς καὶ ἐνστηματικούς, τὰ δὲ νόθα καὶ κίβδηλα πολλάκις ἀπὸ
τῆς πολλῆς γυμνασίας πρόρριζα ἀναιρεῖν. ὅπερ καὶ νῦν γέγνηται, διαιρέσεως μὲν γενομέ- 30
νης διὰ τὰς κοινὰς ἡμῶν ἁμαρτίας, συναφείας δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ φιλανθρωπίαν καὶ χάριν, καὶ
εὐξάσθω σου ἡ ἱερά καὶ φιλόθεος ψυχὴ ταύτην ἄνωθεν κρατυνθῆναι καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ λαβεῖν
τὴν βεβαίωσιν· ἐὰν γὰρ ὁ κύριος, φησί, μὴ οἰκοδομῇ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν
οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν. πιστεύομεν δὲ ὅτι τῆς αὐτοῦ οἰκονομίας τὸ νῦν ἔργον γέγνηται 35
καὶ διακρατήσῃ αὐτὸ εἰς τὸ διηνεκές καὶ μοχλοὶ ἄδον οὐ κατισχύσουσι τῆς ἐκκλησίας· ἅμα-
χον γὰρ ἔχει τὴν παρὰ τοῦ σωτῆρος δύναμιν καὶ ἤλεγξε τὴν τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαν πειρασμὸς
οὐδεὶς πώποτε, τοῦ θεοῦ ἐπιταχύνοντος τὴν βοήθειαν, ὃς εἶπε τοῖς ἑαυτοῦ μαθηταῖς ὅτι
μεθ' ὑμῶν εἰμι μέχρι τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ungedruckt und unbekannt.
122. f. 264^v τοῦ αὐτοῦ καὶ τῶν λοιπῶν ἐπισκόπων τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολῇ πρὸς ξύσιον ἐπίσκοπον
ῥώμησ καὶ κύριλλον ἐπίσκοπον ἀλεξανδρείας καὶ μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον κωνσταντινουπόλεως.
Inc. τοῖς ὁσιωτάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις ἀδελφοῖς καὶ συλλειτουργοῖς ξύστῳ κυρίλλῳ καὶ
μαξιμιανῷ ἰωάννησ καὶ οἱ λοιποὶ πάντες οἱ σὺν ἐμοὶ ἐν κω χαίρειν: — Καὶ σπουδὴ καὶ
σκοπὸς κτλ. = L III 1087 = M V 285

Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ ἐνωτικὴ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως *123. f. 264^a
σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου τριβούνου

Τῷ δεσπότῃ μου τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀγιοτάτῳ συλλειτουργῷ Μαξιμιανῷ Ἰωάν-
νης ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἐδεῖ μὲν ἄνωθεν ἡσθέντας ἡμᾶς ὑπερβαλλόντως ἐπὶ τῇ τῆς σῆς
5 θεοσεβείας καταστάσει γράμμασί τε εὐθὺς χρήσασθαι τὴν ἡμετέραν μηνύουσιν ἡδονὴν καὶ
τὰ τῆς σῆς καταστάσεως εὐαγγέλια ἐν συνοδικοῖς τοῖς εἰωθόσι δέξασθαι· ἀλλ' ἐπειδὴ πονηρός
τις δαίμων τὰ πράγματα οὕτω διετάραξεν, ὥστε τὰ τῆς ἀληθείας πρὸς βραχὺν χρόνον δια-
κοπῆναι, νῦν ὅτε διὰ τὴν τοῦ θεοῦ χάριν ἡ συνάφεια τῶν ἐκκλησιῶν ἐγένετο, ἐπὶ τὰ καθή-
10 κοντα προθυμότερα ἤκομεν, προσφθεγγόμενοί σου τὴν ὁσιότητα τοῦτο μὲν ἐν γράμμασι, τοῦτο
δὲ καὶ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ περιβλέπτου Ἀριστολάου τοῦ τριβούνου
καὶ νοταρίου, οὗ τῆς σπουδῆς πολὺς ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἔσται ὁ ἔπαινος, ὥς ἂν καὶ διὰ ζώσης
φωνῆς ἔχοιμεν τὴν πρὸς σὲ ἐκλιπᾶναι διάθεσιν· ὃν ὁ κύριος τῆς προεδρίας ἡξίωσεν, ὅπως
ἴασιν ἀρκοῦσαν τὰ διαταραχθέντα δέξηται πράγματα, ἀπὸ σοῦ ἡθους καὶ τοῦ προσόντος τῇ
σῇ φιλοθείᾳ προσηνοῦς καὶ φιλαλλήλου λαβόντα τὰς ἀφορμὰς. ἀρκεῖ γὰρ πρόθεσις ἀγαθὴ
15 καὶ οἷαν ἡ σὴ κέκτηται ἀγιωσύνη, ἣν περ ἴσμεν καὶ διὰ πραγμάτων ἄνωθεν παρειλή-
φμεν, οὐκ οὔσαν μὲν ὁμόνοιαν φυτεῦσαι, γενομένην δὲ καὶ εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀποκαταστᾶσαν
ὑπὲρ προσδοκίαν ὀχυρῶσαι. καὶ πάνν τεθάρρηκα, δέσποτα, ὥς σπουδῇ ἔσται σοι τῇ ἀγιω-
σύνῃ ἅπαν μὲν τὸ λυποῦν πρόρριζον ἀνασπάσαι, περιθεῖναι δὲ ἰσχὺν τῇ γενομένῃ θεοῦ
εὐδοκίᾳ συμβάσει, ὥστε ἐξεῖναι καὶ νῦν ἐκεῖνο τὸ προφητικὸν μεθ' ἡδονῆς αἰδεῖν λόγιον
20 αἰσατε τῷ κυρίῳ αἶσμα καινόν· αἰσατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ. ἐμεγάλυνε κύ- Ps. 95, 1
ριος τῷ ὄντι τὴν ἐαυτοῦ χάριν, καὶ ἀποδέδεικται μὲν διὰ πάντων, αἰεὶ μὲν, μάλιστα δὲ νῦν,
ὅτι τὰ παρὰ ἀνθρώποις ἀδύνατα παρὰ τῷ θεῷ δυνατὰ ἔστιν. ταῦτα παρ' ἡμῶν ὥς ἐν Mt. 19, 26
τάχει δεξάσθω σοι ἡ θεοσεβεία· μικρὸν δὲ ὕστερον ἀποσταλήσονται παρ' ἡμῶν οἱ καὶ βα-
θμοῦ ἐκκλησιαστικοῦ μετέχοντες, οὓς ἂν ὁ κύριος κατενθύνῃ. ἤνωσε δ' ἂν τὴν ὁδὸν
25 προθυμότερα καὶ ὁ κύριός μου ὁ θεοσεβέστατος καὶ κοινὸς ἡμῶν ἀδελφὸς ἐπίσκοπος Παῦ-
λος ὁ οὖς θερμοὺς ἐραστής, εἰ μὴ συνέβη αὐτὸν ἀπὸ πολλοῦ τῆς ὁδοιπορίας πόνου τὴν
ἐσχάτην ὑπομῆναι ἀσθένειαν· οὗ χάριντος πληρωθήσεται καὶ οὗτος ὁ σκοπὸς αὐτοῦ τε
καμοῦ, καλλίστην ἐπιθυμίαν ἔχοντων ἐμοῦ μὲν ἀποστεῖλαι αὐτόν, αὐτοῦ δὲ δραμεῖν καὶ τὴν
φίλῃν ἡμῖν καὶ ἄνωθεν γνησίαν ἀσπάσασθαι κεφαλὴν. καὶ γὰρ θεοῦ τῇ χάριτι ἤρκεσεν,
30 ὥσπερ μεμαθήκατε, τοιαύτην ποιῆσαι τῷ κόσμῳ συνάφειαν, ὥστε μηδενὶ τὸ λοιπὸν ἐξεῖναι
περὶ φρονημάτων ἢ δόγματος ἐκκλησιαστικοῦ μηκέτι διαφέρεισθαι, ἀλλὰ στέργειν καὶ ἀγαπᾶν
τὴν ἐγγενομένην πληροφορίαν ἡμῖν παρὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ ἀγιοτάτου ἐπισκόπου Κυρίλ-
λου καὶ αὐτῷ παρ' ἡμῶν πρὸς ὃν καὶ συντετέλεσται ἡμῖν μετὰ πάσης ἀκριβείας καὶ τὰ
περὶ τῆς καθαιρέσεως τοῦ ἀσεβοῦς Νεστορίου τοῦ πρώην γενομένου ἐπισκόπου τῆς μεγα-
35 λωνύμου ἐκείνης πόλεως καὶ πρὸς τὴν σὴν ὁμοίως θεοσεβείαν. ἡμεῖς γὰρ σὲ μὲν καὶ
τὴν σὴν θεοφίλειαν ἐπιστάμεθα ἐπίσκοπον ἄξιον τῆς ἐκκλησιαστικῆς προεδρίας, ἐκείνον δὲ γε-
γυμνωσθαι ταύτης παντελῶς καὶ ἀναθεματίσθαι τὰ φανύως αὐτῷ λεχθέντα ἢ φρονηθέντα παρὰ
τε τὴν πατρῴαν διδασκαλίαν καὶ τὸ ἀποστολικὸν καὶ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, καὶ τὰ νῦν παρ'
ἡμῶν ἐκ κοινῆς ὁμολογίας συγκείμενα, οἷς (ἴσμεν) ὀφείλουσάν σου τὴν κατὰ θεὸν ἐμμέλειαν
40 ἐντυχεῖν, ἀπεστείλαμεν, τὸ ἴσον ὑποτάξαντες τοῖςδε ἡμῶν τοῖς γράμμασι τῶν τε παρ' ἡμῶν
πρὸς τὸν ἀγιοτάτον καὶ ὁσιώτατον ἐπίσκοπον Κύριλλον ἐπεσταλμένων καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ L III 1091
πρὸς ἡμᾶς ὑπηγορευμένων, ἀφ' ὧν καὶ ἔξεστιν ὑμᾶς γνῶναι ὥς ἐν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ τοῦ L III 1106

12 ἔχοιεν cod. ἐκλιπᾶναι cod.

39 ἴσμεν add. Schw

42 ὅφ' cod.

θεοῦ χάριτι σώζομεν φρόνημα καὶ πᾶσα διχονομία ἢ ἀμφιβολία ἀνήρηται πρόφασις, ὁμολογία καὶ συμβαίοντα ἡμῶν ἐκθεμένων καὶ προτεινάντων καὶ δεξαμένων διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θεοσεβεστάτου ἐπισκόπου Παύλου τῇ ἀποστολικῇ καὶ εὐαγγελικῇ ἐκκλησίαι.

Ungedruckt und unbekannt; der Brief wird erwähnt im Synod. Casin. 115.

*124. f. 265^u Ἀκακίου ἐπισκόπου Βερροίας πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως

Τῷ ἀγιωτάτῳ καὶ δσιωτάτῳ δεσπότῃ ἐμῷ ἀρχιεπισκόπῳ Μαξιμιανῷ Ἀκάκιος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Ἡ ἐπισκοπὴ τῆς σῆς εὐλαβείας οὐκ ἐδεήθη μελλησμοῦ γνωρίζοντος τίς εἶ καὶ τίς ἔσῃ, ἀλλὰ δηλὸς καὶ καταφανὴς τοῖς πᾶσι κατέστης παρατὰ τῷ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ ἐπὶ σοὶ ἐπισκηνώσαι, ὥς πᾶν ὁτιοῦν τῇ ἐπισκοπῇ συνοῖσον τῶν ἐν τῷ ἐκκλησιαστικῷ θεσμῷ ἀνελλιπῶς ἐν ἑαυτῷ περιφέρεις, καὶ μετὰ πάντων καὶ πρὸ πάντων δι' ἔργου 5
Phil. 4, 5 μετερχόμενος τὸ ἀποστολικὸν λόγιον τὸ φάσκον τὸ ἐπιεικὲς ὑμῶν γνωσθήτω πᾶσιν ἀνθρώποις· ὅπερ διαιρῶν καὶ διασαφῶν ὁ αὐτὸς ἀπόστολος καὶ δεικνύων ὅσος ἐστὶν ὄγκος τῆς τοῦ λόγου περιουσίας καὶ ὅσον τὸ κλέος τῆς ταπεινοφροσύνης, ἐπάγει λέγων· ἡ γινώσις 10
1 Cor. 8, 1 φνυσιοῖ, ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. ἀπαιτεῖ γὰρ ἡ ἐπισκοπὴ οὐκ ἐπίδειξιν ῥημάτων, ἀλλ' ἐνέργειαν πραγμάτων· ὅθεν καὶ ὁ μακάριος ἀπόστολος Παῦλος δεικνὺς ὅτι τὸ ἔργον τοῦ λόγου τιμώτερον, πρὸς Κορινθίους ἐπιστέλλων φάσκει· θέλω πέντε λόγους εἰπεῖν ἐν 15
1 Cor. 14, 19 τῷ νοί μου ἢ μυρίους λόγους ἐν γλώσσῃ. ἐπεγένετο δὲ πού ἐκ περιουσίας τῇ ἐπισκοπῇ καὶ τοῦτο θεοῦ τῇ χάριτι εὐκαίρως, τὰ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν οὐκ ἀνεκτὰ καταλαβόντα καὶ τὴν διχόνοιαν ἑκατέροις τοῖς μέρεσιν ἐμποιήσαντα ἐπὶ τῆς σῆς θεοσεβείας σβεσθῆ-
Ephes. 2, 14—16 ναί τε καὶ ἀποσκεδασθῆναι, πληρουμένον τοῦ ἀποστολικοῦ ῥητοῦ τοῦ φάσκοντος αὐτός ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρωθεν ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας, τὴν ἔχθραν, ἐν σαρκὶ αὐτοῦ, τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασι καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινόν ἄνθρωπον, ποιῶν 20
εἰρήνην, καὶ ἀποκαταλλάξῃ ἐν ἐνὶ τοὺς ἀμφοτέρους σώματι καὶ τὰ ἑξῆς. καὶ ἀπελάβομεν θεοῦ χάριτι πάντες πάντας, ἀναθεματίσαντες τὸν ἄσεβῃ Νεστόριον, μιᾷ πίστει, μιᾷ ἐλπίδι, μιᾷ ἀγάπῃ. ὅπως δὲ καὶ τίνα τρόπον ἡ τοῦ θεοῦ χάρις τὴν εἰρήνην τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ ἐβράβευσε, μεσιτεύσασα ἑκατέροις τοῖς μέρεσι, τῷ τε πάντα ἀγιωτάτῳ ἐπισκόπῳ Κυρίλλῳ καὶ τῷ τὰ πάντα θεοφιλεστάτῳ ἐπισκόπῳ Παύλῳ, συμπαρόντος τοῦ θαυμασιωτάτου καὶ φιλοχρίστου Ἀριστολάου τοῦ τριβούνου καὶ νοταρίου, παρόντος δὲ κα- 25
μου αὐτοῖς τῇ τοῦ ἐπιστολιμαίου γράμματος ἐγχαράγῃ καὶ εἰσηγουμένον τὰ δυνατά, δι' οἰκείου μὲν γράμματος ὁ ἀγιώτατος καὶ θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Κύριλλος, ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τὰ πάντα πιστότατος καὶ εὐγενέστατος Ἀριστόλαος ὁ νοτάριος καὶ τριβούνος, ὧι πλείστας χάριτας ὁμολογοῦμεν, ἱκανῶς ἡμῖν δυστραπέλον οὔσης τῆς ὑποθέσεως συμπεριενεχθέντι καὶ τὰ δυνατὰ συνενεγκαμένῳ, διὰ ζώσης φωνῆς διδάξουσί σου ἀνελλιπῶς τὴν θεοσέβειαν. ταῦτα 30
ἔχρην μετὰ τῆς ἐγκυκλίου ἐπιστολῆς τῆς παρὰ τῆς ἡμετέρας μικρότητος γραφείσης ἰδικῶι γράμματι ἐνθέντας ἡμᾶς διαπέμψασθαί σου τῇ ἀγιοσύνῃ· ἥς ἐγκυκλίῳ ἐπιστολῇ περιεχούσης τὰ τε γενόμενα σκυθρωπὰ καὶ τὰ ἐπιγενόμενα φαιδρά, χρὴ τοὺς ἑγγὺς καὶ τοὺς μακρὰν ἀδελφούς τε καὶ συνεπισκόπους ἐπακοῦσαι, προσέτι δὲ καὶ τοὺς ἐν οἰκιδήποτε ἐπι- 35
Rom. 6, 8 τηδεύματι ἐν καιρῷ τὴν συμπαραθέσιν ἐπιδειξαμένους καὶ νῦν τὸ ἀποστολικὸν ἀπενεγκα- μένους ῥητόν τὸ φάσκον· εἰ ἀπεθάνομεν σὺν Χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζή-

σομεν αὐτῷ. ἦντινα ἐπιστολὴν πέπεισμαι, τὰ εἰς εἰρήνην καὶ ὁμόνοιαν, προσέτι δὲ καὶ ἀγαλλίασιν συντείνοντα πᾶσιν ὁμοῦ μνηστέυμενος, προστάξεως τοῖς ἐγγυὺς καὶ τοῖς μακρὰν θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις διαπεμφθῆναι.

Ungedruckt und unbekannt; das Rundschreiben des Acacius von Beroea scheint in keine der ephesinischen Aktensammlungen aufgenommen zu sein.

Κυρίλλον πρὸς τὸν αὐτὸν Μαξιμιανὸν σταλεῖσα διὰ Ἀριστολάου. Inc. Κυρίω μου 125. f. 266^r ἀγαπητῷ καὶ συλλειτουργῷ μαξιμιανῷ κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν: — Οὐκ ἦν ἀμφίβολον κτλ. = L III 1155 = M V 352

Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν αὐτὸν ἐπιστολὴ δευτέρα

* 126. f. 266^r

Κυρίω μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ Μαξιμιανῷ Κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν. Γράφουσι πρὸς με οἱ ἀγαπητοί μου οἱ κληρικοί, ὡς ἂν εἰ τῆς σῆς θεοσεβείας τάχα vgl. nr. 117 πον καὶ λελυπημένης, ὅτι μὴ γέγραφα τίνα τρόπον συντέθειται τὰ τῆς εἰρήνης τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν. Ἐγὼ δὲ οὐχ οὕτως εἰμὶ ῥάθυμος περὶ τὰ ἀναγκαῖα τῶν πραγμάτων, ὡς ἐλέσθαι σιγᾶν καὶ μὴ διδάσκειν ἕκαστα σαφῶς οὓς χρὴ ταῦτα εἰδέναι, καὶ πρό γε τῶν ἄλλων τὴν σὴν ὁσιότητα. Ἐγράψαμεν οὖν ἀπαρалаίπτως καὶ διὰ τοῦ κυρίου μου τοῦ θαυμασιωτάτου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἀριστολάου· ἐπειδὴ δὲ τεθρυσήκασι τινες ὡς δόξαν ἅπασιν ἡμῖν τε καὶ τοῖς κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μόνωι συνθέσθαι τῷ συμβόλῳ τῷ ἐκτεθέντι παρὰ τῶν ἁγίων καὶ ἀοιδίμων ἡμῶν πατέρων ἐν τῇ Νικαέων, ἀθιγνομένων πάντων ὧν γεγράφαμεν κατὰ τῶν μισθῶν Νεστορίου δογμάτων, καὶ τάχα πού τινες ἐπὶ τούτῳ καὶ ἐσκανδαλίσθησαν, δεῖν ὠμήθην καὶ διὰ τοῦδε τοῦ γραμματός τὴν σὴν διδάξαι τελειότητα. οὐ γὰρ ἀθετήσαντες τὰ ἑαυτῶν συναινέμεν τῷ συμβόλῳ τῆς ὁρθῆς πίστεως, ἀλλὰ κακεῖνα γεγράφαμεν κατὰ σκοπὸν τρέχοντες τῶν ἁγίων πατέρων, οἱ καὶ τὸ τῆς πίστεως ἡμῖν τεθεσμοθετήκασι σύμβολον. ἴσμεν δὲ ὅτι ὁρθοδοῦμεν ἀληθῶς καὶ οὐκ ἔξω τῆς εὐθείας ἐσμεν ὁδοῦ, κανόνα τῆς εἰς πᾶν ὁτιοῦν ἀκριβείας τοὺς ἐκείνων ποιούμενοι λόγους. γεγράφασι μὲν γὰρ ἐν ἀρχαῖς οἱ ἐκ τῆς Ἀνατολῆς, μᾶλλον δὲ παρεσκευάσαν γραφαὶ τὸν κύριόν μου τὸν τὰ πάντα ὁσιώτατον ἐπίσκοπον τῆς Βερροιαίων Ἀκάκιον, ὅτι πᾶσιν ἀρέσκει μόνωι συνθέσθαι τῷ συμβόλῳ καὶ ἀκυρῶσαι τὰς ἐπιστολάς καὶ τοὺς τόμους οὓς γεγράφαμεν ταῖς Νεστορίου κενοφωνίας ἀντανισιάντες τὴν ἀλήθειαν. Ἐγὼ δὲ πρὸς τοῦτο μειδιάσας ἔφην ὅτι εἰ ἀφανίζομεν τὰ ἑαυτῶν, καταγινώσκομεν τῆς ἑαυτῶν πίστεως, καὶ οὔτε συνεθέμην οὔτε ἠκύρωσά τι τῶν γεγραμμένων· γέγραπται γὰρ ὁρθῶς καὶ μετὰ τῆς ἀληθείας. ἐπειδὴ δὲ ἦλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὁ εὐλαβέστατος ἐπίσκοπος Παῦλος ὁ τῆς Ἐμίσης, φάσκων ἐτοίμως ἔχειν ἅπαντας καὶ ἀναθεματίζειν τὰ Νεστορίου δόγματα καὶ καταδέχεσθαι τὴν καθαίρεσιν αὐτοῦ, ἀναγκάως τὰ τῆς κοινωνίας ἔδοξεν ἐπὶ τούτοις βεβαιωθῆναι, κατ' οὐδένα τρόπον τοῦ συμβόλου τῆς πίστεως ἀδικονόμενον παρὰ τινος. καὶ γὰρ καὶ ἡ ἁγία σύνοδος ἡ ἐν τῇ Ἐφέσῳ συναχθεῖσα πάλιν τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἐβεβαίωσε καὶ Νεστορίου κατηγήφισατο τὴν καθαίρεσιν, ὡς παρερμηνεύοντος αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν ἴδιον περιέλκοντος σκοπὸν τὴν ὁρθῶς καὶ ἐξητασμένως ἐκτεθεῖσαν τῆς πίστεως ὁμολογίαν παρὰ τῶν ἁγίων ἡμῶν πατέρων. μὴ τοίνυν σκανδαλιζέσθωσάν τινες ὅτι βέβαιοι ὁμολογοῦμεν τηρεῖν τὸ τῆς πίστεως σύμβολον, ἐν ᾧ καὶ ἐβαπτίσθημεν, ἀλλ' ἐννοεῖτωσαν ὅτι τοὺς μὴ τηροῦντας αὐτὸ ταῖς ἐννομωτάταις ὑποφέρουσι ψήφοις οἱ τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν κατὰ καιροὺς τὴν φροντίδα πεπιστευ-

nr. 105

1 πέπεισμαι cod. εἰ πέπεισαι μοι Schw

μένοι παρὰ τοῦ πάντων ἡμῶν σωτῆρος Χριστοῦ. πρόσειπε τὴν παρὰ σοὶ ἀδελφότητα· σὲ ἢ σὺν ἡμῖν ἐν κυρίῳ προσαγορεύει.

Ungedruckt und unbekannt; auch im Vallicell. F 22 f. 117^u vorhanden.

127. f. 266^u Τοῦ αὐτοῦ πρὸς ἀκάκιον μελιτηνῆς μεμψάμενον αὐτῷ ὅτι συνέθετο. Inc. κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ ἀκακίῳ κύριλλος ἐν κυρίῳ χαίρειν: — Χρῆμα μὲν ἀδελφοῖς κτλ. = L III 1111 = M v 309
128. f. 270^u θεοδωρίτον πρὸς ἰωάννην ἐπίσκοπον ἀντιοχείας. Inc. Ὅ πάντα σοφῶς προτιναεύων κτλ. Zuerst gedruckt von Cotelier in Monum. eccles. gr. 1, 48
129. f. 271^r κυρίλλου πρὸς δυνατὸν ἐπίσκοπον νικοπόλεως παλαιᾷς ἡπείρου. Inc. κυρίῳ μου ἀγαπητῷ ἀδελφῷ καὶ συλλειτουργῷ δυνατῷ κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — γεῖν ὡήθην τῇ σῇ θεοσεβείᾳ κτλ. = L III 1151 = M v 348
130. f. 271^u τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς εὐσέβιον πρεσβύτερον. Inc. τὴν μὲν παρὰ τῆς σῆς εὐσεβείας κτλ. Zuerst gedruckt von Gallandi, Biblioth. Patr. XIV app. 150 aus cod. Marc. 504 [Migne 77, 287].
131. f. 272^u τοῦ αὐτοῦ πρὸς εὐλόγιον πρεσβύτερον ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν κωνσταντινουπόλει. Inc. Ἐπιλαμβάνονται τινες τῆς ἐκθέσεως κτλ. = L III 1147 = M v 344
132. f. 273^r τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς ἰωάννην τὸν ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖ σύνοδον. Inc. Οὐκ ἠρέμησεν κτλ. = L III 1206 = M v 408
133. f. 274^r πρόκλου ἐπισκόπου κωνσταντινουπόλεως πρὸς ἀρμενίους περὶ πίστεως. Inc. τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις ἐπισκόποις καὶ πρεσβυτέροις καὶ ἀρχιμανδρίταις τοῖς οὖσι κατὰ πᾶσαν τὴν ἀρμενίαν τῆς ὀρθοδόξου ἀγίας ἐκκλησίας πρόκλος ἐν κω χαίρειν: — Οὐ μετρίως ἀδελφοὶ συνέχεν. Von mir in den Acta Concil. Oecum. t. III 2 p. 187 ff. herausgegeben.
134. f. 278^r κυρίλλου ἴσον ἐπιστολῆς γραφείσης πρὸς τὸν εὐλαβέστατον ἐπίσκοπον οὐαλεριανόν. Inc. Ἀπόχρη μὲν ὥς διάκειμαι κτλ. = L III 1155 = M v 353
135. f. 282^u τοῦ αὐτοῦ ὑπομνηστικὸν πρὸς τὸν μακαριώτατον ἐπίσκοπον σούγκερσον τῆς διοκαισαρέων τῶν κατὰ τὴν ἰσαύρων ἐπαρχίαν περὶ πίστεως. Inc. Ἐνέτυχον μὲν τῷ ὑπομνηστικῷ κτλ. — Cyrill. ed. Aub. t. v 2 p. 135
136. f. 284^u ἀντίγραφον πρὸς τὰς πύσεις ἡμῶν παρὰ τοῦ αὐτοῦ κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν σούγκερσον. Inc. Ἐμφανῇ μὲν καθίστησιν des. ὥστε οὐχ ἀπλῶς τὰς λέξεις προφέρουσιν ἀλλὰ μετὰ τινος δόλου καὶ κακουργίας: — Cyrill. ed. Aub. t. v 2 p. 141. Danach läßt die Handschrift einen leeren Raum. Es fehlt aber nichts; denn sowohl der griechische Text im Vat. 830. 1431 wie die lateinische Übersetzung Synod. Casin. 215 schließen mit denselben Worten, und was in der Ausgabe Auberts folgt [p. 146^a Χριστὸν μὲν γὰρ ἰδικῶς ὀνομάζεσθαι φησι bis zum Schluß p. 151^e] ist der letzte Teil des Briefes an Acacius von Melitene Χρῆμα μὲν ἀδελφοῖς ἢ πρόσρησις [L III 1111 = M v 309], vgl. L III 1122^a = M v 317. Die gedruckte Form des Textes findet sich meines Wissens nur in der Übersetzung des Dionysius Exiguus.
137. f. 286^u τοῦ ἁγίου κυρίλλου: — Ἀνέγνω τὸ ὑπομνηστικὸν κτλ. = L III 331 = M III 1004
138. f. 288^r ἴσον σάκρας γραφείσης πρὸς ἀκάκιον τὸν βερροιαίων καὶ συμεῶνα τὸν ἀντιοχείας ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλας ἐπαρχίας ἰδία ἐκάστω. Inc. Οὐδὲν παντελῶς ἡμῖν κτλ. = L III 1087 = M v 284

κυρίλλου ἐπιστολὴ πρώτη ἀπὸ ῥόδου σταλεῖσα πρὸ τοῦ ἀπαντῆσαι εἰς τὴν σύνοδον. Inc. 139. f. 288^r
κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις καὶ λαῶ ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἐν
κω χαίρειν: — Χάριτι καὶ φιλανθρωπία κτλ. = L III 439 = M III 1116

τοῦ αὐτοῦ δευτέρα πρὸς τοὺς αὐτοὺς μεθ' κατήντησεν: — Inc. κύριλλος πρεσβυτέροις 140. f. 288^r
καὶ διακόνοις καὶ λαῶ ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἐν κω χαίρειν: — Διψῶντι
μοι πάλιν κτλ. = L III 439 = M III 1117

τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἀπὸ ἐφέσου. Inc. κύριλλος πρεσβυτέροις καὶ διακόνοις 141. f. 288^u
καὶ λαῶ ἀλεξανδρείας ἀγαπητοῖς καὶ ποθεινοτάτοις ἐν κω χαίρειν: — Τὰ λαμπρὰ καὶ με-
γάλα κτλ. = L III 576 = M III 1244

ἐπιστολὴ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν κωνσταντινουπόλεως. Inc. 142. f. 289^r
Οὐδεὶς τολμήσας τῷ ἰδίῳ κτίσῃ κτλ. = L III 572 = M III 1241

ὁμιλία ῥηγίνου ἐπισκόπου κύπρου ῥηθεῖσα ἐν ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν νεστορίου. 143. f. 289^r
Ἐμοὶ μὲν ἐδόκει σιγᾶν κτλ. = L III 577 = M III 1245

ὁμιλία θεοδότου ἐπισκόπου ἀγκύρας εἰς τὴν γένναν τοῦ σωτήρος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ 144. f. 289^u
συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου κυρίλλου. Inc. Λαμπρὰ τῆς παρουσίας κτλ. = L III 1007 = M V 204

ἐτέρα τοῦ αὐτοῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ σὺν ἡμῶν ιϛ χν ὕπανε- 145. f. 292^u
γνώσθη δὲ καὶ αὕτῃ ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ. Inc. Λαμπρὰ καὶ παράδοξος τῆς παρουσίας κτλ.
= L III 987 = M V 185

ἀκακίου ἐπισκόπου μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν ἐφέσῳ. Inc. Ὁρῶντι μοι ἀγαπητοὶ τὸ 146. f. 297^u
φαιδρὸν κτλ. = L III 983 = M V 181

ἐπιστολὴ τῶν ἐν χαλκηδόνι ὄντων ἐκ τῶν ἀποσχισάντων πρὸς τοὺς ἐν ἐφέσῳ. Inc. 147. f. 299^r
τῷ θεοφιλεστάτῳ καὶ ὁσιωτάτῳ συλλειτουργῷ ῥούφῳ ἰωάννῃς ἱμερίου θεοδώριτος καὶ οἱ κα-
θεξῆς ἐν κω χαίρειν. Inc. Λίαν βεβλάφθαι τὴν εὐσεβειαν κτλ. = L III 736 = M III 1412

τοῖς εὐλαβεστάτοις καὶ θεοφιλεστάτοις συλλειτουργοῖς εὐλαλίῳ ἐντροχίῳ ἀκακίῳ χρυσα- 148. f. 300^u
φίῳ ἱερεμῖᾳ θεοδούλῳ ἡσαΐᾳ ἡ ἁγία σύνοδος ἡ κατὰ θν χάριν καὶ θέσπισμα τῶν εὐσεβε-
στάτων καὶ φιλοχρίστων ἡμῶν βασιλέων συγκροτηθεῖσα ἐν τῇ ἐφεσίων μροπόλει ἐν κω χαί-
ρειν: — Τοὺς οὕτω διακειμένους κτλ. = L III 773 = M III 1450

βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον νεστόριον. Inc. Ἀνελθόντων ἐν κωνσταντι- 149. f. 301^r
νουπόλει τῶν ἐπὶ καὶ ἐπὶ des. ἐν τῇ χωρίσει ὄντες = L III 1058 = M V 256

ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεοπίσματος γραφέντος πρὸς ἰσίδωρον ἑπαρχὸν προαι- 150. f. 301^u
τωρίων καὶ ὑπατον περὶ τῆς ἐξορίας νεστορίου. Inc. Εἰ καὶ τῆς τῶν δημοσίων πραγμάτων
κτλ. = L III 1058 = M V 256

ἀντίγραφον θείου νόμου. Inc. Τὸ τῇ εὐσεβεστάτῃ θρησκείᾳ παρ' ἡμῶν κτλ. = L III 151. f. 301^u
1210 = M V 413

φλάνιος ἀνθέμιος ἰσίδωρος φλάνιος βάσσοσ καὶ φλάνιος συμπλίκιος ῥηγῖνος οἱ ἑπαρχοὶ 152. f. 302^r
λέγουσιν: Οὐδὲν οὕτω φίλον κτλ. des. πέφυκεν ὠφελεῖν: — τὸ τοιοῦτον γράμμα τῶν ἐπαρχῶν
συναπεστάλη τῷ θείῳ νόμῳ καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν. = L III 1211 = M V 416

ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ κωνσταντινουπόλεως. Inc. τοῖς θεοφιλεστάτοις καὶ 153. f. 303^r
εὐλαβεστάτοις ἀδελφοῖς καὶ συνεπισκόποις πᾶσι τοῖς τῆς παλαιᾶς ἡπείρου μαξιμιανὸς ἰουβε-

νάμιος ἀρχάδιος φίλιππος φλανιανὸς φίρμος θεόδοτος ἀκάκιος εὐόπτιος δανιήλ καὶ ἡ συμπαροῦσα αὐτοῖς ἁγία σύνοδος ἐν κω χαίρειν. Εἰδότες τὴν τῶν ἀποσχισάντων κτλ. des. μικρῶ πρόσ. καὶ τὰ λοιπὰ ὡς προγέγραπται. = L III 1059 = M V 257

154. f. 303^u τῷ ἁγιωτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ καὶ ἀρχιερουργῷ κυρίλλῳ ἀλύπτιος πρεσβύτερος τῶν ἀποστόλων ἐν κω χαίρειν: — Μακάριος ἄνθρωπος δὲν ἂν καταξιώσῃ κτλ. = L 785 = M III 1464

155. f. 304^r ἴσον ἐπιστολῆς τοῦ ἁγίου κυρίλλου πρὸς ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀποπομπαίου. Inc. Τοῖς παρὰ τῆς σῆς ὁσιότητος κτλ. = L III 1130 = M V 328

156. f. 308^r βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφενγόντων ἐν ἐκκλησίᾳ. Inc. Ἀρχαία τίς καὶ ἀπὸ τῶν καιρῶν κτλ. des. ὁ παρὼν νόμος προετέθη ἰδὲ μὴνὸς φαρμουθὶ ἰνδικτιῶνος δευτέρου. = L III 1234 = M V 437

157. f. 311^r ἴσον θείου θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως θεοδοσίου κατὰ τε πορφυρίου καὶ νεστοριανῶν καὶ κατὰ εἰρηναίου τοῦ τυρίων ἐπισκόπου. Inc. Πρέπειν ἡγούμεθα τῇ ἡμετέρᾳ βασιλείᾳ κτλ. = L III 1214 = M V 417

158. f. 311^u διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ πορφυρίου καὶ εἰρηναίου. Inc. Καὶ νόμων καὶ αὐτῆς τῆς πολιτείας. = L III 1215 = M V 420

159. f. 312^r τοῦ ἁγίου κυρίλλου προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίναις. Inc. Σεμνολόγημα μὲν οἰκουμενικὸν κτλ. = L III 105 = M III 680

160. f. 347^r δέησις βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν. Inc. τοῖς εὐσεβεστάτοις καὶ τιμηθεῖσι καὶ τιμωμένοις παρὰ θῷ καὶ ἄνῳις χριστιανοῖς βασιλεῦσι φλανίοις θεοδοσίῳ καὶ οὐαλεντιανῷ δέησις εἶτουν παράκλησις παρὰ βασιλείου διακόνου καὶ ἀρχιμανδρίτου καὶ θαλασσίου ἀναγνώστου καὶ μονάζοντος καὶ λοιπῶν χριστιανῶν μοναχῶν. Inc. Ἡ φιλανθρωπία τοῦ θῷ ἢ ἀναριθμήτων κτλ. = L III 426 = M III 1101

161. f. 349^u κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς κελεστίνον ἐπίσκοπον ῥώμης. Inc. τῷ ὁσιωτάτῳ καὶ θεοφιλεστάτῳ πατρὶ κελεστίνῳ κύριλλος ἐν κω χαίρειν: — Εἰ μὲν ἦν σιωπῆσαι κτλ. = L III 339 = M III 1012

162. f. 351^r τοῦ αὐτοῦ καὶ τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς τοὺς ἐν κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς. Inc. τοῖς εὐλαβεστάτοις καὶ θεοσεβεστάτοις πατράσι μοναστηρίων τοῖς κατὰ τὴν μεγάλην κωνσταντινούπολιν κύριλλος καὶ ἡ κατὰ τὴν ἀλεξάνδρειαν συναγθεῖσα ἁγία σύνοδος ἐν κω χαίρειν: — Τῆς θεοσεβείας ὑμῶν κτλ. = L III 422 = M III 1097

163. f. 352^r ἀναφορὰ νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων παρὰ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν ἐφέσῳ τὸν ἀντιοχείας ἐπίσκοπον. Inc. Εἰς τὴν ἐφεσίων πόλιν κτλ. = L III 564 = M III 1232

164. f. 353^r ὑπομνήματα πραχθέντα παρὰ τοῖς ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις ἐν οἷς καθαιροῦσι κύριλλον καὶ μέμνονα τοὺς ἁγιωτάτους καὶ ἀκοινωνήτους ποιοῦσι πάντας τοὺς τῆς ἁγίας συνόδου. Inc. Παρόντος ἐν τῷ οἰκείῳ καταγωγίῳ κτλ. = L III 589 = M III 1260

165. f. 356^r γράμμα τῶν αὐτῶν τὸ τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ. Inc. ἡ ἁγία σύνοδος τοῖς παρ' ἡμῶν γενομένοις ἀκοινωνήτοις ἐπισκόποις τάδε δηλοῖ καὶ συμβουλεύει. δεινὸν μὲν ὡς κτλ. = L III 600 = M III 1269

166. f. 356^r ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖς πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ ἀντιοχείας ἐπισκόπου. Inc. Τοῖς εὐσεβέσιν ὑμῶν κελενοθέντες κτλ. = L III 601 = M III 1272

ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα ἰω ἀρχιεπισκόπου ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἦν ἀντέ- 167. f. 357^r
 γραφὰν διὰ παλλαδίου μαγιστριανοῦ. Inc. Τοῦτο εὐσεβεῖς βασιλεῖς τοῦτο ὁρθοδοξίας κτλ.
 = L III 705 = M III 1380

ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν κωνσταντινουπόλεως κλήρον. Inc. Ἐγνώ πάντως ὑμῶν 168. f. 358^r
 ἢ ἐδλάβεια κτλ. = L III 601 = M III 1273

ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν κωνσταντινουπόλει σύγκλητον. Inc. τῇ θεοφιλεῖ καὶ 169. f. 358^u
 φιλοχρίστῳ συγκλήτῳ ἡ ἁγία σύνοδος: — Λίαν ἀλγοῦμεν κτλ. = L III 604 = M III 1273

ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν κωνσταντινουπόλει λαόν. Inc. τῷ ἐδλαβεστάτῳ καὶ 170. f. 359^r
 πιστοτάτῳ καὶ φιλοχρίστῳ λαῷ τῆς ἐν κωνσταντινουπόλει ἁγίας τοῦ θν ἐκκλησίας ἡ σύνοδος:
 — Inc. νόμος ἐστὶν ἄγραφος κτλ. = L III 605 = M III 1276

ἀναφορὰ τῆς ἀνατολικῆς συνόδου πρὸς τὸν καλλίνικον βασιλέα δηλοῦσα καὶ αὐθις τὴν 171. f. 360^r
 γεγεννημένην καθαίρεσιν κυρίλλου καὶ μέμνονος. Inc. Ἡ διαλάμπουσα ὑμῶν εὐσεβεία κτλ.
 = L III 712 = M III 1385

ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἦνπερ ἔδωκαν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς 172. f. 361^r
 τῆς προγεγραμμένης τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμητι εἰρηναίῳ. Inc. Ἠλπίσαμεν λύσιν ἔσε-
 σθαι κτλ. = L III 716 = M III 1389

ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας. Inc. Ἐτερεὰ γνωρίζειν τῇ ὑμετέρᾳ προσδο- 173. f. 361^u
 κήσαντες εὐσεβεία κτλ. = L III 608 = M III 1277

ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχον καὶ τὸν μάγιστρον ὁμοίως. Inc. Εἰς ἔσχατα 174. f. 362^r
 κακῶν τὸ δὴ λεγόμενον κτλ. = L III 709 = M III 1384

ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ σχολαστικὸν ὁμοίως. Inc. Οὐδὲν ἀπο- 175. f. 362^u
 νοίας ἐν πλημμελήμασι κτλ. = L III 712 = M III 1385

ἀναφορὰ τῶν ἀνατολικῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἦς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν νικαίᾳ 176. f. 363^r
 ἁγίων πατέρων ἀναγαγόντες τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντα ἐπὶ τοῖς
 προδοθεῖσιν αὐτῇ λιβέλλοις παρὰ κυρίλλου καὶ μέμνονος τῶν ἁγιωτάτων ἦτις ἐστάλη εἰρη-
 ναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἀπεδόθη. Inc. Θρήνων ὡς ἀληθῶς καὶ ὁδυρμῶν κτλ. = L III
 697 = M III 1372

ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κόμητος εἰρηναίου πρὸς τοὺς ἀνατολικοὺς περὶ τῶν ἐπὶ 177. f. 364^r
 τῇ ὑποθέσει πραχθέντων μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὴν ἐν κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἀπόδο-
 σιν τῶν ἀναφορῶν. Inc. Μόλις μοι νῦν ἐνεγένετο = L III 717 = M III 1392

schließt: τοὺς πλείους καὶ οὐδὲ ἀκοῦσαι γοῦν παρ' = L III 720^b = M III 1393. Da- f. 364^u
 nach sind drei Blätter ausgefallen.

[Brief des Patriarchen Nikephoros an Papst Leo III.] καὶ ἀκατάβλητον τῆς ψυχῆς f. 365^r
 διαφυλαχθῆναι τὸ σύντονον κτλ. = L VII 1212^c

[letztes Blatt] schließt ἀπὸ σίμωνος τοῦ μάγου καὶ μέχρ' τοῦ δεῦρο τῆς εὐσεβείας f. 369^u
 παντάπασιν ἀποπεπτοκότας = L VII 1228^a

II.

Die athenische Handschrift enthält eine nicht geringe Anzahl von Aktenstücken, die sonst, sei es überhaupt sei es in den griechischen Sammlungen nicht vorkommen; sie nimmt also eine Sonderstellung unter den griechischen Handschriften der ephesinischen Akten ein. Aber zum größten Teil stimmt doch der Bestand der in ihr enthaltenen Sammlung mit dem Material überein, das nach den Handschriften in lateinischer Übersetzung von Th. Peltanus¹⁾ 1576, im Originaltext von dem Heidelberger Drucker Commelinus 1591²⁾ und in der römischen Ausgabe von 1608³⁾ veröffentlicht ist. Daraus erwächst die Aufgabe die Handschrift in die übrige Überlieferung einzureihen, wie sie von den in den Bibliotheken des Abendlandes aufbewahrten Handschriften vertreten wird. Dem Bestande und der Ordnung nach zerlegt sich diese Überlieferung in zwei Gruppen, die ich nach ihren Haupthandschriften *Collectio Segueriana* [S] und *Collectio Vaticana* [V] nenne; mit A bezeichne ich die oben beschriebene Sammlung, die *Collectio Atheniensis*.

Zu S gehören:

- 1) Cod. Parisin. Coislin. 32, aus Seguierschem Besitz, sauber geschriebene Pergamenthandschrift des 12. Jahrhunderts.
- 2) Eine jetzt nur in Abschriften und Drucken des 16. Jahrhunderts vorliegende Überlieferung, die in Bestand und Ordnung mit dem Coislin. 32 genau übereinstimmt und nur darin abweicht, daß sie ein ausführliches Verzeichnis der Aktenstücke vorausschickt und am Schluß, nach dem Brief des Patriarchen Nikephoros an Papst Leo III. den Brief Cyrills an Valerian von Ikonion anhängt, der ursprünglich in S nicht aufgenommen war.

Der Jesuit Peltanus⁴⁾ berichtet in der Vorrede zu seiner gedruckten Übersetzung, daß im Jahre 1561 dem Herzog von Bayern eine hie und da etwas verloschene, von Würmern angefressene, aber doch noch durchaus lesbare Handschrift der ephesinischen Akten angeboten wurde. Sie wurde nicht gekauft — sonst müßte sie in den Beständen der alten herzoglichen Bibliothek nachweisbar sein —, aber zweimal abgeschrieben: eine Abschrift kam in die herzogliche Bibliothek und ist der jetzige Monac. 115; die andere

¹⁾ *Sacrosancta magni et oecumenici Concilii Ephesini primi acta omnia Theodori Peltani Societatis Iesu Theologi opera nunc primum latinitate donata etc.* Ingolstadt 1576.

²⁾ (Nach dem griechischen Titel) *Acta oecumenicae tertiae synodi Ephesi habitae graece nunc primum e Reuchlinianae bibliothecae exemplari peruetusto fideliter expressa.*

³⁾ (Nach dem griechischen Titel) *Concilia generalia ecclesiae catholicae Pauli V. Pont. Max. auctoritate edita t. i. Romae 1608.* Alle anderen Konzilssammlungen sind, von der *Noua Coll. Conc.* des Baluze abgesehen, lediglich Nachdrucke; die meist benutzte von Mansi hat den Vorzug die an Druckfehlern reichste zu sein. Der schlimmste Verstoß, den die römischen Herausgeber begangen haben, war die Zerstörung der handschriftlichen Ordnung zugunsten einer eingebildeten und doch nicht durchführbaren chronologischen Folge; aber solche Verstöße sind auch in sehr anspruchsvollen Publikationen des 19. und 20. Jahrhunderts vorgekommen.

⁴⁾ Da Peltanus seine Leser über den Verbleib der älteren Handschrift, offenbar eines sog. *codex bombycinus*, nicht aufklärt, kann seine Darstellung leicht zu Mißverständnissen führen; Hartig, *Die Gründung der Münchener Hofbibliothek* [Abhdlg. der Bayer. Akad. XXVIII 3] p. 277 scheint mir alle Schwierigkeiten behoben zu haben.

wurde für die Bibliothek der Fugger in Augsburg angefertigt und ist jetzt ebenfalls in München [Nr. 116]. Jene für den Herzog angefertigte Abschrift sowohl wie Peltanus' Manuskript wurden 1562 nach Rom geschickt, um mit vatikanischen Handschriften verglichen zu werden¹⁾; nach vielen Jahren, erst 1575, tauchten beide in München wieder auf, eine Kollation, die der Kardinal Sirlet mit der vatikanischen Handschrift angefertigt hatte, lag bei. Nach dem 'Fuggeranus' [= Mon. 116] und der Sirletschen Kollation korrigierte der gelehrte Jesuit seine Übersetzung des Monac. 115 und gab sie 1576 heraus.

Monac. 115 trat noch einmal die Reise nach Rom an, am 12. November 1588, auf Verlangen Papst Sixtus V., um bei der in seinem Auftrag unternommenen Ausgabe der griechischen Konzilsakten für die ephesinischen benutzt zu werden. Welcher Art diese Benutzung war, läßt sich aus dem im Vatikan vorhandenen Material mühelos feststellen, vgl. unten.

Etwas später taucht die zweite Spur eines *Codex peructustus* auf, was bekanntlich im 16. Jahrhundert nur heißt, daß es sich um keine in unmittelbarer Gegenwart hergestellte Lohn- oder Gelehrtenabschrift handelt, und zwar in der Bibliotheca Reuchliniana, womit natürlich nicht gesagt ist, daß die Handschrift schon im persönlichen Besitze Reuchlins war. Nach Ausweis einiger Notizen, die der Tübinger Professor M. Crusius im Januar und im November 1580 auf den Blättern eingetragen hat, die jetzt in dem dortigen Cod. M. I. 27 zusammengeheftet sind, schrieb der Magister Bernhard Hausius, *discipulus meus charus*, wie Crusius bemerkt, zu dieser Zeit für Johannes Pistorius zu Durlach eine alte Handschrift der ephesinischen Akten ab, die in der Bibliotheca Reuchliniana zu Pforzheim aufbewahrt wurde; den Anfang des Inhaltsverzeichnisses und ein paar Aktenstücke schickte er in besonderer Abschrift, zur Probe ('gustum') an Crusius. Sowohl das Original wie die im Besitz des Pistorius befindliche Abschrift wurden von H. Commelinus zu seinem Druck benutzt. Er bemerkt in der Praefatio: *Cum ergo C. V. Iohannes Pistorius duo ista exemplaria, apographum quidem e sua propria, archetypum vero ex Reuchliniana bibliotheca, penes se [haberet noch von der Zeit her, wo der Magister Hausius die Abschrift angefertigt hatte], iussu illustrissimi Principis nostri [des Kurfürsten Johann Kasimir] cum eo egi ut alterius χοῖνον alterius πρῶτον nobis concederet, bona tamen illustrissimi Marchionis Turlacensis uenia, in cuius possessione nunc est bibliotheca Reuchliniana.* Nach der Art wie er dann das für Pistorius hergestellte Apographon beschreibt, muß man annehmen, daß Magister Hausius beim Abschreiben das Original stark 'verbessert' hat. Commelinus' Druck stellt sich für jeden, der Handschriften der ephesinischen Akten und vor allem die beiden Münchener Codices 115 und 116 gesehen hat, sofort als ein in der Reihenfolge und äußeren Anordnung getreues und anschauliches Bild seiner Vorlage dar; nur das Inhaltsverzeichnis ist statt an den Anfang an das Ende gestellt.

Die beiden Münchener Abschriften einer Bombycinhandschrift der ephesinischen Akten und das Bild, das der Heidelberger Druck von seiner Vorlage gibt, sind einander so verwandt, daß es naheliegt, die beiden Vorlagen zu identifizieren und Hartigs scharfsinnige

¹⁾ Eine Abschrift von Peltanus' Übersetzung blieb in Rom zurück, es ist der Vat. 5512. Sie liegt der lateinischen Übersetzung der Ed. Romana zugrunde und ist, in beiden Formen, der des Ingolstädter und der des römischen Druckes, für den Text wertlos.

Vermutung anzunehmen, daß die 'alte' Handschrift, nachdem sie in München vergeblich angeboten war, von dem Markgrafen von Baden-Durlach für die Reuchliniana gekauft wurde.

Nicht identisch, aber nahe mit S verwandt muß die Sammlung gewesen sein, von der ein Auszug im Cod. Vindob. Theol. gr. 40 s. XIII vorliegt; da die Handschrift nicht den vollständigen Bestand ihrer Vorlage wiedergibt, sehe ich von ihr ab.

Ich lasse eine Übersicht über Bestand und Reihenfolge von S nach dem Coislin. 32 folgen:

*Βιβλίον πρῶτον τῶν Πρακτικῶν τῆς γ' συνόδου*¹⁾

1. α) Brief Cyrills an die Mönche. Ἀφίκοντο μὲν τινες. L III 20 = M IV 588
2. β Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον. Ἄνδρες αἰδέσιμοι. L III 314 = M IV 884
3. γ Ἐπιστολή Νεστορίου πρὸς Κύριλλον τὸν Ἀλεξανδρείας διὰ Λάμπωνος πρεσβυτέρου καὶ μονάζοντος. Οὐδὲν ἐπικείας. L III 315 = M IV 885
4. δ Λόγος προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως παρὰ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας. Τῆς μὲν ἐν ἀνθρώποις. L III 46 = M IV 617
5. ε Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίαις. Σμενολόγημα μὲν. Am Schluß τέλος προσφωνητικῶν παρὰ κυρίλλου ἐπισκόπου ἀλεξανδρείας πρὸς τὰς εὐσεβεστάτας δεσποίνας. L III 105 = M IV 680
6. ς Ἦσαν σάκρας παρὰ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βασιλέως Θεοδοσίου πρὸς Κύριλλον ἐπισκόπον Ἀλεξανδρείας. Μέλλει [so] πλεῖστον θεοσεβείας. L III 434 = M IV 1109
7. ζ Brief Cyrills an Nestorius = 2. Der Text ist nicht derselbe. Auch bei Commelinus und in den Monac. 115. 116 ist der gesamte Brief noch einmal abgeschrieben. Der Coislin. streicht die Zahl am Rand; im Inhaltsverzeichnis der jüngeren Gruppe wird der Brief auch an dieser Stelle aufgeführt und gezählt, so daß die Zahlen von nun an mit denen des Coislin. 32 differieren.
Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολαὶ α β καὶ γ. Spezialüberschrift für die drei folgenden Nummern.
7. ζ Πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιασαμένους ὅτιπερ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ Νεστορίου διδασκαλίαν. Ἐπειδὴ μοι γέγραπεν. L III 327 = M IV 1000
8. η Ἄλλη ἐπιστολή. Πρὸς τινα ζηλωτὴν²⁾. Οἶδα μὲν τῆς σῆς. L III 330 = M IV 1000
9. θ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τοὺς κληρικοὺς τοὺς στασιάζοντας ἐν Κωνσταντινουπόλει. Ἀέγνων τὸ ὑπομνηστικόν. L III 331 = M IV 1004
10. ι Διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν δημοσίῳ παρὰ τῶν κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα ὥς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ Νεστόριος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρξ ἀπὸ τῶν ὀρθοδόξων ἐπισκόπων. Ὅρκίζω τὸν λαόντα. L III 338 = M IV 1008
11. ια Brief Cyrills an Nestorius. Καταφλναροῦσι μὲν. Am Schluß αὕτη ἡ πρώτη ἐπιστολή ἀνεγνώσθη ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ, ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασι καθὼς περιέχει. L III 315 = M IV 888
12. ιβ Brief des Nestorius an Cyrill. Τὰς μὲν καθ' ἡμῶν. L III 322 = M IV 892

¹⁾ Abgerissen, aus Monac. 115 ergänzt.

²⁾ Von anderer Hand am Rande.

13. ιγ Ἰσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Νεστόριον περὶ τῆς ἀκωνω-
νησίας. Τοῦ σϛς ἡμῶν. L III 395 = M IV 1068
14. ιδ) Brief Cyrills und der alexandrinischen Synode an Klerus und Volk von Konstanti-
nopol. Ὅπῃ μὲν καὶ μόλις. L III 419 = M IV 1093
15. ιε Brief Caelestins an Cyrill. Τῇ ἡμετέρῃ σὺγγνώμῃ. L III 346 = M IV 1017
16. ις Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον. Ἐφ' ἡμέρας τινάς. Am Schluß αὕτη ἡ ἐπιστολὴ ἀνε-
γνώσθη ἐν τῇ συνόδῳ τῇ ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὰς καταθέσεις τὰς κατὰ τῆς ἐπιστο-
λῆς Νεστορίου ἥτις καὶ ἀνελήφθη ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν. L III 354 = M IV 1025
17. ιζ Brief Caelestins an Klerus und Volk von Konstantinopol. Πρὸς τούτους. L III
363 = M IV 1036
18. ιη) Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον Ἰωάννην. Εὐχόμεθα μὲν. L III 375
= M IV 1048
19. ιθ Brief Cyrills an Iohannes von Antiochien. Ἐγὼ πᾶντως. L III 378 =
M IV 1049
20. κ) Brief des Iohannes von Antiochien an Cyrill. Οὐδὲ ἐμὲ μετρίως. L III 443
= M IV 1121
21. κα) Brief Cyrills an Acacius von Beroea. Οἱ σφόδρα λυπούμενοι. L III 379 = M IV 1053
22. κβ Ἀκακίου Βεροίας πρὸς Κύριλλον. Ἐνέτυχον γράμμασι. L III 382 = M IV 1056
23. κγ) Brief Cyrills an Iuvenal. Ἠχόμην μὲν. L III 386 = M IV 1057

Ἰσον ὑπομνήματος τῶν πραχθέντων ἐν τῇ ἐν Ἐφέσῳ συνόδῳ. Ἀρχὴ τῆς συνόδου

24. κδ Schreiben der Kaiser an Cyrill. Ἡρτῆται τῆς εἰς θν. L III 435 = M IV 1112
25. κε Ἐδόθη τῇ πρὸ δεκατριῶν καλανδῶν Δεκεμβρίων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπίτῳ 20. Nov. 430
τῶν δεσποτῶν ἡμῶν Θεοδοσίῳ τὸ τρισκαίδεκατον καὶ Οὐαλεντινιανοῦ τὸ τρίτον τῶν
αἰωνίων Αἰγούσιων, καὶ ἀναγνωσθείσης, πρᾶτται τὰ ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν
Ἐφέσῳ παρὰ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου ἕνεκεν τοῦ δυσσεβοῦς Νεστο-
ρίου. L III 439 = M IV 1116
Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν τῶν δεσποτῶν. L III 446 = M IV 1124
26. κς Κύριλλος Ἀλεξανδρείας εἶπεν· Ἀρχοῦντως ἡ ἁγία. L III 454 = M IV 1129
27. κζ Ἰουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων εἶπε· Τῶν ἐκκλησιαστικῶν. L III 459 =
M IV 1137
28. κη Κύριλλος ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας εἶπε· Τί δοκεῖ. L III 494 = M IV 1169
29. κθ Ἰουβενάλιος ἐπίσκοπος Ἱεροσολύμων εἶπεν· Ἀναγνωσθέντω καὶ τὰ γράμματα.
L III 502 = M IV 1177
30. λ Θεόπεμπτος ἐπίσκοπος Καβάσων εἶπεν· Εἰς τὸ ἐπισκοπεῖον. L III 503 = M IV 1180
31. λα Φλαβιανὸς ἐπίσκοπος Φιλίππων εἶπε· Καὶ ταῦτα ἀναγνωσθέντα. L III 507 = M IV
1184. Die Väterexzerpte schließen mit dem aus Gregor von Nyssa [des. βλέπω
τὸ μέτρον L III 518 = M IV 1193]. Das geht auf alte Überlieferung zurück,
vgl. die Bemerkung, die in der lateinischen Sammlung der Handschrift von Tours
[Parisin. 1572 f. 82^r] vor dem Exzerpt aus Atticus steht, das auf das Gregors
von Nyssa folgt: *haec testimonia quae secuntur in aliis exemplaribus non inuenitur*
[so]. Vgl. unten nr. 99.
32. λβ Πέτρος πρεσβύτερος Ἀλεξανδρείας ποιμνάρχης νοταρίων εἶπεν· Ἐχομεν [so] καὶ
βιβλία τῶν βλασφημιῶν. L III 519 = M IV 1196

33. λγ Brief des Capreolus an die Synode. *Ἡ χάρις ἐνλαβέσταται.* L III 530 = M IV 1208
34. λδ Exkommunikation des Nestorius. *Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε. Πρὸς τοῖς ἄλλοις.* L III 534 = M IV 1212. Am Schluß der Unterschriften *Εἰσὶν ἐπίσκοποι ὑπὲρ τούτους διακοσίους· ἐτοποτήρησαν γάρ τινες ἐξ αὐτῶν τοὶ μὴ δυναμένοις ἐλθεῖν εἰς τὴν ἁγίαν σύνοδον.*
35. λε *Ἡ καθαίρεσις. Γίνωσκε σεαυτὸν.* Am Schluß *τῇ ἐξῆς τοῦ καθαιρεθῆναι τὸν αὐτὸν Νεστόριον ἀπεστάλη αὐτῷ τοῦτο τὸ ἐπίσταλμα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου.* L III 560 = M IV 1228
36. λς *Ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ ἡμέρᾳ ἐν ᾗ αὐτῷ Νεστορίῳ ἀπεστάλη. Γινώσκέτω ἡ ὑμετέρα.* L III 560 = M IV 1228
37. λζ *Τοῦ μακαρίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ θν λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ πρς. Ἡ τῆς θείας γραφῆς.* Daran anschließend *Ὅροι ἐπισκόπων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναχθέντων ἐν τῇ συνόδῳ. Ἐκθεσις τῆς αὐτῆς συνόδου πρὸς Παῦλον Σαμοσατέα. Ὁμολογοῦμεν τὸν κν.* L III 974, 979 = M V 169, 176
38. λη *Δέσις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν. Ἡ φιλανθρωπία.* L III 426 = M IV 1101
39. λθ *Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον ἐπίσκοπον Ῥώμης. Εἰ μὲν ἦν.* L III 339 = M IV 1012
40. μ *Τοῦ αὐτοῦ τῆς αὐτῆς συνόδου¹⁾ πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς. Τῆς θεοσεβείας ὑμῶν.* L III 422 = M IV 1097
41. μα *Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον. Τὸν ἔμμαντοῦ σκοπόν.* L III 387 = M IV 1061
42. μβ *Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον. Εἰς τὴν Ἐφεσίῳν.* L III 564 = M IV 1232
43. μγ *Τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως. Τοῖς τὸ θεῖον.* L III 225 = M IV 804
44. μδ *Θεῖον γράμμα σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ διὰ Κανδιδιανοῦ κόμητος δομεστίκων τοῦ καὶ τὴν εὐταξίαν τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος. Nach der Adresse Οὐκ ἐνεφανίσθη αὕτη τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ κατὰ τὸν δέοντα καιρὸν, ἀλλ' ὑπεκρύβη διὰ Κανδιδιανοῦ κόμητος Νεστορίῳ χαριζομένον· μετὰ τὴν ἀπόφασιν ἀνεγνώσθη ὡς τὰ κεκριμένα ἀργῆσαι²⁾. Πάντων μὲν.* L III 442 = M IV 1117
45. με *Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων Μεσορῇ κ̅ ινδ̅ ιε̅ [13. Aug. 431]. Ἔδει μὲν ἡμᾶς.* L III 772 = M IV 1450

¹⁾ Die Adresse zeigt, daß die alexandrinische Synode von 430 gemeint ist, das Stück gehört also zu 13. 14. Mit 39 besteht wohl ein historischer Zusammenhang.

²⁾ Vgl. die Aussagen des Candidianus in der Sitzung der Synode der Antiochener L III 589f. = M IV 1260. Synod. Casin. 9—11 und Cyrills eigene Behauptung L III 454^b = M IV 1129. Richtiger wird der Hergang dargestellt in der Einleitung, die in der lateinischen Collectio Casinensis dem Aktenstück vorgesetzt ist, s. u.

46. *μς* Ἀντίγραμμα¹⁾. Τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου ὑπομνηστικόν. Συναχθεῖσα ἡ ἁγία σύνοδος. des. καὶ ἀναγινώσκεται αὐτοῖς ἡ ἐπιστολή. L III 752 = M IV 1428
47. *μς* Brief Cyrills an die Bischöfe Komarios und Potamon, den Archimandriten Dalmatios und die Presbyter Timotheos und Eulogios. Προσεδοκῶμεν ἐλθόντα. L III 560 = M IV 1228. Angeschlossen, ohne besondere Nummer Ἀπολογία τοῦ ἁγίου Δαλματίου. Ἀνῆλθεν ἐφ' ὑψηλοῦ. L III 753 = M IV 1429
48. *μη* Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολή γραφεῖσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς πατέρας τῶν μοναζόντων. Ὁ *κς* ἡμῶν. L III 576 = M IV 1244
49. *μθ* Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου. Ἐκ προγόνων. L III 568 = M IV 1236
50. *ν* Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου. Ἐπὶ τὸ πολυστένακτον. L III 633 = M IV 1304
51. *να* Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον. Αἰεὶ καὶ ἐκ νέας. L III 756 = M IV 1432. Vgl. unten nr. 110.
52. *νβ* Ἴσον βασιλικῷ γράμματι ἀποσταλὲν ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου μαγιστρίου ἀνατρέποντος τὰ παρ' αὐτῶν πραχθέντα ὡς δφειλούσης ἀνωθεν γενέσθαι ζητήσεως. Τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος. L III 704 = M IV 1377
53. *νγ* Ἀναφορὰ τῆς συνόδου ἀντιγραφείσα πρὸς τὴν σάκραν καὶ διδάσκουσα ὡς ψευδῆ τὰ ἀνερεχθέντα παρὰ τοῦ Καρδιδιανοῦ εἶπιν. Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος τὴν εὐσέβειαν. L III 745 = M IV 1421

Πράξις πρώτη

54. *νδ* Λίβελλος ἐπιδοθείς τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ παρὰ τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου Ἀλεξανδρείας καὶ Μέμνονος Ἐφέσου

Ὑπομνήματα πραχθέντα ἐν Ἐφέσῳ ἐν οἷς ἀκωνωνησίαν ὥρισε κατὰ τῶν Ἀνατολικῶν²⁾

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν. L III 633 = M IV 1305

55. *νε* Εὐσεβὲς θέσπισμα. L III 636 = M IV 1305
56. *νς* Παῦλος ἐπίσκοπος Λάμπης εἶπε. Πεμφ(θ)έντες. L III 640 = M IV 1309
57. *νς* καὶ ἐπαελθόντων Εὐδόξιος εἶπεν. Κατὰ τὴν κέλευσιν. L III 641 = M IV 1313

Πράξις β³⁾

Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν. L III 645 = M IV 1317

58. *νη* Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν. Ἀκόλουθος καὶ νῦν. L III 649 = M IV 1320
59. *νθ* Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπεν. Ἐδει μὲν κανονικῶς. L III 652 = M IV 1324
60. *ξ* Ἴσον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς περὶ τῶν Ἀνατολικῶν. Τὰ μὲν προστεταγμένα. L III 656 = M IV 1325

¹⁾ Falsch; das Aktenstück antwortet nicht auf das Vorhergehende, sondern ist erheblich früher. Die Antwort auf 45 steht 113.

²⁾ Diese Überschrift müßte vor Πράξις πρώτη stehen.

³⁾ Trotz dem neuen Abschnitt ist am Rand keine Zahl vermerkt.

61. ξα Γράμματα ἀποσταλέντα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς καθ' ἑκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνους καὶ λαϊκοῖς περὶ τῶν Ἀνατολικῶν ἐπισκόπων. Συναχθέντων ἡμῶν. des. πάντες οἱ ἐν τῇ στάσει ἐπίσκοποι. L III 802 = M IV 1469

Ἰσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ παρουσίαι τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων

62. ξβ Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν. L III 609 = M IV 1280
63. ξγ Κελεστῖνος τῇ ἁγίαι συνόδῳ. L III 613 = M IV 1284

Πρᾶξις-β

64. ξδ Τοῖς μετὰ τὴν ὑπατείαν. L III 621 = M IV 1292
65. ξε Ἰσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεῖς βασιλεῖς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχοῦς. Τὴν περὶ τὴν εὐσέβειαν. L III 629 = M IV 1301
66. ξς Ἰσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου κόμητος (τῶν σακρῶν παρὰ τῶν εὐσεβεστάτων βασιλέων τῇ ἁγίαι καὶ μεγάλῃ συνόδῳ. Ὅσον περὶ τὴν εὐσέβειαν¹⁾). L III 721 = M IV 1396
67. ξζ Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ τοῦ μεγαλοπρεπεστάτου κόμητος τῶν σακρῶν Ἰωάννου. Ἡ μὲν φιλόχοιστος. L III 756 = M IV 1433
68. ξη Ἰσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφείσης πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως. Ἐταράχθη λαὸν. L III 760 = M IV 1436
69. ξθ Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως. Οἷα διὰ τὴν πίστιν. L III 761 = M IV 1437
70. ο Ἰσον ἀναφορᾶς σταλείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν εὐσεβεστάτον βασιλέα Θεοδόσιον. Τὸ μὲν ὑμέτερον κράτος οὐ περιεῖδε. L III 764 = M IV 1441
71²⁾. Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις πρεσβυτέροις καὶ διακόνους. Τοῖς ἐν τῷ αὐτῇ τρικυμίαι. L III 768 = M IV 1444
72. Δέησις καὶ ἱκεσία ὑπὸ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως ὑπὲρ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας συνόδου. Εἰδότες τὴν ὑμετέραν. L 777 = M IV 1453
73. Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ῥώμης Κελεστῖνον δηλοῦσα πάντα τὰ πραχθέντα ἐν αὐτῇ τῇ Ἐφεσίᾳ ἁγίαι καὶ μεγάλῃ συνόδῳ. Τῆς μὲν σῆς δαιότητος. L III 660 = M IV 1329
74. Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐσεβεστάτοις ἐπισκόποις Θεοπέμπτῳ καὶ Ποτάμῳ καὶ Λαυρέντιῳ ἀγαπητοῖς καὶ συλλειτουργοῖς ἐν κω χαίρειν³⁾. Πολλὰ καθ' ἡμῶν. L III 772 = M IV 1449
75. Ἐπιστολὴ⁴⁾ πραχθεῖσα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἀποσταλείσι παρ' αὐτῆς τῆς ἁγίας συνόδου τοῖς ἐν Κωνσταντινουπόλει εὐλαβεστάτοις ἐπισκόποις ὥστε αὐτοὺς δικάσασθαι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἀνατολῆς. Ἐπιτραπέντες παρὰ τῶν. Am Rand ξη τὰ πρόβαντα μετὰ τὴν τοιαύτην ἐντολὴν κατὰ ἀκολουθίαν ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ, ἐν ᾧ καὶ αὕτη προτίεταται. L III 780 = M IV 1457

¹⁾ Fehlt infolge Blattausfalls im Coislin. 32, ergänzt aus Monac. 115.

²⁾ Im Coislin. 32 hören von nun an die Randziffern auf.

³⁾ Überschrift und Adresse sind ineinander gelaufen.

⁴⁾ Fehler für ἐντολή.

76. Ἐπιτολή προχθεῖσα παρὰ τῶν Ἀνατολικῶν τοῖς ἀποσταλεῖσι παρ' αὐτῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόποις ὥστε δικάσασθαι μετὰ τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς οἰκουμενικῆς συνόδου ὁρθοδόξοις ἐπισκόποις ἐν αὐτῇ Κωνσταντινουπόλει. Ἐπειδὴ τῆς ἐκκλησιαστικῆς. Am Rand ζῆ καὶ τὰ ἐπὶ ταύτῃ παρακολουθήσαντα ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ ὁμοίως. L III 724 = M IV 1400
77. Ἐπίλυσις τῶν ὑβ' κεφαλαίων ῥηθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιωσάσης αὐτὸν σαφέστερον ἐκθεῖναι αὐτοῖς τὴν τούτων λύσιν. Πάντα ἐνώπια. L III 811 = M V 1. Ἀναθεματισμὸς πρῶτος. Εἴτις οὐχ. Ἐπίλυσις α. Οἱ μακάριοι. L III 814 = M V 4
78. Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐξηγήσις λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ ἐν τῷ ἁγίῳ Ἰωάννῃ τῷ εὐαγγελιστῇ. Τῆς μὲν τῶν ἁγίων. L III 1022 = M V 217
79. Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου κατὰ τοῦ ἀποσχίσαντος Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείως. Τῆς εἰς χ' ἀγάπης. L III 668 = M IV 1337
80. Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου. Ἐδεῖ μὲν ἀρκεῖσθαι. L III 580 = M IV 1248
81. (Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου. Οἱ τοῖς ἱεροῖς προσέχοντες¹⁾). L III 979 = M V 177
82. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον. Φαιδρὸν ὁρῶ. L III 584 = M IV 1252
83. Brief Maximians an Cyrill. Πεπλήρωταί σοι. L III 1062 = M V 257
84. Brief Cyrills an Maximian. Πρέπειν οἶμαι. L III 1063 = M V 260
85. Τοῦ αὐτοῦ Κυρίλλου λόγος ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν εὐλαβέστατον ἡμῶν βασιλέα Θεοδόσιον. Ἡ μὲν θεία. L III 1027 = M V 225
- 86²⁾. Ἰσον θεῖον γράμματος ἀποσταλέντος δι' Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννῃ τῷ ἐπισκόπῳ Ἀντιοχείας περὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἐνώσεως τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν. Σκοπὸς μὲν ἡμῖν. L III 1082 = M V 277
87. Δίβελλοι δοθέντες τῷ ἁγιωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης ἀποσταλέντες παρὰ Ἰωάννου Ἀντιοχείως. Οἱ εὐσεβέστατοι. L III 1090 = M V 288
88. Brief des Iohannes von Antiochien an Cyrill. Πρώτην ἐκ θεοπίσματος. L III 1091 = M V 289
89. Brief Cyrills an Iohannes von Antiochien. Εὐφρανέσθωσαν οἱ οὐνοί. L III 1106 = M V 301
90. Ἐπιστολὴ Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας γραφεῖσα πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελητινῆς³⁾ μεμυράμενον αὐτὸν δι' ἐπιστολῆς ὡς συνθέμενον τοῖς Ἀνατολικοῖς. Χρῆμα μὲν ἀδελφοῖς. L III 1111 = M V 309
91. Ὑπομνηστικὸν Εὐλογίῳ πρεσβυτέρῳ παραμένοντι ἐν Κωνσταντινουπόλει παρὰ τοῦ ἀρχιεπισκόπου Κυρίλλου. Ἐπιλαμβάνονται τινές. L III 1147 = M V 344
92. Τοῦ αὐτοῦ: Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς Ἰωάννην τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖσε σύνοδον. Οὐκ ἠρέμησεν ὁ δράκων. L III 1206 = M V 408
93. Ὁμιλία Προέκλου ἐπισκόπου λεχθεῖσα καθ' ἐξομῆνον Νεστορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως. Παρθενικὴ παρήγγυρις. L III 9 = M IV 577

¹⁾ Aus Monac. 115 ergänzt; im Coislin, 32 sind durch Blattaussall das Ende von 80 und der Anfang von 81 verloren gegangen.

²⁾ Vor diesem κεφάλαιον steht im Inhaltsverzeichnis von Monac. 115. 116 Ἀρχὴ τῶν προβάτων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν.

³⁾ Dies Wort steht am Rand.

94. Ἰσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν τῆς Βεροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλαις ἐπαρχίαις ἰδία ἐκάστωι. Οὐδὲν παντελῶς ἡμῶν παραλέλειπται. L III 1087 = M v 284
95. α Πρὸ τῆς συνόδου ἐπιστολὴ πρώτη, ἀπὸ Ῥόδου. Brief Cyrills an Presbyter, Diakonen und Laien in Alexandrien. Χάριτι καὶ φιλανθρωπίαι. L III 439 = M IV 1116
96. β Τοῦ αὐτοῦ δευτέρα ἐπιστολή. Δηρῶντί μοι. L III 439 = M IV 1117
97. γ Τοῦ αὐτοῦ. Εἰ καὶ πλαιύτερον. L III 573 = M IV 1241
98. δ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τετάρτη. Τὰ λαμπρὰ καὶ μεγάλα. L III 576 = M IV 1244
99. Ἀπικοῦ ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως: Σήμερον ὁ χς. Die vier Väterexzerpte, die Nr. 31 ausgelassen sind; des. βλασφημίας ἐφόδιον. L III 518 = M IV 1193
100. Ἡ ἐν Νικαίαι σύνοδος πίστιν ἐξέθετο ταύτην. Πιστεύομεν. des. εἰς ὠφέλειαν τῆς ὑπ' οὐρανόν. L III 672 = M IV 1341
101. Ὅτε Χαρίσιος προσῆλθε τῇ ἁγίαι συνόδωι κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν. Κατὰ θέοπισμα. L III 673 = M IV 1344
102. Ἰσον τῆς ἐκθέσεως τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου. Τοὺς ἢ νῦν. Von den Unterschriften nur die drei ersten. L III 677 = M IV 1348
103. Τούτων τοίνυν ἀναγνωσθέντων. des. καθὼς προείρηται. L III 689 = M IV 1361
104. Brief der Synode an Klerus und Volk. Οὐδεὶς τολμήσας. L III 572 = M IV 1241
105. Ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου. Ἐμοὶ μὲν ἐδόκει. L III 577 = M IV 1245
106. Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ. Ὅπερ ἐστὶ τοῖς σώμασιν. L III 1023 = M v 221
107. Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρας εἰς τὴν γένναν τοῦ σς ἀναγνωσθεῖσα[ν] ἐν τῇ συνόδωι ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου. Λαμπρὰ τῆς παρούσης. L III 1007 = M v 204
108. Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ. Ὁρῶντί μοι. L III 983 = M v 181
109. Ὁμιλία Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ πρὶν συσχεθῆναι παρὰ τοῦ κόμητος καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαχθῆναι. Ὁ μακάριος προφήτης. L III 693 = M IV 1368. Vgl. 121
110. Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον. Ἀεὶ γὰρ καὶ ἐκ νέας ἡλικίας. L III 756 = M IV 1432. Dasselbe Schreiben wie Nr. 51
111. Beschluß der Synode der Antiochener. Τῶν ἐναγχος ἀναφνέντων. L III 701 = M IV 1376
112. Brief des Iohannes, Himerios, Theodoret und der übrigen an Rufus. Λίαν βεβλάφθαι. L III 736 = M IV 1412
113. Brief der (kyrillischen) Synode an die Bischöfe Eulalios Entrechios Acacius Chrysaphios Jeremias Theodulos. Τοὺς οὕτω διακειμένους. L III 773 = M IV 1450
114. Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου διὰ Ἰουβεναλίου Φίρμου Φλαβianoῦ Ἀρκαδίου Θεοδότου Ἀκακίου Ἐδοπίου ἐπισκόπου καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου. Πάντα μὲν τὰ τῆς. L III 784 = M IV 1461
115. Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον. Ἀνελθόντων ἐν Κωνσταντινουπόλει. L III 1058 = M v 256

116. Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικῆς¹⁾ θεοπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχον πραι-
τωρίων καὶ ὑπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου. Εἰ καὶ τῆς. L III 1058 = M V 256
117. Ἀντίγραφον θείου νόμου. Τὸ τῇ εὐσεβεστάτῃ. L III 1210 = M V 413
118. Edikt der Gardepraefekten Fl. Isidorus, Fl. Bassus und Fl. Simplicius. Οὐδὲν οὕτω
φίλον. L III 1211 = M V 416
119. Ἐπιστολὴ συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως κτλ. Εἰδότες τήν. des. ἔστι δὲ τὸ
συναποσταλὲν ταύτῃ τῇ[s] ἐπιστολῇ[s] συνοδικὸν γράμμα τοῦτο. Ἡ ἀγία καὶ οἰκου-
μενικὴ σύνοδος ἡ ἐν Ἐφέσῳ συγκροτηθεῖσα ἐκ θεοπίσματος τῶν αὐτοκρατόρων βασι-
λέων κτλ. — τῷ λαῷ. Συναχθέντων ἡμῶν — μικρῷ πρὸς καὶ τὰ λοιπὰ ὡς προ-
γέγραπται. = Nr. 61
120. Brief des Presbyters Alypius an Cyrill. Μακάριος ἄνθρωπος. L III 785 = M IV 1464
121. Brief Cyrills an Alypius. Ὁ μακάριος προφήτης. des. εἰς ἑαυτοὺς ἀρπάζειν ἤθελον.
προεγράφη καὶ τὰ ἐξῆς ζῆτει ὀπισθεν εἰς τὴν ὁμιλίαν Κυρίλλου Ἀλεξανδρέως [109].
L III 693 = M IV 1368
122. Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βεροίας²⁾. Ὅλον τὸν τῆς εὐσε-
βείας. des. τῶν συμβαινόντων δυσχερῶν λογίζεσθαι. L III 1086 = M V 281
123. Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμίσης λεχθεῖσα χοιὰθ [so] κθ³⁾ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλη-
σίᾳ Ἀλεξανδρείας, καθημένον τοῦ μακαρίου Κυρίλλου, εἰς τὴν γένναν τοῦ χν καὶ
ὅτι θεοτόκος ἡ ἀγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν ἀλλ' ἓνα υἱὸν πν
τὸν χν καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον ἐγκώμια. Οὐ καιρὸς [O in E corr.] σήμερον. L III
1095 = M V 293
124. Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας καὶ εἰς τὴν ἐναν-
θρώπησιν τοῦ ὁρσ ἡμῶν χν καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμια. Πρώτῃν
πρὸς τὴν ὑμετέραν. L III 1098 = M V 296
125. Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρώ-
πησιν τοῦ κυρίου. Ὁ μακάριος προφήτης Ἡσαίας. L III 1103 = M V 301
126. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Δυνάτιον ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου ἐπιστολή. Δεῖν
ὠτήθην. L III 1151 = M V 348
127. Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν λοιπῶν τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολὴ πρὸς Εὐστόν
ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ πρὸς Κύριλλον ἐπίσκοπον Ἀλεξανδρείας καὶ Μαξιμιανὸν ἐπί-
σκοπον Κωνσταντινουπόλεως. Καὶ σπονδὴ καὶ σκοπός. L III 1087 = M V 285
128. Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως
ἐπιστολή. Οὐκ ἦν ἀμφίβολον. L III 1155 = M V 352
129. Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον περὶ τοῦ ἀπο-
πομπαίου. Τοῖς παρὰ τῆς σῆς οἰότητος. L III 1130 = M V 328
130. Βασιλικὸς νόμος περὶ τῶν προσφευγόντων ἐν ἐκκλησίαις Ἀρχαία τίς. L III 1234
131. Ἰσον θείου θεοπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ
Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου τοῦ Τυρέων [so] ἐπισκόπου. Πρέπειν ἡγούμεθα.
L III 1214 = M V 417
132. Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θείου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου
καὶ Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου. Καὶ νόμων καὶ αὐτῆς. L III 1215 = M V 420

1) Lies βασιλικῶν.

2) Falsch für Συμεῶνα τὸν Στυλίτην.

3) 25. Dezember 432.

133. Sitzung der Synode der Antiochener. Παρόντες [so] ἐν τῷ οἰκείῳ καταγωγίῳ. L III 589 = M IV 1260
134. Γράμμα τῶν αὐτῶν τῆς ἀκοινωνησίας σταλὲν ἐν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ. Δεινὸν μὲν ὡς ἀληθῶς. L III 600 = M IV 1269
135. Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ παρ' αὐτοῖς πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τοῦ βράδους τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου. Τοῖς εὐσεβέσιν ἡμῶν [so]. L III 601 = M IV 1272
136. Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἦν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ. Τοῦτο εὐσεβεῖς βασιλεῖς. L III 705 = M IV 1380
137. Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν Κωνσταντινουπόλεως κληρὸν. Ἐγνώ πάντως. L III 601 = M IV 1273
138. Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον. Δίαν ἀλγοῦμεν. L III 604 = M IV 1273
139. Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν. Νόμος ἐστὶν ἄγραφος. L III 605 = M IV 1276
140. Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα ἦν περ ἔδωκαν μετὰ τῆς ἀναφορᾶς τῆς προγεγραμμένης τῷ μεγαλοπρεπεστάτῳ κόμητι Εἰρηναίῳ. Ἠλπίσαμεν λύσιν. L 716 = M IV 1389
141. Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας. Ἔτερα γνωρίζειν. L III 608 = M IV 1277
142. Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἐπαρχον καὶ τὸν μάλιστα ὁμοίως. Εἰς ἔσχατα κακῶν. L III 709 = M IV 1384
143. Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον καὶ σχολαστικὸν γενόμενον. Οὐδὲν ἀπονοίας. L III 712 = M IV 1385
144. Ἀναφορὰ τῶν Ἀνατολικῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἁγίων πατέρων, ἀναγαγόντες τὰ ὑπὸ τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς συνόδου τυπωθέντα ἐπὶ τοῖς προδοθεῖσιν αὐτῷ λιβέλλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος τῶν ἁγιοτάτων ἡμῖς ἐστάλη Εἰρηναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἀπεδόθη. Θρήνων ὡς ἀληθῶς. L III 697 = M IV 1372
145. Ἐπιστολὴ γραφεῖσα παρὰ τοῦ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικούς περὶ τῶν ἐπὶ τῇ ὑποθέσει πραχθέντων μετὰ τὴν εἴσοδον αὐτοῦ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἀναφορῶν. Μόγις μοι νῦν. L III 717 = M IV 1392
146. Brief des Patriarchen Nikephoros an Papst Leo III.

Die Collectio Vaticana [V] liegt in einer vollständigen und einer unvollständigen Form vor. Jene ist allein von dem aus einer Bombycinhandschrift der Hagia Sophia 1446 abgeschrieben¹⁾ Cod. Vaticanus 830 vertreten, dessen, am Anfang stehende Capitulatio ich zunächst hier einrücke:

Τὰ πρὸ τῆς τρίτης συνόδου κατὰ Νεστορίου παρακολουθήσαντα κεφάλαια

1. α Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς τοὺς μονάζοντας. L III 20 = M IV 588
2. β Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή. L III 314 = M IV 884

¹⁾ Die Subscriptio f. 474^u lautet: μετεγράφη τὸ παρὸν βιβλίον τῶν πρακτικῶν τῆς οἰκουμενικῆς τρίτης συνόδου ἀπὸ βιβλίου παλαιστάτου βαμβικίνου τῆς βιβλιοθήκης τῆς ἁγίας σοφίας κατὰ τὸ 5 M π̄τος ὀκτωβρ 15 ἐνδ' Ι'. Die ephésinischen Akten beginnen f. 106^r; vorhergehen die Kirchengeschichte des Gelasius u. a.

3. γ Νεστορίου ἐπιστολὴ πρὸς Κύριλλον. L III 315 = M IV 885
4. δ Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή. L III 315 = M IV 888
5. ε Νεστορίου ἐπιστολὴ πρὸς Κύριλλον. L III 322 = M IV 892
6. ς Κυρίλλου πρὸς Νεστόριον ἐπιστολή, ἐν ᾗ καὶ οἱ ἀναθεματισμοὶ ἦτοι τὰ κεφάλαια. L III 395 = M IV 1068
7. ζ Τοῦ αὐτοῦ προσφωνητικὸς πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα Θεοδοσίον περὶ τῆς ὁρθῆς πίστεως. L III 46 = M IV 617
8. η Θεοδόσιος ἔνδοξος θριαμβευτῆς ἀειαύγουστος Κυρίλλῳ ἐπισκόπῳ. L III 434 = M IV 1109
9. θ Ἐπιστολὴ Κελεστίνου ἐπισκόπου Ῥώμης πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον. L III 346 = M IV 1017
10. ι Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον. L III 354 = M IV 1025
11. ια Κελεστίνος ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνους κλήρωι θν δούλοις καὶ καθολικῶι λαῶι διάγουσιν ἐν Κωνσταντινουπόλει. L III 363 = M IV 1036
12. ιβ Ἐπιστολὴ τοῦ αὐτοῦ Κελεστίνου πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας. L III 375 = M IV 1048
13. ιγ Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τὸν αὐτὸν Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας. L III 378 = M IV 1049
14. ιδ Ἀντίγραφος ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Νεστόριον. L III 387 = M IV 1061
15. ιε Ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς Ἰουβενάλιον ἐπίσκοπον Ἱεροσολύμων. L III 386 = M IV 1057
16. ις Ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς Ἀκάκιον. L III 378 = M IV 1049
17. ιζ Ἐπιστολὴ Ἀκακίου πρὸς Κύριλλον. L III 382 = M IV 1056
18. ιη Διαμαρτυρία προτεθεῖσα ἐν δημοσίῳις κατὰ¹⁾ τῶν κληρικῶν Κωνσταντινουπόλεως καὶ κατὰ ἐκκλησίαν ἐμφανισθεῖσα ὥς ὅτι ὁμόφρων ἐστὶ Νεστόριος Παύλου τοῦ Σαμοσατέως τοῦ ἀναθεματισθέντος πρὸ ἐτῶν ρζ²⁾ ἀπὸ τῶν ὁρθοδόξων ἐπισκόπων. L III 338 = M IV 1008
19. ιθ Ὁμιλία Πρόκλου ἐπισκόπου Κυζίκου λεχθεῖσα καθεζομένου Νεστορίου ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Κωνσταντινουπόλεως. L III 9 = M IV 577
20. κ Κυρίλλου πρὸς τινα ζηλωτὴν περὶ Νεστορίου. L III 330 = M IV 1000
21. κα Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς ἐγγράφως αὐτὸν αἰτιωσαμένους ὅτι περ οὐ σεσιώπηκεν ἐξ ἀκοῆς μαθὼν ἔρπειν ἐπὶ τὸ χεῖρον τὴν δυσσεβῆ τοῦ Νεστορίου διδασκαλίαν. L III 327 = M IV 1000
22. κβ Τοῦ αὐτοῦ. L III 331 = M IV 1004
23. κγ Ἰσον σάκρας γραφείσης πρὸς Ἀκάκιον τὸν τῆς Βερροιαίων καὶ Συμεῶνα τὸν ἐν Ἀντιοχείᾳ ἀναχωρητὴν καὶ ἄλλοις ἐπαρχίαις ἰδίαί ἐκάστωι. L III 1087 = M V 284
24. κδ Τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφεῖσα πρὸς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως. L III 419 = M IV 1093
25. κε Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Κυρίλλῳ ἐπισκόπῳ καὶ τοῖς κατὰ χώραν τῶν μητροπόλεων ἐπισκόποις. L III 435 = M IV 1112
26. κς Πρὸ τῆς συνόδου ἐπιστολὴ Κυρίλλου πρὸς τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἀπὸ Ῥόδου. L III 439 = M IV 1116

¹⁾ Falsch; S hat richtig παρὰ.

²⁾ Lies ρξ mit S.

27. κζ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ δευτέρα ἀπὸ Ἐφέσου. L III 439 = M IV 1117
28. κη Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τρίτη περὶ τῆς συνόδου. L III 573 = M IV 1241
29. κθ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ τετάρτη περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου. L III 576 = M IV 1244
30. λ Ἐπιστολὴ Ἰωάννου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον. L III 443 = M IV 1121
31. λα Πάντων συνεδρευσάντων ἐν Ἐφέσῳ ἀπεστάλη ἐν Ἐφέσῳ τὸ ἐξῆς θεῖον γράμμα. L III 442 = M IV 1117
32. λβ Καὶ μετὰ τὸ ἀναγνωσθῆναι ἐν Ἐφέσῳ τοῦτο αὐτὸ τὸ προγεγραμμένον θεῖον γράμμα πράττεται παρὰ τῶν ἁγίων πατέρων καὶ ἐπισκόπων τὰ τῇ ὑποθέσει ἡρμοσμένα. L III 445 = M IV 1124
33. λγ Αἱ ὀνομασίαι τῶν ἐν τῇ συνόδῳ ἐπισκόπων καὶ τῶν πόλεων αὐτῶν. L III 446 = M IV 1124
34. λδ Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου Ἀλεξανδρείας καὶ νοταρίου περὶ τῶν Νεστορίου ὁμιλῶν. L III 451 = M IV 1128
35. λε Διαλαλιὰ Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ θεῖου γράμματος τοῦ πρὸς ἕκαστον μητροπολίτην ἀποσταλέντος. L III 451 = M IV 1129
36. λς Αἴτησις Φίρμον ἐπισκόπου Καισαρείας Καππαδοκίας καὶ κατάθεσις Μέννονος ἐπισκόπου Ἐφέσου περὶ τοῦ ποιῆσαι τοὺς ἐπισκόπους ἡμέρας δέκα καὶ ἐξ¹⁾ ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν ὀρισθεῖσαν προθεσμίαν καὶ τότε συνήδρευσαν. L III 454 = M IV 1129
37. λζ Διαλαλιὰ Θεοδότου ἐπισκόπου Ἀγκύρων περὶ τοῦ παραγενέσθαι Νεστόριον ἐν τῇ συνόδῳ. L III 454 = M IV 1129
38. λη Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων πρὸς Νεστόριον. L III 454 = M IV 1132
39. λθ Διαλαλιὰ Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Φιλίππων περὶ τοῦ κληθῆναι Νεστόριον ἐκ δευτέρου. L III 455 = M IV 1132
40. μ Καταθέσεις τῶν ἀποσταλέντων ἐπισκόπων ἐν τῇ δευτέρῃ κλήσει Νεστορίου. L III 455 = M IV 1133
41. μα Διαλαλιὰ Φλαβιανοῦ περὶ (τῆς) τρίτης κλήσεως. L III 458 = M IV 1133
42. μβ Καταθέσεις τῶν ἐν τῇ τρίτῃ κλήσει ἀποσταλέντων ἐπισκόπων. L III 458 = M IV 1136
43. μγ Διαλαλιὰ Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῶν τριῶν Νεστορίου κλήσεων καὶ περὶ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συμβόλου. L III 459 = M IV 1137
44. μδ Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου καὶ διαλαλιὰ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς περὶ τῆς δευτέρας Κυρίλλον πρὸς Νεστόριον ἐπιστολῆς. L III 459 = M IV 1137
45. με Καταθέσεις πάντων τῶν ἐπισκόπων περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. L III 462 = M IV 1140
46. μς Διαλαλιὰ Παλλαδίου ἐπισκόπου Ἀμασείας περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Νεστορίου πρὸς Κύριλλον ἐπιστολῆς. L III 491 = M IV 1169
47. μζ Καταθέσεις πάντων τῶν ἐπισκόπων περὶ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς. L III 494 = M IV 1169
48. μη Αἱ τῶν ἐπισκόπων ἐκβοήσεις κατὰ Νεστορίου. L III 502 = M IV 1177
49. μθ Διαλαλιὰ Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς Κελεστίνου ἐπισκόπου Ῥώμης. L III 502 = M IV 1177
50. ν Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων ἀποδεδωκότων Νεστορίῳ τὰς ἐπιστολάς. L III 503 = M IV 1180
51. να Διδασκαλία Φείδου ἐπισκόπου Ἰόπης περὶ ὧν καὶ ἐν Ἐφέσῳ Νεστόριος ἐδυσφήμησεν. L III 503 = M IV 1180

¹⁾ ἐξῆς Handschrift.

52. *νβ* Διαλαλία Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας περὶ τῶν αὐτῶν δυσφημιῶν. L III 503 = M IV 1181
53. *νγ* Καταθέσεις Θεοδοίου ἐπισκόπου Ἀγκύρας καὶ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς. L III 503 = M IV 1181
54. *νδ* Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου [καὶ νοταρίου περὶ τῶν χρήσεων τῶν ἁγίων πατέρων. L III 498 [= 506¹⁾] = M IV 1184
55. *νε* Ὅτε Χαρίσιος προσῆλθε τῇ συνόδῳ κατὰ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν. L III 673 = M IV 1344
56. *νς* Οἱ ἐπιδοθέντες λίβελλοι παρὰ Χαρισίου πρεσβυτέρου. L III 673 = M IV 1345
57. *νζ* Ἴσον ἐκθέσεως τοῦ παραπλασθέντος συμβόλου. L III 677 = M IV 1348
58. *νη* Αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μεταθεμένων ἀπὸ τῶν τεσσαρεσκαίδεκατιτῶν καὶ ὑπογραφάντων εἰς αὐτό. L III 681 = M IV 1352
59. *νθ* Ὅρος τῆς συνόδου περὶ τοῦ μηδενὶ ἐξεῖναι πίστιν ἑτέραν ἐκτίθεσθαι παρὰ τὸ ἅγιον σύμβολον. L III 689 = M IV 1361
60. *ξ* Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου καὶ διαλαλία Φλαβιανοῦ ἐπισκόπου Φιλίππων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Νεστορίου λόγων. L III 519 = M IV 1196
61. *ξα* Διδασκαλία Πέτρου πρεσβυτέρου καὶ νοταρίου περὶ τῆς σταλείσης ἐπιστολῆς ἀπὸ Καρθαγένης παρὰ Κραπαιόλου [so] ἐπισκόπου. L III 530 = M IV 1208
62. *ξβ* Ἀπόφασις συνόδου κατὰ Νεστορίου καὶ ὑπογραφαὶ τῶν ἐπισκόπων. L III 534 = M IV 1212
63. *ξγ* Καθαίρεσις. L III 560 = M IV 1228
64. *ξδ* Τῇ ἐξῆς τοῦ καθαιρεθῆναι τὸν αὐτὸν Νεστόριον ἀπεστάλη αὐτῷ τοῦτο τὸ ἐπίσταλμα παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου. L III 560 = M IV 1228
65. *ξε* Ἐπιστολὴ πεμφθεῖσα πρὸς τοὺς κληρικοὺς καὶ οἰκονόμους τῆς ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως ἐν αὐτῇ τῇ ἡμέρᾳ ἐν ἣ αὐτῷ Νεστορίῳ ἀπεστάλη. L III 560 = M IV 1228
66. *ξς* Τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων ὑπομνηστικόν. L III 752 = M IV 1428
67. *ξζ* Ἡ σταλεῖσα ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου Κομαρίῳ καὶ Ποτάμῳ ἐπισκόποις καὶ τῷ ἀρχιμανδρίτῃ Δαλμάτῳ [so] καὶ Τιμοθέῳ καὶ Εὐλογίῳ. Anordnung wie in S 47. L III 560. 753 = M IV 1228. 1429
68. *ξη* Κυρίλλου ἐπιστολὴ γραφεῖσα ἀπὸ Ἐφέσου πρὸς τοὺς πρὸς τῶν μοναζόντων. L III 576 = M IV 1244
69. *ξθ* Συνοδικὴ ἐπιστολὴ πρὸς τὸν κληρὸν καὶ τὸν λαόν. L III 572 = M IV 1241
70. *ο* Ὁμιλία Ῥηγίνου ἐπισκόπου Κύπρου λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ μετὰ τὴν καθαίρεσιν Νεστορίου. L III 577 = M IV 1245
71. *οα* Ὁμιλία Θεοδοίου ἐπισκόπου Ἀγκύρας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ. L III 1023 = M V 221
72. *οβ* Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὴν γέννησιν τοῦ σῶτος ἀναγνωσθεῖσα ἐν τῇ συνόδῳ ἐπὶ τοῦ ἐπισκόπου Κυρίλλου. L III 1007 = M V 204
73. *ογ* Τοῦ αὐτοῦ λεχθεῖσα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς γεννήσεως τοῦ σῶτος ἡμῶν ιϛ χϛ, ὑπανεγνώσθη δὲ καὶ αὐτὴ ἐν τῇ αὐτῇ συνόδῳ. L III 987 = M V 185

¹⁾ Es folgen sämtliche Exzerpte aus den Vätern bis — βλασφημίας ἐφόδιον L III 519^a = M IV 1196, dann ἡ ἐν Νικαίᾳ σύνοδος πίστιν ἐξέθετο ταύτην — τῆς ὑπ' οὐρανόν L III 672 = M IV 1341 und darauf unter Nr. *νε* ἀρχὴ τοῦ κατὰ Χαρίσιον πρακτικοῦ ὅτε προσῆλθε κτλ. L III 673 = M IV 1344

74. οδ Ἀκακίου ἐπισκόπου Μελιτηνῆς ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ. L III 983 = M V 181
75. οε Ὁμιλία Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας λεχθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ συνάξεων ἐπιτελούντων καθαιρεθέντος Νεστορίου. L III 580 = M IV 1248
76. ος Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία ῥηθεῖσα ἐν ἡμέραι τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ εὐαγγελιστοῦ. L III 1022 = M V 217
77. οζ Τοῦ αὐτοῦ ἐν Ἐφέσῳ ὁμιλία ὥραία πάνν. L III 979 = M V 177
78. οη Τοῦ αὐτοῦ κατὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας. L III 668 = M IV 1337
79. οθ Τοῦ αὐτοῦ πρὶν συσχεθῆναι παρὰ τοῦ κόμητος καὶ ὑπὸ στρατιωτῶν φυλαχθῆναι. L III 693 = M IV 1368
80. π Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον ἡνίκα κατήλθον οἱ ἐπτά¹⁾ εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίαν. L III 584 = M IV 1252
81. πα Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς εὐσεβεσιᾶτους βασιλεῖς περὶ τῆς καθαιρέσεως Νεστορίου. L III 568 = M IV 1236
82. πβ Ἀναφορὰ πρὸς Κελεσίτην ἐπίσκοπον Ῥώμης. L III 660 = M IV 1329
83. πγ Ἰσον βασιλικὸν γράμματος ἀποσταλέντος ἐν Ἐφέσῳ πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ. L III 704 = M IV 1377
84. πδ Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου σταλείσης διὰ Παλλαδίου μαγιστριανοῦ Καλανδῶν Ἰουλίῳν Ἐπιφὶ ζ Ἰνδ. ιε. L III 745 = M IV 1421
85. πε Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὸν κλῆρον καὶ τὸν λαὸν Κωνσταντινουπόλεως. L III 633 = M IV 1304
86. πς Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὴν ἁγίαν σύνοδον [καὶ τὸν λαόν]. L III 756 = M IV 1432
87. πζ Δίβελλοι ἐπιδοθέντες παρὰ τῶν ἁγιωτάτων ἐπισκόπων Κυρίλλου καὶ Μέμνονος. L III 633 = M IV 1305
88. πη Διαλαλιὰ Ἰουβενάλιου ἐπισκόπου Ἱεροσολύμων περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῶν αὐτῶν λιβέλλων. L III 636 = M IV 1305
89. πθ Καταθέσεις τῶν ἐπισκόπων τῶν ἀποσταλέντων παρὰ τῆς συνόδου πρὸς Ἰωάννην Ἀντιοχείας. L III 640 = M IV 1309
90. Ϛ Διαλαλιὰ τῆς συνόδου ἀναιρέπονσα τὰ πεπραγμένα παρὰ Ἰωάννου κατὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος. L III 652 = M IV 1324
91. Ϛα Ἐπιστολὴ ἀποσταλεῖσα παρὰ τῆς συνόδου τοῖς καθ' ἐκάστην ἐπαρχίαν τε καὶ πόλιν ἐπισκόποις πρεσβυτέροις διακόνοις καὶ παντὶ τῷ λαῷ. L III 802 = M IV 1469
92. Ϛβ Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς συνόδου πρὸς τοὺς βασιλεῖς. L III 656 = M IV 1325
93. Ϛγ Ἰσον σάκρας ἀποσταλείσης διὰ Ἰωάννου τοῦ κόμητος τῶν σάκρων τῇ συνόδῳ. L III 721 = M IV 1396. Der Text fehlt.
94. Ϛδ Ἰσον ἀναφορᾶς τῆς ἁγίας συνόδου πρὸς τὴν σάκραν τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παρὰ Ἰωάννου κόμητος τῶν σάκρων. L III 756 = M IV 1433. Der Text fehlt.
95. Ϛε Ἐντολιμαῖον γράμμα πρὸς τοὺς ἐξῆς²⁾ ὥστε ἐν Κωνσταντινουπόλει δικάσασθαι πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας. L III 780 = M IV 1457
96. Ϛς Ἰσον ἐντολικοῦ. L III 724 = M IV 1400

¹⁾ Nach L III 1058 = M V 256 können damit nur die sieben Mandatare des cyrillischen Konzils gemeint sein, bei deren Rückkehr nach Ephesus Cyrill die Predigt hielt. Vgl. Tillemont, mém. 14, 486.

²⁾ Lies ζ.

97. ζ Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τοῦ αὐτοῦ Ἰωάννου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ πρὸς Ροῦφον ἐπίσκοπον Θεσσαλονίκης. L III 736 = M IV 1412
98. η Ἰσον ἐπιστολῆς γραφείσης τῇ ἐν Ἐφέσῳ ἁγίαι συνόδῳ παρὰ τῶν εὐρεθέντων ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐπισκόπων. L III 772 = M IV 1450
99. θ Ἀντίγραμμα τῆς προτεταγμένης ἐπιστολῆς παρὰ τῆς συνόδου. L III 773 = M IV 1450
100. ρ Ἰσον ἐπιστολῆς Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως. L III 760 = M IV 1436
101. $\rho\alpha$ Ἰσον ἐπιστολῆς Μέμνονος ἐπισκόπου Ἐφέσου πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως. L 761 = M 1437
102. $\rho\beta$ Ἀναφορὰ πρὸς τοὺς βασιλεῖς περὶ τῆς ὑπογραφῆς παρὰ τῆς συνόδου. L III 764 = M IV 1441
103. $\rho\gamma$ Δέσεις παρὰ τοῦ κλήρου Κωνσταντινουπόλεως πρὸς τὸν εὐσεβέστατον βασιλέα. L III 777 = M IV 1453. Der Text fehlt.
104. $\rho\delta$ Ἐπιστολή Κυρίλλου πρὸς Θεόπεμπτον Ποτάμωνα καὶ Δανιὴλ ἐπισκόπους. L III 772 = M IV 1449. Der Text fehlt.
105. $\rho\epsilon$ Συνοδικὴ ἐπιστολή πρὸς τὸν κλῆρον Κωνσταντινουπόλεως. L III 768 = M IV 1444
106. $\rho\varsigma$ Ἰσον ὑπομνήματος πραχθέντος ἐπὶ τῇ παρουσίᾳ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐλθόντων ἐπισκόπων καὶ πρεσβυτέρων. L III 609 = M IV 1280
107. $\rho\zeta$ Ἰσον ἀναφορᾶς πρὸς τοὺς εὐσεβεστάτους βασιλεῖς περὶ τῶν ἀπὸ Ῥώμης ἐπισκόπων τε καὶ πρεσβυτέρων διὰ τοῦ διακόνου Εὐτυχίου. L III 629 = M IV 1301
108. $\rho\eta$ Ἀντίγραφον ἀναφορᾶς παρὰ τῆς συνόδου διὰ Ἰουβενάλιου Φίρμου Φλαβιανοῦ Ἀρκαδίου Ἀκακίου Θεοδότου Εὐοπίου ἐπισκόπων καὶ Φιλίππου πρεσβυτέρου. L III 781 = M IV 1460
109. $\rho\theta$ Βασιλικὸν θέσπισμα τὸ δημεῦον καὶ ἐξορίζον Νεστόριον. L III 1058 = M V 256
110. $\rho\iota$ Ἀντίγραφον ἐρμηνείας βασιλικοῦ θεσπίσματος γραφέντος πρὸς Ἰσίδωρον ἑπαρχὴν πραιτωρίων καὶ ὑπατον περὶ τῆς ἐξορίας Νεστορίου. L III 1058 = M V 256
111. $\rho\iota\alpha$ Ἀντίγραφον θείου νόμου. L III 1210 = M V 413
112. $\rho\iota\beta$ Διάταξις τῶν ἐπαρχῶν. L III 1211 = M V 416
113. $\rho\iota\gamma$ Ἐπιστολή συνοδικὴ γραφεῖσα ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως. L III 1059 = M V 257
114. $\rho\iota\delta$ Ἐπιστολή γραφεῖσα παρὰ τοῦ γενομένου ἐπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως Μαξимиανοῦ πρὸς Κύριλλον ἀρχιεπίσκοπον Ἀλεξανδρείας. L III 1062 = M V 257
115. $\rho\iota\epsilon$ Ἐπιστολή Κυρίλλου πρὸς Μαξимиανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως. L III 1063 = M V 260
116. $\rho\iota\varsigma$ Ἐπιστολή Ἀλυπίου πρεσβυτέρου τῶν ἀποστόλων πρὸς Κύριλλον. L III 785 = M IV 1464
117. $\rho\iota\zeta$ Κύριλλος Ἀλυπίῳ πρεσβυτέρῳ [L III 693 = M IV 1368] = Nr. 79
118. $\rho\iota\eta$ Κυρίλλου ἀπολογητικὸς πρὸς τὸν βασιλέα Θεοδόσιον. L III 1027 = M V 225
119. $\rho\iota\theta$ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Οὐαλεριανὸν ἐπίσκοπον κατὰ τῶν τὰ Νεστορίου φρονούντων. L III 1155 = M V 353
120. $\rho\iota\kappa$ Ἰσον θείου γράμματος ἀποσταλέντος δι' Ἀριστολάου τριβούνου καὶ νοταρίου Ἰωάννη ἐπισκόπου Ἀντιοχείας περὶ τῆς εἰρήνης καὶ ἐνώσεως τῶν ἐκκλησιῶν. L III 1082 = M V 277
121. $\rho\iota\kappa\alpha$ Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Βερροίας. L III 1086 = M V 281

122. ρκβ Αίβελλος ἐπιδοθεὶς τῷ ἀρχιεπισκόπῳ Κυρίλλῳ παρὰ Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης τοῦ ἀποσταλέντος παρὰ Ἰωάννου τοῦ Ἀντιοχείας ἐπισκόπου. L III 1090 = M v 288
123. ρκγ Ἐπιστολὴ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας πρὸς Κύριλλον. L III 1091 = M v 289
124. ρκδ Ὁμιλία Παύλου ἐπισκόπου Ἐμέσης λεχθεῖσα Χοιὰκ εἰκοστῇ ἐνάτῃ ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας, καθημένον τοῦ μακαρίου Κυρίλλου, εἰς τὴν γέννησιν τοῦ $\chi\nu$ καὶ ὅτι θεοτόκος ἡ ἁγία παρθένος Μαρία καὶ ὅτι οὐ δύο υἱοὺς λέγομεν ἀλλ' ἓνα υἶόν καὶ $\kappa\nu$ τὸν $\chi\nu$ καὶ ἐγκώμιον εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον. L III 1095 = M v 293
125. ρκε Τοῦ αὐτοῦ ὁμιλία λεχθεῖσα ἐν τῇ μεγάλῃ ἐκκλησίᾳ Ἀλεξανδρείας Τυβὶ ξ εἰς τὴν ἐνανθρωπήσιν τοῦ $\sigma\sigma$ ς ἡμῶν $\iota\eta$ $\chi\nu$ καὶ εἰς τὸν ἀρχιεπίσκοπον Κύριλλον ἐγκώμιον. L III 1098 = M v 296
126. ρκς Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν προεξηγησάμενον καὶ εἰς τὴν ἐνανθρωπήσιν τοῦ $\kappa\nu$. L III 1103 = M v 301
127. ρκζ Ἐπιστολὴ Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς Ἰωάννην Ἀντιοχείας. L III 1106 = M v 301
128. ρκη Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς. L III 1111 = M v 309
129. ρκθ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Δονάτον [so] τὸν ἐπίσκοπον Νικοπόλεως Παλαιᾶς Ἡπείρου. L III 1151 = M v 348
130. ρλ Ἰωάννου ἐπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τὸν λοιπῶν τῶν σὺν αὐτῷ ἐπιστολὴ πρὸς Ἐύστον ἐπίσκοπον Ῥώμης καὶ πρὸς Κύριλλον Ἀλεξανδρείας καὶ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως. L III 1087 = M v 285
131. ρλα Κυρίλλου ἐπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἐπιστολὴ πρὸς Μαξιμιανὸν ἐπίσκοπον Κωνσταντινουπόλεως. L III 1155 = M v 352
132. ρλβ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Εὐλόγιον πρεσβύτερον Ἀλεξανδρείας στατίζοντα ἐν Κωνσταντινουπόλει. L III 1147 = M v 344
133. ρλγ Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Ἰωάννην ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας καὶ τὴν συναχθεῖσαν ἐκεῖ σὺν-ροδον. L III 1206 = M v 408
134. ρλδ Τοῦ αὐτοῦ ἐπιστολὴ πρὸς Ἀκάκιον ἐπίσκοπον Μελιτηνῆς περὶ τοῦ ἀποπομπαίου. L III 1130 = M v 328
135. ρλε Τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ ἅγιον σύμβολον. L III 1179 = M v 384
136. ρλς Τοῦ αὐτοῦ πρὸς Νεστόριον ἡνίκα κατῆλθον οἱ ἐπτά εἰς τὴν ἁγίαν Μαρίαν. L III 584 = M IV 1252. Schon einmal aufgeführt unter Nr. 80
137. ρλζ Βασιλικὸς νόμος περὶ τὸν προσφενγόντων ἐν ἐκκλησίᾳ. L III 1234
138. ρλη Ἰσὸν θεῖον θεσπίσματος τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Θεοδοσίου κατὰ τε Πορφυρίου καὶ Νεστοριανῶν καὶ κατὰ Εἰρηναίου ἐπισκόπου Τυρίων. L III 1214 = M v 417
139. ρλθ Διάταγμα προτεθὲν παρὰ τῶν ἐπάρχων μετὰ τοῦ θεῖου πραγματικοῦ κατὰ Πορφυρίου, Νεστορίου καὶ Εἰρηναίου. L III 1215 = M v 420
140. ρμ Κυρίλλου περὶ τῆς ἐνανθρωπήσεως τοῦ $\theta\nu$ λόγου τοῦ υἱοῦ τοῦ $\pi\rho\varsigma$. L III 974 = M v 169
141. ρμα Συζήτησις περὶ τοῦ αὐτοῦ. L III 975 = M v 173
142. ρμβ Ὅροι ἐπισκόπων τῶν ἐν Νικαίᾳ συναχθέντων ἐν τῇ συνόδῳ καὶ ἐκθεσις τῆς αὐτῆς συνόδου κατὰ Παύλου Σαμοσατέως. L III 979 = M v 176
143. ρμγ Δέσις Βασιλείου διακόνου καὶ λοιπῶν μοναχῶν πρὸς τοὺς φιλοχρίστους βασιλεῖς. L III 426 = M IV 1101
144. ρμδ Κυρίλλου ἐπιστολὴ πρὸς Κελεστίνον. L III 339 = M IV 1012

145. ρμε Τοῦ αὐτοῦ συνοδική πρὸς τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει μοναχοὺς. L III 422 = M IV 1097
146. ρμς Ἀναφορὰ Νεστορίου καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἐπισκόπων πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῶν πεπραγμένων παρὰ τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ γραφεῖσα πρὸ τοῦ παραγενέσθαι ἐν Ἐφέσῳ τὸν Ἀντιοχείας ἐπίσκοπον. L III 564 = M IV 1232
147. ρμζ Θεῖον γράμμα ἀποσταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ διὰ Κανδιδιανοῦ τοῦ καὶ τὴν εὐταξίαν τῆς συνόδου ἐγχειρισθέντος. L III 442 = M IV 1117. Schon einmal aufgeführt unter Nr. 31.
148. ρμη Ἐπίλυσις τῶν δώδεκα κεφαλαίων ζηθεῖσα ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ Κυρίλλου τῆς ἁγίας συνόδου ἀξιωσάσης αὐτὸν σαφέστερον αὐτοῖς ἐκτρανωθῆναι τὴν τούτων λύσιν. L III 811 = M V 1
149. ρμθ Κυρίλλου προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις βασιλίσσαις περὶ τῆς δοθῆς πίστεως. L III 225 = M IV 804
150. ρν Τοῦ αὐτοῦ ἕτερος προσφωνητικὸς ταῖς εὐσεβεστάταις δεσποίναίς. L III 105 = M IV 680
151. ρνα Ὑπομνήματα παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ἐπισκόποις πραχθέντα κατὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος καὶ τῆς ἁγίας συνόδου. L III 589 = M IV 1260
152. ρνβ Γράμμα τῶν αὐτῶν περὶ τῆς ἀκκοινωνησίας σταλὲν τῇ ἁγίᾳ συνόδῳ. L III 600 = M IV 1269
153. ρνγ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα δι' ἧς ἐμήνυσαν τὰ πραχθέντα καὶ τὴν αἰτίαν τῆς βραδυτήτος τῆς ἀφίξεως τοῦ Ἀντιοχείας. L III 601 = M IV 1272
154. ρνδ Ἀναφορὰ πρὸς τὸν βασιλέα Ἰωάννου ἀρχιεπισκόπου Ἀντιοχείας καὶ τῶν σὺν αὐτῷ ἦν ἀντέγραψαν διὰ Παλλαδίου. L III 705 = M IV 1380
155. ρνε Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν κληρὸν Κωνσταντινουπόλεως. L III 601 = M IV 1273
156. ρνς Ἐτέρα πρὸς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει σύγκλητον. L III 604 = M IV 1273
157. ρνζ Ἐτέρα πρὸς τὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει λαόν. L III 605 = M IV 1276
158. ρνη Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα περὶ τῆς καθαιρέσεως Κυρίλλου καὶ Μέμνονος. L III 712 = M V 1385
159. ρνθ Ἐτέρα ἀναφορὰ ἦν δεδώκει μετὰ τῆς προειρημένης Εἰρηναίῳ τῷ κόμητι. L III 716 = M IV 1389
160. ρξ Ἐτέρα ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὰς βασιλίδας. L III 608 = M IV 1277
161. ρξα Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν ἑπαρχον. L III 709 = M IV 1384
162. ρξβ Ἐπιστολὴ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν πραιπόσιτον. L III 712 = M IV 1385
163. ρξγ Ἀναφορὰ τῶν αὐτῶν πρὸς τὸν βασιλέα ἧς προέταξαν τὸ σύμβολον τῶν ἐν Νικαίᾳ ἀναγαγόντες τὰ τυπωθέντα ὑπὸ τῆς ἁγίας συνόδου ἐπὶ τοῖς δοθεῖσιν αὐτῇ λιβέλοις παρὰ Κυρίλλου καὶ Μέμνονος ἧτις ἐστάλη Εἰρηναίῳ κόμητι καὶ δι' αὐτοῦ ἐπεδόθη. L III 697 = M IV 1372
164. ρξδ Ἐπιστολὴ κόμητος Εἰρηναίου πρὸς τοὺς Ἀνατολικοὺς περὶ τῶν πραχθέντων μετὰ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἴσοδον αὐτοῦ καὶ τὴν τῶν ἀναφορῶν ἀπόδοσιν. L III 717 = M IV 1392
165. ρξε Τὰ ἀντιλεγόμενα ἐκ τῶν Νεστορίου δυσφημιῶν κεφάλαια ἐν τοῖς κατ' αὐτοῦ γεγραμμένοις πέντε βιβλίοις τῷ ἐν ἁγίοις Κυρίλλῳ ἡγουν ἐν μὲν τῷ πρώτῳ κεφάλαιῳ

- ἰα· ἐν τῷ δευτέρῳ ἰδ· ἐν τῷ τρίτῳ ἔξ· ἐν τῷ τετάρτῳ ἐπτά· καὶ ἐν τῷ πέμπτῳ ἐπτά¹⁾).
166. ρξς Ἡ κατὰ τῶν τοιούτων κεφαλαίων πεντάβιβλος ἀντίρρησις ἡγουν οἱ πέντε τόμοι τοῦ ἁγίου Κυρίλλου.
167. ρξζ Ἐπιστολὴ Θεοδορήτου κατὰ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου περὶ τῶν γραφέντων παρ' αὐτοῦ δώδεκα κεφαλαίων ἀναθεματισμῶν διαλαμβάνουσα. L III 890 = M v 84
168. ρξη Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς Εὐόπιον πρὸς τὴν παρὰ τοῦ Θεοδορήτου κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων ἀντίρρησιν. L III 887 = M v 81
169. ρξθ Αὐτὰ τὰ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου κεφάλαια τῶν ἀναθεματισμῶν δώδεκα ἔχοντα ἐν ἑκαστῷ ὑποτεταγμένην τὴν παρὰ Θεοδορήτου μέμψιν καὶ τὴν παρὰ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου πρὸς τὴν μέμψιν ἀντίρρησιν καὶ ἀπολογίαν. L III 891 = M v 85
170. ρο Τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ θαυματουργοῦ ἐπισκόπου Νεοκαισαρείας κεφάλαια περὶ πίστεως δώδεκα ἐν οἷς καὶ ἀναθεματισμὸς κεῖται καὶ ἐρμηνεῖα ἐκάστῳ ὑποτέτακται.
171. ροα Ἐπιστολὴ τοῦ ἁγίου Κυρίλλου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας πρὸς τὸν μακαριώτατον Σούκηνσον ἐπίσκοπον τῆς Διοκαισαρέων. Cyrill. opp. ed. Aubert t. V 2 p. 135
172. ροβ Ἐτερον ὑπομνηστικὸν ἀντιγραφὴν πρὸς τὰς πεύσεις ἡμῶν παρ' αὐτοῦ. Cyrill. opp. ed. Aubert t. V 2 p. 141

Aus dem Vaticanus ist, wie ich in Rom vor den Handschriften feststellte, im Jahre 1524 von dem Kreter Zacharias im Auftrag des Erzbischofs von Benevent, Hieronymus Alexander, der Ottobon. 49 abgeschrieben, der aus der Bibliothek der Sforza in die Ottoboniana gelangt ist, und aus diesem wiederum der für Antonius Augustinus 1557 geschriebene Vat. 1177, das Druckexemplar der Editio Romana. G. Mercati machte mich darauf aufmerksam, daß eine Lage des Vat. 1177 [f. 341—348] in den Vat. lat. 6418 [f. 209—216] eingeklebt ist; ebenda [f. 217—220] findet sich auch eine Kollation mit einem Kodex des Kardinals Colonna. Nach dem Inhalt der Blätter kann dieser nur die berühmte Monophysitenhandschrift Vat. 1431 gewesen sein, die, wie es auf ihrem Vorsatzblatt heißt, aus dem Besitz des Kardinals Sirlet gekauft war. Somit ist es möglich die vier Handschriften zu bestimmen, die nach der über dem Inhaltsverzeichnis stehenden Notiz für die römische Ausgabe benutzt sind: der *Codex Vaticanae Bibliothecae* ist der Vat. 830, der der Sfortiana der Ottobon. 49, der des Kardinals Colonna, *olim Cardinalis Sirleti*, der Vat. 1431 und der des Antonius Augustinus der Vat. 1177. Drei dieser Handschriften kommen tatsächlich auf eine, den Vaticanus 830 hinaus; die Handschrift des Kardinals Colonna ist keine Handschrift der ephesinischen Akten, sondern eine Sammlung von Cyrillbriefen²⁾, die nur zur Ergänzung herangezogen sein kann. Schon die Vergleichung des Inhalts von V mit dem *Πίναξ* konnte den römischen Herausgebern zeigen,

¹⁾ Die in Cyrills fünf Büchern gegen Nestorius angeführten und bestrittenen Abschnitte aus Nestorius' Predigten sind also vor diesen Büchern zu einer eigenen Sammlung vereinigt, oder richtiger die Sammlung, die Cyrill vorgelegen hatte, als er sein Buch schrieb, ist in diesem Stück noch erhalten. Das ist ein Beweis dafür, auf wie alte Bestände die Überlieferung der *Collectio Vaticana* zurückgeht, zugleich aber wie wenig Pusey, der zum ersten Male seit der römischen Konzilienausgabe dies Werk Cyrills eben nach dem Vat. 830 neu herausgab, von der Überlieferung wußte.

²⁾ Ich vermute, daß aus ihr Cyrills Anathematismen mit den *Ἀντιρρήσεις τῶν Ἀνατολικῶν* und den *Ἀπολογίαι* Cyrills aufgenommen sind, die weder in V noch in S vorkommen.

daß die ihnen an Ort und Stelle zur Verfügung stehenden Handschriften nicht ausreichen; die dort aufgeführten Nummern $\overline{\text{L}\gamma}$ $\overline{\text{L}\delta}$ $\overline{\text{Q}\gamma}$ $\overline{\text{Q}\delta}$ fehlen im Text. Sie erinnerten sich an die bayerische Handschrift, die schon einmal in Rom gewesen war und ließen sie kommen [s. o.]; als f. VII—XI numeriert sind im Vat. 1177 noch die *Copie dal Bavarico* erhalten, die Abschriften nämlich jener vier im Vat. 830 und seiner Deszendenz fehlenden Stücke. Daß unter dem *Bavaricus* nur Monac. 115 gemeint sein kann, folgt aus den Seitenzahlen. Zugleich wird auch auf einen Druck verwiesen: das ist, wie ebenfalls die Seitenzahlen erweisen, die Ausgabe des Commelinus, die auch in der schon erwähnten Notiz der Ausgabe selbst über die benutzten Handschriften vorkommt, während dort von der bayerischen Handschrift nicht die Rede ist. Sie ist aber nicht nur zur Ergänzung des Bestandes, sondern auch für den Text benutzt; denn an den Rändern des Vat. 1177 finden sich fortwährend Varianten des *Bavaricus*.

Die unvollständige Form der Sammlung V ist weit verbreitet; mir sind bekannt Parisin. 416. 417, Vat. 2179 [= Colonna 18, geschrieben 1421], Monac. 40 und 43; diese am Schluß unvollständige Handschrift ist zweimal, im Monac. 27 und 45 ergänzt. Bestand und Reihenfolge sind zunächst dieselben wie im Vat. 830; nur ist der *Ilvaξ* in den Sitzungsprotokollen etwas anders abgeteilt, so daß sich dadurch die Nummern der Stücke verändern; ferner sind die im Text des Vat. 830 fehlenden Nummern hier vorhanden. Aber mit Nr. $\overline{\text{Q}\lambda\theta}$ (nach der Zählung des Vat. 830) hört der *Ilvaξ* auf, nicht durch Zufall oder Nachlässigkeit: die kaiserliche Konstitution von 446 gegen die Nestorianer mitsamt dem Publikationsedikt der Gardepräfekten hat natürlich einmal am Schluß einer Sammlung gestanden. Der Text selbst reicht aber nicht so weit, sondern schließt schon mit Cyrills *Ἐξήγησις εἰς τὸ σύμβολον* [$\overline{\text{Q}\lambda\epsilon}$ im Vat. 830].

Schon aus einer Vergleichung der drei griechischen Sammlungen S, A und V lassen sich allerhand Schlüsse ziehen. S und A müssen in einem näheren Zusammenhange stehen, denn bei beiden ist der Brief des Patriarchen Nikephoros an Papst Leo III. als Anhang an den Schluß gesetzt. Wichtiger ist eine andere Beobachtung. In S schließen die Aktenstücke, die sich auf die Union von 433 beziehen, mit Nr. 92 ab, dem Brief Cyrills *Ὁὗν ἠρώμευσεν* an Iohannes von Antiochien, der streng genommen nicht mehr zum ephesinischen Konzil gehört¹⁾; mit Nr. 93, der Homilie, die Proklos geraume Zeit vor dem Konzil in Konstantinopel gehalten hatte, beginnt eine Serie, die gewissermaßen wieder von vorne anfängt. Man vergleiche folgende Reihe:

S 93 = V 19	S 113 = V 99
S 94 = V 23	S 114—119 = V 108—113
S 95—98 = V 26—29	S 120. 121 (109) = V 116. 117
S 99—103 = V 54 a. E. 55—59	S 122 = V 121
S 104—107 = V 69—72	S 123—125 = V 124—126
S 108 = V 74	S 126—128 = V 129—131
S 109 = V 79	S 129 = V 134
S 110 [= 51] = V 86	S 130—132 = V 137—139
S 111 = V 91	S 133—139 = V 151—157
S 112 = V 97	S 140—145 = V 159—164

¹⁾ Vgl. über ihn meine Konzilstudien 2, 30.

Aus sachlichem Zwang oder aus Zufall läßt es sich nicht erklären, daß die lange, ununterbrochene Reihe von S trotz aller Überspringungen in V doch kontinuierlich mit dessen Serie, ohne Störungen und Umstellungen, weiterläuft. Es bleibt nur die Annahme möglich, daß S 93—145 aus der Vorlage von V entlehnt sind, um die ursprünglich kürzere Sammlung von S zu ergänzen. Bei Nr. 110 übersah der Redaktor, daß er das Stück schon einmal, in der ursprünglichen Sammlung [51], gebracht hatte. Diese ursprüngliche Sammlung ließ im Protokoll der Sitzung über Nestorius, wie nach dem Zeugnis des Übersetzers der *Collectio Turonensis* [s. u.] auch andere Handschriften, die vier letzten Exzerpte in der Reihe der Väterstellen aus; im Anhang werden sie nachgebracht. Und damit nicht genug. In V ist in eigentümlicher Weise die Sitzung vom 22. Juli 431, die gewöhnlich, ohne Anhalt in der Überlieferung, die sechste genannt wird, mit der vom 22. Juni verschmolzen. Das echte oder wenigstens schon in Chalkedon als echt anerkannte Protokoll jener Sitzung¹⁾ war bis jetzt nur durch zwei lateinische Übersetzungen bekannt, die von Baluze in der *Noua coll. conc.* 528 ff. und 609 ff. nach Hss. abgedruckt sind; der griechische Text ist jetzt in A 73—79 aufgetaucht. Es enthält dieselben Exzerpte aus Vätern und aus Predigten des Nestorius wie das der Sitzung vom 22. Juni, und diese Übereinstimmung bot dem Redaktor von V den Anlaß, den übrigen Teil der sog. sechsten Sitzung, jedoch ohne die Datierung, die Präsenzliste und die Unterschriften, [d. i. der L III 672—689 = M IV 1341—1364 abgedruckte griechische Text] in das Protokoll der ersten Sitzung in der Weise einzuschalten, daß er zwischen die Exzerpte aus den Vätern und die aus Nestorius zu stehen kam, wie es in dem vollständigen Protokoll der sog. sechsten Sitzung ja auch der Fall ist, nur daß hier das nicaenische Symbol eine andere Stelle einnimmt. Die gesamte Interpolation fehlte in der ursprünglichen Sammlung von S, und mit Recht; erst im Anhang ist sie im Anschluß an die schon erwähnte Ergänzung der Väterstellen aus der Vorlage von V nachgetragen.

Ein ähnlicher Anhang tritt auch in A zutage. Hier sind an den Brief Cyrills *Ὁὐκ ἠγάπησεν* [132] noch der Tonus des Proklos und Cyrills Briefe an Valerian und Successus [133—136] gehängt, wie das am Schluß einer Sammlung vorzukommen pflegt. Nach einem größeren, leer gelassenen Zwischenraum setzt mit Briefen, die vor das Konzil fallen²⁾, eine neue Reihe ein; eine Zusammenstellung der Zahlen mit denen von V ergibt das gleiche Resultat wie bei S:

A 137. 138 = V 22. 23	A 149—153 = V 109—113
A 139. 140 = V 26. 27	A 154 = V 116
A 141 = V 29	A 155 = V 134
A 142. 143 = V 69. 70	A 156—158 = V 137—139
A 144—146 = V 72—74	A 159 = V 150
A 147 = V 97	A 164—177 = V 151—164
A 148 = V 99	

¹⁾ Auf die sachlichen Fragen einzugehen, würde zu weit führen; ich kann hier nicht einmal aus-einandersetzen, wie auch die Übersetzungen der *Collectio Turonensis* und *Veronensis* versuchen, Teile dieser Sitzung mit dem Protokoll der ersten zu verschmelzen.

²⁾ Für 137. 139. 140, von dem, wie S V zeigen, 141 nicht zu trennen ist, steht das ohne weiteres fest; dagegen wird die *Sacra* an Akakios von Beroea und den Styliten Symeon [138] *Ὁὐδὲν παρτελῶς* [L III 1087 = M V 284] seit der *Editio Romana* mit den Unionsverhandlungen zusammengebracht. Die Einordnung in V spricht entschieden dafür, daß sie in die Vorgeschichte des Konzils gehört.

Der parallele Lauf der beiden Reihen wird nur einmal durch eine Störung unterbrochen: A 160—163 = V 143—146. Es ist ein kleines Bündel von Aktenstücken, das zu dem Anhang gehört, der in V an die für den Abschluß bestimmten Gesetze und Edikte [137—139] angeschlossen ist. Die Petition [143] des Diakonen Basilius, eines erbitterten Feindes des Nestorius, sowie die beiden Briefe Cyrills [144. 145] gehören vor die Synode; Nestorius' Relation an die Kaiser [146] über die erste Sitzung des cyrillischen Konzils ist eine Rarität aus dem Lager der Gegner. Daß in V mehr als die vier in A 160—163 wiederkehrenden Stücke zu diesem Aktenbündel gehören, zeigt S:

V 140—142 = S 37¹⁾

V 146 = S 42

V 143—145 = S 38—40

V 147 [schon einmal unter 31
aufgeführt] = S 44

Jene vier Aktenstücke [143—146] sind eingerahmt von einem zum Teil sicher unechten dogmatischen Stück [140—142], das man in einem Anhang glaubte unterbringen zu können, und der vielberufenen Sacra [147], die in der ersten Sitzung zwar verlesen, aber nicht in die Akten aufgenommen war. Sie hängt eng mit der Relation des Nestorius zusammen, und die den wirklichen Hergang stark entstellende Einleitung, die ihr in S voraufgeschickt wird, ist der Grund gewesen, weshalb die ganze Reihe, wenig geschickt, in dieser Sammlung hinter die Aktenstücke über Nestorius' Absetzung [35. 36] geschoben ist. Wahrscheinlich hat S eine alte Anordnung darin bewahrt, daß der Brief des Johannes von Antiochien an Nestorius, den V [14] und A [20] vor die Synode gestellt haben, hier [41] vor der *Ἀναφορά* des Nestorius steht; dagegen kann es nur als ein Mißgriff des letzten Redaktors angesehen werden, daß Cyrills langer dogmatischer Traktat an die Kaiserinnen [43] zwischen die zusammengehörenden Stücke 42 und 44 geschoben ist.

Auf diesen merkwürdigen Abschnitt folgen in V drei dogmatische Traktate und dann, in zusammenhängender Masse, eine Reihe von Aktenstücken der antiochenischen Partei, über die noch zu reden sein wird. Den Schluß bilden, als letzter Anhang, wiederum dogmatische Stücke [165—172], die erst hinzugekommen sein können, als die Sammlungen S und A schon abgeschlossen waren, d. h. nach dem Amtsantritt des Patriarchen Nikephoros. Den Schluß der Ursammlung bilden auch hier wie in S und A die mit der Union von 433 zusammenhängenden Aktenstücke und Briefe [120—139]; und das entspricht allein dem ursprünglichen Zweck der Sammlung, der höchstens mittelbar ein historischer, unmittelbar ein kirchenpolitischer war. Übersieht man dann die größere Ursammlung von V und die beiden kleineren Kernstücke von S und A — die Anhänge spielen hier, weil von V abhängig, keine Rolle —, so ergibt sich ohne weiteres die Gliederung in drei Teile: die vor dem Zusammentritt des Konzils liegenden Stücke, diejenigen, welche direkt oder indirekt mit dem Konzil zusammenhängen, und die Akten und Briefe über die Union. Das tritt in A und S noch deutlich hervor in den Überschriften, die in A vor 30 und 102, in S vor 24 und, wenigstens in der jüngeren Gruppe, vor 86 stehen.

Eine Besonderheit von A ist, daß ungewöhnlich viel dogmatische Traktate in den ersten Teil, vor das Konzil, gestellt sind. Das ist kein alter Zug, aber man kann noch verfolgen, wie es zu dieser Zusammenballung gekommen ist. Die erste Veranlassung war

¹⁾ Das Stück als Ganzes fehlt in A; nur die (apollinaristische) *Ἐκθεσις* gegen Paul von Samosata ist, aus einer anderen Sammlung, unter Nr. 27 aufgenommen.

eine Stelle in dem scharfen Schreiben, das der Kaiser noch vor der offiziellen Einladung zum Konzil an Cyrill richtete [V 8 S 6 A 5; L III 434^d = M IV 1109]: *ἢ τίνα εἶχε λόγον ἑτέρα μὲν πρὸς ἡμᾶς καὶ τὴν εὐσεβεστάτην Αὐγούστην Εὐδοκίαν καὶ τὴν ἐμὴν σύμβιον ἐπιστέλλειν, ἑτέρα δὲ πρὸς τὴν ἐμὴν ἀδελφὴν τὴν εὐσεβεστάτην Αὐγούστην Πουλχερίαν*; Leider hatte die kaiserliche Ungnade es versäumt, sich über ihren Anlaß genau zu orientieren. Cyrill hatte nicht, wie man nach der Stelle annehmen sollte, zwei, sondern drei Traktate an den Hof geschickt, um gegen Nestorius Stimmung zu machen und den Boden für eine dogmatische Aktion vorzubereiten, den *Προσφωνητικὸς λόγος* an den oder, nach korrekter Etikette, an die Kaiser [V 7 S 4 A 1], einen zweiten an die Augustae, d. h. die Kaiserin Eudokia und die Kaiserschwester Pulcheria [inc. *Τοῖς τὸ θεῖον καὶ οὐράνιον*, V 149 S 43 A 2] und einen dritten an die jüngeren Schwestern des Kaisers, die den Titel Augusta nicht führten [inc. *Σεμνολόγημα μὲν*, V 150 S 5 A 159], Arkadia und Marina¹⁾. Über den *Προσφωνητικὸς* an den Kaiser selbst war ein Zweifel nicht wohl möglich: er ist in allen Sammlungen in mehr oder weniger unmittelbare Nähe der Sacra gerückt. Aber nur der Sammler von V war so vorsichtig und geschmackvoll, die beiden Traktate an die kaiserlichen Damen beieinander, in dem Anhang [149. 150] zu lassen, in dem sie ein Obdach gefunden hatten. S stellte den Traktat an Arkadia und Marina [5] vor die Sacra [6]; mit dieser Manipulation hängt es wohl zusammen, daß Cyrills erster Brief an Nestorius [2 = 7] zweimal aufgenommen ist. Der andere Traktat erhielt eine wenig passende Stelle [43] in jener kleinen, oben charakterisierten Gruppe S 37—44, in der sich allerhand versprengtes Gut zusammengefunden hat. In diesem Anordnungsversuch tritt die gleiche Ungeschicklichkeit und Unwissenheit zutage, die sich auch sonst in S beobachten läßt²⁾; der Redaktor von A konnte sich wenigstens auf Cyrills Apologeticus³⁾ berufen, wenn er den Traktat an die beiden Augustae [2] hinter den an den Kaiser [1] stellte. Zwischen die beiden Traktate und die Sacra schob er dann noch zwei weitere Traktate [3. 4] ein.

Als ein zweites Moment hat in A gewirkt, daß aus den Anathematismen, die Cyrill seinem Synodalbrief an Nestorius angehängt hatte, eine polemische Literatur hervorgegangen und damit die Versuchung gegeben war, diese unmittelbar an den Brief anzuschließen. Um das bequemer ausführen zu können, schob A den Brief, gegen die sonstige Überlieferung und mit starker Verletzung der chronologischen Folge an das Ende des ersten Teiles [23]: damit entstand Platz für einen Anhang [24—29], in dem sich sogar uncyrillisches Gut unterbringen ließ.

¹⁾ In den Konzilienhandschriften haben die Namen nie gestanden, da sonst die im Text dargestellten Mißverständnisse nicht vorgekommen wären; aber ein Apologet des Chalcedonense, Iohannes von Caesarea, der viel aus ihnen anführte, hatte noch die richtige Kunde; vgl. Pusey in seiner Cyrill-Ausgabe vol. VII p. XI.

²⁾ Vgl. die Einleitung zu 44 oder die falsche Zusammenordnung von 45 und 46.

³⁾ L III 1031^a = M V 228 = Cyrill. opp. ed. Aubert t. V 1, 212 *γράφει τοῖνυν τῇ γε ἡμῶν εὐσεβείᾳ καὶ μὴν καὶ αὐταῖς ταῖς εὐκλεσεστάταις βασιλίσσαις ἔδωκεν τε τοῦτο καὶ μάλα ὀρθῶς, οὐχ ὥστε διχόνοιαν καὶ θόρυβον ταῖς ἱερωτάταις ἡμῶν αἰαῖς ἐμβάλοιμι κτλ.*

III.

Als Resultat hat sich ergeben, daß nach Ablösung der Anhänge eine umfangreichere Sammlung V und zwei kürzere Sammlungen S und A übrigbleiben. Allen gemeinsam ist die Teilung in Aktenstücke, die vor das Konzil, solche, die in die Zeit desselben fallen, und endlich solche, die sich auf die Union beziehen; als Schlußpunkt des zweiten Teiles kann die Ordination Maximians angesehen werden, durch die Nestorius' Absetzung zur unwiderruflichen Tatsache wurde. Diese ist der Mittelpunkt des Interesses; aus ihr geht der Versuch der Antiochener hervor, Cyrill und Memnon abzusetzen und deren energische Bemühungen, den Hof und die Mönche von Konstantinopel auf ihre Seite zu bringen, was ihnen, wie die Ordination Maximians zeigte, ja schließlich auch gelang. Danach sind die Sitzungsprotokolle in allen drei Sammlungen geordnet: auf die der ersten vom 22. Juni [S 24—35. A 32. 33. V 31—64] folgen nach mehr oder weniger großen Zwischenräumen, aber durchweg so, daß keine Sitzungsprotokolle dazwischen stehen, die Akten der Sitzungen vom 16. und 17. Juli, in denen die Absetzungen Cyrills und Memnons für ungültig erklärt und Iohannes von Antiochien mit seinen Anhängern suspendiert wurden [S 54—59. A 37. 38. V 87—90]. Und doch hatten inzwischen, am 10. und 11. Juli, nach dem Eintreffen der römischen Legaten zwei Sitzungen stattgefunden, in denen diese den Beschlüssen gegen Nestorius beigetreten waren: es ist auch geschichtlich nicht ohne Interesse zu sehen, daß diese Protokolle nur als ein Nachtrag aufgenommen sind. Sie finden keine feste Stelle und sollen jedenfalls den Zusammenhang zwischen jenen entscheidenden Sitzungen nicht unterbrechen; S [62—64] und A [41. 42] bringen sie bald nach den Protokollen der Sitzungen gegen Iohannes von Antiochien unter, V erst lange nachher [106] in einem Zusammenhang, in den sie nicht gehören. Gerade diese Abweichung kann zeigen, daß die Sammlungen nicht aus den Sitzungsprotokollen wie aus einem offiziellen Kern hervorgewachsen sind: zu kirchenpolitischen Zwecken unternommen, nehmen sie die Protokolle wie andere Aktenstücke in sich auf, erhalten aber dadurch keinen offiziellen Charakter.

Das A eigentümliche und daher neu hinzukommende Material setzt nach den Sitzungsprotokollen zuerst mit Nr. 45 ein und durchzieht dann den zweiten und dritten Teil der ursprünglichen Sammlung; in dem aus V entlehnten Anhang [137—177] findet sich natürlich nichts davon. Bedenkt man, daß S und V wahrscheinlich nur durch je zwei alte Handschriften vertreten sind, die erst im 15. und 16. Jahrhundert sich durch Lohnabschriften im Okzident stark vermehrten, so verliert die Sonderstellung von A ihr Auffallendes, um so mehr als sich Spuren von Parallelhandschriften nachweisen lassen. Die Papierhandschrift Vallicell. F 22 s. XIV/XV, von verschiedenen Händen geschrieben, enthält unter anderem, fol. 48^v—134^v, einen Auszug: *Ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς τρίτης συνόδου ἐνθα καὶ τὰ κεφάλαια τοῦ ἁγίου κυρίλλου*; ich begnüge mich damit, die einzelnen Stücke dieses Auszugs mit den Nummern der Sammlung A aufzuführen und die, welche A im Gegensatz zu S V eigentümlich sind, mit einem Stern auszuzeichnen: 65*. 66*. 67*. 68*. 69*. 70*. 25 [in dieser Form nur in A, nicht in S V vorhanden]. 49. 54. Cyrills Brief *Εἰ καὶ πλατύτερον* [= S 97 V 28, fehlt in A, wo 139—141 von den vier zusammen überlieferten Briefen nur drei aufgenommen sind]. 88. 125. 126. 97*. Überschrift: *Ἀρχὴ τῶν*

κεκωπημένων ἐπὶ τῇ ἐνώσει τῶν ἐκκλησιῶν, wie über demselben Abschnitt in A. 102. 108*. 110. 114. 118*. 119*. Es ist klar, daß die exzerpierte Sammlung mit der von A nicht identisch war, ihr aber sehr nahe stand; der Exzerptor hat sich aus unbekannten Gründen das Ende des zweiten und den Anfang des dritten Teiles ausgesucht.

Eine zweite Parallelüberlieferung ist nur noch in lateinischer Übersetzung vorhanden. In der Vorrede zu den in Basel 1542 gedruckten *Synodicae constitutiones cum generales tum provinciales, uariis de rebus, quae Concilium Christianum attinent, Cyrillo Alexandrino, Theodorito etc. autoribus* bemerkt der Herausgeber und Drucker Robert Winter: *Incidimus forte fortuna in hos D. Cyrilli, doctissimi Episcopi, nec non aliorum sanctissimorum uirorum libellos, inter tineas et blattas fere absumptos, hactenusque a nemine editos Fateri autem ingenue cogimur, quaedam hic non apte cohaerere ob vetusta et arrosa exemplaria, quibus usi sumus, quae partim deprauata adeo et semilacera, ut non semel diuinandum fuerit, quae nam esset genuina uerborum sententia: partim etiam adeo deprauate scripta, ut quinque aut sex uerba continuo ordine conglutinata essent. Verum nihil temere mutare uoluimus: immo nullo labori pepercimus, ut id quaecumque sit, divulgaremus, non curantes quorundam maledicentiam: dent illi castigatiora, si in Graeca exemplaria inciderint: aut si meliora et tersiora domi habent inclusa, aliis communicent, nos non repugnabimus.* Das kann ich nur so verstehen, daß dem Baseler Drucker eine alte lateinische, übel zugerichtete und für ihn schwer lesbare Handschrift in die Hände fiel, die er so gut wie möglich für den Druck zurichtete. Ich gebe zunächst den Inhalt des Winterschen Druckes:

1. *Nicaeni symboli expositio.* A 4 V 135, fehlt in S
2. *Relatio Synodi Orientalium ad callinicum [der Druck Collimorem] Regem docens denuo factam depositionem Cyrilli et Memnonis.* A 171 V 158, fehlt in S
3. *Definitio sanctae et Oecumenicae Synodi in Epheso contra impios Messalianitas, hoc est Euchitas, siue Enthusiastas.* A 80*
4. *Exemplar libelli sanctae Synodo oblato ab Euprepio Episcopo Boyzes et Arcadiopolis, et Cyrillo Episcopo Coelon [Coelen der Druck].* A 82*
5. *Exemplar epistolae sanctae Synodi, ad synodum Pamphiliae de Eustathio facto Metropolitano.* A 83*
6. *Exemplar suggestionum de Cypri Episcopis.* A 81*
7. *Cyrilli Episcopi Alexandrini scholia de incarnatione unigeniti.* Fehlen in den griechischen Sammlungen; die Übersetzung ist dieselbe wie die unter den Werken des Marius Mercator [p. 370 ff. Bal.] gedruckte.
8. *Cyrilli Alexandrini Archiepiscopi Liber Apologeticus pro duodecim capitulis ad Orientales Episcopos, qui illius scripta taxarunt.* In der Vorrede erklärt Winter, daß diese Schrift aus dem griechischen Original von einem Theologen neu übersetzt sei. Es muß dahingestellt bleiben, ob an der gleichen Stelle in der Handschrift eine Übersetzung stand, die Winter wegwarf, weil er sie durch eine moderne ersetzen konnte.
9. *Exemplar Epistolae Ioannis comitis Sacrensis, scripta ab Epheso, ad Reges qua docet quid egerit, ubi Synodum conuenit.* A 45*
10. *Exemplar relationis Orientalium ad reges de his quae Ioannes Comes egerat.* A 48*
11. *Mandatum quod Synodus dedit Legatis Constantinopolim proficiscentibus ut Orientales iudicaret.* A 58 S 75 V 95

12. *Relatio Synodi missa cum praedictis Episcopis et locum tenente Papae ad Reges.* A 59 S 114 V 108
13. *Mandatum quod Orientales legatis suis in Constantinopolim Episcopis dederunt ut iudicentur cum legatis uniuersae Synodi Orthodoxis Episcopis in Constantinopoli.* A 60 S 76 V 96
14. *Expositio fidei quam dederunt Orientales Episcopi Legatis suis in Constantinopolim.* A 61 S 111 V 96
15. *Petitio prima Septem Orientalium Episcoporum, missa Regibus ex Chalcedone, eo quod non permittebatur eis ingredi in Constantinopolim.* A 62*
16. *Petitio eorundem secunda missa Regi a Chalcedone.* A 63*
17. *Petitio tertia eorundem similiter a Chalcedone missa.* A 64*
18. *Epistola eorundem ad suos in Epheso.* A 65*
19. *Alia epistola eorundem ad eosdem.* A 66*
20. *Exemplaria Orientalium ad eos qui Constantinopoli sunt fratres [Druck fratribus].* A 67*
21. *Relatio Orientalium in Epheso ad Regem.* A 68*
22. *Epistola Theodoriti Episcopi Cyri ad Alexandrum Hieropolitanum scripta a Chalcedone.* A 69*
23. *Epistola Legatorum Orientalium ex Constantinopoli ad suos in Epheso.* A 70*
24. *Pars Homiliae Theodoriti Episcopi Cyri dictae in Chalcedone cum essent abituri.* A 71*
25. *Homilia Ioannis Antiocheni Episcopi in Chalcedone dicta, post Homiliam Theodoriti.* A 72*

Ein Zweifel ist nicht möglich: auch hier liegt der Rest einer Parallelüberlieferung zu A vor. Nur erscheint es auf den ersten Blick geradezu rätselhaft, wie die Masse der zu S V hinzukommenden Urkunden die allen drei Sammlungen gemeinsamen überwiegt. Daß der lateinische Übersetzer eine solche Auswahl von Raritäten treffen konnte, ist ausgeschlossen; man kann sich nur vorstellen, daß er, zur Ergänzung einer lateinischen Sammlung, sich den Anhang oder Ergänzungsband einer griechischen genommen hat. Damit würde auch die Möglichkeit gegeben sein, die schwachen Spuren eines einer Sammlung hinzugefügten zweiten Buches — nicht zu verwechseln mit der öfter erwähnten durchgängigen Dreiteilung des Materials — einigermaßen zu deuten. Sie finden sich in dem ursprünglichen Teil der Sammlung S. Nur auf diesen geht der Titel *Βιβλίον πρῶτον τῶν Πρακτικῶν τῆς γ' συνόδου*; der jetzt aus einer anderen Sammlung herausgeplückte Anhang ist kein zweites Buch. Und doch wird ein solches durch den Titel augenscheinlich vorausgesetzt: über seinen Inhalt geben nur die beiden Verweisungen Aufschluß, die am Rande von 75. 76 [= A 58. 60] stehen, der Mandate, *ἐντολαί*, die die beiden Parteien den Beauftragten mitgaben, die sie nach dem Scheitern der Synode auf kaiserlichen Befehl an den Hof schickten. Diese Aktenstücke leiten ein diplomatisches Hin und Her ein, das mit einem vorläufigen Siege der Cyrillianer endete, der Ordination Maximians und der Wiedereinsetzung Cyrills und Memnons. Die alte Sammlung S versagt für diese Periode so gut wie ganz: die nächstfolgenden Nummern sind dogmatische Traktate und Predigten [76—82], und dann erscheint schon der offizielle Briefwechsel zwischen Cyrill und Maximian bei Gelegenheit von dessen Ordination. Aber jene Verweisungen berichten, daß im zweiten Buch die beiden *Ἐντολαί* [*Mandata*] eine Serie von Aktenstücken einleiteten:

sollte diese etwas anderes enthalten haben als das, was jetzt in A, von 61 ab, und in der Winterschen Sammlung von 14 an folgt? Die Armut der alten Sammlung S, der Überschuß von A würden sich dann so erklären, daß die Sammlung S einen zweiten Band hatte, der verloren gegangen ist, die Sammlung A ihn auflöste und seinen Inhalt in sich aufnahm. Es spricht nicht gegen diese Erklärung, daß sie schwerlich auf den gesamten Überschuß von A angewandt werden darf.

IV.

Die Predigten und Briefe des Nestorius, die schon vor dem ephesischen Konzil nach Rom gelangten¹⁾, sind selbstverständlich übersetzt worden; zum Teil war die Übersetzung schon in Alexandrien besorgt. Mit polemischem Eifer spürte Marius Mercator den Predigten des Nestorius nach, in dem er einen Freund der Pelagianer witterte, und suchte durch Übersetzungen den Okzident über jene verwerfliche Ketzerei aufzuklären. Papst Leo I. verfügte sicher über Übersetzungen der Briefe Cyrills an Nestorius *Καταφλvaroῦσι* und an Iohannes von Antiochien *Εὐφρανέσθωσαν*²⁾. Aber das waren alles nur einzelne Stücke: lateinische Sammlungen der ephesinischen Akten gab es noch bis ins 6. Jahrhundert hinein nicht. Wenn der in Rom lebende, für seine Zeit leidlich gelehrte Mönch Dionysius³⁾ behaupten konnte, daß er zuerst eines der vornehmsten Stücke der Sammlung, den Brief Cyrills an Nestorius, an dessen Schluß die vielberufenen zwölf Anathematismen stehen, den Lateinern zugänglich gemacht habe⁴⁾, ist der Schluß nicht nur gestattet, sondern notwendig, daß damals noch keine Sammlung der ephesinischen Akten übersetzt war. Erst der Dreikapitelstreit und die politische Abhängigkeit Roms von Konstantinopel erzeugten ein solches Interesse für die Dokumente des dritten ökumenischen Konzils, daß nunmehr auch lateinische Sammlungen entstanden.

Die älteste nenne ich nach ihrem Hauptvertreter, dem aus Tours stammenden Cod. Parisin. 1572, nach dem sie Maaßen [p. 721 ff.] zuerst beschrieben hat, die *Collectio Turo-nensis*. Sie ist, wie ein Blick auf das weiter unten folgende Verzeichnis ihres Inhalts ergibt, aus einer jener kürzeren Sammlungen übersetzt, wie sie in S und A vorliegen.

¹⁾ Vgl. darüber Konzilstud. I. ²⁾ Leonis opp. ed. Ball. t. iii p. 1177. 1002.

³⁾ Der Beiname *exiguus* = *μικρός* ist mönchische Demutsbezeichnung.

⁴⁾ In dem Widmungsschreiben, das er nach seiner Gewohnheit der Übersetzung vorausschickte, vgl. L III 411^c = M IV 1085: *opportunum prorsus hoc tempore existimans quo tanti doctoris apostolica fides Graecis iam dudum bene comperta, sed ignorata Latinis hactenus innotescat*. Maaßen [Geschichte der Quellen . . . des kanon. Rechts I 132] hat diese Worte allerdings für Schwindel erklärt und Dionysius eines groben Plagiats an Marius Mercator beschuldigt, mit dessen Übersetzung die seinige wörtlich übereinstimme. Diese Behauptung, die in schneidendem Widerspruch zu allem steht, was über Dionysius bekannt ist, ruht lediglich auf der Meinung, daß alles, was in den Handschriften auf die zweifellos von Marius Mercator herrührenden Schriften folgt [von p. 142 Bal. an], auch von ihm verfaßt sei. Das ist falsch. Die Sammlung des Cod. Palat. 234 verrät schon durch ihre Zusammensetzung, den an der Spitze stehenden Brief des Papstes Anastasius über Rufin, den Übersetzer des ketzerischen Origenes, die Exzerpte aus Theodor von Mopsuestia, Theodoret, dem Brief des Hiba, daß sie zur Zeit des Streites um die drei Kapitel entstanden ist; Marius Mercators libelli sind nur ein Teil von ihr. Dionysius' Übersetzung des cyrillischen Briefes hat im Okzident eine ungeheure Verbreitung erlangt: kein Aktenstück der ephesinischen Synode kommt so oft in den Handschriften vor. So ist es kein Wunder, daß sie auch in jene Sammlung aufgenommen ist.

Das Material ist nahezu dasselbe; auch die in V und S vorhandene Reihe von Predigten [V 70—80. S 78—82. 105—109. A (nur im Anhang) 143—146] kehrt mit unbedeutender Variation wieder [s. u. 50—58], sehr passend die zweite Hälfte des zweiten Teiles der drei abtrennend, die auch hier sich deutlich erkennen lassen. Am nächsten steht der Anordnung und dem Bestande nach S; jedoch gehören zwei Nummern, 46 und 66, zu dem Plus von A; drei Stücke, 50. 64. 73, fehlen in den griechischen Sammlungen. Nicht ohne Interesse beobachtet man, daß Stücke aus den Anhängen von S und A verhältnismäßig selten sind:

27 = S 100. 103	61 = S 114
29 = S 97 fehlt in A	65 = S 115 A 149
55 = S 109 fehlt in A	67. 68 = S 116—118. A 150—152
56 = A 145 fehlt in S	74 = S 128
57. 58 = S 107. 105 A 144. 143	

Auch das ist ein Beweis, wie ähnlich das Material in diesen kürzeren Sammlungen umgrenzt war. Schließlich will ich noch darauf aufmerksam machen, daß die Protokolle der Sitzungen, die am 10. und 11. Juli, unmittelbar nach dem Eintreffen der römischen Legaten stattfanden [35], hier allerdings, der Zeitfolge entsprechend, vor die der Sitzungen gegen Iohannes von Antiochien gestellt sind, aber nichtsdestoweniger sich als Nachtrag verraten: sie sind mitten zwischen Aktenstücke geschoben, die unmittelbar auf Nestorius' Absetzung folgen.

Die Collectio Turonensis ist sehr bald überarbeitet und stark erweitert worden in einer Sammlung, die ich nach der einzigen Handschrift, die sie vollständig enthält, dem Cod. Casin. 2, die Collectio Casinensis nenne; es gibt zwar noch eine andere, sauberer geschriebene Handschrift, den Vatican. 1319, aber sie enthält nur den ersten Teil der Sammlung und etwa ein Drittel des zweiten. Bestand und Reihenfolge stimmen zunächst mit der Collectio Turonensis überein; nur ein Stück [23] ist eingeschoben. Auch die Übersetzung selbst ist nicht von Grund aus verändert, sondern nur im einzelnen korrigiert, hauptsächlich zu dem Zweck, das griechische Original wörtlicher wiederzugeben; Randbemerkungen verraten, daß dem Bearbeiter die Bibliothek des Akoimetenklosters in Konstantinopel zur Verfügung gestanden hat. Beides erinnert auffallend an die Bearbeitung der älteren sog. Vulgatversion der chaledonischen Akten durch den Diakon Rusticus, den Neffen des Papstes Vigilius.

Die Collectio Turonensis selbst, nicht die Collectio Casinensis, scheint, mit neuen Verbesserungen versehen, benutzt zu sein in der Collectio Veronensis, der Sammlung des Veron. 57, für deren Inhalt ich mich begnüge auf Maaßen 727 ff. zu verweisen¹⁾. Sie enthält die Protokolle der Sitzung vom 22. Juni, in einer merkwürdigen Kombination mit der vom 22. Juli, und der Sitzungen gegen Iohannes von Antiochien, während die der Sitzungen vom 10. und 11. Juli vollständig fehlen. Da sie die Briefe Cyrills, die in der

¹⁾ Ich bemerke nur, daß von dem alten Inhaltsverzeichnis nur I—XXII erhalten sind, der Rest ist durch einen Blattaussfall, der auch den Anfang von Nr. 1 verschlungen hat, verloren gegangen und von einer Hand des 18. Jahrhunderts ergänzt mit Auslassung der letzten Nummer, die aber zweifellos nicht später angehängt ist. Unter Nr. XX. XXI muß es heißen: 'Die Verhandlungen der vierten (nicht der zweiten) und fünften Sitzung' (nach der handschriftlich nicht beglaubigten Zählung der Editio Romana).

ersten Sitzung verlesen wurden, an anderer Stelle nicht bringt, ist ihr Text den Sitzungsprotokollen einverleibt, während die übrigen griechischen und lateinischen Sammlungen sich hier mit Verweisungen begnügen. Im übrigen enthält die Sammlung lediglich Originalschreiben der Päpste Caelestin und Sixtus, und darunter manche, die in den anderen Sammlungen nicht vorhanden sind; zu diesem, letzthin auf die Kurie zurückgehenden Material sind auch die Übersetzungen der beiden Briefe des Nestorius an Caelestin zu rechnen, deren griechische Originale verloren gegangen sind. Für die Zwecke dieser Abhandlung kann von dieser und erst recht von der Salzburger Sammlung¹⁾ abgesehen werden, die nichts anderes ist als eine Verschmelzung der Collectio Veronensis mit einem nicht konsequent nach der Collectio Casinensis durchkorrigierten Exemplar der Turonensis.

Ich wende mich zur Collectio Casinensis zurück. Sie hört nicht wie ihre Grundlage, die Turonensis, mit dem Schreiben Cyrills an Acacius von Melitene *Χοῦμα μὲν* [S 90 V 128 A 127] auf²⁾, sondern setzt sich in beiden Handschriften ohne Unterbrechung der Zählung oder neue Überschrift fort. Diese Tatsache muß um so nachdrücklicher eingeschärft werden, als die Ausgaben das Menschenmögliche getan haben, um sie zu verdunkeln, dank der Liederlichkeit und Gewissenlosigkeit, mit der der Löwener Professor Bernhard Lupus aus Ypern die zufällig in seine Hände geratene Handschrift von Monte Cassino für seine *Ad Ephesinum concilium uariorum patrum epistolae* Löwen 1682 ausplünderte. Daß Baluze diese Räuberpublikation zu einem *Synodicon adversus tragoediam Irenaei*, Maaßen zu einem *Synodicon Casinense* umstempelte, war allerdings noch ein weiteres Mißgeschick. Über den wirklichen Bestand der Sammlung kann sich jetzt jeder nach der ausführlichen, musterhaften Beschreibung orientieren, die die Benediktiner in der *Bibliotheca Casinensis I* von der Handschrift von Monte Cassino gegeben haben. Ich lege daher im Folgenden vollständig nur den auf der Coll. Turonensis beruhenden Bestand der Coll. Casinensis vor und führe aus der Fortsetzung nur die Stücke an, deren griechische Originale in einer der drei großen Sammlungen vorhanden sind; die kleinen Abweichungen der Collectio Turonensis führe ich nicht auf:

In nomine domini nostri ihu x incipit translatio primi Epheseni concilii contra praua dogmata Nestorii almae Constantinopolis ecclesiae. Lege feliciter.

- I Cyrill an die Mönche. *Venerunt quidem.* S 1 V 1 A fehlt.
- II Cyrill an Nestorius. *Viri reuerendi.* S 2 [= 7] V 2 A 10
- III Nestorius an Cyrill. *Nihil mansuetudine.* S 3 V 3 A 11
- IIII *Cyrilli episcopi Alexandriae epistula scripta ad eos qui in scripto eum accusauerant quia non tacuit ex auditu cognoscens repe[te]re in peius impiam Nestorii doctrinam. Quia mihi.* S 7 V 21 A 14
- V *Contestatio proposita in publico contra clericos Constantinopolitanos et in ecclesia*

¹⁾ Sie ist dadurch wichtig geworden, daß Baluze sie in der *Noua Coll. Conc.* nach einer Handschrift von Beauvais herausgegeben hat.

²⁾ Nur steht in ihr unter dem erwähnten Brief: *Emendauit et distincti interpretationem sanctae synodi, deo gratias.* Was Maaßen p. 726 über den Schluß der Sammlung im Cod. Casin. bemerkt, ist vollständig unrichtig; auch seine Mitteilungen über den Vat. 1319 sind so gut wie durchweg falsch. Er hat sich offenbar auf die Notizen Mansis verlassen, die ein wahrer Rattenkönig von Irrtümern und Flüchtigkeiten sind. Was ich im Folgenden angebe, ist aus den Photographien der beiden Handschriften geschöpft; ich will nicht verfehlen hier dankbar der Gastfreundschaft zu gedenken, die mir die Patres erwiesen, als ich 1912 die Cassineser Handschrift an Ort und Stelle aufnahm.

- insinuata quia sectator esset Nestorius Pauli Samosatensis anathematizati ante annos CLX ab orthodoxis episcopis. Coniuro accipientem. Am Schluß: Haec contestatio proposita est Constantinopolim in publico adhuc tenente Nestorio sedem eiusdem Constantinopolis et male docente. S 10 V 18 A 21*
- VI Cyrill an Nestorius. *Oblocuntur quidem. S 11 V 4 A 12*
- VII *Epistula Nestorii scripta Cyrillo archiepiscopo in qua confitetur non esse dei genetricem seam uirginem Mariam, aduersatur autem et litteris sci archiepiscopi Cyrilli tamquam male ei scripserit. Iniurias quidem. Am Schluß, nur in der Coll. Casin. Scripta est mense Iunio indictione undecima. Im Cod. Casin. am Rand In Acymitensium XV^a iacet. S 12 V 5 A 13*
- VIII Cyrill an Nestorius. *Saluatore nro. Am Schluß die Datierung der Übergabe¹⁾. Data mense Novembri d. XXX indict. XIII. Im Cod. Casin. am Rand In Acymitensium iacet XCI, vgl. zu XVI. S 13 V 6 A 23*
- VIII *Eiusdem epistula scripta ad clerum et populum Constantinopoleos, in qua scribit ut non intenderent impiae doctrinae heretici Nestorii neque communicarent ei, si permaneret lupus pro pastore, sed magis confortarentur in dno et suam fidem seruarent inflectuabilem. super haec scribit communicatores esse eos qui expulsi sunt a Nestorio resistentes eius doctrinae. Am Rand im Cod. Casin. In Acymitensium iacet XI. S 14 V 24 A 22*
- X *Suscipiens autem et archiepiscopus Romae Caelestinus quaterniones expositionum ab ipso Nestorio per Antiochum et inueniens eos plenos blasphemias, insuper etiam ammonitus ab archiepiscopo Cyrillo quia non receperit Nestorius consilium aut ammonitionem ad recte sapiendum et non contrarie, scripsit ei et ipse Caelestinus excommunicationis epistulam definiens etiam X dierum indutias, quae est ista. Aliquantis diebus. S 16 V 10 A 7*
- XI *Eiusdem Caelestini epi epistula scripta ad clerum et populum Constantinopolitanum, in qua eos monet ut non respiciant prauam Nestorii doctrinam, sed magis ad orthodoxam fidem, quam ab initio perceperunt a scis apostolis et euangelistis. insuper scribit communicatores esse omnes contradicentes Nestorio et expulsos ab eo. Ad eos. S 17 V 11 A 8*
- XII *Eiusdem epistula scripta ad archiepiscopum Cyrillum, in qua scribit ut obtineret eius locum in sco concilio eo quod maris longa spatia ipse refutauerit. Tristitiae nrae. S 15 V 9 A 6*
- XIII *Epistula papae Caelestini ad Iohannem Antiochenum Iuuenalem Hierosolymitanum Rufum Thessalonicensem et Flavianum Philippensem. Optaremus quidem. Im Cod. Casin. am Rand Ex alia translatione: iacet in codice Acymitensium ad Flavianum Rufum uel ad Iohannem XIII^a ipsa. Am Rand der Coll. Tur. huius epistulae locus sextus decimus est apud Graecos; obserua ergo ut ibi transcribatur. S 18 V 12 A 9*
- XIII *Cyrilli archiepiscopi Alexandrini epistula scripta ad Acacium episcopum Beroeae de haeretico Nestorio. Qui uehementer. Im Cod. Casin. am Rand In alia translatione hoc habetur: in Acymitensium XXVI iacet. S 21 V 16 A 35*

¹⁾ Vgl. Histor. Zeitschr. 112, 261.

- XV *Acacii epi Beroeae epistula scripta ad Cyrillum archiepiscopum Alexandriae de turba ecclesiarum quam intulit eis impius Nestorius male docens. Legi litteras.* Im Cod. Casin. am Rand *In Acymitensium XXIII.* S 22 V 17 A 36
- XVI Cyrill an Iohannes von Antiochien. *Cognouit omnino.* Im Cod. Casin. am Rand . . . *translatio: in Acymitensium nonagesimo primo, vgl. zu VIII.* S 19 V 17 A 16. Am Schluß *Exemplar epistulae Caelestini papae ad Iuvenalem Hierosulimorum Rufum Thessalonicensium et Flavianum Philippensium episcopos per Orientem a pari. Optaremus quidem [= XIII].*
- XVII Cyrill an Iuvenal von Jerusalem. *Optabam quidem.* Am Schluß *haec epistula antiquam fieret synodus, missa est a Cyrillo Iuvenali.* S 23 V 15 A 18
- XVIII *Epistula Cyrilli epi Alexandriae scripta ad quendam¹⁾. Nouimus tuae.* Am Rand des Cod. Casin. eine Bemerkung über die Nummer des Stückes in der Handschrift des Akoimetenklosters, die nicht mehr zu entziffern ist. S 8 V 20 A 15
- XVIII *Exemplar epistulae scriptae ad Nestorium a Iohanne epo Antiochiae in qua ei suadit quae recta sunt, sapere et non ea quae repugnant orthodoxae fidei. Meam intentionem.* Am Rand des Cod. Casin. *Alia translatio in Acymitensium XCIII.* S 41 V 14 A 20
Agnosce blasphemus quia non patitur archiepiscopus Cyrillus sic esse turbatus ecclesias et scandalizari populos ex huiusmodi sermonibus, praeparauit piissimum imperatorem eius potestati subripiens destinare ei sacram stigmatibus plenam, credens per eam sanctitatem eius taciturnitati contradere quae secundum ipsum haereticum sunt Nestorium. est autem sacra sequens sicut subiectum est.
- XX Kaiserliches Schreiben an Cyrill. *Curae multae.* S 6 V 8 A 5
Inter haec directa est alia sacra in orbem terrarum dei cultoribus episcopis, iubens conuenire eos in Ephesenam metropolim et celebrare concilium quod sedaret omnem turbam quam iniecerat in ecclesias contra gloriam Christi haereticus Nestorius. conuenientibus igitur uniuersis et tardante reuerentissimo episcopo Iohanne occurrere ad concilium, cognoscens idem Iohannes quia tardauit in itinere, misit epistulam sanctissimo episcopo Cyrillo per dei cultores episcopos Alexandrum Apamiæ et Alexandrum Ierapoleos nuntiantem tarditatis causam, quae est haec.
- XXI Brief des Iohannes von Antiochien an Cyrill. *Neque mediocriter.* S 20 V 30 A 17
Exemplar monumentorum quae gesta sunt in Epheso a sancto concilio de depositione impii Nestorii
- XXII Kaiserliches Schreiben an Cyrill. *Pendet in dei cultura.* S 24 V 25 A 30
 Das Folgende nur in der Coll. Casin.:
Post hanc sacram quae uniformiter directa episcopis uniuersalem synodum congregari iubet, altera est directa quae iam congregatae synodo relegatur²⁾ per magnificentissimum et gloriosissimum Candidianum comitem domesticorum quem tunc pro disciplina proposuerat imperator praecipiens quod deberet ordinate celebrari audientia³⁾. haec autem non est in gestis inserta eo quod Candidianus nolisset dare huius exem-

¹⁾ quendam zelotem Coll. Tur.

²⁾ quae —relegatur stehen in beiden Handschriften fälschlich nach comitem; außerdem ist congregatae synodo zu congregata est ynolo verdorben.

³⁾ ordine celebrare audientia Vat. ordinare audientia celebrare Casin.

plar, qui contradicebat ne ante religiosissimi episcopi Antiochiae Iohannis aduentum synodus fieret. dicentibus uero episcopis quia nos secundum iussionem principis ad directa sacra concilium celebramus, alias uel recedere permittamur, legit eis Candidianus secunda sacra ueritus ne aliquis recederet a praesentia metropoli. hanc nominat sacram beatus Cyrillus episcopus Alexandriae in sessione prima sanctae synodi et interlocutione sic dicens [L III 454^b = M IV 1129]: maxime quia et secundum decretum deo-amanatissimorum et amantium Christum imperatorum relectum est synodo per magnificentissimum comitem deuotissimorum domesticorum Candidianum, quod praecepit ea quae ad fidem pertinent, perscrutanda atque decernenda absque omni dilatione.

Hic ergo in suo est ordine posita, gestorum consequentiae nihil impediens, in quibus prioris praecepti est locus nec [et Hss.] post haec euidentius legitur.

- 23 Kaiserliches Schreiben an das Konzil. Omnium quidem. S 44 V 31 [= 147] A 31
Von nun an gehen beide Sammlungen wieder zusammen.

*Exemplar gestorum quae acta sunt in sancta synodo Ephesena metropoli
de recta fide¹⁾*

- 24 Protokoll der Actio prima. Von dem kaiserlichen Schreiben Nr. XXII sowie von den Aktenstücken VI. VII. X. VIII werden nur die Initien angeführt. Die Collectio Turonensis, die die Väterexzerpte vollständig hat, bemerkt vor dem Exzerpt aus Attikus *Hodie Christus* [Noua Coll. Conc. ed. Baluze p. 470]: *haec testimonia quae secuntur, in aliis exemplaribus non inuenitur* [so]. Im Cod. Casin. fehlen diese vier Exzerpte tatsächlich; am Rand steht: *hoc est* [lies *hic deest*] *testimonium Attici episcopi Constantinopoli et alia duo testimonia Amphilochoii episcopi Iconii et alterum praedicti Attici episcopi Constantinopoli*. Der Cod. Vat. hat die Exzerpte aus Attikus *Hodie Christus* und Amphilochoius *Quoniam enim* und bemerkt dann *hic desunt duo testimonia, unum Iconii episcopi quod sic incipit Nisi enim ille nasceretur et aliud Attici episcopi quod sic incipit Si quem dubitare. quae requirantur inferius in tertio folio quintae actionis*. Selbstverständlich ist der Brief des Capreolus ausgeschrieben. S 25—33 V 32—61 A 32
- 25 *Sententia prolata a sancto concilio contra impium et inimicum rectae fidei Nestorium damnans eum. Super alia*. S 34 V 62 A 32. Nach den abgekürzten Unterschriften Cyrills und Iuvenals *et omnes supra dicti episcopi subscripserunt in damnationem Nestorii* [= S 34]. In der Coll. Turonensis folgt noch *qui sunt ultra ducenti: nam uices egerunt quidam aliorum episcoporum uenire non ualentium ad Ephesena metropoli*.
- 26 *Damnatio missa in faciem ei altera die damnationis eius. Cognoscas temet ipsum*. S 35 V 63. 64 A 33
- 27 *Prolata definitio a sancto et uniuersali concilio Epheseno contra praesumentes uel docere aliquid uel conscribere citra definitionem expositam fidei a trecentis decem et octo sanctis patribus in Nicaea. Petrus presbyter Alexandriae — inseratur gestis* [der Text in Noua Coll. Conc. ed. Baluze p. 480]. *Nicaena synodus fidem hanc protulit. Credimus in unum deum patrem omnipotentem et reliqua usque in finem symboli. his igitur lectis decreuit — sicut praedictum est*. S 100. 103 V 54 a. E. 59. A läßt das Stück aus.
- 28 *Epistula destinata ad clericos et yconomos ecclesiae Constantinopoleos in ipsa die in qua ipsi missum est. Cognoscat uestra*. S 36 V 65 A 34. Am Schluß, nur in der Coll. Casin.:

¹⁾ Die Überschrift beruht auf einer Konfusion dieser Sitzung mit der vom 22. Juli.

In codice Acym(itensium) post hanc legitur relatio clericorum de sancta synodo in qua Dalmatius subscripsit. Das ist das Aktenstück Nr. 37.

- 29 Cyrill an Presbyter, Diakonen und Mönche von Constantinopel. *Licet latius.* S 97 V 28 fehlt in A
- 30 *Relatio ad piissimos imperatores a sancta synodo de damnatione Nestorii. A progenitoribus.* S 49 V 81 fehlt in A
- 31 Cyrill an Komarion, Potamon, Dalmatius, Timotheus und Eulogius. *Sperabamus uenientem.* Daran angeschlossen *Populus simul Constantinopoli una uox omnium: Anathema Nestorii. Ascendit in altum scs Dalmatius etc.* S 47 V 67 fehlt in A
- 32 *Cyrilli archiepiscopi Alexandriae epistula scripta ab Epheso ad patres monachorum. Dominus noster.* S 48 V 68 fehlt in A
- XXXIII *Episcoporum qui inuenti sunt Constantinopolim commonitorium. Congregata sca synodus.* S 46 V 66 fehlt in A
- 34 *Exemplar rescripti imperialis missi in Ephesum per Palladium magistrianum. Magnificentissimo comite.* Am Schluß *Data III Kal. Iulias consulatu Flauii Antiochi et qui fuerit nuntiatus* [431]. S 52 V 83 fehlt in A

Monumenta quae gesta sunt in Epheso sub praesentia eorum qui de Roma uenerunt episcoporum atque presbyterorum legatorum

Incipit SECVNDA ACTIO

- 35 *Post consulatum etc.* Der Brief Caelestins *Spiritus sancti* ist, auch im Cod. Vat., vollständig ausgeschrieben. Das Stück schließt [Noua Coll. Conc. ed. Baluze p. 492] *etiam reliquis quae nunc acta sunt adiciendis in monumentorum gestis.* S 62—64 V 106 A 41. 42. Die sog. dritte Sitzung [L III 621 ff. = M IV 1292 ff.] fehlt.
- 36 *Epistula scripta a sancta synodo ad clerum et populum Constantinopolitanum de depositione Nestorii. Venimus ad nuntium.* S 50 V 85 fehlt in A
- 37 *Epistula scripta a clero Constantinopolitano ad sanctum concilium. Semper et a inuentute.* Schließt *Dalmatius presbyter et archimandrita pater monasteriorum orare pro me rogo uestram sanctitatem.* Vgl. 28. S 51 [= 110] V 86 fehlt in A
- 38 Schreiben des Konzils an den Kaiser. *Vestra quidem potestas pietatem firmare.* Am Schluß *Data Kal. Iulias ΕΠΙΦ Ζ ΙΝΑ ΙΕ* [431]. S 53 V 84 fehlt in A

Libelli oblati sancto concilio a sanctissimis episcopis Cyrillo Alexandriae et Memnone Ephesiorum
Incipit actio tertia¹⁾

- 39 *Post consulatum.* Schluß *uniuersalis synodus decernet.* S 54—57 V 87—90 A 37

Explicit actio III. Incipit quarta²⁾

Post consulatum. S 57—59 V 90 A 38

Exemplar relationis sancti concilii ad piissimos imperatores de Orientalibus. haec missa est per Auxentium magistrianum. Quae quidem imperata. S 60 V 92 A 39

- 40 *Exemplar sacrorum quae directa sunt per Iohannem comitem largitionum sancto concilio et uniuersali Ephesenorum³⁾.* Quantum circa pietatem. S 66 V 93 A 44

¹⁾ Nur in der Coll. Casin.

²⁾ Nur im Cod. Vat. Die Zählung ist sekundär.

³⁾ Lies *sancto et uniuersali concilio Epheseno.*

- 41 *Exemplar relationis sancti concilii ad sacra relecta a magnificentissimo comite sacrorum Iohanne. Christo amabile.* S 67 V 94 A 47
- 42 *Exemplar epistulae Cyrilli archiepiscopi Alexandriae scriptae ad clerum Constantinopolitanum. Turbatum nimis.* S 68 V 100 A 51
- 43 *Exemplar epistulae scriptae a Memnone episcopo Ephesi ad clerum Constantinopoleos. Quanta propter.* S 69 V 101 A 52
- 44 Schreiben der Synode an die Kaiser. *Vestra quidem potentia non despexit.* S 70 V 102 A 49
- 45 Brief des Konzils an die Bischöfe, Presbyter und Diakonen in Konstantinopel. *In tanta fluctuatione.* S 71 V 105 A 50. Am Schluß im Cod. Casin. *Post hanc in Acym(itensium) iacet petitio cleri Constantinopoli(tani) epistula Scientes uestram pietatem multam curam facientem [= 48]. post haec [haec post cod.] monumenta {gestorum ab} Aegyptiis et petitiones {pro} duabus ecclesiis [d. h. Alexandrien und Ephesus] singulorum episcoporum Europae.* Diese beiden Aktenstücke sind verloren.

[*Explicit actio IIII. Incipit actio V¹⁾*]

- 46 *Post consulatum etc.* Text in Noua Coll. Conc. ed. Baluze p. 528 ff. Die Väterexzerpte sind vollständig, auch in der Coll. Casin., ausgeschrieben; die letzten vier in der gewöhnlichen Folge [Noua Coll. Conc. 470. 471]. Nach dem letzten Exzerpt [des. *optime princeps et legislator*] wird fortgefahren mit der sog. Actio de Charisio: *Quibus lectis Petrus presbyter Alexandriae et primicerius notariorum dixit: Secundum sanctionem etc.* [Noua Coll. Conc. p. 529]. A 73—76, vgl. S 101 V 55—56
- Charisii presbyteri confessio fidei. Credimus in unum.* S 101 V 55 A 76
- Exemplar expositionis symboli transformati impie. Eos qui uel nunc.* S 102 V 57 A 76
- Subscriptio eorum qui decepti sunt.* Nach der ersten Unterschrift des Budius *Similiter manu sua subscripserunt* [lies *subscripsit*] *et Hisicius Cerdanepii Philadelphius curialis quartodecimanus. A secundo nomine in aliis codicibus totae singulorum subscriptiones insertae sunt habentes nonnullas ad inuicem differentias, quod hic totum deest; inuenitur uero haec actio integerrima circa finem primae actionis sanctae atque uniuersalis synodi Chalcedonensis.* Folgt die Namenreihe wie in der Noua Coll. Conc. p. 535 von *Rufinus* an. Vgl. A 76 V 55
- His igitur recitatis decreuit sca synodus aliam fidem etc. — anathematizetur sicut praedictum est.* Noua Coll. Conc. p. 535. 536. S 103 V 59 A 77
- Ex codice eiusdem Nestorii quaternione VII. X. in dogmate. Cum igitur.* Noua Coll. Conc. p. 536. Vgl. A 78 V 60
- Secuntur hic etiam alia exempla Nestorii usque ad ultimum sicut in gestis eius damnationis sunt posita. quibus expletis subiunctum est.* Folgen die Unterschriften. Noua Coll. Conc. p. 536 ff. A 79
- 47 *Exemplar epistulae scriptae in Epheso sancto concilio ab episcopis qui inuenti sunt in Constantinopolim Mesore die XX. indict. XV [= 13. Aug. 431]. Oportebat quidem.* S 45 V 98 fehlt in A
- 48 *Preces et supplicatio a clero Constantinopoleos pro sanctissimo Epheseno concilio. Scientes uestram pietatem.* S 72 V 103 A 53

¹⁾ Nur im Cod. Vat.; die Zählung ist sekundär.

- Nur in der Coll. Casin.: *Post haec de reliquo relatio ad papam Caelestinum*. Das Stück selbst [S 73 V 82 A 54] fehlt hier, steht aber weiter unten unter Nr. LVIII.
- 49 Cyrill an Theopemptos, Potamon und Daniel. *Plurimae contra nos*. S 74 V 104 A 46
Sermones diuersi sanctissimi archiepiscopi Cyrilli dicti apud Ephesum collectis celebratis damnato haeretico Nestorio et excommunicatis factis Orientalibus a sancto concilio.
- 50 *Sermo primus dictus in maiore ecclesia quae uocatur Maria. Diues est et hodie.*
Noua Coll. Conc. p. 545. Das ganz kurze Stück fehlt in den griechischen Sammlungen.
- 51 *Eiusdem dicta in beati Iohannis euangelistae basilica. Sanctorum quidem.* S 78 V 76 fehlt in A
- 52 *Eiusdem contra Iohannem Antiochenum de his qui se separauerunt. Caritatis in deum.* S 79 V 78 fehlt in A
- 53 *Item eiusdem. Oportebat quidem.* S 80 V 75 fehlt in A
- 54 *Item eiusdem. Qui sacras respiciunt.* S 81 V 77 fehlt in A
- 55 *Item eiusdem. Beatus propheta David.* S 109 V 79 fehlt in A
- 56 *Theodoti episcopi Ancyrorum sermo dictus die natiuitatis saluatoris nostri et dei Christi Iesu in partu ex uirgine et quia deus est qui natus est, homo factus miraculo et non mutatione substantiae, et quia unus et idem est qui et illud et istud est dictus, et intellectus neque opinione neque cogitationibus diuidendus. Clara et inaeestimabilis.* Fehlt in S, V 73 A 145
- LVII *Eiusdem in natiuitate saluatoris. Clara praesentis.* S 107 V 72 A 144
- LVIII *Omelia Regini episcopi Constantiae Cypri. Mihi quidem tacere¹⁾.* S 105 V 70 A 143
- LVIII *Exemplar epistulae scriptae a sancta synodo ad archiepiscopum Romanum Caelestinum significans quae gesta sunt in Epheseno concilio. Tuae quidem sanctitatis.* S 73 V 82 A 54
- LX *Mandatum gestum a sancto concilio his qui sunt missi ab eo Constantinopolim reuerentissimis episcopis ut causam cum Orientalibus dicerent. Iussi a piissimis.* S 75 V 95 A 58
- LXI *Relatio missa a synodo imperatori per supra dictos et destinatos episcopos. Omnia quidem uestri imperii.* S 114 V 108 A 59
- LXII *Mandatum gestum ab Orientalibus his qui missi sunt ab eis Constantinopolim episcopis ut causam dicerent cum his qui missi sunt ab uniuersali concilio ad Constantinopolim. Quoniam ecclesiastici.* S 76 V 96 A 60
- LXIII Schreiben der Synode an die Kaiser. *Circa pietatem.* S 65 V 107 A 43
- LXIII *Commonitorium cum relatione directum clero Constantinopoleos a synodo. Necamur aestibus.* L III 769 = M IV 1448 = Noua Coll. Conc. p. 581. Fehlt in den griechischen Sammlungen.
- 64^a *Narratio ordinationis Maximiani episcopi Constantinopoleos. Euntibus Constantinopolim.* S 115 V 109 A 149
- LXV Maximian an Cyrill. *Completum est desiderium.* S 83 V 114 A 88
- LXVI Cyrill an Iuvenal, Flavian, Arcadius, Proiectus, Firmus, Theodot, Acacius und den Presbyter Philippus. *Satisfactum est nobis.* A 90

¹⁾ Die Übersetzung ist nach einer anderen Nachschrift der Homilie gemacht als derjenigen, die in den griechischen Sammlungen steht.

- LXVII *Interpretatio sanctionis imp scriptae ad Isidorum gloriosissimum praefectum praetoriorum et consulem ordinarium*¹⁾. *Licet circa.* Darunter im Cod. Casin. die Bemerkung: *In Acym iacet post satisfactionem Cyrilli ad imperatorem Theodosium* [S 85 V 118 A 96]. S 116 V 110 A 150
- LXVIII *Rescriptum legis sacrae contra Nestorium. Debita a nobis piissimae.* S 117 V 111 A 151. Edikt der Gardepraefekten. *Nihil ita carum.* S 118 V 112 A 152
- LXVIII Kaiserliches Schreiben an Cyrill und Johannes. *Intentio nobis.* S 86 V 120 A 102
- LXX *Libellus datus archiepiscopo Cyrillo a Paulo episcopo Emeseno misso a Iohanne Antiocheno. Piissimi atque uictores.* S 87 V 122 A 109
- LXXI Johannes von Antiochien an Cyrill. *Dudum per sanctionem.* S 88 V 123 A 110
- LXXII *Incipit epistula sancti Cyrilli episcopi ad Iohannem Antiochenum. Exultent caeli.* S 89 V 127 A 114
- LXXIII *Omelia Cyrilli episcopi dicta in sci Iohannis baptistae farmuthii uicesima octaua indictione prima* [23. April 433]. *Eos qui cum pietate.* Fehlt in den griechischen Sammlungen.
- LXXIII *Epistula Cyrilli episcopi ad Maximianum episcopum Constantinopoleos, qui ordinatus est post Nestorium, directa post pacem*²⁾. *Non erat dubium.* S 128 V 131 A 125
- LXXV *Commonitorium Eulogio presbytero Alexandriae obseruanti Constantinopoli a sanctissimo archiepiscopo Cyrillo. Reprehendunt quidam.* S 91 V 132 A 131
- LXXVI *Incipit epistula Cyrilli ad Acacium fratrem et comministrum. Causa quidem dulcis.* S 90 V 128 A 127
- LXXVII [2]³⁾ *Epistula sci Iohannis archiepiscopi Antiochiae ad Orientales episcopos de facta pace cum uniuersali ecclesia et beato Cyrillo. Optinuit pietas.* A 119
- zwischen *Sacra Theodosii ad synodum iam collectam per Candidianum comitem domesticorum, quem pro disciplina tunc [nunc Hss.] ad hoc praesse iusserat imperator,*
- u. LXXX *nequa in ciuitate perturbatio nasceretur aut ne aliqui episcoporum ante finem causae recederent (praecepit uero in his imperator qualis deberet audientiae ordo seruari, si omnes iam qui uocati fuerant, conuenissent). haec supra iam posita est ante principium gestorum synodaliū = 23, vgl. die oben abgedruckte Einleitung der Coll. Casin.*
- 83 [8] *Epistula Nestorii et eorum qui cum ipso, ad imperatorem Theodosium de his quae tunc in Epheso gesta sunt. In Ephesenam ciuitatem.* S 42 V 146 A 163
- 87 Der Sammler erklärt den Bericht des Comes Candidianus an den Kaiser weggelassen zu haben. *Mox enim post triduum ueniens Iohannes Antiochenus episcopus et inueniens inter se diuisos episcopos, huius modi gesta confecit, quae subter annexa sunt* [das unmittelbar folgende Stück]. *sed quia utraque illis* [lies illa]

¹⁾ Im Jahre 436.

²⁾ Die Schlußformel, die nach Maaßen unter diesem Stück im Cod. Casin. stehen soll, findet sich weder in dieser noch in den beiden anderen Handschriften. Dagegen steht unter LXXVI allerdings in der ältesten Handschrift der Coll. Tur., dem Cod. Parisin. 1572, wie er angibt *INVANTE DEO EXPL TRANSLATIO PRIMA EPHESINI* [so] *CONCILII AMEN DO GRATIAS.*

³⁾ Die in Klammern beigelegten Zahlen sind die der Ausgabe des Lupus, die von Baluze in der Noua Collectio Conc. und von Mansi im 5. Bande übernommen sind. Wo die Zahl fehlt, ist das Stück bei Lupus nicht abgedruckt.

quae olim posuimus [XXII. 23] imperatoris scripta praeposita sunt, similiter ad sanctum Iohannem sicut ad alios destinata, ut ad sanctam synodum conueniret, hic ea non necesse est inseri. post sacras ergo sic legitur:

Antiocho consule VI Kal. Iul. [= 26. Juni 431] praesente in metatu suo. S 133 V 151 A 164

89 Schreiben der Synode der Antiochener an die Synode Cyrills. *Pessimum quidem.* S 134 V 152 A 165

90 Schreiben der Synode der Antiochener an den Kaiser. *Piis iussi litteris.* S 135 V 153 A 166

91 *Priusquam imperator ad hanc responderet epistulam Iohanni episcopo et concilio quod cum eo erat, uenerunt sacra ad relationem Candidiani comitis per Palladium magistriarium quae olim posuimus [34]. ad ipsa idem patriarcha eademque synodus respondit imperatori quae subter adiecimus:*

Incipit alia epistula Iohannis archiepiscopi et synodi quae cum (eo) conuenit in Ephesum. Hoc, hoc prorsus est. S 136 V 154 A 167

92 Schreiben der Synode der Antiochener an den Klerus von Konstantinopel. *Procul dubio.* S 137 V 155 A 168

93 Schreiben der Synode der Antiochener an den Senat von Konstantinopel. *Valde dolemus.* S 138 V 156 A 169

94 Schreiben der Synode der Antiochener an die Gemeinde von Konstantinopel. *Lex non scripta.* S 139 V 157 A 170

97 *Aliae epistolae eiusdem synodi Orientalium ad imperatorem Theodosium. Praefulgens pietas.* Fehlt in S, V 158 A 171

98 *Ypomnisticum synodi Orientalis quod cum praefata epistola Irinaeo comiti tradidit imperatori Theodosio pariter deferendum. Solutionem futuram.* S 140 V 159 A 172

XCVIII *Epistola eiusdem synodi quae cum Iohanne Antiocheno conuenit in Ephesum, ad Augustas siue reginas. Alia uestrae.* S 141 V 160 A 173

100 *Epistola eorundem ad praefectum et magistrum uno tenore. Ad extrema.* S 142 V 161 A 174

101 *Epistola eorundem ad praepositum et Scolasticum eunuchum similiter. Nihil a perniciē.* S 143 V 162 A 175

CII *Eiusdem synodi alia epistola ad imperatorem Theodosium, quam scripserunt post Irinaei discessum, cognoscentes quae contra eos diuersa pars egerat, direxerunt uero iam praedicto comiti, ut cum aliis principi offeret et hanc. Luctibus uere.* S 144 V 163 A 176

CIHI [16] *Post haec directus est comes largitionum Iohannes cum sacris de depositione Nestorii et beatorum Cyrilli et Memnonis, quae in priore codicis parte posuimus [40 = S 66 V 93 A 44]. cuius comitis ista relatio est: Sciens quod.* A 45

105 [17] *Epistola Iohannis Antiocheni et synodi quae cum eo conuenit, ad imperatorem Theodosium, quam direxerunt per eundem Iohannem comitem, in qua etiam catholicae fidei illa confessio continetur quam postea Cyrillus Alexandrinus episcopus per pacificam laudauit epistulam, scribens eidem Iohanni Antiocheno praesuli per legatum pacis Paulum Emisenum episcopum. Consequenter quis.* A 48

- CVIII [21] *Epistola comitis Irinaei quam cunctis a quibus fuerat directus episcopis ante comitis largitionum Iohannis rescipit aduentum. Vix mihi. S 145 V 164 A 177*
- 110 [22] *Beschluß des Konzils der Antiochener. Propter has quae nuper. S 111 V 96 A 61*
- CXI [23] *Mandatorium synodi Orientalis (Iohannis) episcopi et reliquorum qui pariter in Ephesum congregati sunt, ad legatorios suos. Quoniam propter ecclesiasticam. S 76 V 96 A 60*
- CXII [24] *Epistula praefecti praetorio ad Nestorium ut cum honore ad suum monasterium remearet, unde ad episcopatum fuerat euocatus. A 55*
- CXIII [25] *Epistola Nestorii rescripta ad eundem praefectum praetorio Antiochum ad epistolam supra scriptam. A 56*
- CXIII [26] *Schreiben der Mandatare an die Synode der Antiochener¹⁾. Venientes in Chalcedoniam. A 65*
- CXV [27] *Item alia epistola quorum supra episcoporum ad supra episcopos. Per orationes. A 66*
- CXVI [28] *Item epistola ab episcopis Orientalibus et consortibus eorum ab Epheso, per quam respondetur ad litteras supra scriptas. Cognoscentes certamina. A 67*
- 117 [29] *Schreiben der Synode der Antiochener an die Kaiser. Edocti ex litteris. A 68*
- 119 [30] *Epistola Theodoretii episcopi (Cyrri) ad Alexandrum Hierapolitanum episcopum, quam ponit Irinaeus. Neque blandimenti. A 69*
- 120 [31] *Brief der Mandatare an das Konzil der Antiochener. Quinquies iam. A 70*
- 121 [32] *Contestatio prima Iohannis Antiochenae sedis patriarchae et reliquorum VI, quam Theodosio imperatori a Chalcedona direxerunt, quando, eis illic relictis, intrauit Constantinopolim cum his (qui) missi erant in legatione a beato Cyrillo et synodo quae pariter conuenit in Ephesum. Votium fuerat. A 62*
- CXXII [33] *Post contestationem Iohannis et aliorum episcoporum qui in Chalcedonam retenti sunt, intrante imperatore in Constantinopolim cum parte aduersa, haec ad Ephesum sacra directa est episcopis qui cum Alexandrino episcopo conuenere; cuius post praefationem talis est textus: Nos ecclesiae. A 97*
- CXXIII [34] *Contestatio secunda quam Iohannes Antiochenus episcopus et reliqui sex nomine suo et totius synodi a qua directi sunt, imperatori Theodosio ad Constantinopolim direxere personas [verdorben]. Saepe iam pietatem. A 63*
- CXXIII [35] *Contestatio tertia quam Theodosio imperatori idem VII episcopi direxerunt. Non ad haec. A 64*
- CXXV [36] *Pars sermonis unius quo in Chalcedonam dicunt usum Theodoretum episcopum Cyrensis ecclesiae. Christus praesit. A 71. Am Schluß: Scripta ex nomine beati Theodoretii posuit Irinaeus; der Redaktor zweifelt an der Echtheit des Stückes.*
- CXXVI [37] *Idem uero Irinaeus et ista posuit post praedicta dicens: Sermo Iohannis Antiocheni quem dixit in Chalcedona post sermonem Afthonii presbyteri et episcopi Theodoretii. Sancta lex. A 72*

¹⁾ Die Adresse steht im Cod. Casin. fälschlich vor CXVI, während die Überschrift jenes Stückes mit der richtigen Zahl vor CXIII gestellt ist.

- CXL [51] *Ypomnisticum imperatoris Theodosii ad Acacium episcopum Beroeae. Hoc fuit a principio. A 103*
- CXLI [52] *Ypomnisticum ad sanctum Symeonem stylitem per eundem Aristolaum. Totam reuerentiae. S 122 V 121 A 104*
- CXLII [53] *Propositiones quae directae sunt ab Acacio Beroeensi episcopo per Aristolaum tribunum et notarium Cyrillo episcopo Alexandriae ex consilio episcoporum Iohannis Antiochiae Alexandri Hierapolis Macarii Laodiciae Andreae Samosatiae et Theodoretii Cyrri de pace facienda. Permanemus in fide. A 105*
- CXLIII [55] *Epistola sci Acacii episcopi Beroeae ad Alexandrum Hieropolitanum episcopum. Rediit ab Alexandria. A 106*
- CXLV [56] *Cyrill an Acacius von Beroea. Decentem se. A 107*
- 169 [80] *Epistola prima post ecclesiae scissionem, quam Iohannes Antiochenus episcopus per Paulum Emesenum episcopum Cyrillo Alexandrino episcopo pro pace facienda direxit. Ipse saluator. A 108*
- CLXXIII [85] *Cyrill an die Presbyter Theognost und Charnosynos und den Diakon Leontius. De omnibus rebus. A 117*
- 179 [91] *Epistola Iohannis Antiocheni episcopi ad imperatorem Theodosium de pace ecclesiae. Oportunum nunc. A 120*
- 183 [95] *Incipit epistola, ut aiunt, Theodoretii episcopi ad Iohannem Antiochiae. Deus qui sapienter. A 128. Am Schluß hanc quoque scripturam ex nomine Theodoretii episcopi interserit Irinaeus. quae utrum sit uera, nescimus.*
- 280 [191] *Lex quae contra Nestorium proposita est. Debita a nobis piissimae religioni cultura et cetera quae posita sunt prius [68] qui [so] hic ponitur ab Irinaeo.*
- 295 [204] *Incipit epistolae quas inueni in codicibus Dioscorianorum quarum signum a capite (Acephali)¹. Cyrill an Dynatos. Conuenire opinor [Conuenit et omnino cod.] = S 126 V 129 A 129*
- 304 [213] *Epistula Acacii Melitinensis ad Cyrillum post synodum Ephesi habitam²). Quoniam didici. Post hanc iacet rescripta, ut aiunt, ad hanc longa epistola, cuius initium: Res quidem est inter fratres collocutio dulcis et cetera, quam posuimus olim [76] ab alio translatam ut erat.*
- 305 [214] *Epistula eiusdem ad Succensum episcopum Diocaesareae Isauriae prouinciae. Perlegi quidem. A 135 V 171*
- 306 [215] *Ac(ephali). Eiusdem sanctissimi Cyrilli episcopi Alexandriae epistola secunda ad eundem sanctissimum episcopum Diocaesareae Isauriae. Claram quidem. A 136 V 172*
- 311 [220] *Translatum ex codice monasterii Acoemetensis. Epistola, inquit, tractoria sine generalis a sanctissimo et uniuersali concilio. Nobis secundum pias litteras congregatis. S 61 V 91 A 40*

Daran anschließend, ohne Nummer: *Similiter ex antiquo Acoem codice transtuli quod ita praenotatur: Confessio fidei Acacii episcopi Beroeae.*

¹) So löse ich die Abkürzung auf, die fast durchweg am Kopf der folgenden Briefe hinter der Zahl zu stehen pflegt, hier aber weggelassen ist.

²) Die Datierung ist nur für den zweiten Brief richtig; der erste ist, wie der Inhalt zeigt, erheblich später, und keineswegs der, den Cyrill mit dem Schreiben *Χρῆμα μὲν* beantwortete.

Damit schließt die Sammlung; in der Handschrift von Monte Cassino folgen, wie auch im Vat. 1319, die Akten von Chalkedon in der Bearbeitung des Rusticus. Woher Lupus die Aktenstücke 222—225, die bei ihm auf die Sammlung folgen, genommen hat, weiß ich nicht.

Nr. LXXVII gehört zu den Aktenstücken *de pace* und ist offenbar ein Zusatz zu dem alten Bestand der *Collectio Turonensis*. Mit dem Brief des Nestorius an Iohannes von Antiochien [LXXVIII] springt die Zeitfolge der Aktenstücke vor das Konzil zurück: eine neue Reihe setzt ein, die mit der der Coll. Turonensis parallel läuft und sich gelegentlich deckt, so daß auf sie verwiesen wird, um Aktenstücke nicht zweimal zu bringen [vgl. die Notizen zwischen 79 und 80. 87. 280. 304]. Die Verweisungen zeigen zugleich, daß der Redaktor diese Sammlung selbst übersetzt, in der *Collectio Turonensis* eine ältere Übersetzung übernommen hat: es kann kein Zweifel sein, daß er mit deren oben charakterisiertem Bearbeiter identisch ist. Er nennt sein Werk *Synodicon* [296 = 205 Lupus p. 426. 305 = 214 Lupus p. 443: *Synodicum quippe, non apologeticum, solum scripsimus*] und will die *synodales codices* sorgfältig untersuchen¹⁾; er hat also die Absicht gehabt, die in der *Collectio Turonensis* von ihm vorgefundene Aktensammlung des ephesischen Konzils zu korrigieren und zu erweitern. Dafür benützte er hauptsächlich die sog. *Τραγωιδία* des früheren Comes, späteren Bischofs von Tyrus Irenaeus, d. h. eine Darstellung, die dieser besonders gescheute und charakterfeste Anhänger des Nestorius von der Synode mit den anschließenden Verhandlungen, der Union und der schließlichen Spaltung der eigenen Partei gegeben hatte, in der Form, wie sie aus den Schriften des Athanasius bekannt ist, daß die in originaler Fassung mitgeteilten Dokumente aneinander gereiht und durch einen erzählenden oder rasonnierenden Text miteinander verbunden werden. Das ist die typische Form der Polemik: Irenaeus kämpfte gegen die abtrünnigen Parteiführer, vor allem gegen Iohannes von Antiochien und Theodoret, die ihren Frieden mit dem verhaßten 'Ägypter' gemacht hatten. Der Redaktor der Coll. Casinensis hat von dem verbindenden Text des Irenaeus das meiste gestrichen, da er mit den Dokumenten, die er sich herauspflückt, einen anderen Zweck verfolgt: er will Theodoret gegen den Verdacht rechtfertigen, daß er ein Nestorianer gewesen sei, oder wie man auch sagen kann, er tritt für das Konzil von Chalkedon gegen das von Konstantinopel im Jahre 553 ein. Seine Logik läßt freilich viel zu wünschen übrig und er weiß sich oft nicht anders zu helfen, als daß er Irenaeus, dem nestorianischen Ketzer, die Verantwortung für die Echtheit der aus ihm entlehnten Briefe Theodorets zuschiebt; man kann an seinem Beispiel sehen, wie die Verurteilung der drei Kapitel das dogmatische und historische Denken der Okzidentalern verwirrt hat.

Wie bekannt, sind von dem Diakon Rusticus die Akten von Chalkedon überarbeitet und um eine große Zahl von Aktenstücken erweitert, wobei die Bibliothek des Akoimetenklosters stark benutzt wurde. Rusticus war ein Verteidiger der drei Kapitel; er hat auch einen Dialog gegen die *Acefali* geschrieben; die darin vorkommenden Zitate aus den ephesischen Akten stimmen nahezu wörtlich mit der Coll. Casinensis überein. Der Redaktor der Coll. Casinensis oder wie er selbst es nannte, des Synodikon, war gleichfalls

¹⁾ Nr. CLXXI [= 82 Lupus p. 180]: *sic tamen etiam synodales codices diligenter [dnt cod.] et sincere cum dei timore quaeramus.*

ein Verteidiger der drei Kapitel, überarbeitete und erweiterte ebenfalls eine ältere Übersetzung und benutzte ebenfalls die Bibliothek des Akoimetenklosters. Er kannte, wie die Notiz zu 46 zeigt, die chalkedonischen Akten. In beiden Handschriften des Synodikon, dem Vat. 1319 und dem Casin. 2, folgen diese, freilich von anderer Hand, auf das Synodikon, und zwar in der Version des Rusticus. Was der geniale russische Kirchenhistoriker Bolotow schon um das Jahr 1880 durch Kombination fand, G. Mercati aus seiner Kenntnis der Handschriften heraus vermutete¹⁾, kann als feste Tatsache der Überlieferungsgeschichte der Konzilien von Ephesus und Chalkedon einverleibt werden: das Synodikon des Rusticus umfaßte die Bearbeitung der *Collectio Turonensis* der ephesischen Akten, deren von Rusticus selbst zusammengestellte Fortsetzung [= dem sog. Synodicon Casinense] und die Bearbeitung der sog. Vulgatversion der Akten von Chalkedon. Es muß im wesentlichen in Konstantinopel ausgearbeitet sein.

Die Auszüge aus Irenaeus umfassen die Nummern 78—294; es folgen zwei Anhänge, der erste aus monophysitischen Handschriften [295—310], der zweite aus einer Handschrift des Akoimetenklosters [311. 312] genommen. Nur eines dieser beiden letzten Stücke gehört zum Urbestand der drei griechischen Sammlungen; das andere fehlt in ihnen. Daß es im Akoimetenkloster Handschriften der ephesinischen Akten gab, die von S V A stark abwichen, zeigen die gelegentlichen Bemerkungen des Rusticus zur *Collectio Turonensis*, vgl. besonders zu Nr. 45. Unter den *codices Dioscorianorum* werden monophysitische Sammlungen der ephesinischen Akten zu verstehen sein, die allerlei aus den von Cyrill nach der Union geschriebenen Briefen und Traktaten aufgenommen hatten; einzelnes findet sich dann auch in V [= dem Anhang von S] und A. Daß die athenische Handschrift monophysitisches oder richtiger von den Monophysiten besonders geschätztes Gut enthält, zeigt ihre gelegentliche Berührung mit der bekannten Monophysitenhandschrift Vat. 1431²⁾.

Wichtiger ist das Verhältnis des Irenaeus zu V und A. Nicht jedes Dokument, das sich auch bei Irenaeus nachweisen läßt, braucht darum aus ihm entlehnt zu sein. Aber wenn die stattliche Reihe von Aktenstücken der antiochenischen Partei V 151—164, die von da aus in die Anhänge von S [133—145] und A [163—177] übergegangen ist, eine Reihe, die mit einem Brief des Irenaeus selbst schließt, sich im Werk des Irenaeus wiederfindet, dann ist kein Zweifel daran möglich, daß sie aus Irenaeus herübergenommen ist. Eine ähnliche Sammlung liegt in A [62—72] und den *Synodicae constitutiones* [15—25] vor, die Aktenstücke umfassend, die sich auf die Zeit beziehen, in der die Mandatare der antiochenischen Partei in Chalkedon saßen und grollend zusehen mußten, wie die Gegner in Konstantinopel agitierten. Auch diese Sammlung erscheint in zusammenhängender Masse bei Irenaeus [Coll. Casin. 114—126], mitsamt den beiden Predigten die Theodoret und Iohannes von Antiochien vor der Abreise in Chalkedon hielten: von der Theodorets werden genau die gleichen Bruchstücke von Irenaeus mitgeteilt wie von A und den *Synodicae constitutiones*. Auch hier ist die Entlehnung aus dem Werke des Nestorianers mit Händen zu greifen, und zwar gerade in einer Partie, die, wie oben gezeigt wurde, in dem zweiten Buch der Vorlage von S stand. Es war kein originaler Gedanke des

¹⁾ Vgl. Konzilstudien 2, 20².

²⁾ Vgl. meine Bemerkung zu A 29; außerdem ist zu beachten, daß der Tomus des Proklos in A und dem Vat. 1431 steht.

Rusticus, aus Irenaeus die Fortsetzung einer der alten, verhältnismäßig kurzen ephesinischen Aktensammlungen zu entnehmen, solche Fortsetzungen gab es schon vor ihm. Gerade dadurch, daß er sie in Konstantinopel kennen lernte, kam er auf den Gedanken, dasselbe in größerem Stil, zum Nutzen der drei Kapitel zu leisten. Der Geschichte hat der fleißige und ehrliche Mann damit einen großen Dienst erwiesen, ihn freilich nur erweisen können, weil er im Konstantinopeler Akoimetenkloster einmal in enge Berührung mit der Überlieferung, mit den Handschriften gekommen war. In dem Rom der nachgotischen Zeit wäre er schwerlich auf solche Pläne verfallen.

Seitdem ich vor gerade einem Jahr das Manuskript dieser Abhandlung abschloß, habe ich die Arbeit an dem Konzilienwerk selbst sofort wieder aufgenommen und allen äußeren und inneren Schwierigkeiten zum Trotz, soweit gefördert, daß der erste Teil von dem Synodikon des Rusticus, d. h. die *Collectio Turonensis* mit samt den Korrekturen des Rusticus und das sog. *Synodicon Casinense* vollständig druckfertig vorliegen. Außerdem ist von den übrigen Bänden der ephesinischen Akten soviel schon für den Druck vorbereitet, daß er, wenn er jetzt begänne, die nächsten Jahre ununterbrochen fortgesetzt werden könnte, ohne daß ich mit dem Manuskript in Rückstand bliebe. Aber der Fluch des Versailler Friedens und der sog. Revolution lastet auch auf diesem Werk, das ich in besseren Tagen der deutschen Wissenschaft zu stiften gedachte. Der Verein wissenschaftlicher Verleger, der als Nachfolger des unvergeßlichen K. J. Trübner das Werk übernommen hat, hat den Mut verloren, so verloren, daß er allen Ernstes vorschlug, es bis auf bessere Zeiten 'stillzulegen'. Ich habe, von der nach Heidelberg verlegten Straßburger wissenschaftlichen Gesellschaft auf das loyalste unterstützt, mich diesem Ansinnen mit aller Entschiedenheit widersetzt und hoffe, daß ein Versuch gemacht wird mit dem Druck, zunächst des *Synodicon Casinense*, zu beginnen. Freilich erfordert das großes Opfer, und wenn der Absatz nicht alle Erwartungen übertrifft, wird bald eine kräftige Hilfe notwendig werden. Daß das Unternehmen nötig ist und der Wissenschaft eine reiche Fülle von neuem oder doch durch neue Bearbeitung erst verwertbarem Material liefert, genug, um Generationen zu beschäftigen, glaube ich schon durch diese Abhandlung gezeigt zu haben: möge es nicht, all' meiner Mühe zum Trotz, stecken bleiben!

München, im Oktober 1920

Eduard Schwartz

